This work must be consulted
in the Boston Medical Library
8 Fenway

PROPERTY OF THE

3710.26

Public Library of the City of Boston

From the Bates Fund.
Added 29 Sept. 1863 No. 61008

BOSTON MEDICAL LIBRARY
in the Francis A. Countway
Library of Medicine ~ *Boston*

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
Open Knowledge Commons and Harvard Medical School

http://www.archive.org/details/fredericiruyschi00ruys

FREDERICI RUYSCHII

Anatomes, Chirurg., & Botanices Profeſſoris,

OBSERVATIONUM
ANATOMICO-CHIRURGICARUM
CENTURIA.

Accedit

CATALOGUS
RARIORUM,

Quæ in Muſéo RUYSCHIANO *aſſervantur.*

Adjectis ubique Iconibus æneis naturalem magnitudinem repræſentantibus.

AMSTELODAMI,

Apud HENRICUM & Viduam THEODORI BOOM,

Bibliopol. cIↄ Iↄ c xci.

Cum Privilegio.

V I R I S

Illuſtribus & Ampliſſimis

Dn. JOHANNI HUYDEKOOPER,

Equiti, Domino in Maarſeveen & Neerdijk, &c.

Dn. JOHANNI HUDDE, *Domino in Waveren, &c.*

Dn. NICOLAO WITSEN, IC.

Dn. JOANNI de VRIES.

Conſulibus & Senatoribus Reipublicæ Amſtelodamenſis optimè meritis ac merentibus.

Dominis, Fautoribus ac Patronis perpetim Venerandis.

Salutem & perpetuam Felicitatem precor

FREDERICUS RUYSCHIUS.

Illuſtres & Ampliſſimi Domini.

QUam Illuſtrium Amplitudinum Veſtrarum benignis auſpiciis & favore jam ab Annis viginti & ultra exer-

ceo Anatomes & Chirurgiæ Profeſſionem, ejus labores & qualeſcunque fructus jure meritiſſimo Inclyto Nomini Veſtro conſecrantur. Poſtulat, imò jubet hoc debitum pro ſingulari toties immerenti exhibitâ benevolentiâ Veſtrâ gratæ mentis officium. Ne enim tum alia innumera & continua Veſtra in me meoſque beneficia, tum imprimis quoque illud, quo præter mox memoratum adhuc alio, Botanices ſcilicet, Profeſſorio munere nuper me dignati eſtis, ingrato obruantur ſilentio, nunquam non ſummoperè mihi enitendum & exiſtimo & profiteor. Ecquod verò grati animi teſtimonium iſti meæ Anatomen Chirurgiamque docendi provinciæ magis affine (licet Veſtris inſignibus

bus

bus erga me meritis plane impar) depromere poſſem, quàm curioſorum non minus ac utilium Obſervatorum hanc ſupellectilem Veſtro non ſolùm conſpectui exponendam, ſed & Ampliſſimo Nomini inſcribendam; præſertim poſtquam Veſtro indultu inſuper obtinui exoptatam in publico Noſocomio Cadavera aperiendi, eorumque intimos Viſcerum receſſus rimandi libertatem. Sic igitur eorum, quæ tum ibi tum & alibi animadvertere licuit, hiſtoriam & enarrationem typis exſcriptam Vobis, Illuſtres & Ampliſſimi Viri, *demiſſe offero & in ſinum Veſtræ tutelæ & benevolentiæ devolvo; certâ fiduciâ, hoc devoti erga vos obſequii mei monumentum exceptum à Vobis iri*

benignis vultibus, & ea comitate, quâ me ipſum nunquam non reſpicere conſueviſtis. Quod quidem eò magis ſperare me jubet iſta, quam nullo non tempore ſincere conteſtari Voluiſtis, benigna conatuum meorum approbatio. Precor Deum Opt. Max. Viri Illuſtres, *ut bono publico quàm diutiſſimè Vos ſervet incolumes, & felicem hujus Reip. gubernationem, ſaluberrima conſilia & proſperimos negotiorum quorumvis ſucceſſus Vobis omnibus & ſingulis conſtanter largiatur. Amſtelodami d.* XXIII. *Mart.* CIƆ IƆ C XC.

Lecto-

Lectori Benevolo.

MEdicinam non originem tantum, verum etiam incrementum ab Experientia ſumpſiſſe, nullamque proinde artem eſſe, cui tum ſtabiliendæ tum perficiendæ eadem experientia adeò ſit neceſſaria, jam olim ab Hippocrate aliiſque poſtmodum graviſſimis Authoribus eſt demonſtratum. Cum autem *Experientia*, teſte Galeno, *ſit obſervatio & memoria ejus, quod ſæpe & eodem modo viſum eſt*; mearum equidem putavi partium, nonnulla eorum, quæ per viginti tres annos (quibus in vaſtâ ac populoſâ hâc Urbe non ſolùm Medicam Praxin exercui, ſed & frequentiſſimas Cadaverum tàm privatim in Noſocomio noſtro, quàm publicè in Theatro Anatomico, peregi diſſectiones) obſervare mihi contigit, in lucem emittere: ſicque hac etiam via Artis noſtræ incrementa pro viribus promovere. Qui certe ſcopus nemini non è Medicorum Filiis cordi eſſe debet, ſimulac & obſcuritatem & imperfectionem, quibus unà cum tot aliis ſcientiis & ipſa adhucdum Medicina laborat, ſeriò expenderit. Sordidum enim imò vilis animæ haud fallax indicium foret, proprio ſolùm lucello in exercendâ Praxi invigilare, tantâque aviditate loculis implendis eſſe deditum, ut ipſius etiam Artis ægritudines & infirmitates nihil ipſum afficiant. His verò qui ſterilibus quibuſdam otioſi ingenii figmentis & macris ſpeculationum ratiocinationibus ſubvenire anniteretur, næ ille ægrum ægræ Medicinæ Medicum ſeſe proderet.

deret. Mallem igitur phænomena & memorabiles rerum eventus ſedulò notare, ac fideli obſervatorum commemoratione Reip. Medicæ inſervire, quàm neglecto Experientiæ fulcro, caducas ratiociniorum chimæras in aëre fabricari. Detinuit me hactenus ab opere iſthoc temporis ſcribendi, per Praxin ſatis fervidam imprimis erepti, penuria; & forſan diutius detinuiſſet, ni ſinceræ quorundam exhortationes imò preces me dudum urſiſſent, & tergiverſanti calcar addidiſſent. Quapropter tandem negotio huic me accingere, & paſſim conſignatas obſervationes ex angulis conquirere volui; quarum nunc faſciculum hic tibi, *Lector Benevole*, exhibeo, longè majorem futurum, niſi quidam ſcriptitandi libidine æſtuantes ac interim rerum copia ſufficiente deſtituti ſubinde curioſa quædam obſervata ac experimenta mihi tacitè ſurripuiſſent, ac me inconſulto imò nec nominato, publica luce jam antè donaſſent. Quod an pio ſcopo me labore editionis exonerandi, an verò nuditatem ſuam alienis plumis contegendi illiſque vanè ſuperbiendi propoſito effecerint, haud arduum erit hariolari omnibus iis, qui arrogantiæ humanæ genium & quid non turgiduli quorundam homuncionum ſpiritus audeant, penitiùs cognoverint. Gaudeant interim ſuâ ſordidè & inique acquiſitâ gloriolâ, quæ ſicut in tenebris ſolùm radicata, ſic ejuſdem fructus in tenebris quoque emorientur. Mihi ſufficit, ea, quæ in promptu habui, hac vice in unum collecta Eruditorum Orbi exponere, ut Viris Cordatis & Ingenuis, eorumque iteratis perſuaſionibus morem geram. Unde nullius Zoili, quicunque fuerit, inuidus oculus me retrahere

here valet. Quod ſi qui, aliena rodere aſſueti, perverſum de hoc labore meo judicium ferre, & vel minimo errore (ſi qua fortè per humanam infirmitatem occurreret) apprehenſo, ilico cavillari ſategerint; nil reponam, nil pronunciabo aliud quàm

Muſcæ pupugère Maronem.

Te verò, Lector Candide, Obſervationum harum lectioni intentum Prologus hic noſter non morabitur. Evolve igitur, ſi lubet, paucarum paginarum Opus; unde, varias afflictorum miſerias conſpiciendo, Humilitatis, & mirabilium Summi Numinis in Natura Operum excellentiam contemplando, Laudis & grati erga Sapientiſſimum Creatorem animi motus in te exſurgat & perpetuum incitamentum. Salve & Vale.

ELENCHUS
Obſervationum.

OBS. I.
Mirabilis Calculorum ſectio in Octogenaria.
OBS. II.
Aneuriſma Brachii periculoſum feliciter curatum.
OBS. III.
Patellæ fractura à cauſa notatu digna.
OBS. IV.
Fractura oſſium duorum Carpi poſt tres annos nondum coalita.
OBS. V.
Os Capitis denudatum, ab aëre licet nigreſcens, tamen abſque viſibili lamellarum ſeparatione reſtitutum.
OBS. VI.
Uteri Polypus carnoſus.
OBS. VII.
Uterus ſcirrhoſus & deformis, qui in magnam molem auctus, extra pudendum propendebat.
OBS. VIII.
Veſica Ovilla quaſi in duas partes diviſa.
OBS. IX.
Verus Uterus è corpore ſubinde prolabens.
OBS. X.
Uteri inverſio à partu.
OBS. XI.
Fætus a Funiculi Umbilicalis mira contorſione necatus.
OBS. XII.
Uteri ulcus malignum.
OBS. XIII.
Diabetes à Renibus male affectis.
OBS. XIV.
Superfætationis exemplum.
OBS. XV.
E calculis in uretere hærentibus Iſchuria lethalis.

OBS.

OBS. XVI.
Eruptio Ovarii poſt abſceſſum nimis profunde perforatum.
OBS. XVII.
Hydrops Ovarii muliebris.
OBS. XVIII.
Tumor Piloſus in Omento repertus.
OBS. XIX.
Orthopnœa ab obſtructione & expanſione veſicularum Pulmonis orta.
OBS. XX.
Idem malum ab Obſtructione veſicularum Pulmonis ortum.
OBS. XXI.
Idem affectus in puero obſervatus.
OBS. XXII.
Partus mirabilis, in quo inſolita viæ clauſura, arte tamen reſerata.
OBS. XXIII.
Puellæ Pudendum monſtroſe conformatum.
OBS, XXIV.
Uteri lateralis portio in partu procidens.
OBS. XXV.
Os uteri in partu prolabens.
OBS. XXVI.
Uteri à partu inverſio ab imperita manu reddita lethalis.
OBS. XXVII.
Hydrops è congerie Hydatidum ſacco incluſa.
OBS. XXVIII.
E Placentulis poſt fætus excluſionem in utero remanſis, Pſeudomolæ.
OBS. XXIX.
Maſſa Cruoris coagulati quandoque Molam mentiens.
OBS. XXX.
Penis cancroſi amputatio.
OBS. XXXI.
Veſicula fellea intus cellulis diſtincta & calculoſâ cruſtâ obducta.
OBS. XXXII.
Menſes à membrana vulvam claudente ſuppreſſi, perque hujus inciſionem evacuati.

OBS. XXXIII.
Placentæ Uterinæ in Hydatides degeneratio.
OBS. XXXIV.
Tumor Lumbaris in fœtu, cum Spina biſida.
OBS. XXXV.
Idem affectus in infima Oſſis Sacri parte repertus.
OBS. XXXVI.
Tumor ſimilis in lumbis puellæ lethalis.
OBS. XXXVII.
Ab Aneuriſmate Arteriæ Aortæ Coſtarum Caries.
OBS. XXXVIII.
Monſtroſum Aneuriſma.
OBS. XXXIX.
Scirrhus Ventriculi lethalis.
OBS. XL.
Cephalæa à Setaceo applicito ceſſans, eodemque remoto recurrens, idque aliquoties.
OBS. XLI.
Ex aperto Bubone copioſus Lymphæ effluxus peculiari arte inhibitus.
OBS. XLII.
Ex Ulcere Penis Hæmorrhagia enormis, arte facili quidem at ſingulari cohibita.
OBS. XLIII.
In puerperæ cadavere Os Uteri hians, & pelvis humoribus repleta.
OBS. XLIV.
Succini Globulus diu in Naribus hærens topho obductus.
OBS. XLV.
In Hydropicæ Cadavere Obſervata varia, inter quæ Hepatis glandulæ admodum tumefactæ.
OBS. XLVI.
Hydrops Aſcites ex Hydatidibus.
OBS. XLVII.
Cranii ex contuſione fiſſura ipſas ſuturas pervadens.
OBS. XLVIII.
Fungus Palati cùm carie, ſcalpello & cauteriis feliciter extirpatus.
OBS.

OBS. XLIX.
Similis Caſus, diſſimilis verò eventus, ob Medicaſtrorum inſcitiam.

OBS. L.
Hepatis durities & ſuppuratio feliciter finitæ.

OBS. LI.
Ren, Hepar, Renes ſuccenturiati, &c. pro Glandulis ſanguineis non inepte haberi poſſunt.

OBS. LII.
Tumores à poſtico capite infantum pendentes, ipſo capite majores.

OBS. LIII.
Vulnus Thoracis penetrans, cum egreſſâ Pulmonis portiunculâ, ſanatum.

OBS. LIV.
Vulnus Orbitæ Oculi lethale.

OBS. LV.
Acicula deglutita per inguinis abſceſſum exitum quærens.

OBS. LVI.
Aſthma ſeroſum cum notabili renis calculo.

OBS. LVII.
In puello trienni calculi inſolitæ magnitudinis.

OBS. LVIII.
Molarum Origo & Natura.

OBS. LIX.
Vulvæ Rectique inteſtini Gangræna & perforatio feliciter curatæ.

OBS. LX.
Capitis Contuſioni ſolo fomento, abſque inciſione per imperitum temere commendatâ, feliciter proſpectum.

OBS. LXI.
Uteri poſt partum inflammatio ſubinde ab Obſtetricum temeritate oritur.

OBS. LXII.
Lien in Pelvim prolapſus; ejuſque naturalem locum occupans analogum aliquod corpuſculum.

OBS. LXIII.
Tumor ventris oblongus poſt partum, ex Omenti coarctatione.
OBS. LXIV.
Vermes paſſim intra viſcera deliteſcentes.
OBS. LXV.
Hepar magna ex parte in hydatides degeneratum & ab imperito temere confoſſum.
OBS. LXVI.
Exſectus Lien vivi Canis, non obſtante notabili hæmorrhagiâ ſuperſtitis.
OBS. LXVII.
Spina Dorſi in circulum recurvata.
OBS. LXVIII.
Ventriculi & Inteſtinorum ob inediam prodigioſa contractio.
OBS. LXIX.
Valvulæ cordis oſſeæ & coalitæ.
OBS. LXX.
Partium quarundam induratio in Hydropica.
OBS. LXXI.
In fætu cutis circa Umbilicum defectus lethalis.
OBS. LXXII.
A Cutis circa Fætus Umbilicum defectu Viſcerum profuſio.
OBS. LXXIII.
Caſus non minus notabilis circa cutis muſculorumque abdominis defectum.
OBS. LXXIV.
A Pyloro relaxato Appetitus caninus.
OBS. LXXV.
Notabile veſicæ vulnus feliciter ſanatum, ſuccedente Hernioſo tumore.
OBS. LXXVI.
Linguæ Ulceroſæ durities ſcapello & cauterio extirpata.
OBS. LXXVII.
Polypi in Antro Highmori hærentes.

OBS.

OBS. LXXVIII.
Veſicæ ſcabies interna una cum excreſcentiis glandulo-carneis.

OBS. LXXIX.
Circa Renum vaſa mirabiles naturæ luſus.

OBS. LXXX.
Renis in adulto inæqualis ſuperficies.

OBS. LXXXI.
De tumore ſpongioſo ſeu oſſivoro memorabilia.

OBS. LXXXII.
Alveoli Dentium ob varias cauſas penitus conſumti; unde dentium vacillatio & caſus.

OBS. LXXXIII.
Sterilitas a Tubarum Fallopianarum clauſura.

OBS. LXXXIV.
Veroſimilis Lochiorum eruptio per Tubas Fallopianas in abdominis cavitatem.

OBS. LXXXV.
Veroſimilis eruptio menſtruorum per Tubam Fallopianam in pelvim.

OBS. LXXXVI.
In Hydropici Cadavere Hepar malè & quomodo affectum.

OBS. LXXXVII.
In ſimili alio Hepar itidem male affectum unà cum Calculo in ductu Cyſtico.

OBS. LXXXVIII.
Uteri in alterutrum latus retractio.

OBS. LXXXIX.
Calculus Veſicæ cum hujus ad digiti uſque latitudinem purulenta incraſſatione.

OBS. XC.
Veſicula fellis ſæpius (præſertim in Vitulis) biſurcata, aſt rariſſimé, ſi unquam, in totum duplex.

OBS. XCI.
Ilei affectus variæ cauſæ, per varia exempla demonſtratæ.

OBS.

O B S. XCII.

Enormis Inteſtini Coli dilatatio.

O B S. XCIII.

Uteri motus imaginarius & verus.

O B S. XCIV.

Prodigioſa Ureteris, integram pintam continentis, dilatatio.

O B S. XCV.

Poſt Dyſuriam ſcirrhoſa Inteſtini Recti incraſſatio & mira coarctatio.

O B S. XCVI.

Similis Recti inteſtini incraſſatio.

O B S. XCVII.

Placentæ extractio à peculiari funiculi in eandem inſertionis modo redditur difficilis.

O B S. XCVIII.

Hernia Cyſtica, cui ex terrore juncta Bubonocele.

O B S. XCIX.

Renum & Ureterum Ovillorum mirabilis expanſio.

O B S. C.

Glandis in Pene vera ſtructura noviter detecta.

NB. Obſervatione XVIII. lin. 5. poſt verba *diſperſa invenimus*, omiſſa eſt hæc periodus: *Miſere autem per omnes illos annos fuerat afflicta hæc ægra noſtra.*

F R E-

FREDERICI RUYSCHII
OBSERVATIONES
ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

OBSERVATIO I.

Mirabilis Calculorum ſectio in Octogenaria.

INter omnes corporis affectus, qui hominem miſerè infeſtare ſolent, haud infimum locum obtinet Calculus Veſicæ. Hoc malum quantumvis in Batavia noſtra admodum frequens, rariſſimo & inaudito tamen modo ſeſe nobis nuper obtulit in Octogenaria, præ dolore admodum emaciata, & à viginti annis propendentiam uteri perpeſſa, cum intolerabili mingendi difficultate & cruciatibus, ita ut ægra emori maluerit decies, quam hoc diutius perpeti, præſertim poſtremis duobus annis.

Tandem menſe Majo anni 1681 me vocari juſſit, de Uteri propendentia, & mingendi difficultate conquerens. Mirabar Vetulæ querelas, quoniam nunquam à ſolo Uteri prolapſu ita dolere ſolent mulieres, verendumque eſſe adjeci, aliquid mali, præter Uteri prolapſum, hactenus in alta nocte latuiſſe. Hiſce auditis, miſera viſum & ulteriorem explorationem (ſine quibus nil certi aſſeverari poterat de abſconditi morbi eſſentia) non renuit, oſten-

ditque mihi uteri, juſtô paulò majoris, prolapſum, eâdem formâ & magnitudine, qua illum expreſſit ſculptor. Palpitando hunc uterum, calculos ſentire putabam, nec fefellit! quamvis circa calculorum formam deceptus: videbantur enim tenuiores laminæ calculoſæ, (belgicè *Leyen*) qui poſt inciſionem reperti ſunt anguloſi & craſſi, ut ex annexa figura liquet. Non autem interim certe determinare poteram, utrum locum haberent dicti calculi in ipſa uteri cavitate, an verò inter ejus membranas, vel in aliqua veſicæ portione. Videbantur quidem uteri locum occupare, qui totus quantus (ut Fig. prima demonſtrat) è corpore propendebat, ſine ulla veſicæ portione, (ut nobis videbatur.) Hiſce viſis & exploratis, calculorum exſectionem propoſui: accerſuntur magiſtri, Petrus Adriani filius, & Andreas Boekelmannus, de re Chirurgica bene meriti, qui eandem quoque Operationem commendabant, proximo die inſtituendam. Operationem in ſequentem diem dilatum iri miſera illa vetula audiens, lamentari cœpit, exclamans, O! me miſeram, non reverſuri eſtis, relinquetis me, &c. quibus querelis permoti, ilicò operationem inſtituimus, ſola inciſione, ſecundum uteri propendentis longitudinem, extraximuſque momenti temporis ſpatio, Calculos quadraginta & duos, partim inſtrumentis, partim ſolis digitis, quorum magnitudinem & formam videtis, Fig. 2.

In hac operatione non admodum doluit ægra, eaque peracta, & hoc onere exonerata, atroces ilicò evanuere dolo-

Figur. 1. Explicatio.

A. A. Pubes.
B. Uterus è corpore propendens cum veſicæ portione ſimul prolapſa, eundem (ſolo orificio interno excepto) inveſtiente.
C. Uteri orificium internum.

Fig. 1.

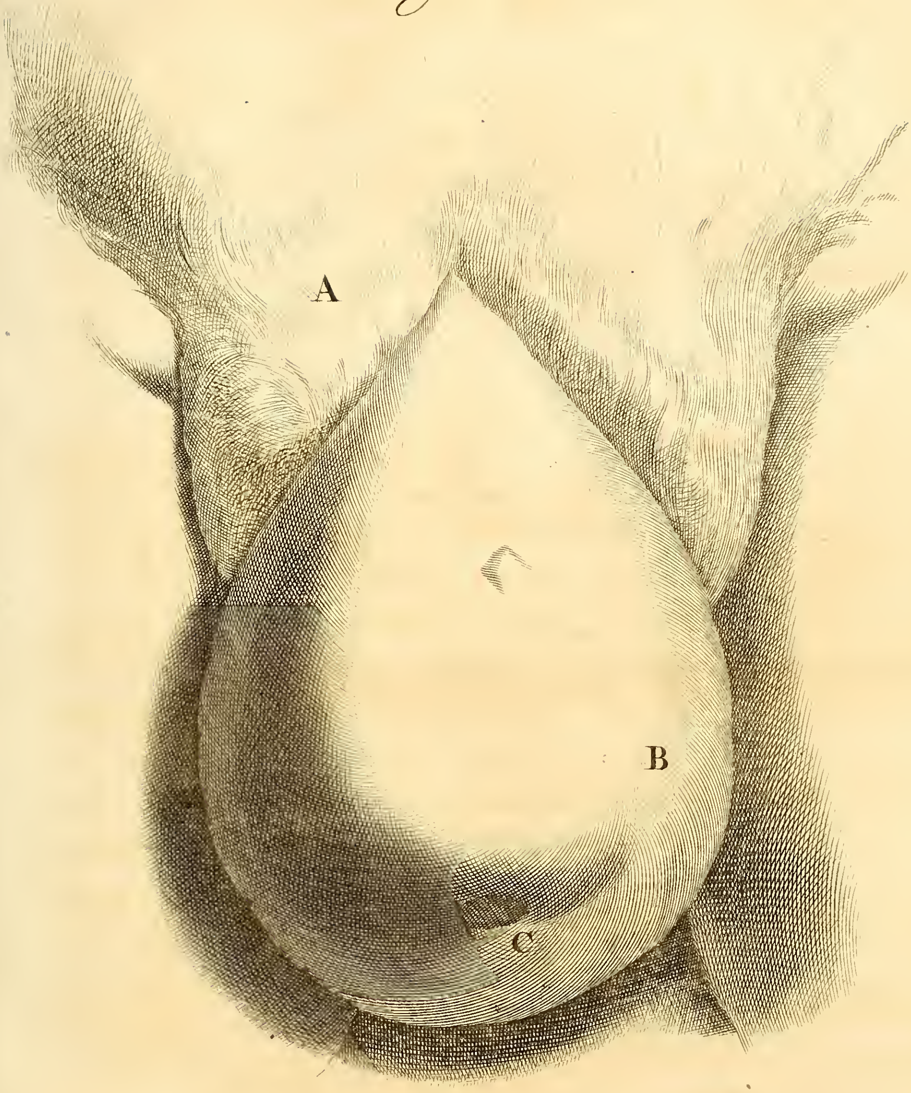
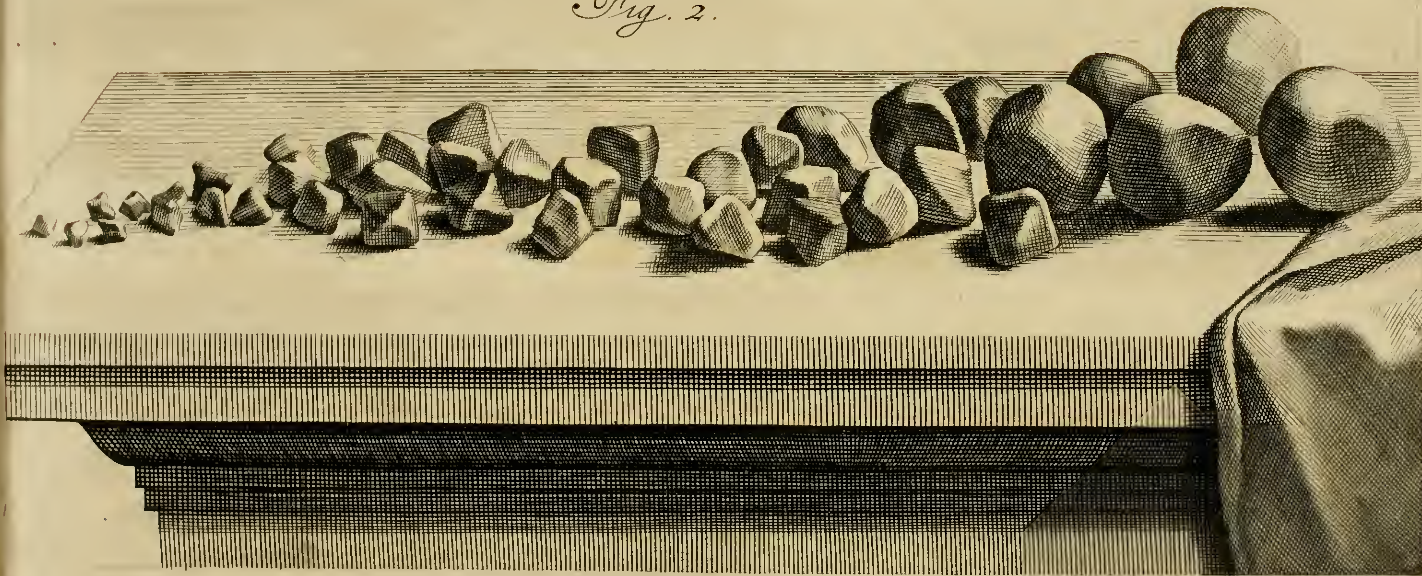

Fig. 2.

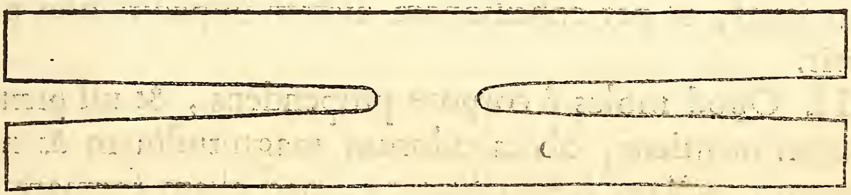

dolores, quos tot annis paſſa fuerat, & ſatis commode vivere cæpit. In ipſa ſectione, præter guttulas ſanguinis, aliquid liquoris promanabat è vulnere, unde ſuſpicabamur, veſicam quoque eſſe in procinctu; nec falſò, nam ſequenti die hoc penitius inveſtigantes, & ſiphonis ope liquorem per meatum urinarium injicientes, eum vulnere exire reperimus: quod, ut & lotium ſequentibus diebus per vulnus ſtillans, nobis manifeſtavit, calculos dictos veſicæ portioni ſimul cum uteri mole prolapſæ, inhæſiſſe.

Hoc urinæ ſtillicidium haud exiguo nobis fuit obſtaculo in vulneris curatione: quæ tamen (gratiæ Deo ter opt. max.) brevi peracta fuit, ſequenti methodo.

Aliquot diebus poſt Balſamo Arcæi illitum vulnus; labia ejus arctiſſime adducta ſunt emplaſtro diapalma tantillum terebinthinæ, ut magis adhæreret, recipiente; quod emplaſtrum ſciſſum fuit, ut in annexa Fig. 3. videre eſt, ſuperimpoſitis ſpleniis & ligatura convenienti.

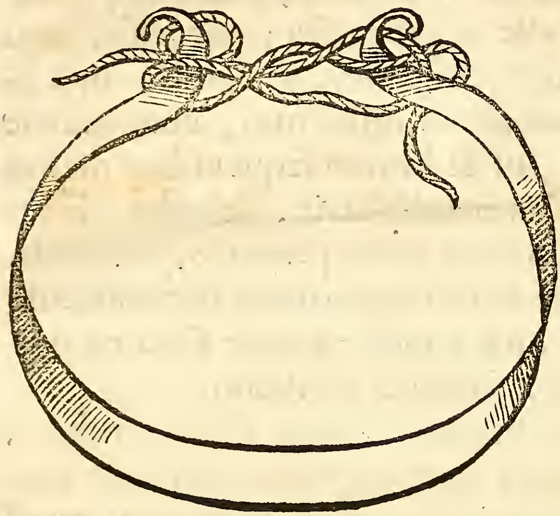
Figur. 3.

Quum autem hic faciendi modus expectationi non ſatisfaceret, propter Urinæ ſtillicidium continuum, & emplaſtri relaxationem, loco emplaſtri excogitavit Magiſter Boekelmannus annulum è plumbo, cujus extremitates recurvatæ attrahebantur filo, ut ex annexa Figura 4. liquet, unde labia vulneris tam arctè claudebantur, ut

nihil Urinæ amplius ſtillaret, & ſic intra triduum conglutinaretur vulnus.

Figur. 4.

In hoc affectu nonnulla conſideranda, imò miranda occurrunt.

I. Uterum è corpore propendentem ſecum rapuiſſe tantam veſicæ portionem; quod rariſſimè (ſi unquam) antehac viſum eſt, quantumvis partes ſint circa oſcula continuæ.

Crediderim hoc in illa vetula accidiſſe, propter difficultatem mingendi, à calculorum copia ortam, unde conatus urinam reddendi fuêre continui, & quidem tanti, ut per cohæſionem dictam impediri non potuerit.

II. Quod moles è corpore propendens, & nil præter uterum mentiens, ob calculorum magnitudinem & numerum, nullam inæqualitatem, nec aliam formam ſit adepta, ſuperficies enim admodum erat æqualis, & figura uteri naturalis: vide Fig. 1.

III. Admirationi eſt, calculos omnes eandem ferè obtinere formam, & adeò æquales eſſe ſuperficie, ac ſi eſſent planati. ut Fig. 2. repræſentat.

IV. Vulnus ad conſolidationem perveniſſe quamvis

parti

parti veſicæ membranoſæ inflictum, per quod urina aſſiduò ſtillabat.

V. Conſiderandum eſt, non omnes calculos in illa veſicæ portione, quæ uterum inveſtiens ſimul è corpore propendebat, hæſiſſe; non enim ſatis ampla, ratione magnitudinis & numeri calculorum, ſed nonnullos in ipſa operatione ab altiori & profundiori veſicæ parte deſcendiſſe, dubitandum non eſt.

VI. Inauditam lithotomiam, in muliere adeò annoſa cum tanto ſucceſſu, eſſe inſtitutam; in mulieribus calculi dilatatione urethræ quidem extrahuntur, aſt perquam rarum eſt, ſectione veſicæ idem perfici.

Observatio II.

Aneuriſma Brachii periculoſum feliciter curatum.

QUod in dilatata vena Varix dicitur, in arteria præter naturam expanſa Aneuriſma eſt. Qui affectus tam difficulter curationem admittit, ut in vaſis majoribus jure merito ab omnibus lethalis pronuntiandus ſit.

D. Panhuyſen, Cereviſiarius Dordracenſis, (nomen præter morem appono ob caſus raritatem) pleni habitus, & in flore ætatis, menſe Majo 1681, poſt baſilicæ dextræ venæſectionem, in Aneuriſma ejuſdem brachii incidit, paululum ſub junctura cubiti, piſi majoris magnitudine. Huic affectui compreſſione, ut artis eſt, opitulari tentavit Chirurgus, aſt incaſſum, tumore indies accreſcente. Aliquot poſt diebus Amſtelodamum ſeſe contulit, conſuluitque primò in arte medica expertiſſimum D. Do-

ctorem le Blon, me, & magiſtrum Petrum Adriani filium, in curandis affectibus benè verſatum. Unanimiter cutis inciſionem & arteriæ conſtrictionem commendavimus. Operationem ſanè ab Authoribus magis commendatam, & laudatam, quam inſtitutam; quod dicere non gravor, quia viginti abhinc annis, & quod excurrit, in hac vaſta civitate, ad quam ſine numero confluunt afflicti, hanc operationem, in arteria adeo ingenti, nullus (quantum noverim) Chirurgorum inſtituit. Ægrotus, alias ſatis generoſus, inciſionem diſtulit, præferens levem tumoris compreſſionem, donec poſt diem unum atque alterum, ſua ſponte erumperet dilatata arteria, utpote nuda, & nulla cute tecta. Aneuriſmate ſua ſponte aperto, magno impetu proſiliit ſanguis, donec dictus Chirurgus Boviſtâ & ligaturâ ulteriorem ſanguinis motum inhiberet. Hiſce viſis, patiens ſeſe non ſine virium imò & vitæ diſpendio hoc malum diu perferre poſſe, rectè judicavit, conſenſitque propoſitæ à nobis operationi, ſequenti die inſtituendæ; ſicut etiam peracta eſt, præſente quoque A. Cyprianò M. D. & Lithotomo Ordinario, ſatis experto, qui opitulabatur Chirurgo ſupracitato. Primò allatus fuit annulus ferreus, (alutâ craſſiori & molliori munitus, ne cutem offenderet) brachii parti ſuperiori aut ſupra Aneuriſma, applicandus, ad ſanguinis motum rapidiorem ex parte inhibendum, quod inſtrumentum expectationi noſtræ omnibus modis non ſatisfecit. Itaque confugimus ad alterum, quo arteria ſatis benè comprimebatur. Hoc applicito, cordate Aneuriſma denudavit magiſter Petrus ab omnibus faſciis & ſpleniis,

imò

imò & à Boviſta, hac intentione, ut ſi ſanguinis impetus tantus fuiſſet, ut non eſſet ſiſtendo, & obrui vereremur à ſanguine ante interceptionem artèriæ, ilicò aperiret ipſum Aneuriſma, & pauxillo Præcipitati rub. vel ſimilis eſcarotici, ut & Boviſtâ repleret Aneuriſmatis cavitatem. Quid fit? Aneuriſma ab omnibus vinculis & ſpleniis ſolutum, nil ferè ſanguinis emiſit, quoniam ſanguis factus erat tromboſus, non ſolum in Aneuriſmate, verum etiam per totum ferè brachium, gangrænâ jam correptum: quo viſo, & inſtrumento aut annulo ferreo quoque adempto, multum cruoris per vulnus Aneuriſmatis expreſſit, & porrò Brachium ſecundum longitudinem ſat profundè incidit, ut ſanguinem coagulatum, levi facta compreſſione, auferret, & gangrænæ eò commodius opem ferret. Hac facta inciſione, ſanguis arterioſus duobus è locis magna vi erupit. Læſarum arteriarum extremitates intercipiebantur acu filo munita, (aſt quam difficilè ſit, arterias à nervis, & aliis adjacentibus partibus in illa operatione denudare, noſſe nemo poteſt, niſi qui ejuſmodi operationi ſubinde interfuerit) ligabanturque exiguo fruſto corii craſſioris munitæ, ad arteriæ diſciſſionem vitandam. Hiſce peractis, Boviſtâ & pulvere adſtringenti repletum fuit vulnus, & impoſitis ſpleniis, laxâque ligaturâ, ob ulterioris gangrænæ metum, duabus manibus partes deligatas comprimendo per decem horas ſic continuit famulus, ut novus ſanguinis fluxus præcaveretur. Eâdem veſperâ ablata ſunt ligatura, ſplenia, & aliquot boviſtæ partes, ut gangrænæ ſtatum videre liceret, quem pejorem non invenimus. Renovatam hanc deligationem famu-

mulus denuò continuit, donec ſequenti die omnia renovarentur, excepto exiguo boviſtæ fruſto, quod in ea vulneris parte relictum fuit, ubi hæmorrhagiæ metus ſupererat. Tertio die, omnibus remotis, novam Boviſtam eodem in loco applicuit Chirurgus, ligaturamque paulò ſtrictius circumduxit, ita ut famuli manus diutius non fuerint neceſſariæ: interea gangrænæ proſpeximus linteo carpto theriacâ cum ſpiritu vini dilutâ madido. Quarto die boviſtam omiſimus, & forcipis extremo infimum filum, quô extrema pars arteriæ erat ligata, ſolvimus, fruſtum corii ſupra dictum ſatis firmiter arteriæ adhærens in veſperam relinquentes. Quinto die ſolvimus alterum filum, ſuperiorem arteriæ partem conſtringens, relicto quoque corii fruſto, quod arteriæ dilacerationem impediverat. Sexto die omnia in vulneris deligatione adimebamus, ſubſtituendo ſolummodo plumaceolos, digeſtivo imbutos, ſplenia, & ligaturam convenientem. Septimo die levis Hæmorrhagia ſuborta fuit, quam brevi, ſtegnotico, puta Boviſtâ & pulvere aſtringente, ſedavimus. Sequenti die hiſce ademptis in fundo vulneris viſui ſeſe obtulêre arteriarum extremitates, antea ligatæ, nunc vero coalitæ, fuſci coloris, quaſi gangrænâ correptæ. Hiſce applicuimus linteum carptum, ſuperimpoſito craſſioris corii fruſto, ut magis comprimeretur. Sequenti die horum loco uſi fuimus Boviſtæ quadratæ portione magnitudine alterius partis pollicis, ab una parte ſaliva madida & pulvere aſtringenti imbuta: Hoc fruſtum munivimus emplaſtro agglutinante. Hiſce remediis obliterari, novâque carne videbantur occultari

ar-

arteriarum dictæ extremitates. Verùmenimverò aliquot poſt diebus ambæ rurſus in conſpectum ſeſe dedêre, in duo Aneuriſmata nova degeneratæ, propter carnis dictæ laxitatem, pulſus magnitudinem, & ſanguinis abundantiam. Horum Aneuriſmatum alterum (piſi majoris magnitudine) ſua ſponte apertum, ſanguinem copioſum non profudit, propter citam à magiſtro factam compreſſionem; paucisque diebus, ſectâ venâ, tenuiori diætâ præſcriptâ, & debitâ compreſſione factâ ſanatum fuit. Alterum verò Aneuriſma, quantumvis comprimeretur, per plures dies curationi remoram fecit. Tandem verò quoque diſparuit, convaluitque æger, incolumis in hunc uſque diem vivens.

OBSERVATIO III.

Patellæ fractura à cauſa notatu digna.

PAtellam propter duritiem ſuam haud frangi poſſe, nonnulli perverſe aſſerunt. Nos vero, eandem non ſolum à caſu graviori in genu frangi, experti ſumus; verùm etiam ſine caſu; cujus rei hiſtoriam recenſere animus eſt. Ante tres præter propter annos, viſitavi cum magiſtro Petro, Adriani filio, virum ſatis robuſtum, qui à ponte deſcendens in terram ferè ceciderat, uno pede lubrico, reſiſtens tamen quantum potuit, in terram non fuerat prolapſus, ſed ab illa reſiſtentia vehementiſſima tranſverſim fracta ejus patella, & adeò quidem evidenter, ut inter utramque partem locari potuerit manus, una enim ſupra, altera infra genu ſentiebatur. Fracturam, ut artis eſt, deli-

gavit dictus magiſter peritiſſimus. Quid fit? Patiens, rectius dixerim impatiens, contulit ſeſe ſecundo die Jiſpam, unde incurabilis poſt aliquot ſeptimanas rediit, claudicans in hunc uſque diem. Mirabar olim patellæ mollitiem in cadavere, & duritiem ejus in ſceleto; & quantum hæ ab invicem differant, ſat accuratè cum doctiſſimo Viro Matthæo Slado, Medicinæ Doctore celeberrimo, inveſtigavimus, reperimuſque eas duritie toto cœlo inter ſe differre. Anſa ergò erroris, quo nonnulli patellam frangi poſſe negarunt, exinde orta videtur, quod patellas Sceletorum ſolùm inſpexerint. Quippe per exſiccationem ita indurantur, ut difficile ſit eas frangere, recentes non item; quicunque enim utraſque ritè examinarit, reperiet recentes extrinſecè tantum duriori lamina obductas, intrinſecè verò ſubſtantiâ oſſeo-ſpongiosâ præditas, inſtar diplöes in Cranio.

Observatio IV.

Fractura Oſſium duorum Carpi poſt tres annos nondum coalita.

FRacturam magnorum Oſſium, puta Brachii, Femoris &c. aliquandò talem eſſe, quæ nunquam ferruminetur, quantumvis ex arte tractetur, noto notius eſt. Aſt mirandum, Oſſa Carpi, quæ admodum ſunt exilia, fracta ex caſu ab alto, non iterum coaluiſſe. Ann. 1681 Nebulonem quendam (cognomine *Slagertie*) ob furtum ad ſuſpenſionem condemnatum, in carcere viſitavi, & an ullo morbi genere antehac fuiſſet vexatus, interrogavi. Vixi, inquit, ſat pancraticè, & nullus ferè morbus me unquam

quam infeſtavit, præter febrem; quam ante aliquot annos perpeſſus fui: Præterea dextram, ajebat, in menſa planam reddere haud unquam potui, poſtquam ſemel cecidi ab alto. In hujus ſuſpenſi cadavere reperi, membranam, lienem ambientem, (quæ in naturali conſtitutione tenerrima) in ſui medio, duobus in locis, ita incraſſatam, ut maximi ſcriptorii calami craſſitiem adæquaret; Hanc craſſitiem à prægreſſa inflammatione ortam fuiſſe, dubitandum non eſt: quia ſæpiſſimè ab eâ ita incraſſari membranas obſervamus. An verò inflammatio iſthæc à febre ſupradicta, aut febris ab inflammatione provenerit, me latet. Poſthac manum ejus cultro Anatomico ſubjeci, & ex anterioribus Carpi oſſibus duo fracta inveni, quorum fragmenta, juncturam manus violantia, obſtaculo fuerant, ut manum in menſa planam reddere non potuerit: & quod magis mirum eſt, oſſa dicta à triennio fracta, nondum erant ferruminata aut conjuncta, nec callo obſeſſa, quemadmodum adhuc videre eſt in noſtro Muſéo.

Observatio V.

Os Capitis denudatum, ab aëre licet nigreſcens, tamen abſque viſibili lamellarum ſeparatione reſtitutum.

OSſa capitis denudata & ab aëre denigrata non ſemper ſenſibiliter ſeparantur, aut lamellam oſſeam expellunt, ut autumant Authores. Vir quidam ab equo in capite percuſſus, in terram tanquam mortuus cecidit: cum tanta alterius oſſis ſyncipitis denudatione, ut imperialis tegen-

do vix ſufficeret. Hæc oſſis denudatio in totum nigricabat, circulo excepto, qui cuti proximus ſtraminis latitudinem obſidebat. (vid. Figura 5.) Hoc circulo albo de die in diem diminuto, patiens convaluit; ſine ulla viſibili oſſis ſeparatione, aut raſpatorii uſu, ſolo linteo carpto, partim ſicco, ut os denudatum tegeretur, partim ad proſpicienda vulneris labia digeſtivo & melle roſaceo illito.

Observatio VI.

Uteri Polypus carnoſus.

SIcut Nares ſunt corporis partes, per quas humores ſuperflui continuè excernuntur; ſic etiam Uterum Humanum ei muneri inſervire palam eſt. In Naribus tumores præter naturam, Polypi dicti, non rarò excreſcunt. Nec etiam Uterus humanus ab iis eſt immunis. Non omnes polypi, è naribus erumpentes, ejuſdem generis ſunt; nonnulli carneam ſubſtantiam repræſentant; multi ècontra membranæ involuti ſubſtantiam pituitoſam & limoſam nacti ſunt. Modò nobis Polypus malignus & cancroſus occurrit: modò eum omnis malignitatis expertem offendimus. Ann. 1673 me vocarunt ad mulierem, à longo tempore, ex fluore albo immani, Uteri prolapſu laborantem, è cujus orificio interiori variæ excreſcentiæ (quas ob ſimilitudinem cum polypis narium, eodem nomine aptè vocari poſſe putamus) membranaceo-carnoſæ propendebant, ſicut Figura 6. demonſtrat. Hi polypi adeò dole-

Figur. 6. Explicatio.

A. Uterus humanus.
B. B. Oviductus abſciſſi.
C. C. Polypi carnoſi ex uteri ore erumpentes.
D. D. Ligamenta teretia abſciſſa.
E. Vaſa uterina.
F. Pars Vaginæ apertæ.
G. Ligamenta lata abſciſſa.

Fig. 6.

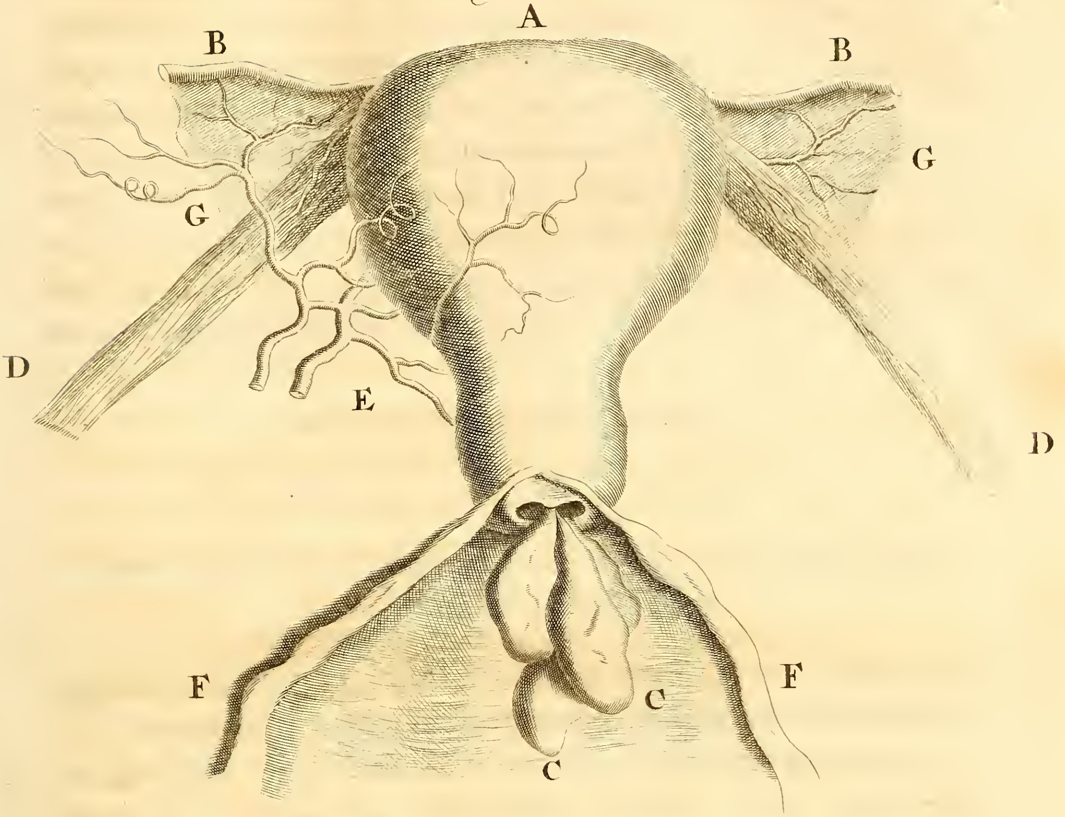

Fig. 7.

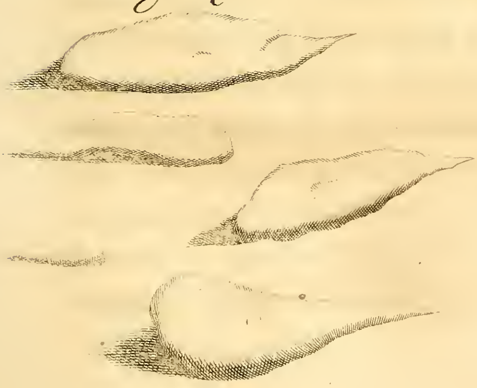

Fig. 5.

dolebant, uteruſque tantum humoris aquoſi & acris quotidie profundebat, ut ordinaria remedia proficere nil potuerint, & vehementiora uſurpare non auſi fuerimus, propter malignitatis indicia; & rectè, ut eventus docuit: Ulcus enim malignum mortem acceleravit, brevique poſt exſpiravit ægra. Ejuſmodi ferè tumores polypoſos quos videtis Tab. 7. Gellius, Chirurgus Wormer-Veriæ expertiſſimus, mihi quoque miſit; quos mulier quædam ibi habitans diverſis vicibus excrevit.

Figur. 7.

Polypos carnoſos utero excretos repræſentat.

Observatio VII.

Uterus Scirrhoſus & deformis, qui in magnam molem auctus, extra pudendum propendebat.

MUlieri triginta circiter annos natæ Uteri admodum incraſſati propendentia tantam afferebat moleſtiam, ut incedere vix potuerit. Conſultum fuit uteri extirpationem, poſt injectam ligaturam, moliri. Acu ergò tricipiti filo duplicato munitâ, operationem aggreſſus quidam magiſter, ligavit ſatis fortiter uterum è corpore propendentem, aſt utinam nil præter eam partem acu & filo comprehendiſſet! Patiens per diem unum atque alterum nihil reddidit lotii, quod nobis anſam dedit ſuſpicandi meatum urinarium ſimul acu & filo eſſe conſtrictum, prout eventus quoque docuit. Ægrotæ miſerandæ, brevi poſt denatæ, cadaver aperui, & conjecturam noſtram non inanem fuiſſe advertimus; ſcilicet meatum urinarium ſi-

mul cum uteri corpore tam arctè ligatum, ut nil lotii reddere valuerit. Hic mihi, quid de uteri propendentia ſtatuendum ſit, perſcrutandi locus fuit. Notum eſt, multos reperiri qui perhibent, uterum ipſum nunquam è corpore poſſe prolabi. Ex iis qui contrarium propugnant, nonnulli, in prolapſu uterum quoque inverti, alii uteri prolapſum nil niſi vaginæ propendentiam eſſe, aſſerunt. Litem diſſipavit cadaver hujus miſerandæ fœminæ, aperto enim abdomine, in pelvi, qui locus eſt uteri, nil vidimus, præter unum ex Ovariis, cum annexa tuba & ligamento lato. Uterus totus quantus & non inverſus propendebat, & adeo deformis ac ingens factus, ut nunquam antè cadaveris apertionem uterum eſſe dixiſſem, niſi in extimæ partis centro oſculum conſpexiſſem, è quo levi opera guttulas aliquot ſanguinis exprimebam, ceu apparet Figura 8. Quid ulterius circa vaginæ & uteri propendentiam ac inverſionem &c. obſervarim, è porro memorandis caſibus palam fiet.

OBSERVATIO VIII.

Veſica Ovilla quaſi in duas partes diviſa.

GEminam veſicam urinariam in corpore humano nunquam reperi: duplicatam verò aut in duas partes diviſam in quadrupedibus aliquoties offendi, quarum nonnullas domi reſervo. Si cauſam reſpiciamus iſtius duplicitatis, facile erit colligere, illud magis locum habere in corpore quadrupedum quàm hominum. Notum enim eſt, ſolos quadrupedes uracho pervio gaudere, qui urachus,

Fig. 8.

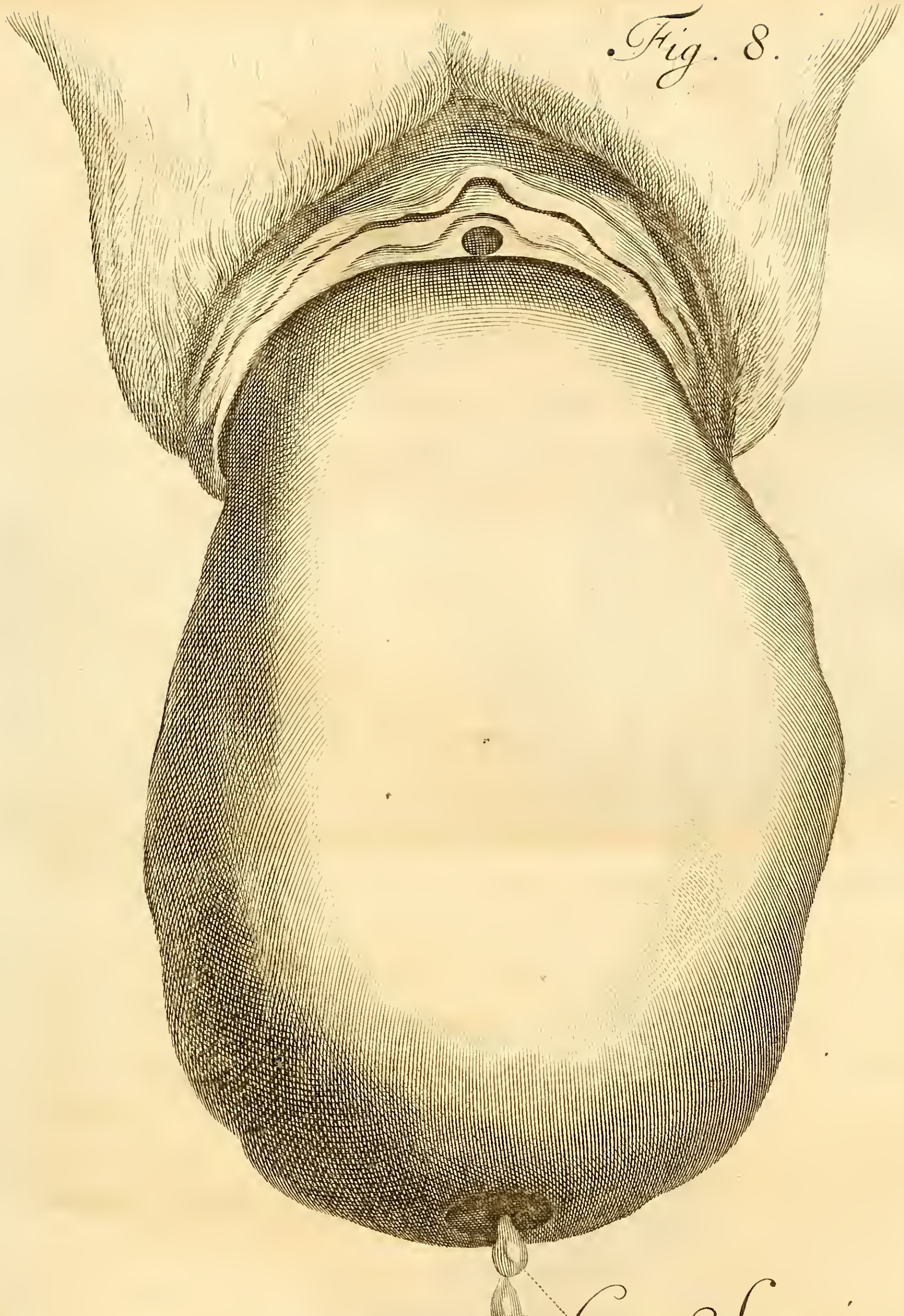

Fig. 9.

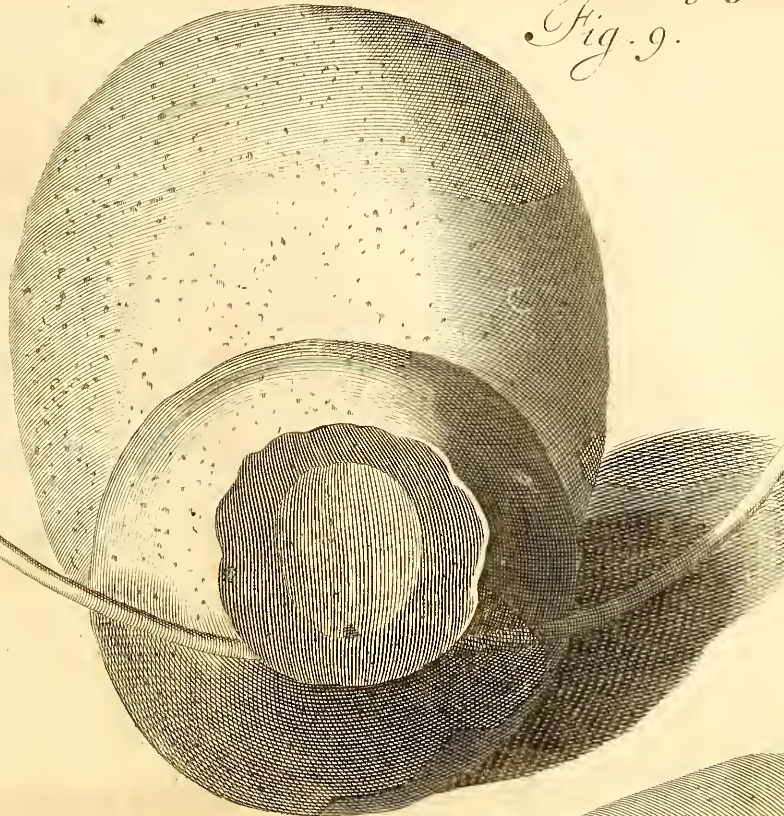

Fig. 10.

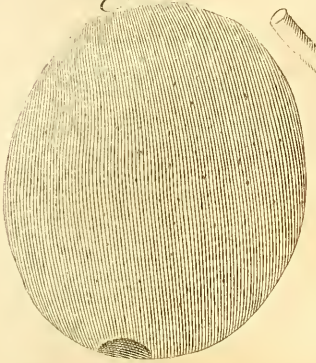
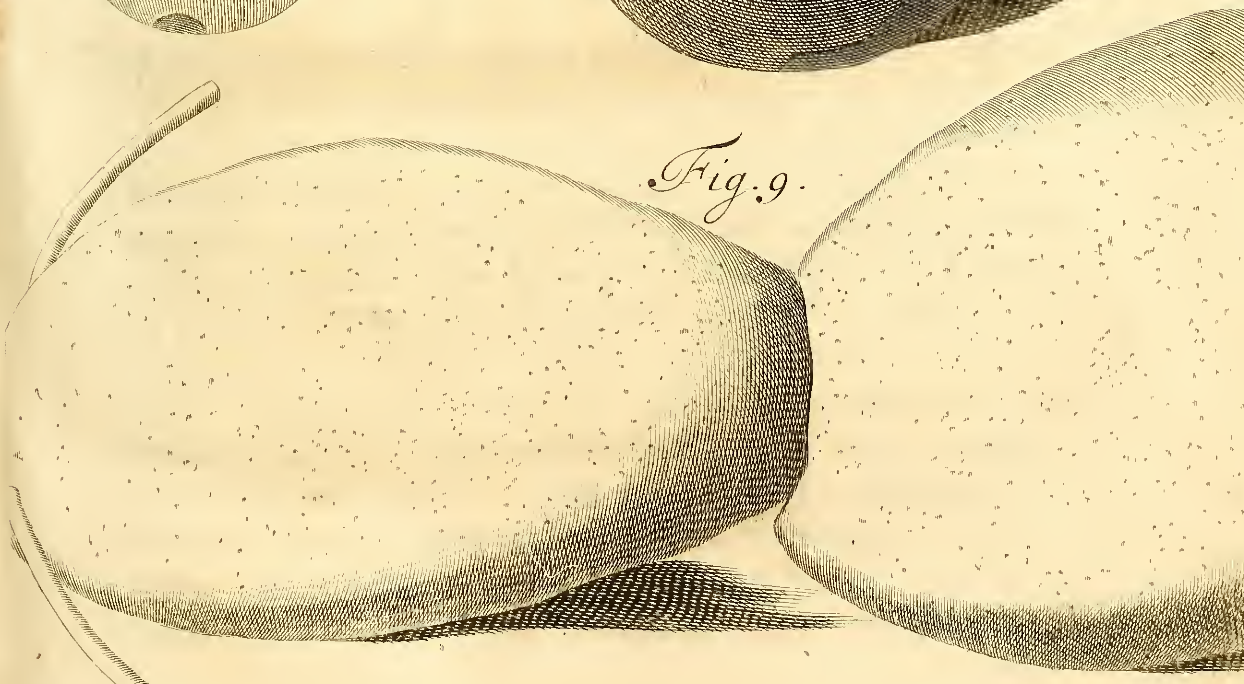

Fig. 9.

chus, ſi in aut ante partum nimis extendatur, fundus veſicæ, è quo ortum ducit Urachus, non tantum apertus remanet, verum etiam Urachus in tantam extenditur molem, propter affluentem urinam, ut alteram mentiatur veſicam; & ſic veſica quaſi duplex aut gemina appareat, ut vid. Figur. 9. In qua repræſentatur Veſica Ovilla, à dicta cauſa quaſi in duas partes diviſa, interveniente membrana tenui & rotunda, ut Figur. 10. conſpiciendum exhibet, in cujus infima parte foraminulum ſpectatur, per quod urinæ in utramque cavitatem patebat aditus.

Observatio IX.

Verus Uterus è corpore ſubinde prolabens.

Mulier quædam aliquot abhinc annis per foſſam (vulgò dictam *de nieuwe zijds Achterburgwal*) incedens, in Uteri totius prolapſum incidit, cujus magnitudinem & Figuram appoſui, ne quis poſthac anceps hæreret, aut negaret, uterum poſſe prolabi. Miſera ulterius progredi cum non poſſet, ante fores patris Clariſſimi Viri Domini Francii, Profeſſoris celeberrimi, remanſit, donec adveſperaſceret. Rogante Ancilla, ecquid ipſi damni obvenerit, & quare tam diu ante ædes remoraretur, non dubitavit affectum ſuum ancillæ revelare, & hæc heræ ſuæ, dicti Profeſſoris matri; quæ miſericordiâ commota eandem in domum ſuam recepit, Obſtetricemque advocari juſſit, ut uterum prolapſum reponeret; aſt incaſſum, haud enim propter magnitudinem potuit. Poſthac ego voca-

vocatus eundem ad naturalem ſitum reduxi, atque ægra, partibus ritè munitis, ilico domum rediit, ſine notabili incommodo. Verùmenimverò uterum haud ſemper poſſe reſtitui, ſi extra partum diu è corpore prociderit; nec ſemper opportunum eſſe, illud moliri, norunt periti; qui antequam hoc ſuſcipiant, ſemper uteri prolapſi conſtitutionem diverſam inveſtigabunt; ſi enim à longo tempore prolapſus, tantus ſit factus, ut facili negotio in priſtinum locum redigi haud poſſit, aut patiens uterum à longo tempore extra corpus geſſerit, vel uterus prolapſus induruerit, cum inæquali ſuperficie, aut ulcere obſeſſus fuerit, periculum haud faciendum; repoſito enim utero peſſimè ſeſe habere ſolent ægræ.

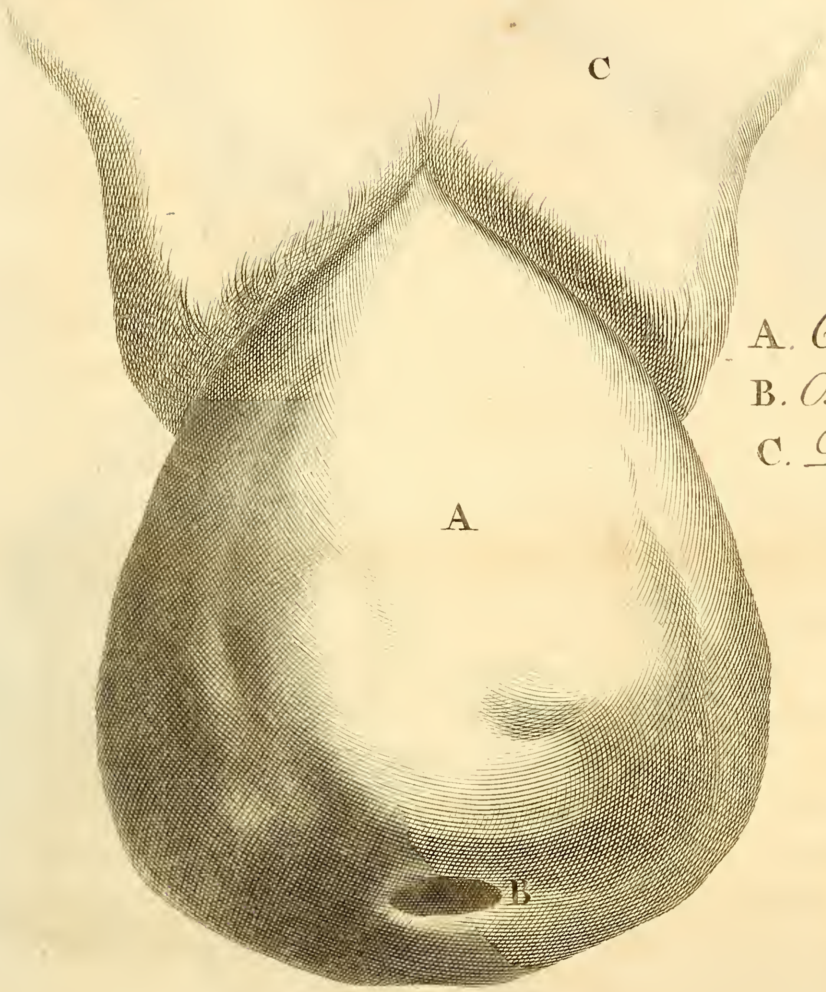
OBSERVATIO X.

Uteri inverſio à partu.

INter affectus deplorandos, quibus mulieres ſunt obnoxiæ, haud infimum locum obtinet Uteri totalis inverſio, quod nunquam niſi in aut mox poſt partum accidere poteſt. Hic affectus ſi illicò non profligetur, mors ſtatim ſubſequitur. Memini me bis una in ſeptimana hoc vidiſſe, nec (niſi abſque ullâ morâ opem ferret obſtetrix) ullam, præter uxorem cujuſdam Hebræi, evaſiſſe. Tantus enim utplurimum ſanguinis eſt affluxus ad uterum propendentem, ut ſtatim inflammetur, induretur, & propter impeditam ſanguinis circulationem gangrænam concipiat. In hoc affectu uterus totus quantus eſt, à partu invertitur. Quod non fit in uteri propendentia extra

par-

Fig. II. obs. IX.

A. *Corpus Uteri.*
B. *Os Uteri internum.*
C. *Pubes.*

Fig. 12.

partum; tunc enim non invertitur, ſed procidit tantum, ita ut os uteri internum in extimo hujus propendentis uteri, reperiatur. Hic verò os uteri non ſentitur, nec oculos incurrit, ut videtis Fig. 12. Oritur hoc malum nonnunquam ab obſtetricibus minus expertis, funiculum umbilicalem plus quam par eſt, attrahentibus, unde uterus non poteſt non ſubſequi. Aliquando etiam ortum ducit à conatibus, poſt partum remanentibus. Tempore, quo opem ferebam parturientibus, ſemel mihi contigit, cum fœtum mortuum placentamque extraxiſſem, uterum mox ſubſequentem conſpicere, quo ilicò reſtituto, cruribuſque, ut artis eſt, poſitis; brevi fuit curata ægra. Multoties Obſtetrices non ſolum, verum etiam Chirurgos, imò & Medicos hac in re eſſe hallucinatos, non eſt, lector benevole, cur dubites. Nuper adhuc me arceſſi juſſit Chirurgus quidam, qui in eodem caſu conjicere haud potuerat, qualis eſſet tumor è corpore propendens. Aliquoties me quoque vocarunt Obſtetrices, mirabundæ, quod viderent ejuſmodi tumores à partu ſeſe exſerentes. Nonnullæ mihi venienti dixere, hic videbis molam magnam, utero firmiter adhærentem: aliæ, hic habemus partum fœtus monſtroſi, &c. Hunc ergò affectum delineavi, ut unicuique Chirurgo, qui delineationem viderit, magis in memoria hæreret, & ne quis amplius in re tanti momenti, & ſubitam reſtitutionem expoſcente affectu, deciperetur. Vide Fig. 12.

Figur. 12. Explicatio.

A. *Portio uteri illicò à partu inverſi propendens.*

B. *Pubes.*

C. *Vteri vaſorum oſcula hiantia.*

OBSERVATIO XI.

Fœtus à Funiculi Umbilicalis mira contorſione necatus.

SIcut homini in lucem edito innumerabiles mortis cauſæ imminent, ita quoque non paucæ ſunt conſtitutiones morboſæ, fœtum in ipſo jam utero enecantes. Inter eas maximi eſt momenti funiculus umbilicalis contortus. Nuper fœtus mortuus in lucem editus eſt, membranis chorio & amnio integris exiſtentibus, cujus funiculum umbilicalem mirè contortum inveni; ſicut quotidiè in fune fieri videmus, quum poſt tenſionem ejus, & unius extremi frequentiorem circumgyrationem, ad invicem duo extrema ducuntur. Vide Fig. 13. Veroſimile quoque eſt, malum iſtud à frequentiori circumgyratione fœtus ortum duxiſſe in Utero, ejuſque mortis fuiſſe cauſam: utpotè humorum circulatione per funiculum in totum impeditâ.

Figur. 13. Explicatio.

A. A. *Funiculum peculiariter contortum monſtrat*;

B. B. *Placentam Uterinam.*

OBSERVATIO XII.

Ulcus Uteri malignum.

INter omnes corporis affectus, qui ſexum infirmum vexare ſolent, haud poſtremum locum obtinent Uteri Ulcera maligna. Anno 1671. Mulierem quandam viſitavi, quæ ab aliquot ſeptimanis, uteri ulcus contraxerat, cum tanto eoque continuo ſanguinis profluvio, ut omnibus admirationi fuerit. Mortem ſibi ſæpius optabat, propter ineffabiles dolores earum partium, donec tandem remediis,

Fig. 14.

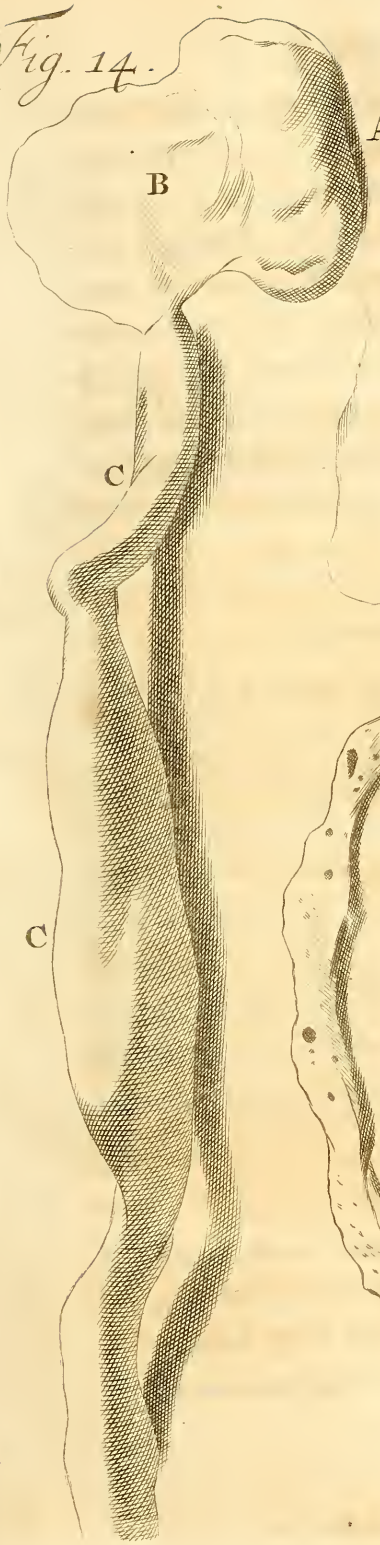

Fig. 13.

diis, ob loci incommoditatem & humiditatem nihil proficientibus, mors miſeriis finem imponeret. Aperto cadavere, uteri cervix ab ejus corpore attactu ſeſe disjunxit, utpotè planè putrefacto. Inteſtina, ab inflammatione & excoriatione prægreſſis extrinſecè coalita, cæteraque ſatis ſana offendi. Ejuſmodi Ulcera uteri, quæ verè lethalia ſunt habenda, poſthac aliquoties videre mihi contigit, cum tanto non ſolum dolore, verumetiam conatibus egerendi adeò vehementibus, ut ægræ non eſſent ferendo, imò mori quam diutius vivere maluerint.

OBSERVATIO XIII.

Diabetes à renibus malè affectis.

VIr quidam in ætatis flore, diu atrocibus nephriticis doloribus vexatus, reniſque abſceſſum paſſus, in diabeten incidit. Singulis ſeptimanis dolium dimidium cereviſiæ ingurgitare difficile illi non fuit. Poſt mortem cadaver aperiendi copiam mihi fecêre conſanguinei. Viſcera ſatis benè conſtituta, exceptis renibus & ureteribus, conſpexi; uterque enim ren ex parte conſumtus erat, præſertim dexter; cujus ſubſtantiâ planè conſumtâ, ejus membranas ſummoperè incraſſatas & contractas, pelviſque capacitatem adæquantes vidi; ſicuti Figura 14. repræſentat.

Figur. 14. Explicatio.

A. *Renis dextri membranæ incraſſatæ, & contractæ, ſubſtantiâ renis glaudulosâ in totum conſumtâ.*

B. *Pelvis juſtò major.*

C. *Vreter tortuoſus, & diverſis in locis ſummopere à calculorum tranſitu, expanſus.*

Præterea Ureteres admodum tortuoſos, variiſque in locis expanſos offendi.

OBSERVATIO XIV.

Superfœtationis exemplum.

UXor cujuſdam Chirurgi Amſtelodamenſis Anno 1686. infantem robuſtum & viventem peperit. Sex horis poſt hunc partum, in lucem quoque edidit embryonem, cujus figuram & magnitudinem videtis infra Fig. 15. In hoc embryone notatu digna fuêre, primò, quod funiculus umbilicalis tot hydatidibus eſſet refertus, ut totus videretur concatenatio veſicularum aqueo humore refertarum; unde hoc? ſecundo, placentulam tantæ magnitudinis & craſſitiei inveni, ut in fœtu trium menſium rarò craſſiorem & majorem repererim.

Figur. 15. Explicatio.

A. *Embryo, cujus caput reſpectu corporis ingentiſſimum.*

B. *Funiculus umbilicalis in hydatides degener.*

C. *Artus, inquibus nulla forma manus aut pedis, aſt verò inſtar appoſitarum particularum rotundarum ſeſe produnt, uti adhuc videre eſt in Muſéo noſtro.*

D. *Placenta Uterina ſolito craſſior & major.*

OBSERVATIO XV.

Ex Calculis in uretere hærentibus, Iſchuria lethalis.

QUam deplorabile malum ſit Veſicæ calculus, nemini ignotum; multo tamen adhuc crudelior affectus, Calculus

Fig. 16.
A
A
B
D
C
C
E
F
F
F
G
Fig. 15.
D
B
B
B
A
C
C
C
C

culus Renum, ſi tantæ ſit magnitudinis, ut ureterem tranſire nequeat; quia in hoc caſu nil valet ars Medica, nil quoque Chirurgia prodeſt. Exemplo ſit Chirurgus quidam Amſtelodamenſis Anno 1682. qui à longo tempore nephriticus, multos calculos excreverat: demum in Iſchuriam ſpuriam incidens, (à quo, ſemicupii beneficio ſemel liberatus à nobis fuerat paucis ante diebus) & vehementiſſimis ventris, crurumque doloribus, & vomitu materiæ nigricantis, correptus, vitam tandem cum morte commutavit.

In cadavere aperto, reperi præter duos calculos in rene dextro, unum in uretere ſiniſtro, magnitudine & formâ olivæ exiguæ, cujus ſuperficies innumerabilibus calculis & arenulis obſeſſa erat, qui omnem tranſitum Urinæ denegarunt. Vide Figur. 16.

Pars hujus Ureteris ſupra calculum, propter calculorum tranſitum admodùm erat dilatata, infra eundem verò naturalis capacitatis, aſt rubicundior juſto ab inflammatione excitatâ. Renem ejuſdem lateris monſtroſæ magnitudinis, ut & ureteris maximam partem, aqueo humo-

Figur. 16. Explicatio.

A. A. *Venæ & arteriæ renales.*
B. *Ren dexter in majorem molem extenſus ob urinam in eo occluſam.*
C. *Ureter à tranſitu calculorum & urinæ ſuppreſſione valde extenſus.*
D. *Venæ renalis ramus per ureterem diſperſus.*
E. *Calculus ingens in uretere ſubſiſtens.*
F. *Varii calculi exigui.*
G. *Portio ureteris naturaliter conſtituta.*

re obſeſſum inveni; cujus liquoris motum ſæpiſſimè percepit æger, quum ſeſe moveret, ut nobis indicabat.

OBSERVATIO XVI.

Eruptio Ovarii poſt abſceſſum ventris nimis profundè perforatum.

QUam neceſſarium ſit, non ſolùm Anatomico verùm etiam Chirurgo, manum habere ſuſpenſam, nemo ignorat. Anatomici cautè partes diſſecant; Chirurgis haud minori opus eſt circumſpectione in inſtituendis apertionibus. Novi Chirurgum, dum viveret, admodum temerarium: is abſceſſum in hypogaſtrii parte inferiori & laterali phlebotomo magno aperturus, tam profundè inſtrumentum adegit, ut in abdominis uſque cavitatem penetraret. Quâ factâ aperturâ, momento ſimul cum pure unum ex Ovariis extra corpus erumpebat, quo à me viſo, digitiſque benè explorato, ſine notabili ægræ noxa, idem in naturalem locum intruſi; ita ut nullum inde ei damnum fuerit relictum.

OBSERVATIO XVII.

Hydrops Ovarii muliebris.

HYdrops Ovarii, aut (ſi ita loqui liceat) Ovorum, affectus eſt ab aliis ſatis viſus, modò ſatis conſideratus. Hydatis audit apud Authores, cui nomini libenter acquieſco, modo de mali ſubjecto inter nos conveniat. Hoc utplurimum (ſi non ſemper) ipſa ova eſſe animadverto, ita mutata, & in tantam aliquandò molem aucta,

ut

Fig. 17.

Fig. 18.

ut infantis caput non rarò ſuperaſſe viderim. In appoſita Figura 17. videtis hunc affectum ovarium ipſum ſuperare. Quid mirum illam mutationem aut colliquationem fieri in Ovis humanis, quæ in ſtatu naturali humore ſeminali ſunt referta? quoniam ipſum Cerebrum & glandulas in aquam reſolvi aliquoties conſpexi, & obſervationes aliorum quoque teſtantur. Huc referri meretur Ovum gallinæ prodigioſum, in hunc modùm extenſum; quale domi reſervo, & curioſæ liberalitati eximii Domini Doctoris Almeloveen debeo, qui mihi ad diſſectionem animalculum hoc ſuggeſſit.

Figur. 17. Explicatio.

A. *Ovarium humanum.*
B. *Ovum in præternaturalem humorem degeneratum, & valde extenſum.*
C. *Ovum ex ovario protuberans.*

Observatio XVIII.

Tumor Piloſus in Omento repertus.

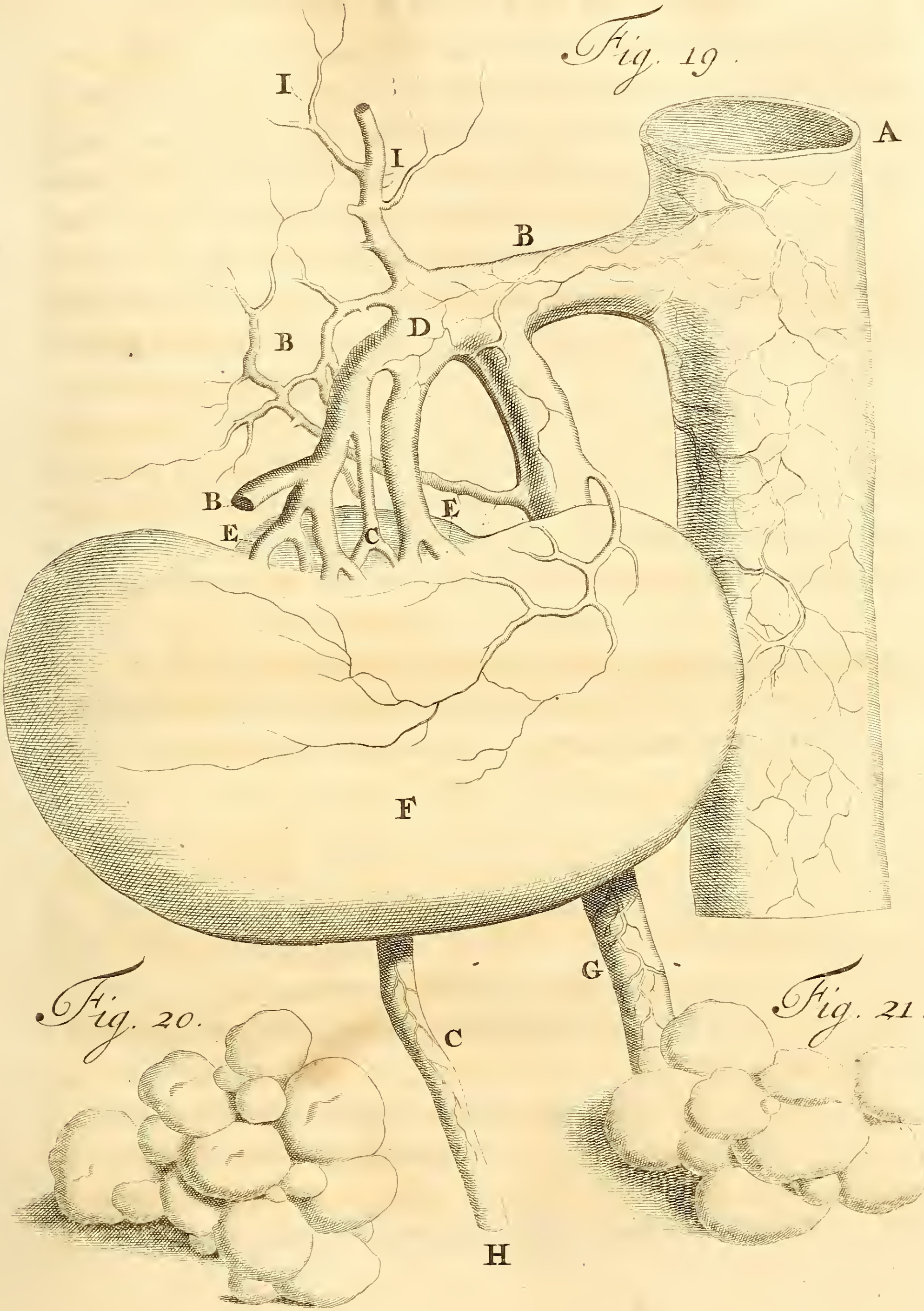
ANno 1683. aperuimus cadaver cujuſdam mulieris, jam à quindecim annis hydropicæ, unde per abdomen ejus, trium ulnarum ſpatio diſtentum, vaſa ſanguinea craſſitie & capacitate calamum ſcriptorium maximum ſuperantia, diſperſa invenimus. Tandem poſt multos, & quidem intolerabiles dolores, incidit in gangrænam ſupra Umbilicum, qua ſeparata, magno cum impetu, humor in abdomine contentus erupit, ſine notabili fœtore. Magiſter Abel van der Horſt, de arte Chirurgica benè me-

meritus, ſpleniorum, & emplaſtrorum glutinantium uſu ulteriorem inhibuit fluxum: utque partitis vicibus daretur exitus huic liquori, ſingulis quadrihoriis quantitatem ſufficientem eduxit. Hic humor paucis poſt eruptionem horis, tantum concepit fœtorem, ut nemo perferre potuerit. Quarto quintove poſt apertionem die, obiit miſera patiens. Cadaveris aperiendi copiam nobis ſuppetebant conſanguinei. In Omento digitum craſſo & carnoſo fixeque peritonæo adhæreſcente invenimus tumorem pugni magnitudine, quo ſecundum longitudinem aperto, primò paululum materiæ pultaceæ, albæ, nullo fœtore præditæ, erumpebat. Hac emiſſa nil præter glomum durum, è capillis intricatis & criſpis conſtantem, invenimus. Vide Figur. 18. Hi capilli diverſæ erant longitudinis, nonnulli magnitudinem digiti, alii ſpithamam ſuperabant. Hoſce capillos microſcopio ſubjectos planè convenire cum aliis capitis capillis reperi, excepto quod nullis gauderent radicibus. In cæteris viſceribus nil notatu dignum obſervabam.

OBSERVATIO XIX.

Orthopnœa ab obſtructione & expanſione veſicularum pulmonis orta.

IN Hydrope Aſcite & Orthopnœâ Virgo quædam, quadraginta præter propter annos nata, per aliquot jam menſes ſuffocari videbatur. Non ſolum labia, verum etiam tota facies fœdum contraxerat livorem. Tandem, lipothymiis variis ſubortis, vitam cum morte commutavit.

Fig. 19.
I
I
A
B
B
D
B
E
E
C
F
G
C
H
Fig. 20.
Fig. 21.

vit. In cadavere culter Anatomicus ſequentia detexit. Muſculi abdominis (ſibi invicem ex naturæ lege incumbentes arctiſſimeque cohærentes) hic adeo laxè cohærebant, ut ſolis digitis, levique operâ eoſdem ſeparaverim, quod in cadaveribus ex Hydrope defunctis pluries obſervavi. Latex aquoſus in abdomine contentus, cum igni imponeretur, concreſcebat, lymphæ ad exemplum. Omnis pinguedo per totum corpus conſumta, Peritonæum incraſſatum, Omentum ſcirrhoſum & induratum. Inteſtina, ab inediâ longâ, coarctata & contracta. Venæ Spermaticæ ita dilatatæ, ut calamum ſcriptorium facile admitterent, quod nunquam antehac in Virginibus, ſed aliquoties in Gravidis obſervavi. Membranæ Hepar & Renes ambientes, duræ admodum & incraſſatæ, Veſica fellea ferè vacua, Pulmo pleuræ adnatus. Cor ſolito grandius. Aqua pericardio incluſa copioſior, igni impoſita incraſſabatur. Ren dexter invèrſus, ut Fig. 19. demonſtrat. In aliqua autem pulmonis parte inveni veſicularum pellu-

D ci-

Figur. 19. Explicatio.

A. *Venæ cavæ truncus ſub diaphragmate abſciſſus.*
B. B. *Venæ renales, quarum ſiniſter & ſuperior ramus abſciſſus.*
C. *Venæ renalis ramus per ureterem diſperſus.*
D. *Ramificatio venæ renalis antequam renem intrat.*
E. *Pelvis renis.*
F. *Ren dexter inverſus & deorſum inclinans.*
G. *Vena ſpermatica juſto capacior.*
H. *Ureter.*
I. *Venula per glandulam renalem diſſeminata.*

cidarum acervum, ab aëre expanſarum, & ita obſtructarum, ut levi compreſſione eas ab aëre evacuare haud potuerim. Impulſum per aſperam arteriam flatum, nullum commercium cum hiſce expanſis veſiculis amplius habere, propter earum obſtructionem, expertus ſum. Poſt, aëre per aſperam arteriam vehementer adacto, diſrumpebantur nonnullæ ex iis veſiculis. Ceteræ aciculæ cuſpide perforatæ aërem emiſêre, & ſubſidêre. Vide Fig. 20.

Figur. 20. & 21.

Veſiculas pulmonales obſtructas, & ab aëris occluſione expanſas, exhibent.

Observatio XX.

Idem Malum ab Obſtructione Veſicularum pulmonalium ortum.

ANno 1685. præſentibus Domino Sylvio Medicinæ Doctore expertiſſimo, & Magiſtro Heyunga, in arte chirurgica benè verſato, Cadaver cujuſdam mercatoris diſſecui, qui à longo tempore dyſpnœam paſſus erat, cum tuſſi & febricula continua. Hic affectus tantopere ingravatus eſt poſtquam in aquam incidiſſet, ut temporis progreſſu reſpirare vix amplius potuerit, imò non longe poſt è vita diſceſſerit. In cadaveris apertione obſervavimus quoque totum malum hæſiſſe in obſtructâ pulmonis parte, in qua omnes veſiculæ oppilatæ & extenſæ apparebant, ut videre eſt Figur. 21.

Ob-

Observatio XXI.

Idem affectus in puero obſervatus.

ANno 1686. diſſecui cadaverculum pueri octo circiter annos nati, (præſente Domino van der Burgh, Mercatore Amſtelodamenſi) qui ex eodem affectu denatus fuerat, in cujus pulmone idem nobis occurrit; ita ut crediderim malum hoc frequentius miſeros affligere, quàm hactenus ab Authoribus obſervatum, propterea quod apertionem cadaverum raro admittant conſanguinei.

Observatio XXII.

Partus mirabilis, in quo inſolita viarum clauſura, arte tamen reſerata.

MUlierem poſſe concipere aut gravidam fieri Utero ipſo è corpore ex parte propendente, non abſolutè negandum eſt, quia illud ſemel (ut poſthac referam) in matrona quadam obſervavi; rarum tamen eſt, & à paucis, (ſi ab ullo) antehac viſum. Non minus rarum eſſe cenſeo, mulierem imprægnari ſalvâ manente membrana hymene, idque ad tempus partus. Aſt rariſſimum, vaginam uteri, tempore partus, membranâ præternaturali pone Hymenem eſſe clauſam, ſicut jam recenſebimus.

In Foſſa Principis, è regione foſſæ, vulgo dictæ *de Angeliers graft*, tabacum vendebat eo tempore *Ian Pieterſz.* Nomen & locum præter morem (ſolent enim plerumque id ægre ferre, ad quos pertinet) appoſui, quia

omnium admirationem excitabit hæc hiſtoria. Hujus uxor in partu verſans fœtum in lucem edere non potuit, quantumvis conatus & labores partus eſſent adeò vehementes, ut clamoribus ejus tranſeuntes in dicta foſſa detinerentur. Tandem me vocari juſſerunt huic operi admotæ duæ obſtetrices, (nempe *Annetje Moer in de Blaauwe Pot op de Keyſers graft, en Stijntje Moer in de Huyde ſtraat*) jamjam enim videbatur moritura miſera illa patiens. Exploratâ difficultatis partus causâ, inveni membranam Hymenem eſſe integram, valde craſſam & à fœtus capite, exitum quærente, foras extenſam. Hoc viſo, incidendam eſſe dictam membranam, judicavi. Vocantur itaque Andreas Boekelmannus, & Petrus Adriani filius, Chirurgi expertiſſimi, quorum ultimus primo accedens, mecum hanc ſuaſit Operationem; quæ ſtatim à nobis inſtituta eſt forfice & ſtilo excavato, ne fœtus caput læderetur. Hac facta inciſione (ut figur. 22.) fruſtra fœtus excluſionem expectavimus, propter alteram præternaturalem membranam, craſſam, vulvam profundius claudentem, fœtusque exitum impedientem. Hac obſervatâ membranâ

Figur. 22. Explicatio.

A. *Vulvæ labia à ſe invicem diducta.*

B. *Nymphæ.*

C. *Vagina nembranâ præternaturali clauſa*, c. c. *inciſio per dictam membranam facta.*

D. *Membrana Hymen.*

E. *Meatus urinarius.*

F. *Clytoris.*

Fig. 22.

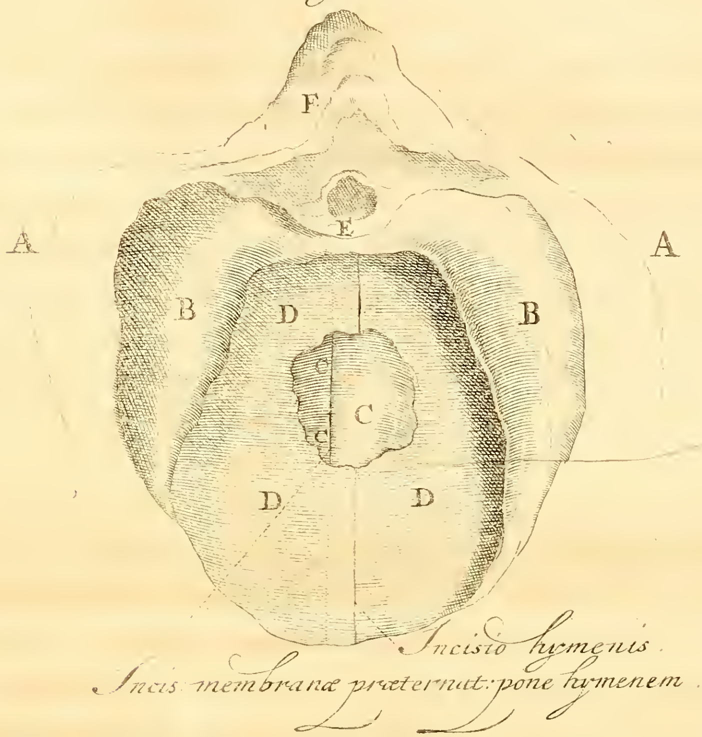
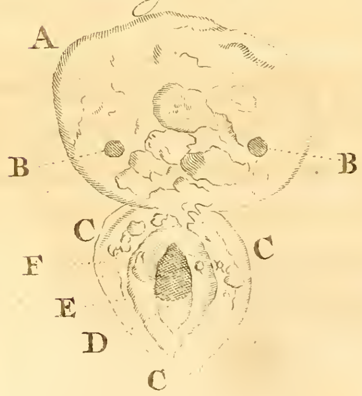

F
E
A
A
B
D
B
C
C
C
D
D
Incisio hymenis.
Incis. membranæ præternat: pone hymenem.

Fig. 23.

A
B
B
C
C
F
E
D
C

branâ ſpem in anguſto eſſe judicavimus: ne tamen ſimul cum fœtu periret mater, hujus inciſionem quoque moliti ſumus. Quid fit? illicò operatione peracta, in lucem editur fœtus vivus, ejulatibus vires ſatis robuſtas prodens, & in hunc uſque diem ſalubriter vivens. Hiſce omnibus non ſine ſummo levamine peractis, quæ jamjam videbatur cum fœtu moritura mater, eluctabatur Dei ter Opt. Max. favore. Sequentibus diebus ſolicita facta ægra, ob urinæ incontinentiam, quam perſenſit; non ob inciſiones ſupradictas, ſed extenſionem immanem & diuturnam vulvæ, ſphincteriſque veſicæ, quod eventus quoque confirmavit: Nam poſt aliquot ſeptimanas optimè convaluit, & adhuc pancraticè vivit, ſimul cum fœtu admirandi partus.

In hoc partu 1. conſiderandum eſt, hymenem membranam in coitu fuiſſe illæſam, (cujus rei variæ reperiuntur in oculatiſſimi Bartholini Anatomia, fol. mihi 2861. hiſtoriæ) ſive à nimia craſſitie, vel alia cauſa hic reticenda, ne verecundiæ limites tranſeam. Secundò, profundius, & ponè dictam hymenem vaginam fuiſſe occluſam à membrana quadam præternaturali, quæ, dubio procul, ortum duxit poſt imprægnationem ab excoriatione quadam vulvæ, ab humore acriori oriunda; videmus enim aliquoties vulvam excoriatam (cujus latera extra coitum ad ſe invicem concidunt) non ſolum claudi, verum etiam membranoſum quid producere. Tertio, Urinæ incontinentiam ortum duxiſſe non ab operatione aut inciſionibus, ſed à nimia vulvæ extenſione. Nonnulli imperiti exiſtimant omnem Urinæ incontinentiam obſtetri

cibus (aut Magiſtris qui fœtum mortuum extraxêre), imputandam eſſe, aſt inconſultò. Multoties enim provenit ab extenſione nimia vaginæ, unde ſphincter veſicæ, qui vaginæ arctè cohæret, ita extenditur, ut urinam per aliquot dies, imò ſeptimanas, retinere non valeant puerperæ. Hanc ſphincteris atoniam ſæpiſſimè curavi: raro verò curantur, ſi Urinam non retineant, à gangrænâ, quam parturientes ſæpius contrahunt poſt vulvæ extenſionem diutinam & immanem, aut digitorum attritum immodicum.

Observatio XXIII.

Puellæ pudendum monſtroſè conformatum.

ANno 1670. Puellam ſex dies natam viſitavi, cujus pudendum cum umbilico unitum, aut potius cum eo, quod loco umbilici erat; nimirum chaos ex tuberculis excoriatis conſtans; ut videtis Figur. 23. In hujus parte inferiore duo in conſpectum ſeſe dedere foramina, è qui-

Figur. 23. Explicatio.

A. *Chaos è tuberculis excoriatis & carnoſis conſtans.*

B. B. *Duo foramina urinam continuè eructantia.*

C. C. C. *Pudendum muliebre.*

D. *Membrana Hymen figuræ ſemicircularis, quemadmodum utplurimum (ſi non ſemper) in nuper natis reperitur. In ætate provectioribus è contra circulum efficit.*

E. *Nymphæ.*

F. *Labia vulvæ.*

quibus Urina guttatim continuè ſtillabat, præſertim cum lachrymas funderet infans. Hunc autem infantem veſicâ deſtitutum fuiſſe, dubitandum non eſt, præſertim quia meatus urinarius quoque deficiebat. Id quod in diſſectionibus cadaverum aliàs quoque animadverti. An ex terrore? Mater enim paucis ante partum ſeptimanis ex alto ceciderat.

Observatio XXIV.

Uteri lateralis portio in partu procidens.

INnumerabiles ferè ſunt Uteri affectus, inter quos nonnulli tam raró obveniunt, ut nullus Authorum mentionem eorum fecerit. Inter hos merito numerandum cenſeo prolapſum veræ lateralis portionis corporis uteri parturientium, qualem ſemel tantum vidi. Mulier quædam in platea Judæorum, lata vulgò dicta, in partu verſans, à conatibus vehementioribus incidit in tumorem durum, minoris pugni magnitudine, idque ſolummodo in latere dextro vulvæ. Hoc viſo tumore, Obſtetrix me vocari juſſit, neſciens quid eſſet. Primâ fronte placentæ uterinæ portio mihi videbatur, quæ non raró exitum ante fœtum quærens, mihi hic ferè impoſuiſſet; aſt verò re penitius inveſtigatâ, veram uteri lateralem portionem eſſe deprehendi: quod eventus quoque edocuit: fœtu enim in lucem edito, ſtatim ad naturalem rediit locum, patienſque convaluit ſine ulla ulteriori fomentatione; quâ uſi ſumus in partu, ne pars uteri prolapſa gangrænam conciperet.

Ob-

Observatio XXV.

Os Uteri in partu prolabens.

PLacentam Uterinam imò Collum (Vagina dictum) in partu ante fœtum ſæpiſſimè exire, notum eſt. Verumenimverò mirari ſubit, os uteri internum in partu idem moliri, quod aliquoties obſervavi. Mirum dictu, quanta monſtroſitate ſeſe offerat eo tempore dictum uteri os, & quanta circumſpectione opus ſit in tali partu, norunt ii, qui hiſce nobiſcum adfuerunt caſibus. In hoc ſtatu fœtus adhuc viventis exitum naturæ committendum eſſe exiſtimo, & os uteri utraque manu retinendum. Denato vero fœtu totum negotium in eo conſiſtit, ut una manu quantum poſſibile eſt extrahatur, & alterâ os retineatur, ne ſimul cum fœtu prolabatur & invertatur uterus, eo tempore ad inverſionem pronus.

Observatio XXVI.

Uteri à partu inverſio ab imperitâ manu reddita lethalis.

QUam malè ſibi conſulant homines, qui ægri corporis ſui curam imperitis & circumforaneis temerè committunt, varii tragici eventus quotidie teſtantur, idemque ſequens obſervatio palam facit. Uxor cujuſdam Lanionis peperit nuper fœtum robuſtum, & illicò ſimul etiam cum placenta Uterus inverſus ſequebatur, uti videtis in Obſerv. 10. præcedenti. Quid fit? ignarus vocatur medicaſter, (cujus nomen præſtat reticere) cui dubio pro-

procul ejuſmodi deplorabilis affectus nunquam obvenerat. Is loco repoſitionis uteri in proprium ſuum locum, cultelli cuſpide leviter tumorem tetigit, perſcrutandi cauſa, qualis eſſet, an humoribus refertus tumor præternaturalis, an verò placenta uterina &c. Hoc temerarium & inauditum perſcrutinium vitæ finem breviter impoſuit, ſtatim enim tanta ſuborta eſt hæmorrhagia, ut non fuerit ferendo, quantumvis vocatus ſtegnoticis opitulari conarer; verùm omnia incaſſum; paucis enim horis poſt lipothymiis ſubortis ultimum diem obiit.

OBSERVATIO XXVII.

Hydrops è congerie Hydatidum ſacco inclusâ.

QUid ſit Aſcites membranis involutus, nemini ex illis, qui Medicam Praxin exercent, eſt obſcurum. Hic verò exemplum in medium profero multo rarius: ſcilicet veſicam burſulis aqueo humore refertis infarctam, aut ſaccum membranaceum craſſum, & magnitudine ſtomacho haud abſimilem, (ſupra quem etiam locatus erat) hydatidibuſque repletum; idque in Cadavere aſthmaticæ, cui reſpiratio adeò erat difficilis, ut nonnunquam ex orthopnœa videretur moritura; concomitantibus febriculâ lentâ, & cardialgiâ frequentiori. Harum Hydatidum multas in ſacco dicto membranaceo fluctuantes, alias quoque firmiter eidem adhærentes reperi. Vide Figur. 24.

Figur. 24. Expoſitio.

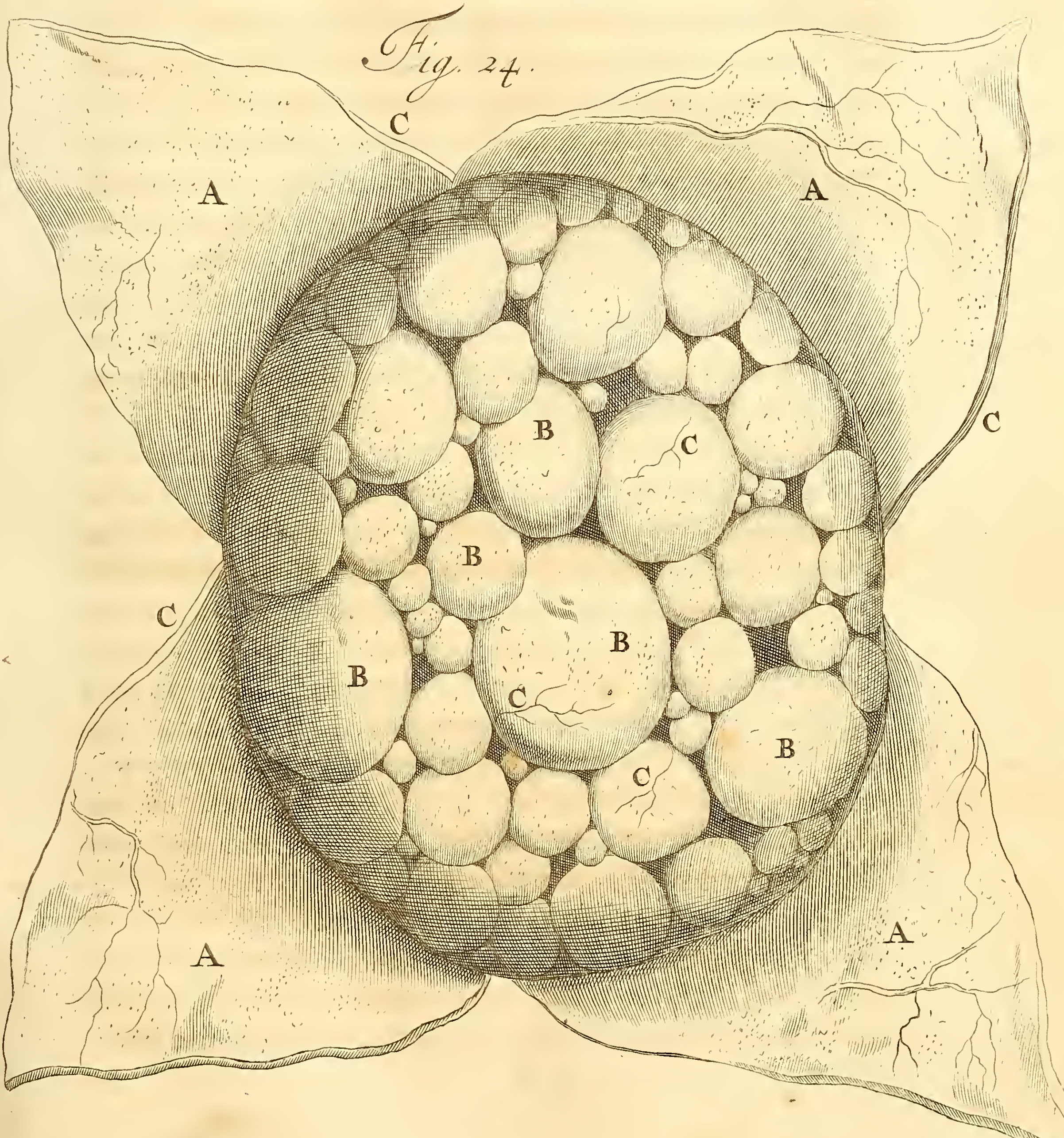
AAAA. *Saccus membranaceus cruciali inciſione apertus.*
BBBB. *Hydatides diverſæ magnitudinis dictum ſaccum replentes.*
CC. *Vaſcula ſanguinea per ſaccum diſſeminata.*
cccc. *Dicti ſacci craſſities.*

OBSERVATIO XXVIII.

Ex Placentulis poſt fœtus excluſionem in utero remanſis, Pſeudomolæ.

QUot & quanta incommoda puerperis obveniant, ubi præeuntem fœtum maturum ſecundinæ non ſequuntur, difficile dictu. Nonnullæ in uteri fluorem immodicum & irregularem, per intervalla repetentem, non ſine cruciatibus, eâ de causâ incidunt. Aliis in magnam molem diſtenditur abdomen, cum reſpirandi difficultate, pedum œdemate, ventriculi anorexiâ, præcordiorum anxietatibus, animi deliquiis, & faciei pallore. Non rarò quoque mors illarum miſeriis imponit finem. Ita ut malum illud magni quidem momenti & periculoſum ſit, non verò lethale per ſe, ſicut voluêre nonnullæ minus peritæ obſtetrices. Non rarò per decimeſtre, & quod excedit ſpatium, in Utero remanet placenta, fœtu jam in lucem edito. Mirum dictu, quantam mutationem & metamorphoſin, ut ita loquar, placentæ præter naturam ſubeant! Eas aliquando in Hydatides, aut veſiculas è pedunculis dependentes, & humore aquoſo refertas degenerare, poſthac demonſtrabimus; nunc oculis veſtris ſiſtimus retentas placentulas, per-

Fig. 24.

perperam ab aliis pro molis habitas; pro molis dico, 1. propter duritiem, craſſitiem, formam, & carnoſitatem, quibus deſcriptioni molæ ſunt conformes; ut mirandum non ſit, eaſdem pro molis habitas eſſe ab iis, quibus occaſio haud data fuit, quotidie nobiſcum ejuſmodi retentas placentulas cultro Anatomico ſubjicere: A quo tempore enim in hac vaſta civitate lectiones in uſum obſtetricum habui, quicquid rari ac inſoliti in earum incidit manus, in redhoſtimentum mihi ſemper afferunt. Rediens in viam unde digreſſus ſum, dico, placentulas fœtuum, duorum, trium, quatuorve menſium, ſi diutius, quàm par ſit, remaneant in utero, non tantum periculi, ac quidem mutationis afferre. Si verò placenta fœtus maturi, aut ſeptimeſtris, vel octimeſtris remaneat, plus ſubeſt periculi, & ſæpiſſimè tota placenta in hydatides degenerat, quarum numerus aliquando tantus eſt, ut gravidæ videantur mulieres, propter abdominis extenſionem. Memini me bis ſcutellam magnam ejuſmodi hydatidibus refertam vidiſſe ex iis, quæ per aliquot poſt partum menſes retinuerant placentas in Utero. Dixi ſuperius placentulas, duorum, trium, quatuorve menſium abortûs, ita indurari, talemque adipiſci formam, ut pro molis habeantur ab imperitis, modo diutius quam par ſit, aut per dies aliquot, in utero hæreant: humoribus enim cum fœtu expulſis, contrahitur placenta ab Utero in hanc vel illam formam, & ſic talpæ, ranæ, aut ſimilis rei ſpeciem aliquando induit: unde fæminæ nimis credulæ nugatoriiſque fabellis addictæ, molas viventes imò volantes in lucem prodiiſſe narrant, imò in partu præſentes alias ſocias ſuas monent, ut ſibi caveant ab ejuſmo-

di molis, ne ſcilicet molæ iſtæ ipſas adoriantur & ſub veſtimentis ſeſe inſinuent. Hiſce rejectis anilibus nugis, obſervatu dignum eſſe cenſeo, tales placentulas, ſi per ſeptimanam aut diutius retineantur in utero, fœtu in lucem edito, ita ab utero comprimi, ut non ſolum carne muſculosâ ſolidiores evadant, verum etiam formâ & magnitudine Uteri naturalis exteriorem faciem adæquent. Vide Figur. ſubſequentes.

Mulier ab undecim ſeptimanis (ut ipſa mihi referebat) gravida facta, ab animi pathemate, abortiit: remanente, per aliquot hebdomadas, placentula; quæ, ab Uteri compreſſione, cum ad priſtinam ferè magnitudinem & formam rediret Uterus, ita induruit, & deformis facta eſt, ante excretionem, ut, niſi rite examinaſſem ejus ſubſtantiam, molam credidiſſem. Vide Fig. 25.

Alia quædam, in quintum menſem gravida, peperit fætum immaturum, & poſt eum quoque ſecundinam integram benè conſtitutam. Hiſce in lucem editis, ſecuta eſt carnea moles, formâ & magnitudine Uterum naturalem referens; vide, Figur. 27. Hac incisâ & ritè examinatâ placentulam quoque eſſe deformem, & juſto duriorem, deprehendi. A quo tempore geſſerit hanc ſecundam placentulam dictu difficile. An gemellis gravida fuerit, & uno in nihilum redacto, aut inſciâ gravidâ excluſo, ejus placentula remanſerit; an verò ante hanc ultimam imprægnationem gravida jam fuerit, & embryone excluſo, placentulam retinuerit, (quod pluries contingit) & de novo uterum geſſerit, haud licuit inveſtigando determinare.

Fig.

Fig. 25.

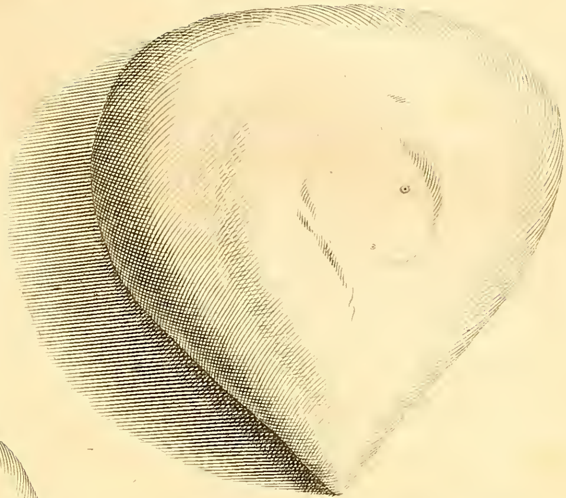

Fig. 26.

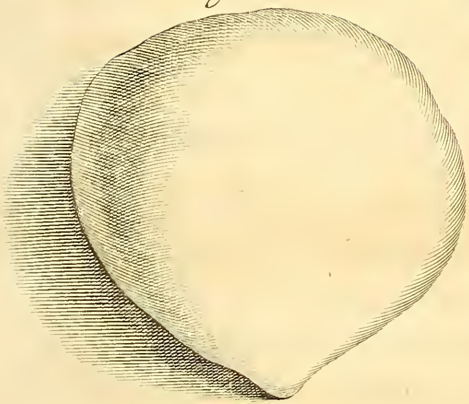
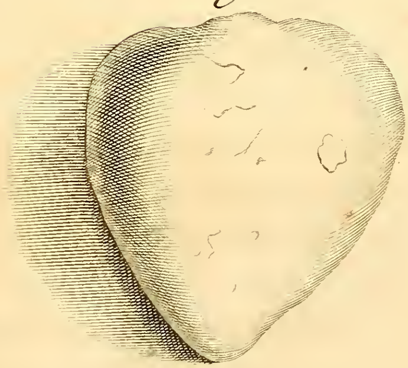

Fig. 27

Figur. 25. 26. & 27.

Placentulas, poſt fœtus excluſionem, per aliquot hebdomadas in utero detentas, (unde ab uteri compreſſione, cum uterus ad priſtinum ferè ſtatum rediret, Uteri exteriorem faciem adeptæ ſunt) repræſentant. Si vero dictæ placentulæ per aliquot tantum dies remansêre, duriores fiunt & formam diverſam adipiſcuntur, & nunc ranam, nunc talpam &c. repræſentare dicuntur.

Observatio XXIX.

Maſſa cruoris coagulati quandoque Molam mentiens.

NOn ſolum placentulæ, poſt Embryonis excluſionem, in Utero per aliquot tempus remanentes, molam mentiuntur: verum etiam ſanguis in Utero coagulatus, quem mihi obſtetrices ſæpius pro molis, aliæ pro placentulis obtulere. Hunc cruorem coagulatum, ab uteri compreſſione admodum durum, & in ſe coactum aliquoties offendi, vide Figur. 28. cui ſæpiſſimè membranis analogum quid appenſum invenitur, ſicut poſt venæ ſectionem in pede inſtitutam, aquæ innatare videmus. Cum hæc & ſimilia mihi occurrunt, ad hæc duo reſpicio: Primò, an funiculi umbilicalis abrupti veſtigium ſuperſit. Secundò an vaſis ſanguiferis gaudeant ejuſmodi maſſæ, (ſine quibus non poſſunt vocari placentulæ retentæ) & inſuper notandum in placentulis remanſis quantumvis vaſa ſangui-

guifera adſint, ut plurimum eadem ſanguine caſſa reperiri, ita ut magis fibras, quam vaſa ſanguinea referant.

Figur. 28. Explicatio.

A A. *Cruor coagulatus propter duritiem & colorem molam mentiens.*

B B. *Membranis analogum quid.*

Figur. 29. Explicatio.

A A. *Cruor durus molam mentiens.*

Observatio XXX.

Penis Cancroſi amputatio.

UTerum prolapſum, & in prodigioſam molem auctum, extirpari poſſe, ex obſervationibus præcedentibus patet: quod tamen nunquam moliendum ſine catheteris immiſſione in Urethram, antequam ligetur Uterus, ne tàm abominabile malum ſimiliter ſequatur, quale in præcedenti obſervatione ſeptima refertur. Non minus etiam penis virilis deſperatè corruptus extirpari poteſt, modo omnia rite peragantur. Ruſticus quidam ſuburbanus à duobus annis incidit in ſcirrhum extimam partem penis obſidentem, tandemque in carcinoma exulceratum degenerantem, inque tantam molem auctum, ut pugni magnitudinem adæquaret. Joachimus Schraderus Chirurgus ſatis verſatus, qui huic curæ præerat, in conſilium vocavit expertiſſimum

Do-

Fig. 29.

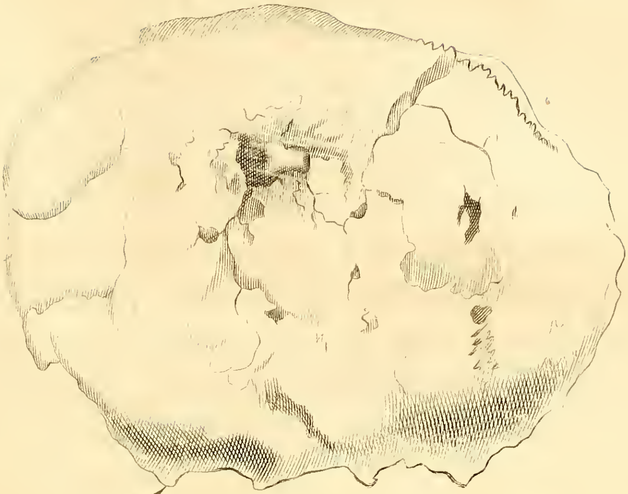

Fig. 28.

Dominum Doctorem Hiddingh, me, & Andream Boekelmannum, cum ejuſdem filio Cornelio. Unanimiter extirpationem commendavimus, quemadmodum etiam ſubſequente die inſtituta eſt, & tanto (gratia Deo ter Opt. Max.) cum ſucceſſu, ut jam, quantumvis pene privatus, domum redierit & incolumis vivat. Eſt autem Operatio illa hoc modo peracta: Cathetere per urethram in veſicæ cavitatem immiſſo circumligavimus penem ponè malum ſupradictum funiculo, tenuiori quidem, ſed tenaciſſimo, idque fortiter. Dolores ægrotus tam viriliter pertulit, (paucos enim audivimus ejulatus) ut omnibus admirationi fuerit. Injecta hac ligatura ita munivimus catheterem filo, ut è canali urethræ ſeſe ſubducere haud potuerit. Sequenti die novam injecimus ligaturam, ut eò citius emoreretur pars affecta. Interim totum involvimus penem veſicæ madefactæ ad fœtorem arcendum, & lotium recipiendum. Quinto, ni fallor, die cultello membrum emortuum fuit ablatum, ſine ulla hæmorrhagia, in totum enim erat emortuum. Relinquebamus interim adhuc per diem unum atque alterum catheterem in veſica, donec ſeparatâ ſua ſponte ligaturâ, patiens eo non amplius indigeret. Reſtitutus jam, per inſtrumentum ex ebore confectum lotium reddit: in totum enim pars penis relicta in abdomen retracta eſt, ita ut illud inſtrumentum ventri adaptare debeat, lotium emiſſurus, ne veſtimenta madefiant.

Observatio XXXI.

Veſicula fellea intus cellulis diſtincta & calculoſâ cruſtâ obducta.

TUnicam interiorem pori Bilarii in calculoſam ſubſtantiam degenerare, in hepate vaccino rarum non eſt, hoc enim ſæpiſſimè à nobis repertum fuit. Idem etiam fieri in ciſta fellea, aliquoties obſervavi in eodem animali. Rariſſimum verò, naturam idem moliri in veſiculâ felleâ humanâ. Ante annos aliquot publicè diſſecui cadaver humanum, cujus veſicula fellea quaſi in multas cellulas erat diviſa, tunicâ interiori magna ex parte lapidefactâ. Quid mali ex eo contraxerit, dum viveret, patiens, haud potui perſcrutari, nulli enim adſtantium quod ſciam, notus fuit. Bilis in dicta ciſtula juſtò craſſior exiſtebat, forſan à remora, quam fecerat in dictis cellulis, è quibus tam liberè effluere haud potuit; quemadmodum ſæpiſſimè fieri videmus in poro bilario hepatis vaccini, dum nempe in hoc vel illo loco porus bilarius nimis contrahitur, & materia calculoſa porum coarctavit, ſicut Figur. 30. oſtendit, aut vermes lati qui ſæpe eo in loco inveniuntur obſtaculo ſunt, quo minus ſat promptè effluere poſſit. Tunc bilem puto craſſiorem fieri: & quod obſervatu dignum eſt, bilis, quæ in veſicula fellea continetur haud differt ab ea, quæ in poro bilario reperitur: ejuſdem enim eſt conſiſtentiæ & ſaporis, eâque de causâ aſſentiri minime poſſum illis, qui ſibi perſuadent hanc utramque bilem non eſſe eandem, imò multum

Fig. 30.

tum à ſe invicem diſcrepare conſiſtentiâ; quod perverſe judicarunt Poro bilario & Ciſtulâ felleâ benè conſtitutis. Si vero Porus bilarius à calculoſo quodam concremento in hoc vel illo loco obturetur, non poteſt non ibidem incraſſari bilis: Aſt cæteris paribus, eandem obtinet craſſitiem bilis, tum quæ in poro bilario, tum quæ in veſicula hæret. Itaque non immerito Ciſtulam bilariam pro diverticulo bilis habendam eſſe cenſeo, ad quam, tanquam thecam, bilis amandatur, non ſolum è radicibus veſiculæ felleæ (quas è fundo ejus ortum ducere autumant Anatomicorum Coryphæi, ubi tamen perpaucæ, ſi ullæ, oriuntur; plures verò è ductu cyſtico, ut Fig. 31. demonſtrat,) verum etiam è poro bilario, per quem, tanquam radicem maximam bilis non ſolum ad inteſtina, verum etiam ad veſiculam felleam defluit. Huic opinioni admodum favet, quod Equi, Aſini & multa alia animalia non gaudeant veſicula fellea, poro bilario illis ſufficiente. Adde quod in Hominibus & Vaccis aliquando à nobis reperta ſit veſicula fellea, capacitate porum haud ſuperans; vide Fig. 31.

Figur. 30. Explicatio,

A. *Veſica fellea humana.*
B. *Cellulæ in ſuperficie interna.*
C. *Calculoſa cruſta.*

Figur. 31. Expoſitio.

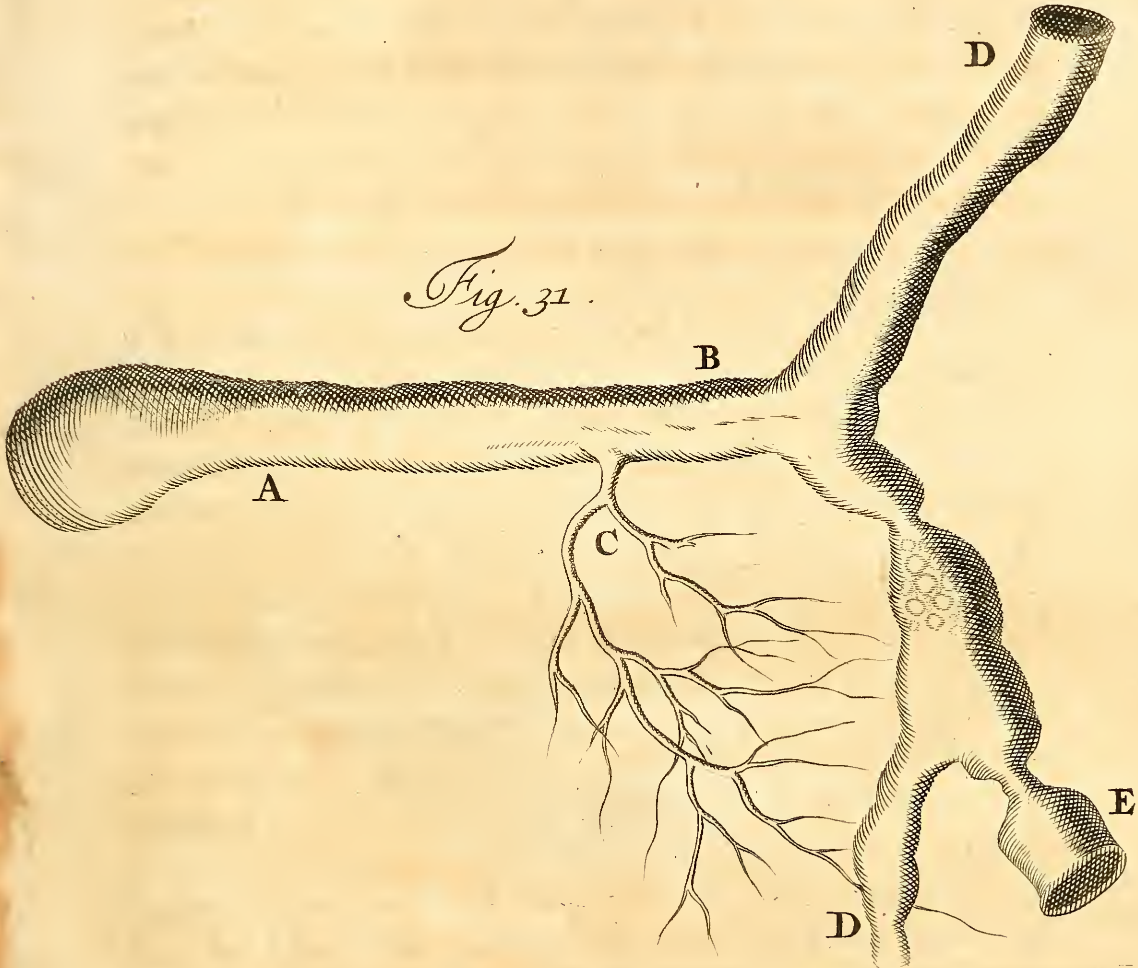
A. *Veſicula fellea bovina ſummoperè contractâ & anguſtata.*
B. *Ductus cyſticus.*
C. *Radix ejuſdem ductus cyſtici.*
D D. *Porus Bilarius intus cruſtâ calculosâ obſeſſus.*
E. *Ductus communis per quem bilis ad inteſtina amandatur.*

OBSERVATIO XXXII.

Menſes à membrana vulvam claudente ſuppreſſi, perque hujus inciſionem evacuati.

VIrgo viginti annos nata, & à multis menſibus valetudinaria, ſæpiſſime conqueſta fuit de Hypogaſtrii ponderoſitate, & dolore intolerabili: ita ut mater ejus conſultum duxerit opem implorare Medicam. Malum indagandi causâ vocatur mecum Andreas Boekelmannus Chirurgus expertiſſimus; qui ex querelis & doloribus, ſingulis menſibus repetentibus, nobiſcum conjecit menſtruorum præpeditum exitum cauſam vel anſam eſſe totius mali: ſicut eventus quoque edocuit: convaluit enim ſolâ inciſione cujuſdam membranæ pone membranam Hymenem ſitæ, & totam vulvam perfectè claudentis. Mirum dictu quam tenſa erat dicta membrana propter ſanguinem illic ſtagnantem, totam vulvam extendentem, & fruſtra exitum quærentem. Mirandum quoque, ſanguinem, qui ilicò à ſectione ad libras circiter quatuor, maximo impetu, erumpebat, neutiquam coagulatum multò

Fig. 31.

tò minus putrefactum, aſt nigricantem fuiſſe, ſicut nobiſcum atteſtantur Noſocomii medicus meritiſſimus Johannes Dankers ut & Abel van der Horſt Chirurgus expertiſſimus, qui huic operationi, nuper à nobis factæ, pariter interfuêre.

Observatio XXXIII.

Placentæ Uterinæ in Hydatides degeneratio.

QUantum Anatomicis frequens corporum diſſectio, & ex ea deſumpta experientia proſit, nulla in re magis elucet, quam in partu præternaturali: de qua parcius quam par eſt, & minori exactitudine, multi ſcripſère authores. Nunc de partu præternaturali (ratione matris) nobis erit ſermo, in quo partu Placenta Uterina remanſit, à nonnullis perperam pro conceptu falſo habita. Plures ſeſe offerunt cauſæ, quæ exitum placentæ poſt editum fœtum impediunt; multifarias quoque patitur mutationes placenta, ſi poſt partum remaneat in utero. Aliquando placentam in maximam molem augeri vidimus, poſtquam diutius quam par erat in utero retinebatur. Aliquando enixo fœtu ita comprimitur ab utero ſeſe ipſum denuo contrahente, ut perperam ab aliquibus, ut ante notatum, habita ſit Mola dura. Non raro cum putredine & fœtore partitis vicibus è corpore expellitur. Nonnunquam quoque in Hydatides limpidas degenerat: ut videtis Figur. 34 & 35. Ejuſmodi mutationes placentæ in Hydatides multoties vidi, & quid eſſet rei tam diu anceps hæſi, donec mihi videre contigit placentam ex parte ſanam, ex par-

te in Hydatides degeneratam. Hæ Hydatides nil aliud eſſe mihi videntur quam minutiſſimæ glandulæ placentæ in Hydatides degeneres; qui affectus in hepate, renibus & aliis glanduloſis partibus ſatis eſt familiaris. Vaſorum extenſiones eſſe quis ſibi poſſet imaginari? tum enim maximæ reperirentur Hydatides circa placentæ medium, jam vero ſine ullo ordine poſitæ ſunt & majores & minores; præterea obſervavi vaſa illa annihilari ut vix ramulus reſtet. Quid ulterius de glandulis placentæ ſentiam contra nonnullorum neotericorum opinionem, poſthac revelare decrevi.

Figur. 34. Expoſitio.

A. *Placenta uterina maxima ex parte in Hydatides degenerata.*
BBB. *Portio placentæ in ſubſtantiam carni analogam mutata.*
bbbb. *Hydatides.*
C. *Vaſcula ſanguinea per placentam diſperſa.*

Figur. 35.

Placentam totaliter ferè in Hydatides degeneratam, & racemum uvarum referentem, repræſentat.

Fig. 34.

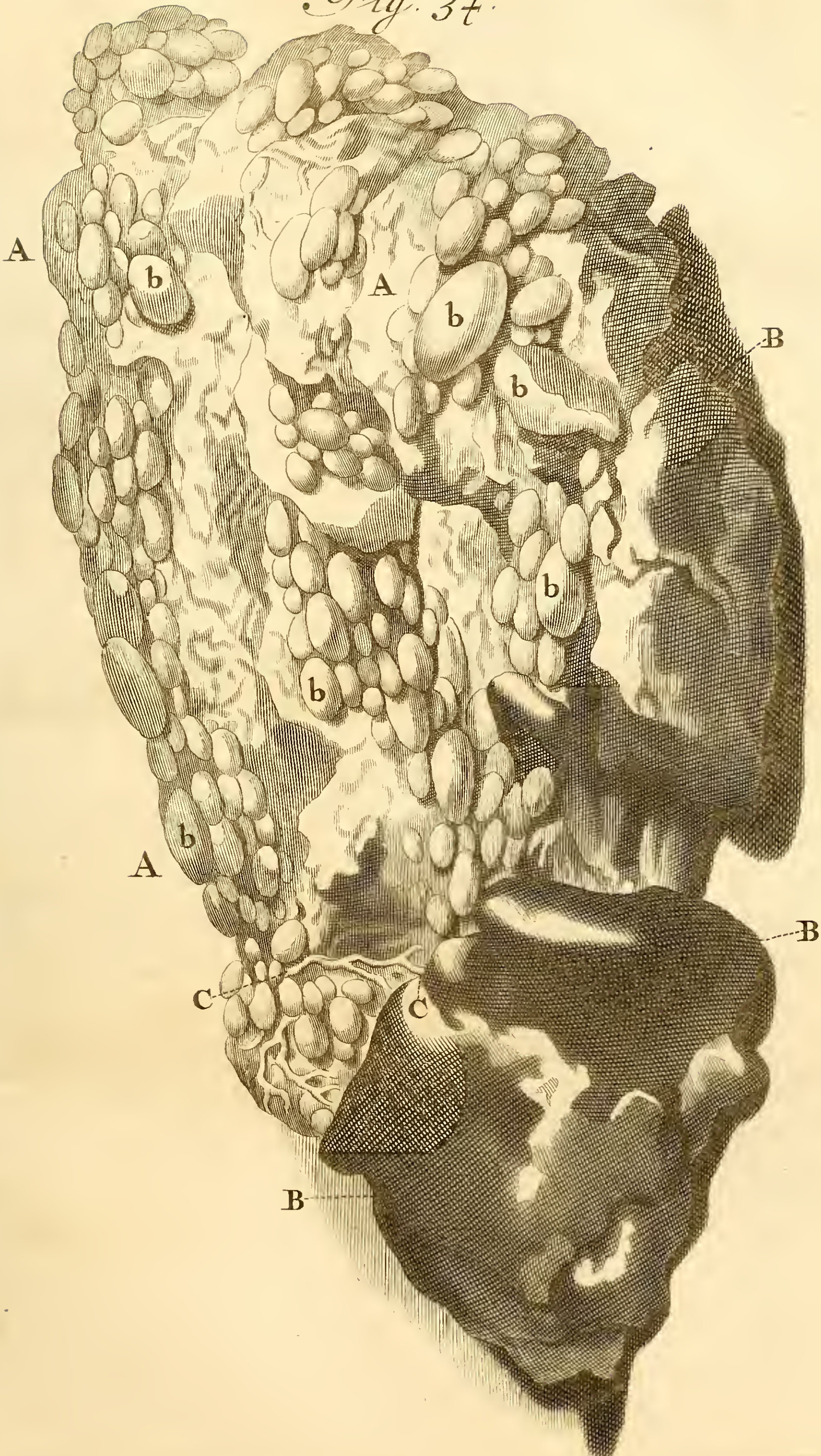
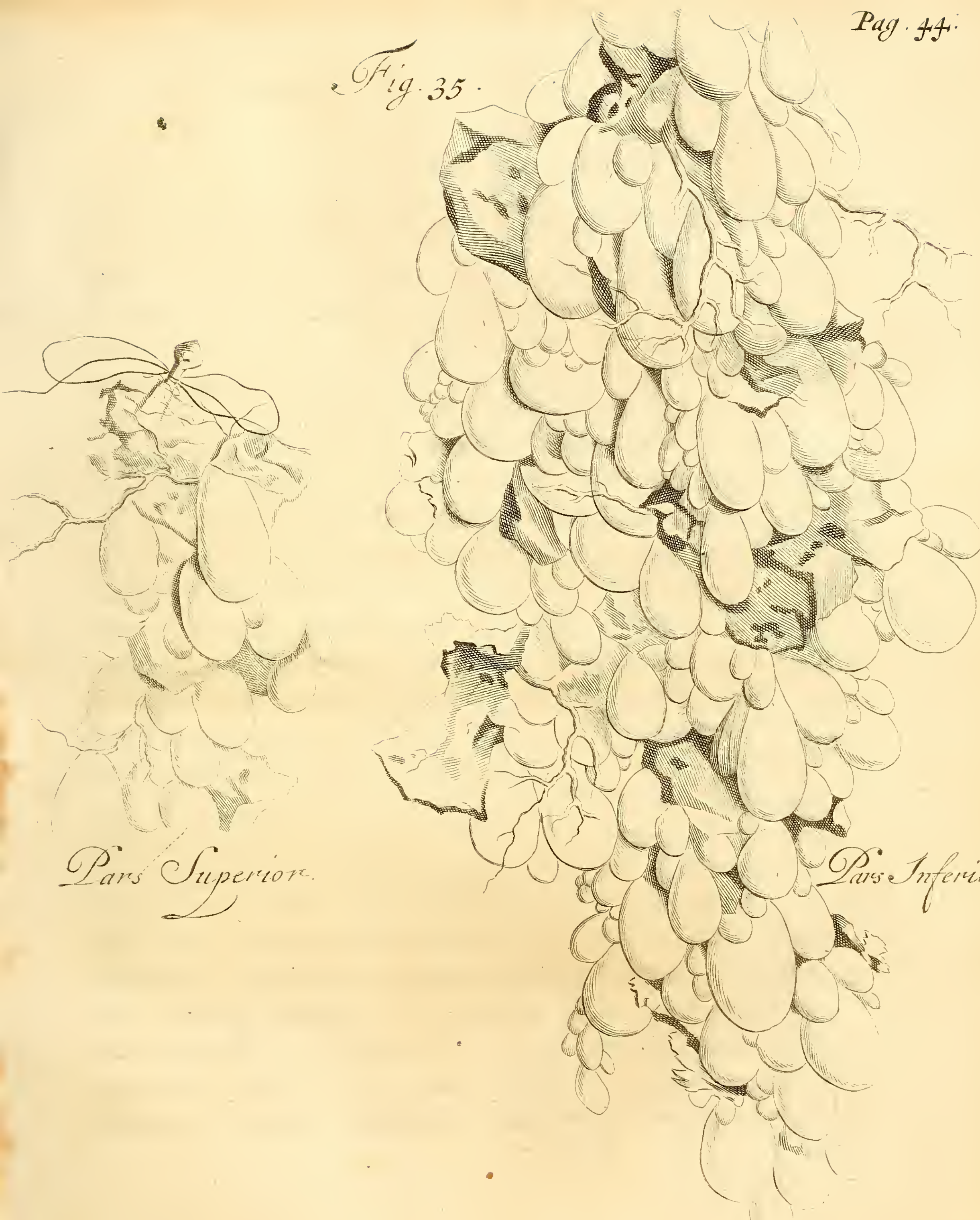

Fig. 35.

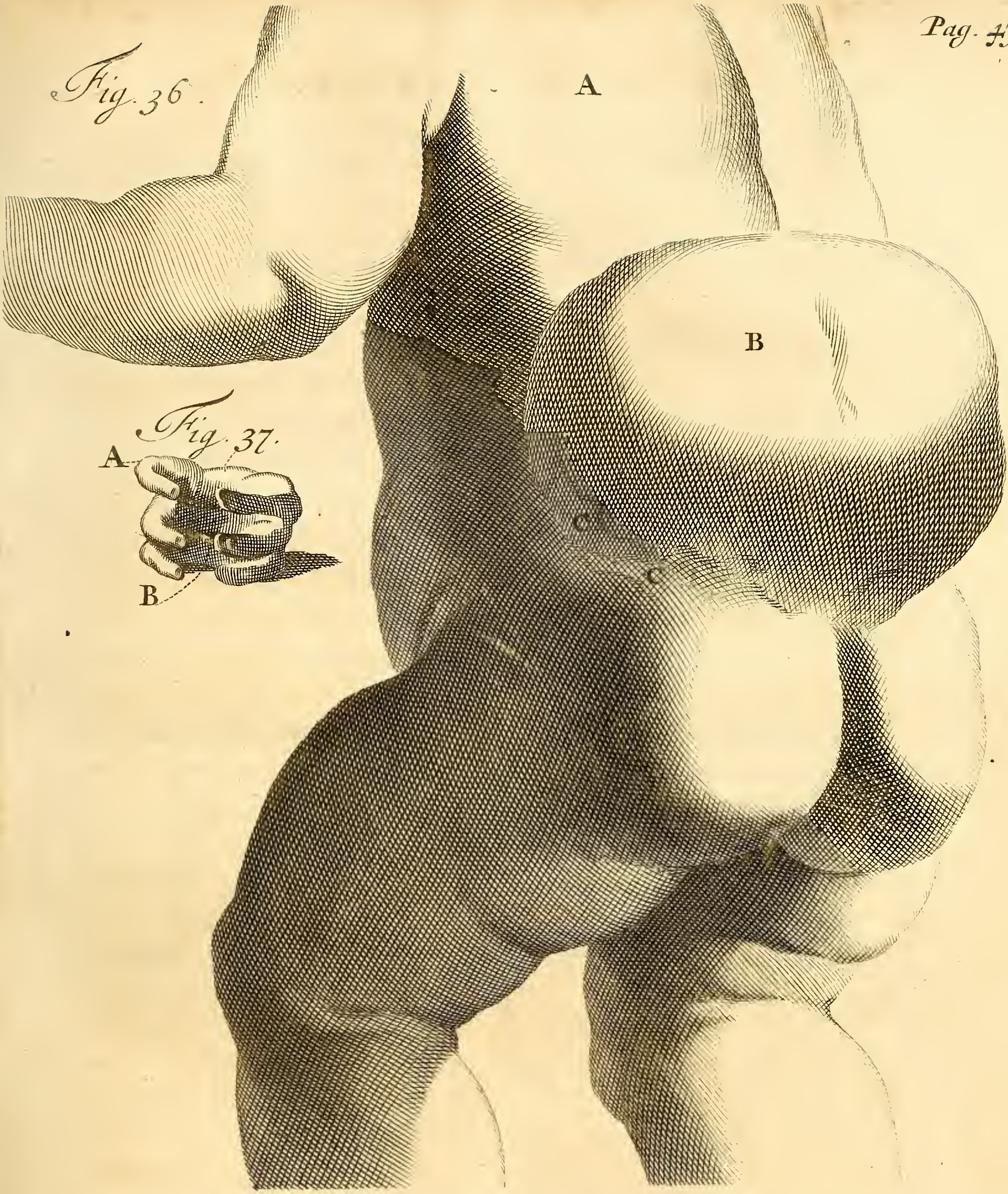

Observatio XXXIV.

Tumor Lumbaris in fœtu, cum Spina biſida.

NOn eſt mihi animus refutare, quod alii de ſpina biſida ſentiunt Authores, aſt verò quid ego circa hoc malum, quod decies mihi jam videre contigit, obſervarim, eloqui. In lumbis fœtus, dum in utero hoſpitatur, non rarò oritur tumor, partim mollis, præſertim in ſui medio, & ſæpius limpidus, quaſi Hydatis eſſet; aliquando opacus reperitur. Magnitudo non ſemper eſt eadem, nucem juglandem nunc æquans, nunc rapam mediocrem. Si ritè hunc examinaverimus tumorem, luce meridianâ clarius conſtabit, Hydropem eſſe particulæ ſpinalis medullæ, eundemque ferè eſſe affectum, qui in capite fœtus Hydrocephalus audit. Quemadmodum enim in capite fœtus, imò infantis, (antequam ſuturarum beneficio capitis oſſa uniantur) membranæ cerebri, ut & cutis capitis ob aquæ copiam non rarò valdè expanduntur, mollemque tumorem excitant; ita etiam ſæpe in dorſo, aut lumbis, rarius in nucha (quod ſemel vidimus & in muſeo noſtro adhuc conſpicitur), & rariſſimè in inferiore & exteriore parte oſſis ſacri, ut referre poſthac animus fert, ſimile quid occurrit. In Hydrocephalis recenter natorum, cerebrum magna ex parte in aquam reſolutum eſſe, rarum non eſt; ſic etiam in dicto tumore, ſpinalem medullam deficientem in aquoſam ſubſtantiam degeneraſſe exiſtimo, & quod mirari ſubit, infra eum tumorem, ſpinalem medullam ſæpè benè conſtitutam in-

venio : Unde nonnulli aliqualem motum in artibus inferioribus retinent. Alios quoque offendi, quorum artus inferiores Paralyſi erant correpti, ob defectum ſpinalis medullæ; quod etiam obſervatum video à Viro Eximio Juſto Schradero, Med. Doctore, & Practico feliciſſimo, in ſuis curioſis obſervationibus Anatomico-Medicis fol. 204. Nunquam in hoc affectu vertebras ita eſſe bifurcatas notavi, (ut nonnulli voluêre) quaſi totaliter in duas partes eſſent diviſæ, ut laniones facere aſſolent, quum animalia mactata in duas partes ſecuri findunt. Dehiſcunt tantum vertebræ à parte poſteriore circa proceſſus ſpinoſos, potiori parte, puta corpore vertebræ, manente, ut Figur. 37. demonſtrat, integra. Quod ad curationem hujus affectus; quantumvis vix ac ne vix quidem profligari poſſit, nemo enim inter eos quos tractavi hactenus infantes, evaſit, nec unquam ab aliis curatum percepi, tamen curatio palliativa inſtituenda aſtringentibus & confortantibus remediis in forma fomenti, quo bis ſingulis diebus adhibito, emplaſtrum applicandum, quod tumori tenero haud nimis adhæreat, ne aperiatur ejuſdem tenacitate: Obſervamus enim tumore aperto, aut rupto, mortem accelerari, & ea de cauſa non immeritò monemur ab Anteceſſore meo piæ memoriæ Nicolao Tulpio, Viro, dum viveret, Nobiliſſimo & Conſultiſſimo: *Cave ſis improvidè unquam aperias*, (loquitur de eodem affectu,) *quod tam facilè occidit hominem*; nullus enim eorum, quibus adfui, & ſua ſponte aut ſola acu erupit aqua in hoc tumore contenta, evaſit, ſed omnes ferè paucis poſt diebus exſpirarunt. Delineavi hunc affectum magnitudine na-

Fig. 36.
A
B
c
c
Fig. 37.
A
B

naturali, ut magis memores eſſemus cum nobis occurrit. Vide Figur. 37.

Figur. 36. Explicatio.

A. *Fœtus octo præter propter menſium decimo quarto die poſt nativitatem mortuus.*

B. *Tumor mollis partim limpidus, propter cutis rarefactionem, (quæ membranæ inſtar nobis obvenit) partim opacus ob cutis denſitatem.*

C C. *Rugæ cutis cuticulâ ex parte privæ, & quaſi gangrænâ levi obſeſſæ, quod ſæpiſſimè contingere obſervavi.*

Figur. 37. Explicatio.

A. *Fœtus jam jam nati, & ex eodem affectu brevi poſt denati vertebræ lumborum tres, à poſtica tantum parte fiſſæ, aut dehiſcentes, & ſpinali medullâ orbatæ, relictis ejuſdem membranis, præter naturam ſimul cum cute expanſis, jam verò ademptis, ut vertebrarum fiſſura clarius videri poſſit.*

B. *Fiſſura aut dehiſcentia dictarum vertebrarum cum quâ natus eſt fœtus.*

Observatio XXXV.

Idem Affectus in infima Oſſis Sacri parte repertus.

HUic affectui valde ſimilem nuper obſervavi caſum cum Domino Doctore Egberto Veen, & Andrea Boekelmanno, Viris in arte ſua peritiſſimis; non in lumbis, ubi utplurimum ſeſe offert, aſt verò in infima oſſis ſacri parte infantis: ubi partim pellucidus, partim opacus, & admodum mollis (propter ichoroſam materiam, quâ erat refertus) exiſtebat. Hic præter emplaſtrum, fotum exſiccantem, & cingulum, nil inſtituimus, quippe certi, ſiquidem aperiretur, mortem acceleratum iri. Sæpius miratus ſum hunc affectum non eſſe frequentiorem in dicta parte oſſis ſacri, utpote magis ad producendum hunc affectum diſpoſita; infima enim pars oſſis ſacri à poſtica parte ſemper in naturali ſtatu hiat, & quaſi in duas partes eſt diviſa, quæ fiſſura naturalis pinguedine ſolummodò eſt referta, ut infima pars medullæ ſpinalis eſſet tecta. Inter omnes dicto affectu correptos, nullum vidi infantem tam diu ſuperſtitem, quam hunc; vivit enim in hunc uſque diem annum jam ferè agens. Forſan ob affectus decliviorem ſitum.

OBSERVATIO XXXVI.

Tumor ſimilis in lumbis puellæ lethalis.

AB affectu in præcedenti obſervatione memorato, Spina nempe bifida, non ſemper multæ vertebræ circa ſpinoſos proceſſus bifurcantur; unam ſufficit vertebram eſſe læſam, quemadmodum anno 1684. menſe Decembri vidi in filiola cujuſdam Procuratoris Amſtelodamenſis, in quo tumor lumbaris minoris pugni magnitudinem æquans, rugiſque refertus brevi gangrænam conceperat, & quamvis ſatis leniter tractaretur fomentis contra gangrænam, tamen decimo quinto poſt nativitatem menſe (raro autem tam diu vivunt) humor contentus erupit, & ſecundo aut tertio die vitam finivit afflicta puella: unde malum ſcalpello Anatomico perſcrutandi nobis nata eſt occaſio. Obſervavimus autem aperturam in unica vertebra, eamque tàm exiguam, ut vix ciceris granum admitteret. Stilum levi opera in totam cavitatem ſpinæ dorſi ſurſum deorſumque adegi, quo magis certior factus ſum, tumorem nil eſſe præter expanſionem membranarum ſpinalem medullam inveſtientium, ab humoris replentis copia. In principio nullum percepimus motum in artubus inferioribus, valde macris, tanquam paralyſi correptis; poſtea verò obeſiores facti ad motum redintegrandum vires recepere. In cadaverculi diſſectione omnibus qui eidem interfuerant ſummæ admirationi quoque fuit, ſub cute abdominis pinguedinem digiti craſſitiem adæquare.

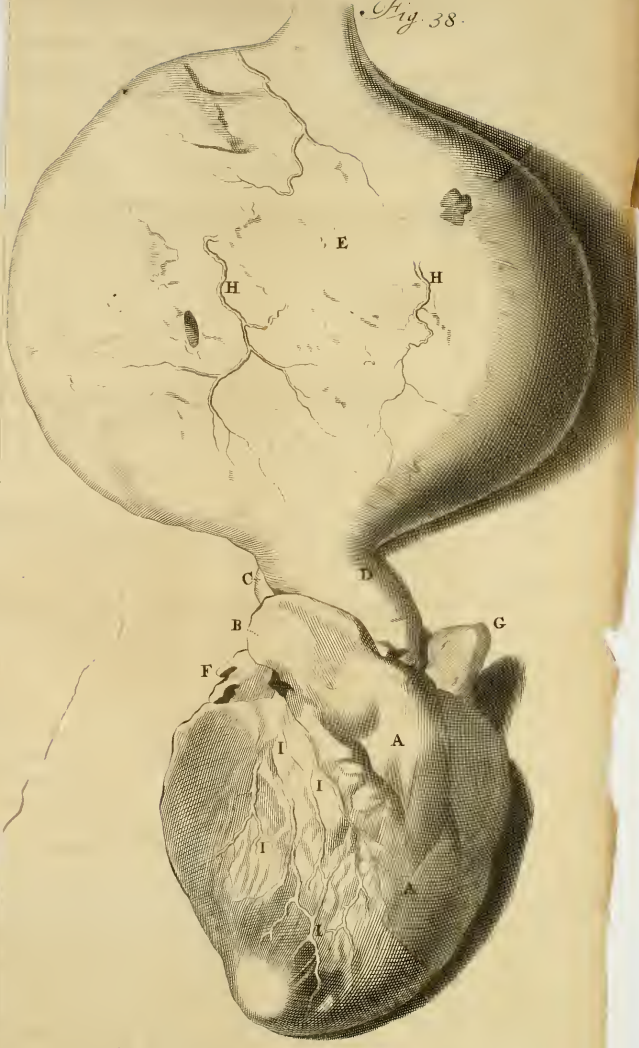
Observatio XXXVII.

Ab Aneuriſmate Arteriæ Aortæ Coſtarum Caries.

SIcut ſudores per cutis poros erumpentes in aliquibus adeò ſunt acres, ut induſia, imò & ſubuculæ, putredinem brevi ex iis concipiant; ita etiam humores ſimile quid præſtant, dum coſtæ veræ à ſolo Aneuriſmate Arteriæ Aortæ aſcendentis cariem contrahunt. Ante duodeviginti annos cadaver cujuſdam Viri diſſecui, qui à longo tempore aneuriſma geſtarat in pectore tantæ magnitudinis, ut infantis recenter nati caput adæquaret, cum tanta pulſatione, ut manum pectori admotam percuteret. Aperto cadavere Aneuriſma invenimus in arteria magna aſcendente tranſverſum digitum unum atque alterum à corde, ut annexa Figur. 38. repræſentat. In accretione hujus Aneuriſmatis non ſolum coſtæ veræ à ſe invicem abſcedere coactæ fuêre, verum etiam eas invenimus ita corruptas, ut magna ex parte deficerent, quodque ex iis reſtaret, digitis confricando in pultem comminuere haud difficile eſſet. Hanc hiſtoriam cum ante multos annos Domino van der Schagen, Medicinæ Doctori, dum viveret, celeberrimo referrem, dixit mihi à ſe quoque viſam coſtarum cariem ab Aneuriſmate pectorali ortam. Magis certè mirandum quàm explicandum foret, quomodo clauſum Aneuriſma (quod tantum Arteria dilatata audit) coſtas ita corrumpere valuerit, niſi ſequens hiſtoria nuper mihi obveniſſet.

Fig.

Fig. 38.

Cor hum: poſtica ſua parte viſum

Figur. 38. Explanatio.

A. *Cor Humanum.*
B. *Arteria pulmonalis.*
C. *Arteriæ Aortæ deſcendentis portio.*
D. *Arteriæ Aortæ aſcendentis portio.*
E. *Aneuriſma dictæ arteriæ.*
F. *Ventriculus ſiniſter.*
G. *Ventriculi dextri portio.*
H H. *Vaſa per aneuriſma diſperſa.*
I I. *Vaſa coronaria.*

Observatio XXXVIII.

Monſtroſum Aneuriſma.

AUthores, qui ſtatuunt Aneuriſma Arteriam eſſe dilatatam, aut præter naturæ leges extenſam, ob alterius tunicæ puncturam, aut corroſionem ab acriore humore, cum pulſatione evidenti; hujuſce affectus naturam non ſatis perſpicue depingunt. Iſthæc enim aneuriſmatis deſcriptio aut definitio ſolummodo vera eſt de multis & exiguis aneuriſmatibus; aſt plura ſunt addenda, ne quis amplius decipiatur in ejus curatione. Non in omni aneuriſmate præciſe ſentitur pulſatio, quantumvis Authores eam tanquam pathognomonicum habeant ſignum. Si ſanguis in Aneuriſmate coaguletur, nulla percipitur pulſatio. Hoc olim decepit Chirurgum expertiſſimum...... mihi dum viveret amicum familiarem, qui circa talum aneuriſma, nucis juglandis magnitudine,

aperiebat, neſciens tamen tumorem dictum Aneuriſma eſſe, quia omnis pulſatio deerat. Aperto tumore, & ſanguine coagulato expreſſo, tanta ſuborta eſt hæmorrhagia, ut vix eſſet ſiſtendo. In quibuſdam Aneuriſmatibus ingentiſſimis nullam quoque pulſationem percipi poſſe expertus ſum. Nuper viſitavi prope vicum vulgò dictum *de Nes*, pone macellum, cum Chirurgo perito *Willard*, militem, qui in pectore gerebat ſua ſponte generatum Aneuriſma, tam monſtroſæ magnitudinis, ut pulvinar mediocre, quo in ſedili utimur (demptis quatuor angulis, rotundum enim erat dictum Aneuriſma) adæquaret. Multis diebus antequam mors eſſet in procinctu, variis in locis aperiebatur ſua ſponte, ſine magno ſanguinis diſpendio, & quod notandum, pulſatio, quæ vehementiſſima antea fuerat, in totum aliquot ſeptimanis ante apertionem ceſſaverat; quod facilè credideris, benevole lector, ſi audieris, poſt obitum hoc Aneuriſma, (quod ortum duxit ex arteria Aorta tribus circiter digitis tranſverſis ſupra cor) à me inventum fuiſſe quaſi lamellatim (ut ita loquar) diſpoſitum, aut ex innumerabilibus tunicis, craſſis, carnoſis, & ſatis tenacibus, ſibi invicem impoſitis, conflatum, inter quas tunicas ſanguis copioſus & coagulatus deliteſcebat. Harum tunicarum extima, quæ propriè arteria Aorta erat, ſtraminis habebat latitudinem. Notandum ulterius, omnes ferè pectoris coſtas, ut & os ſternum, quaſi in nihilum fuiſſe redacta, & totum ferè pectus ab illis fuiſſe denudatum, ceu etiam légitur in obſervatione præcedenti. Inde Anhelitus difficultas, animi deliquia, & febris continua, qui-

bus

bus patiens per plures ſeptimanas correptus fuerat. Hæc memorata videntur aliquid luminis afferre explicandæ cariei coſtarum, dum ſcilicet ſanguis inter lamellas iſtas ſtagnans & exinde acrimoniam contrahens, paulatim tranſſudat, & oſſa lentè corrodit. Id quod haud metuendum judico in ſimplici arteriæ expanſione, à qua communiter Aneuriſma oriri credimus: ubi per continuum novi ſanguinis affluxum tum ſtagnatio tum ejuſdem acrimonia præpediuntur.

OBSERVATIO XXXIX.

Scirrhus Ventriculi lethalis.

NOn eſſe in Medico ſemper relevetur ut æger, varia nobis quotidie confirmant exempla, inter quæ ſcirrhoſus ventriculi tumor haud infimum obtinet locum. Vir quidam in flore ætatis diu de ventriculi læſione & dolore conqueſtus, demum tale mali ſui ſenſit incrementum, ut præ dolore aſſiduo diutius aurâ veſci haud potuerit, præterea vomitus continui & animi deliquia ipſum non deſererent, donec ultimum obiret diem. Cadaver aperiendi copiam mihi ſuppetebant conſanguinei, cupiditate rapti quidnam illum tam diu vexaſſet. Hoſtis infeſtiſſimus in cadaveris apertione non diu ſeſe abſcondere potuit, ſed ſtatim in conſpectum venit: fundus enim ventriculi ingenti erat obſeſſus tumore ſcirrhoſo pugni fere magnitudine, materia tenaci & atrâ referto, qualem materiam quoque paucis horis ante mortem vomitionibus rejecerat.

Observatio XL.

Cephalæa à Setaceo applicito ceſſans, eodemque remoto recurrens, idque aliquoties.

Filia cujuſdam mercatoris Amſtelodamenſis octodecim circiter annos nata, temperamenti ſanguinei, diu laboraverat capitis dolore, aſſiduo & intolerabili. Varia à me & magiſtro Petro Adriani filio ad arcendum malum iſtud incaſſum adhibita ſunt remedia; ut ſunt, purgantia cephalica, alterantia, venæſectiones tam in pede quam aliis partibus, veſicatoria, ſternutatoria, cucurbitulæ &c. Tandem quoque à nobis propoſitam admiſit crucialem inciſionem in bregmate, quam notabilis ſequebatur hæmorrhagia, ſine ulla tamen euphoria. Conſultationes diverſas inſtituimus cum Celeberrimo Practico Matthæo Slado. Tandem nullis remediis proficientibus animus nobis erat cranium terebrâ perforare; antequam verò hæc extrema inſtitueretur operatio, Setaceum in nucha propoſui, cui remedio dicti Viri Celeberrimi calculum appoſuêre. Remedio hoc celebrato, ſtatim evanuêre dolores, & quod notatu dignum eſt, poſt aliquod tempus ægra hujus remedii pertæſa, extraxit ſetaceum; quo facto ilico recruduit malum, ita ut coacta fuerit ad novi ſetacei uſum confugere, quo inſtituto extemplò rurſus ceſſarunt dolores ægram vexantes: tum igitur prudentior facta geſtavit hoc ſetaceum renovatum, donec ſua ſponte natura illud expelleret. Quid fit? tertia vice ſetaceo abdicato, recidivam patiebatur, & coacti denuo eandem en-

encheireſin iterari juſſimus, quâ ſic repetitâ iterum liberata fuit ab hoc malo, & poſthac pancraticè vivere cœpit, quemadmodum in hunc uſque diem incolumis degit.

Observatio XLI.

Ex aperto Bubone copioſus Lymphæ effluxus peculiari arte inhibitus.

MUltos Chirurgiæ tyrones tàm otioſos & circa nugas aſſiduè occupatos eſſe, dolendum eſt. Inter omnes, quæ diſcuntur artes, nulla eſt, quæ Chirurgiam antecellat. Aliorum artificum ſubjectum eſt Ferrum, Lignum, Lapides, &c. Chirurgorum verò Corpus Humanum, tam affabre à Deo ter opt. max. fabricatum, ut nemo vel ab ulla adhuc parte illud unquam ſatis perſpectum habuerit; eâque de causâ omnes, qui Chirurgiæ operam dare decreverunt, perpetuò ſeſe exercere debent, non in fiſtulæ, plectri, aliorumve Muſicorum inſtrumentorum luſu, uti inter ipſos nunc conſuetum eſt, ſed in rebus Anatomicis: ſic in millenis occaſionibus non ſolum afflictis ſæpè opem ferrent, verùm etiam ſummos honores ſibi ipſis procurarent. Mirari quoque ſubit, nonnullos tam fatuos reperiri Chirurgos, qui non verentur profiteri, ſufficere Chirurgo rudem corporis humani ſcientiam, curioſiora Medicis relinquenda. Ex horum rudiori cohorte nuper quidam Bubonem venereum aperuit ante perfectam maturitatem, (qua in re culpandus non erat, ſic enim & nos facere ſolemus) ſimul autem importunâ dextrâ ſuâ vas Lymphaticum diſſecuit.

Mi-

Mirum dictu, quantum lymphæ ſingulis diebus è vulnere effluxerit! omnia linteamina continuè madefiebant. Tandem conſilii expers à me idem exquiſivit, neſciens unde tantum liquoris quotidie promanaret. Hic conſtabat neceſſarium eſſe Chirurgo corpus humanum omni curioſitate rimari, nec rudem ejus ſcientiam ei ſufficere; judicavi igitur ſplenia ex linteis complicatis eſſe applicanda, eademque arctè fibulâ (Belgicè *een Geſpe*) comprimenda, ſperans fore, ut vaſa lymphatica, per quæ lympha ab artubus inferioribus redux continuè ſurſum fluit, ita comprimerentur, ſicque lymphæ motus inhiberetur; quod tam ex voto ſucceſſit, ut ſequenti die æger ab hoc malo fuerit liberatus: interim Chirurgus buboni proſpicere poterat, ſine ullo obſtaculo aut relaxatione fibulæ, donec nulla amplius novi fluxus ſupereſſet formido.

OBSERVATIO XLII.

Ex ulcere penis hæmorrhagia enormis, arte facili quidem at ſingulari cohibita.

PRægreſſæ Obſervationi fert animus & aliam magis raram ſubjungere. Chirurgus quidam, in affectibus venereis curandis ſatis benè verſatus, me noctu ad ægrum arceſſivit, cui ex aperta arteriola in ulcere inter glandem & præputium penis tantum ſanguinis illa nocte profluxerat, ut ipſe propemodum exſanguis videretur. Imò auſim dicere, me dimidiam cupam linteaminibus cruentis oppletam in cubiculo, ubi ille decumbebat, inveniſſe; non aliter ac ſi fæmina quædam in procinctu puerperii fuiſſet.

Di-

Diverſi generis ſtyptica applicuerat Chirurgus ante meum adventum, ſine ullo tamen levamine; compreſſioni vix ullus quoque ibi locus erat, propter membri conſtitutionem: itaque in ſummis anguſtiis erant & Chirurgus & æger, quem tamen momenti temporis ſpatio ab hoc periculo, Dei auxilio, liberavi; idque remedio ſimpliciſſimo: ſcilicet glandem penis præputio ſtrinxi, & ſic præputium arctè digitis compreſſi, unde ne gutta quidem amplius effluere potuit, ſicque miſer fuit reſtitutus.

Observatio XLIII.

In Puerperæ Cadavere os Uteri hians, & pelvis humoribus repleta.

QUam malè ſibi conſulant puerperæ in hac regione, quæ purgationis tempora haud benè obſervant, & nimis citò domo exeunt, ſequenti Obſervatione & annexa uteri Figura 39. ſatis conſtabit. Anno 1676. menſe Martio in uſum Obſtetricum cadaver cujuſdam mulieris, à tribus cum dimidia ſeptimana puerperæ, publicè diſſecui, (præſentibus Spectatiſſimis Viris Collegii Medici Inſpectoribus) cujus Uterus talem magnitudinem & figuram obtinebat, ſicuti annexa Figur. 39. demonſtrat; imò tantum aberat os uteri ad naturalem coarctationem perveniſſe, ut facillimè & ſine ulla vi digitos duos immittere potuerim. Dicet forſan aliquis, illud rarum & contra naturæ leges eſſe: ℞. ſufficere hoc in aliquibus locum habere, præterea nemini notum eſſe, quoties hoc quidem contingat; & hinc ſæpiſſimè illæ lachrymæ, &

 que-

querelæ de intolerabili hypogaſtrii dolore & frigiditate, obſtructionibus, imò non rarò quoque de menſtruorum ſtillicidio perpetuo. In hac anatome hujuſce cadaveris quoque obſervavi pelvim ab humorum colluvie refertam, imò pintas fere duas continere, non ſine magno fætore. An iſti humores ex utero per tubas aut oviductus ad pelvim propulſi fuerint; quod facile crediderim, quia pluries in pelvi humores reperi illis ſimiles, quos in utero inveniebam: an vero aliunde venerint, aliorum judicio relinquo; ſaltem ego ſum in ea opinione, in difficillimo partu caput aut clunes infantis vaginam uteri non rarò ita occludere poſſe, ut ne gutta quidem amplius utero exire valeat: atque in tali caſu non video quid poſſit eſſe obſtaculo, quo minus humores in utero contenti conatibus aut partus doloribus vehementiſſimis per tubas Fallopianas ad pelvis cavitatem deriventur, eò magis quod nullæ in dictis tubis reperiantur valvulæ: & hinc febres atroces, tormina circa hypogaſtrium, lipothymiæ, & ſimilia mala, imo mors ipſa, ſuperveniunt.

Figur. 39. Explicatio.

A. *Uterus à tribus cum dimidia ſeptimana puerperæ.*
B. *Os Uteri valde adhuc patulum.*

Fig. 39.

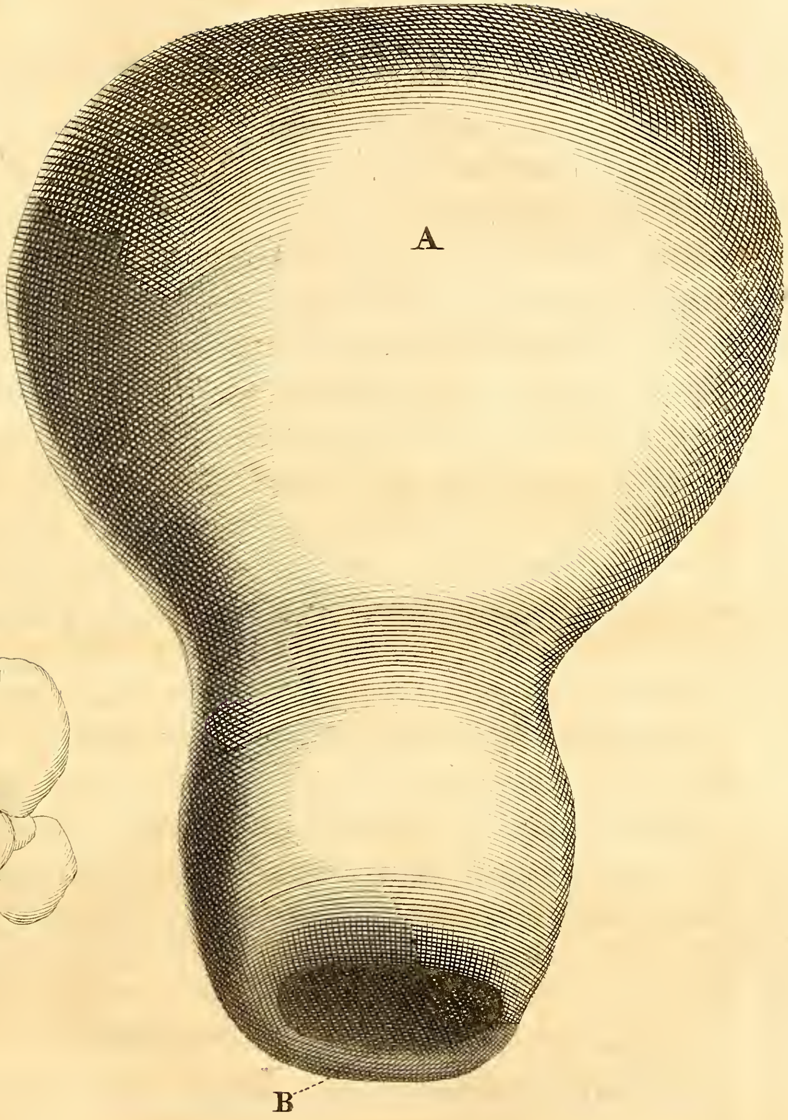
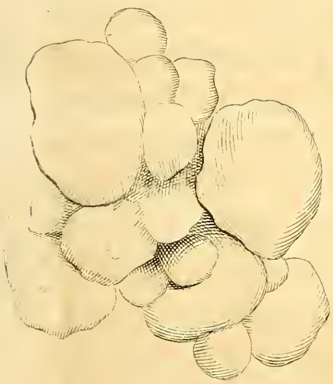

Fig. 41.

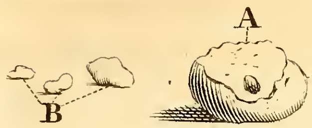

Fig. 40.

Observatio XLIV.

Succini globulus diu in naribus hærens topho obductus.

Filiola quinque annorum globulum ex ſuccino (Belgicè *een Bernſteene Coraal*) ingentis magnitudinis, uti apparet Figur. 40. ludendo in nares profundè protruſit; unde varia incommoda, ingentemque dolorem perpeſſa eſt. Nullus hariolari potuit, quænam horum malorum eſſet cauſa: Decimo quarto ætatis anno deimproviſo per ſternutationem è naribus rejecit ſuccinum attractum; de quo notandum, quod globulus ille nil minus videbatur, quàm ſuccinum, ita nempe circumductus cortice quodam lapideo; quo cum vi quadam ex parte abraſo, inventum in globuli medio foramen. Quomodo lapidea hæc ſubſtantia globulo accreverit difficile explicatu. Ejuſmodi concrementi lapidei corticalis in veſica facti varia equidem extant exempla, qualia legimus in Beverovicio, & aliis Authoribus: aſt verò in naribus idem fuiſſe obſervatum planè non memini, præterquam quod nuper mihi ſupra memoratus Chirurgus Petrus Adriani filius oſtenderit oſſiculum ceraſi quod diu etiam in ſummitate narium hæſerat, ubi quoque cortice lapideo obductum, tandem excretum fuit.

Figur. 40. Declaratio.

A. *Globulus ex ſuccino, partim cortice lapideo circumductus, partim nudus.*

B. *Fragmenta corticis lapidea globulo abraſa.*

Observatio XLV.

In Hydropicæ Cadavere Obſervata Varia, inter quæ hepatis glandulæ admodum tumefactæ.

HEpar humanum magna ex parte è glanduloſis corporibus conſtare, jam à longo tempore deprehendimus. Anno 1686. Vetulæ, ex hydrope Aſcite mortuæ, cadaver in uſum diſcipulorum aperui. Primò cuſpide cultelli exitum paravi tenuiori ſero, in abdomine contento. Poſt grandiori facta inciſione, viſui ſeſe obtulit humor flavus, lentus, & limoſus, ſatis indicans in hydrope aſcite non tanti eſſe momenti Paracenteſin; nec adeò temerè inſtituendam, prout nonnulli voluere Authores: pauci enim evadunt, niſi ichor intra muſculos & peritonæum (alii dicunt inter duplicaturam peritonæi) hæreat. Tubis Fallopianis compreſſis materia quædam, ſpermati humano analoga, effluebat. Ovaria comparebant admodum exilia; quemadmodum in vetulis utplurimum viſuntur. Inteſtina non ſolùm undiquaque peritonæo, verùm etiam ſibi invicem connata. Hepatis ſuperficies inæqualis, propter glanduloſa corpora tumefacta. Ejuſmodi corpora glanduloſa, aut glandulas hepatis magnitudine auctas nuper quoque publicè demonſtravi, & aliquoties conſpexi, nunquam tamen adeò copioſa, quam in ſupradictæ vetulæ hepate; totum enim hepar è meris glandulis magnis conſtare videbatur, unde perquam inæqualis exiſtebat ejus ſuperficies: ut videre eſt Figur. 41.

Fig.

Fig. 43.

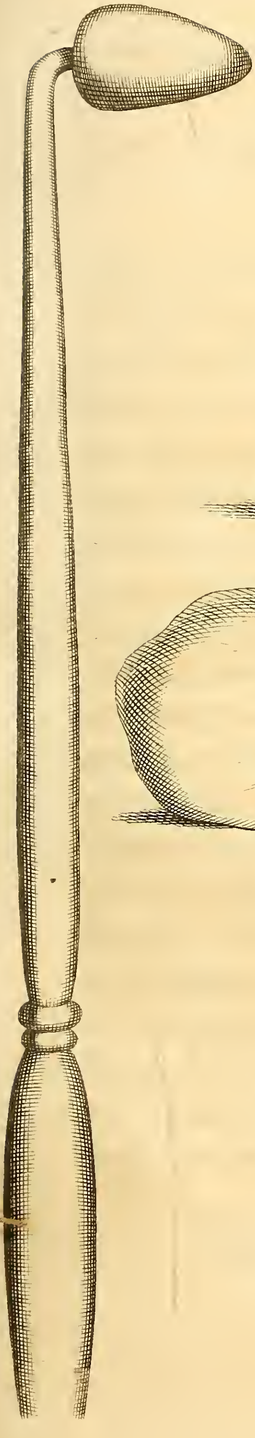

Fig. 42.

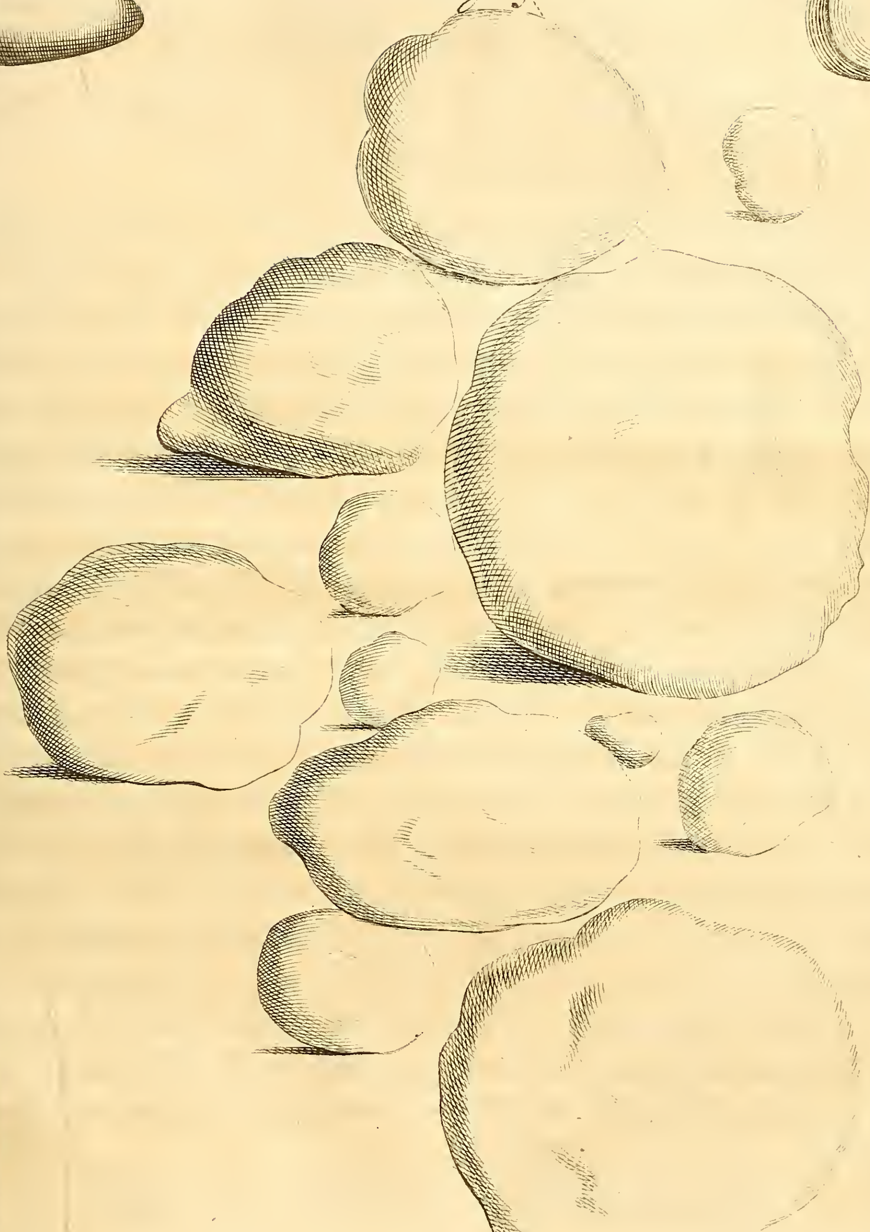

Fig. 44.

Figur. 41.

Particulam Hepatis ſuperficie admodum inæqualis, propter glandulas magnitudine auctas, repræſentat.

Observatio XLVI.

Hydrops Aſcites ex Hydatidibus.

INcurabilibus affectibus nobis ſæpius occurrentibus, haud ſine ratione dicitur, non eſſe in Medico ſemper relevetur ut æger. Quis Medicorum curare poteſt hydropem Aſcitem limoſum, membranis incluſum? cujus varia quidem vidimus & apud Authores legimus exempla: Nunquam tamen mirabiliorem hujus rei hiſtoriam me intellexiſſe memini, quam eam, quæ mihi ante aliquot annos in platea Sancti Johannis occurrit: ubi præſente Magiſtro Petro Adriani filio aperui cujuſdam Virginis ætate provectioris cadaver, cujus admodum diſtenti abdominis totam cavitatem repletam conſpeximus innumerabilibus veſicis aut ſacculis, humore tenaciori & glutinoſo refertis. Nonnullæ earum veſicarum erant magnitudine pugni minoris, aliæ magnitudinem nucis juglandis non ſuperabant, non paucæ æquabant nucem avellanam. Vide Figur. 42. Utrum harum veſicarum ſubjectum glandulæ fuerint meſenterii in veſicas, aut, ſi mavis dicere, hydatides, degeneratæ (quod crediderim) aut vaſa Lymphatica præter naturam expanſa, non auſim certò affirmare; temporis enim penuria, & moroſorum conſanguineorum præſentia ulteriorem inveſtigationem denegavit.

Figur. 42. *Hydatides ſupradictas demonſtrat.*

OBSERVATIO XLVII.

Cranii ex Contuſione fiſſura ipſas ſuturas pervadens.

QUam malè uſum Partium comprehendant ii, qui Suturas eum ſolummodò in finem homini eſſe datas aſſerunt, ne, uno cranii oſſe fiſſo, alterum quoque findatur, norunt ii, qui contrarium iſtius nobiſcum obſervarunt. Anno 1670. moles illa lignea, qua palos humo infigunt (Belgicè *een Heyblok*) in cujuſdam viri bregma devolvebatur, unde in terram prolapſus, omnique ſenſu interno privatus, ſanguineque auribus effluente, brevi poſt animam Deo reddidit. Oblatum mihi fuit, mali cauſam inveſtigandi ergò, cadaver. Cranio denudato, os bregmatis (ſi benè memini) ſiniſtrum à parte ſuperiore ad inferiorem ex toto fiſſum reperi: Quæ fiſſura progreſſum fecit per ſuturam ſquammoſam, totum os petroſum, & os occipitis, ad magnum ejuſdem oſſis foramen; ſuturis ad fiſſuræ curſum ſufflaminandum nil valentibus.

OBSERVATIO XLVIII.

Fungus Palati cum Carie, ſcalpello & Cauteriis feliciter extirpatus.

MUlti magni morbi ſæpius à nobis curarentur, ſi magis fiderent Medico, minuſque meticuloſi forent afflicti. Nobiliſſimus Dominus Colijn, Juriſconſultus, dum viveret, apud Amſtelodamenſes meritiſſimus, (cujus nomen,

men, propter raram & inauditam animoſitatem in admittendis & ſufferendis remediis, licet duriſſimis, præter morem appono) ante aliquot annos me convenit, dicens ſeſe aliquid incommodi in poſtica & laterali parte palati ſentire; quo viſo & bene explorato, hiſce uſus ſum verbis: Noli ſpectatiſſime Domine hoc malum flocci facere, & multo minus unicuique revelare; verebar enim ne in manus incideret eorum, qui omnis generis remedia nil profutura illi præſcriberent, imò periculum, quod erat præ foribus, interim augerent. Hiſce auditis rogavit me Dn. patiens, qualis eſſet affectus, quomodo & quibus remediis morbo occurrere vellem? reſpondi, malum conſiſtere in carie poſticæ & lateralis partis oſſis palati cum carnea excreſcentia fungoſa, eandemque excreſcentiam eſſe extirpandam, & oſſis cariem inurendam. Patiens generoſiſſimus hanc curam diu non diſtulit, aſt verò quamprimum vocari juſſit Allardum Cyprianum, Petrumque Adriani filium, Chirurgos dexterrimos; qui eandem à nobis propoſitam commendarunt curationem. Itaque confectis cauteriis loco affecto appropriatis, univerſalibus præmiſſis, ut & dentibus aliquot molaribus, qui nobis in ipſa operatione obſtitiſſent, evulſis, aggrediebamur curam ut ſequitur. Omnibus proſpectis, & rite præparatis, monuimus patientem, ut digitum elevaret ſimulac inuſtio ſuffocationis periculum afferret & diutius non eſſet ferendo, ipſeque reſpirare vellet; nam experientia eramus edocti tantum fumum oriturum, quantus in renovandis ſoleis equinis excitatur. Hiſce monitis fruſtum ligneum digiti craſſitie inter utramque maxillam immi-

ſimus, ne in Operatione os clauderet; poſthac ſcalpello acuto, recurvato, & ſecundùm palatum accommodato abſtulit alter Chirurgorum totum tumorem, alter interim buccarum partem interiorem ſpatulâ admodum latâ muniebat, ne à cauteriis nimis læderentur, in quem finem etiam ſpleniis è linteo carpto confectis & aquâ frigida madefactis buccis proſpiciebat. Ablato tumore cauteria (Figur. 43. & 44. depicta) candentia ſucceſſive fortiter unum poſt alterum adacta ſunt, donec nobis videretur ſufficere: cum interim patiens digitum attolleret, eduximus dicta cauteria candentia. Hiſce peractis compoſuimus ægrum in lectum, non ſine facetis verbis, quibus ſubridens nos alloquebatur. Interim præſcripſimus hordeatum, ad ardorem compeſcendum, ut & oris collutionem, dolorem leniendi causâ. Sequenti die invenimus afflictum nemini magis eſſe diſſimilem, quàm ſibi ipſi, ita intumuerat ejus caput, propter inflammationem immanem, unde etiam à febre haud manſerat immunis. Hæc omnia remediis inflammationi reſiſtentibus oppugnantes, brevi inde ceſſaverunt & inflammatio & febris. Interim ad eſcharæ caſum promovendum, decoctum malvæ, ficuum &c. uſurpavimus, addendo ſufficientem quantitatem mellis roſacei, quod pro re nata mutavimus. Poſt eſcharæ ſeparationem omnibus rubicundis apparentibus, videbamur in portu navigare. Paulo verò poſt exigua particula carnis fungoſæ in conſpectum ſeſe dedit, quod nobis anſam dedit cogitandi malum non eſſe in totum eradicatum; Itaque novam inuſtionem commendavimus, quam æger neutiquam renuebat, dicens: Facite quod artis eſt. Proximo

die

die inſtituimus novas inuſtiones cum ſimili ferè eventu, caput enim rurſum vehementer intumuit, comite febriculâ, quæ iiſdem profligavimus remediis, brevique poſt in totum convaluit patiens, qui poſtea per plures annos incolumis vixit.

Figur. 43. & 44.

Cauteria in dicta Operatione adhibita demonſtrant.

OBSERVATIO XLIX.

Similis caſus, diſſimilis verò eventus ob medicaſtrorum inſcitiam.

EOdem ferè tempore Mercator quidam contra fungoſum palati ſui ſarcoma, junctamque ei cariem, remedia quæſivit apud Pharmacopœos, & audaces medicaſtros, quorum cæcâ & ſtolidâ temeritate malum eò deducebatur, ut propemodum eſſet inexpugnabile. Tandem ſciolorum iſtorum nugatoriis remediolis fatigatus me alioſque arceſſivit; Audito verò, ſine inuſtione nil boni eſſe ſperandum, recuſavit nobis obedire, eò magis quod non deeſſent, qui eum ſpe recuperandæ valetudinis ineſcabant, ſolis ſcilicet medicamentis loco affecto applicandis, quæ tanquam ſecreta nec ulli revelanda ſervabant. Poſt aliquod tempus me de novo conſuluere conſanguinei, dicentes ægrum inuſtionem admiſſurum: quid fit? Chirurgus, qui curationi præerat, inurere partem affectam volens, eum in finem cauteriolum, quo dentes carioſos inurere ſolemus, attulerat: Rogatus quid facere vellet, reſpondit, palati cariem inurere. Quum verò audiviſſet

qualibus cauteriis indigeret ad opus illud perficiendum, animus illi ferè defeciſſet; & ſic patiens defectu requiſitorum remediorum miſerrime per aliquot hebdomadas adhuc vixit, donec vitam cum morte commutaret.

OBSERVATIO L.

Hepatis durities & ſuppuratio feliciter finitæ.

QUantum ſufferre poſſit pars adeo nobilis prout eſt Hepar, Medicorum monumenta teſtantur. Hic quoque recenſebimus exemplum non inauditum attamen rarum, quod in eadem parte accidit. Juvenis quidam Amſtelodamenſis, qui Chirurgiæ operam dabat, ante tres fere annos nobis querebatur de epigaſtrii tenſione, cum dolore gravativo, ad Hypochondrium ſiniſtrum ſeſe extendente; tandem tumor durus ibidem ortus, cum aliquali difficultate reſpirandi & febriculâ. Hiſce exploratis, hepar eſſe induratum judicavi; diverſiſque emplaſtris emollientibus applicitis, tandem cataplaſmatis maturantis adminiculo tumor mollior redditus ad ſuppurationem pervenit, quo poſt cauterii potentialis applicationem, phlebotomo aperto, multum puris effluxit, & brevi poſt, ulcere purgato, ſanatus eſt. In hoc caſu non eſt dubitandum, quin à prægreſſa inflammatione, gibba hepatis pars fuerit connata peritonæo, unde ulcere aperto, puri denegatus fuit in abdominis cavum decubitus. Ejuſmodi exempla reperiuntur quoque in obſervationibus curioſis Nobiliſſimi Viri Domini de Marchettis, Profeſſoris Patavini, pag. mihi 120.

OB-

Observatio LI.

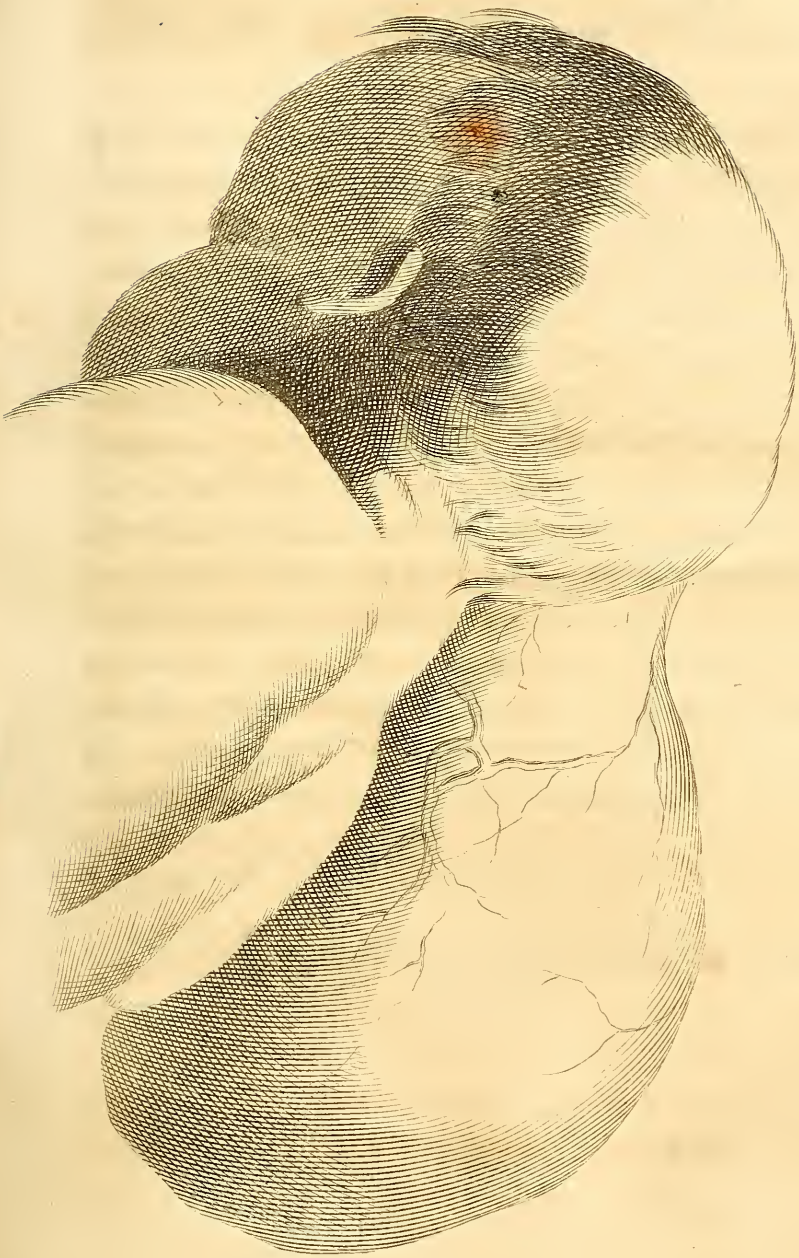
Lien, Hepar, Renes ſuccenturiati &c. pro Glandulis ſanguineis non ineptè haberi poſſunt.

JAm Lien glandula audit, nec immeritò: ſi enim glandulas Lieni ſæpius adſitas, imò & Thyroideas ritè examinaverimus, eas à liene parum differre, obſervabimus. Multum quidem à pancreate & glandulis ſalivalibus diſcrepat Lien, attamen jure merito pro glandula habetur: nimirum pro glandula ſanguinea, id eſt ſanguini inſerviente, vel cum ſanguine reſpectu coloris conveniente. Ejus generis ſanguineæ glandulæ quoque ſunt, Renes ſuccenturiati, Hepar, & nonnullæ ſpleni communiter adhærentes. In iis nullum vas excretorium peculiare, præter venam, hactenus repertum: Nec magis opus eſſe videtur, quam in ejuſmodi glandulis conglobatis, quæ Lymphæ ad cor reducendæ inſerviunt: in quibus præter vaſa Lymphatica nullum peculiare vas excretorium unquam conſpicies. Dubitandum tamen non eſt, quin exaltationi & ulteriori perfectioni lymphæ inſerviant, aut ſuccum peculiarem ex arterioſo ſanguine intra ſe conficiant; quem lymphæ impertiunt. Idem ſentiendum de glandulis ſanguineis, quæ ſanguinis exaltationi & perfectioni inſerviunt: Hinc deprehendimus quoque, liene obſtructo, tumefacto, indurato, aut aliàs malè conſtituto, ſanguinem fieri craſſiorem & melancholicum. Lienem ergò pro glandula ſanguinea habendum, cum Celeberrimo Malpighio, Anatomico oculatiſſimo, cenſeo.

Eò magis, quod aliquoties glandulas prope lienem inveni, lieni undiquaque ſimiles. Memini, me ante aliquot annos in Noſocomio Amſtelodamenſi (in quo mihi Nobiliſſimi conſultiſſimique Domini Conſules, ut & Præſides dicti Noſocomii Humaniſſimi cadavera diſſecandi copiam concedunt) ejuſmodi glandulas lienares aut lieni adſitas demonſtraſſe, in cadavere cujuſdam mulieris quadraginta præter propter annos natæ, & ex diarrhæa bilioſa, cui junctus fuerat icterus, mortuæ. Præſentes habebam D. B. à Dortmund, Joh. Dankers, Rogier Rhoonhuyſen, Adriaan Coenerding, Viros de re Medica & Chirurgica benè meritos. In hoc cadavere me demonſtraſſe, inquam, præter ſcirrhum nucis juglandis magnitudine, in ipſo liene, duas glandulas lieni adſitas, imò lieni (ſolà magnitudine exceptâ) ſimiles. Conveniebant enim cum lienis colore extrinſeco livido, & nigricante aut rufo intrinſeco. Subſtantia plane quoque eadem cum liene. Inflatis vaſis ſpleneticis extendebantur quoque vaſcula harum glandularum, à ſpleneticis vaſis oriunda. Ita ut exiguos pſeudolienes haſce glandulas nominare, haud abſonum putemus, præſertim cum ita augeantur (liene indurato) ut nucem juglandem magnitudine adæquent, quemadmodum olim vidi.

OB-

Fig. 45.

Observatio LII.

Tumores à poſtico Capite infantium pendentes, ipſo capite majores.

IN fœtu recenter nato aliquoties tumores à capite propendentes conſpexi, qui caput magnitudine ſuperabant, ut videtis Figur. 45. memini quoque me ſemel eundem vidiſſe tantæ molis, ut totum ſuperaret fœtum; unde partus quidem difficillimus erat, attamen quum totus ille tumor ſolùm humoralis eſſet, non poterat partum omninò præpedire. Hi tumores, quantumvis improprie hydrops capitis audirent, (quamdiu caput benè eſt conſtitutum) attamen tantam ſœpius cum dicto affectu habent affinitatem, ut citò etiam moriantur fœtus, ſi aperiantur dicti tumores; quemadmodum videmus in hydrocephalo. Communicant enim utplurimum humores in iis tumoribus contenti, cum latice aquoſo qui in cerebri venticulis ſtabulatur. Ejuſmodi tumores aliquando animadverti non planè humorales, aſt partim etiam carnoſos, imò & ex parte cartilaginoſos.

Figur. 45.

Caput fœtus recens nati cum dependente tumore aquoſo, demonſtrat.

Observatio LIII.

Vulnus Thoracis penetrans, cum egreſsâ Pulmonis portiunculâ, ſanatum.

NOn ſolum hepar, verum etiam pulmo magnos quandoque perferre poteſt affectus, ſine vitæ diſpendio, modo ex arte tractentur. Famulus cujuſdam nautæ ſauciatus parte inferiore & anteriore thoracis, ad ejus uſque cavum, Chirurgum vocari juſſit, qui, visâ particulâ pulmonis è vulnere expulsâ (quam pro omenti parte habuit) ilicò vinculo fortiter totum, quod erat expulſum, ligavit, & me ſtatim in conſilium vocavit: Quum verò à me audiviſſet, vulnus eſſe inflictum non in abdominis ſed pectoris cavitatem, & eam quæ eminebat, & ab illo ligata erat, particulam pulmonis eſſe portionem, obſtupuit. Rebus ita conſtitutis ſuaſi vulnus ita eſſe relinquendum, & digeſtivo emplaſtroque defenſivo ſingulis diebus ſemel ei eſſe proſpicendum, donec particula pulmonis ligata eſſet emortua, & ſua ſponte decideret, ea ſpe ſuffultus, ut, qui ſub vinculo erat pulmo in ipſo vulnere conſolidaretur; quod tam benè ſucceſſit, ut brevi poſt convaluerit æger.

Observatio LIV.

Vulnus Orbitæ Oculi lethale.

VIr quidam ante aliquot annos baculi extremò, non admodum acuto, vulnerabatur in oculi ſiniſtri orbitâ,

tâ, quæ ſolutio, quantumvis illis qui curationi præerant videretur exigui momenti; tamen brevi poſt acceptum vulnus, obiit patiens. Nobiliſſimi Prætor & Scabini hujus urbis mihi & Chirurgis Ordinariis injunxêre, cadaveris apertionem mortis ſubitaneæ cauſam inveſtigandi ergò. Extrinſece exiguam ecchymoſin in oculi parte ſuperiore invenimus, aſt verò ſuperiore cranii parte ſerrâ ademptâ, anguem in herba latere experti ſumus, vulnus enim cerebrum ipſum ſat profunde penetraverat; quod facillime evenire poteſt eo loci, propter ſuperioris partis orbitæ tenuitatem, in multis enim chartam ſcriptoriam os ibi haud ſuperat, & præterea tam molle exiſtit, ut in multis ſolo digito perforaverim. Itaque vulnera orbitis oculorum inflicta non flocci facienda, præſertim ſi inſtrumenta, per quæ inferuntur, non ſint obtuſa, aut vulnerati fiant ſomnolenti, nauſeabundi, febricitantes, vertiginoſi, convulſi.

Observatio LV.

Acicula deglutita per inguinis abſceſſum exitum quærens.

NOn ſine ratione dicitur in proverbio, Naturam eſſe ſui conſervatricem: Hoc luce meridiana clarius mihi conſtitit in filiola cujuſdam Domini, quæ inſciis parentibus aciculam deglutiverat. Tumore duro & inflammatorio in inguine orto, non ſine febre & dolore me acceſſi juſſerunt parentes. Quum intellexiſſem tumorem non ilicò, ſed paulatim incrementum ſumſiſſe, nulloſque adeſſe vomitus, nec alvi indurationem, judicavi hunc

tu-

tumorem bubonem eſſe, ſeu glandulæ inguinalis tumorem & inflammationem; & cum ita doleret, nil magis ad rem fore exiſtimavi, quam cataplaſmatis emollientis applicationem. Hoc remedio à Chirurgo adhibito tumor nobis viſus fuit ad maturationem vergere; itaque maturantibus additis ad perfectam ſuppurationem eundem perduximus, & phlebotomi cuſpide aperuimus tumorem; quid fit? ſtatim ſimul cum pure copioſo acicula ærugine obducta prodit, non ſine excrementorum alvinorum commixtione. Hiſce viſis ſpes nobis quidem videbatur in anguſto, non verò naturæ, quæ non raro ad ſui conſervationem mira molitur. Abſceſſum itaque mundificantibus & incarnantibus tractavimus, donec in totum eſſet conſolidatus. In hac curatione non eſt dubitandum, quin in principio, ſuborta inflammatione, inteſtinum, ab aciculæ mucrone læſum, arctè connatum fuerit peritonæo; (ſicut in aliis inflammationibus quotidie fieri videmus) unde nobis occaſio orta eſt excrementorum alvinorum liberaliter effluentium; præterea obſtaculo fuit, quo minus dicta excrementa in abdominis cavitatem deſcendere potuerint.

Observatio LVI.

Aſtma ſeroſum cum notabili renis calculo.

INter omnia, quæ hactenus diſſecui, humana cadavera, non memini ullum majores in rene calculos mihi exhibuiſſe, quam ii erant, quos ſequentibus Figur.... depictos vides. Anno 1684. In Noſocomio (præſentibus

Fig. 48.

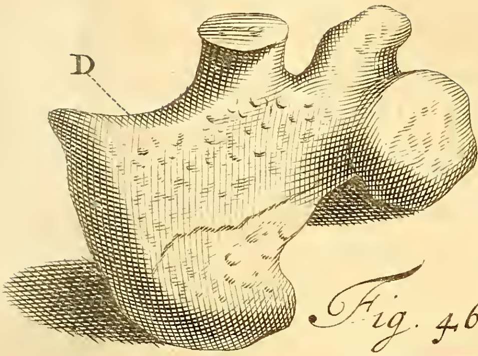

Fig. 47.

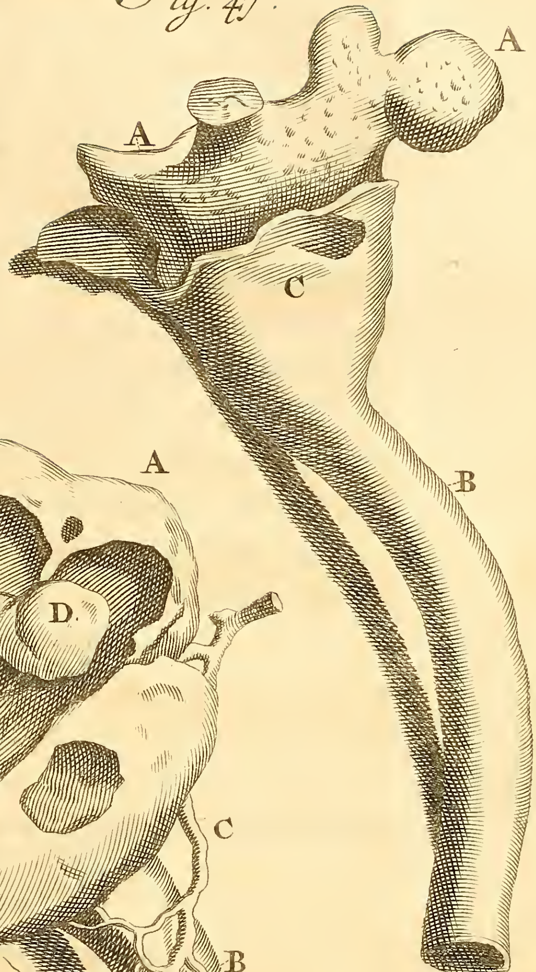

Fig. 46.

bus Spectatiſſimis Viris, Dominis B. Dortmuntio & Johanne Verwout, Collegii Medici Inſpectoribus digniſſimis: R. Rhoonhuſio, & A. Conerdingio Chirurgis Noſocomii meritiſſimis) cadaver mulieris quadraginta circiter annorum, aſthmate mortuæ, diſſecui, in cujus cellulis membranoſis, ut & bronchiis pulmonalibus tantum aquæ ſpumoſæ ſeſe offerebat, ut ex particula abſciſſa guttatim efflueret. In infimo ventre ſtomachum & inteſtina, loco ſuo naturali relicto, Hypogaſtrium occupaſſe, obſervavi. Uterum non in pelvis medio, aſt in latere ſiniſtro ſitum reperi; Cætera ſana. Pelvis renis, ut & ren ſiniſter prodigioſo calculo erat obſeſſus, magnitudinem & formam ingentis radicis Zinziberis apprimè referente, ſicut Figur. 48. monſtrat.

Figur. 46. Expoſitio.

A. *Ren ſiniſter per medium diſſectus.*
B. *Ureter juſto capacior.*
C. *Vaſa ſanguinea partim per ureterem partim per membranam renis adipoſam diſſeminata.*
D D D. *Calculi partes eminentes.*

Figur. 47. & 48. Explicatio.

A. *Idem calculus à rene ſeparatus in pelvi hærens.*
B. *Ureter magis expanſus.*
C. *Pelvis.*
D. *Idem calculus totaliter denudatus, ut ejus forma & magnitudo prodigioſa videri poſſint.*

OBSERVATIO LVII.

In Puello trienni calculi inſolitæ magnitudinis.

PUellus tres annos præter propter natus, plus quam quinquaginta calculos excreverat, inter quos multi fuere magnitudine piſi minoris, ex relatione Domini Doctoris Bronckhorſtii Medici Amſtelodamenſis, dum viveret, celeberrimi. Quantis cruciatibus miſer ille fuerit vexatus, facilis eſt conjecturæ; neque ceſſarunt. Aperto dein cadavere, inveni renis ſiniſtri pelvim admodùm dilatatam, calculoque ingentis magnitudinis (pro ratione ſcilicet ætatis, quamobrem hanc recenſere hiſtoriam mihi animus fuit) obſeſſam. Vide Figur. 49.

Figur. 49. Declaratio.

A. *Ren ſiniſter.*
B. *Ejuſdem pelvis calculo magno referta.*
C. *Vreter.*
D D. *Calculi duo in dicta pelvi reperti.*

OBSERVATIO LVIII.

Molarum Origo & Natura.

MOla dicitur caro deformis, oſſibus deſtituta, & ex imperfecta aut mala conceptione generata. Quod ſi verum ſit, mirari ſubit, ejuſmodi molas à virginibus (aut ſaltem, de quibus nulla alia ſuſpicio erat) fuiſſe excluſas, ſicut oſtendit Figur. 50. Vetulas Viris non utentes ali-

Fig. 52.

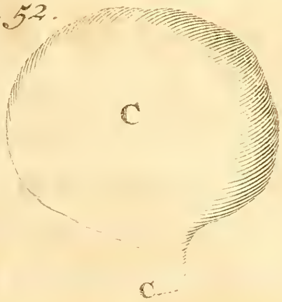

Fig. 51.

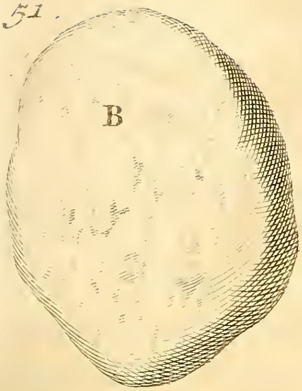

Fig. 50.

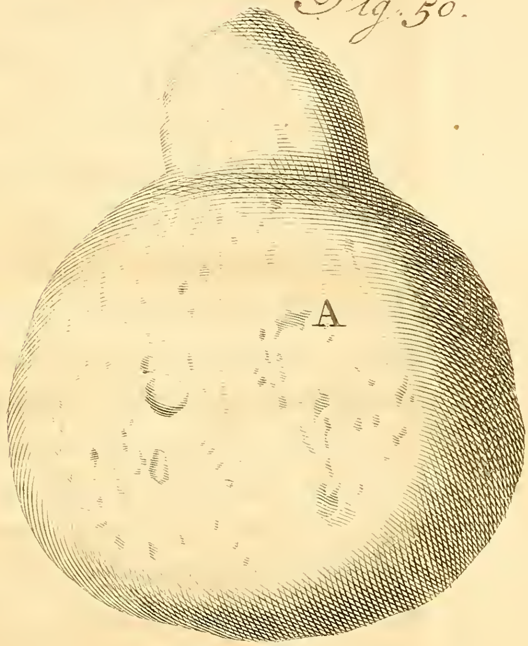
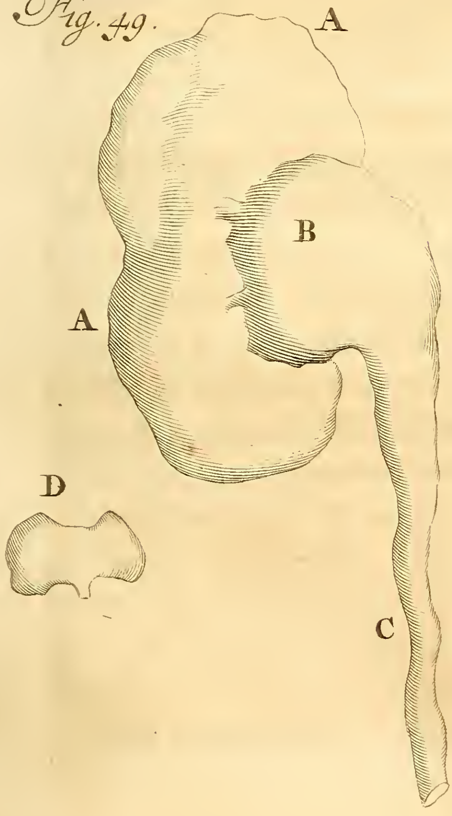
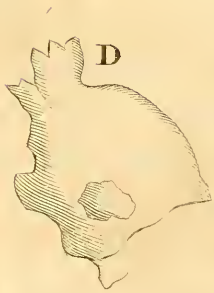

Fig. 49.

aliquando in lucem expoſuiſſe tales molas, obſervavi. (Vid. Figur. 51.) Sæpiſſime in abortu, fœtu enixo, remanet per aliquot ſeptimanas, imò menſes, placentula, quæ à compreſſione uteri non ſolum uteri figuram adipiſcitur, verùm etiam ſœpius ita induratur, ut carnis ſubſtantiam duritie longè ſuperet, & pro mola habeatur. Jam à viginti annis Nobiliſſimi & Ampliſſimi Domini Conſules & Scabini ad ulteriora infortunia (de quibus multæ audiebantur querelæ) vitanda, circa obſtetricationem injunxerunt Collegio Medico & mihi, ut omnes, quotquot eſſent Amſtelodami, Obſtetrices examinaremus; quarum numerus haud erat exiguus; haſce fere omnes interrogavi, quid circa molas obſervaſſent, nulla vero earum nobis vel aliquid potuit revelare, unanimiter dicentes, ſeſe quidem corpuſcula carnoſa & dura offendiſſe, quæ è mulierum corpore erant excluſa, aſt verò nunquam viventia, ſicut nonnulli credidêre. Aliquando utero expelluntur Sarcomata, quæ pro molis habentur; ſarcomata, inquam; quia præter carnem nil in iis deprehendi: ejuſmodi excreſcentias uterinas per pedunculum utero adhærentes obſervavi in ipſo utero, dum mulieres in partus laboribus eſſent, & excretarum iconem exhibet Figur. 52. Illud verò neutiquam mirandum, quandoquidem in ipſo etiam ſtomacho & veſica urinaria ejuſmodi corpuſcula excreſcere obſervavi. Itaque veroſimile admodum eſt, Molas ita decantatas nil aliud eſſe, quam ejuſmodi carnoſas Uteri excreſcentias, aut placentulas retentas, & ab utero, uti ſupra innui, compreſſas; neutiquam verò è malâ conceptione ortas.

Figur. 50. 51. 52. Explicatio.

A. *Carnea excreſcentia vetulæ Utero excluſa.*
B. *Carnea uteri excreſcentia, quam mulier à longo tempore geſtarat, tandemque excreverat.*
C. *Carnea moles, quam ipſemet ſenſi uteri interiori membranæ adhærere, idque in muliere in partu verſante.*
c. *Pedunculus è quo dependebat.*

Observatio LIX.

Vulvæ Rectique Inteſtini Gangræna & perforatio feliciter curatæ.

IN gravioribus affectibus haud decet Medicum facilè deſperare; ſæpius enim fiunt, quæ fieri poſſe pernegares. Reperiuntur Ardeliones qui non verentur mox exclamare: *Non curabitur. Non eluctabitur. Moriendum eſt ægro*, &c. Attamen ſi nomini & famæ ſuæ cuperent conſulere, cautius certè prognoſticari deberent. Uxor cujuſdam Piſtoris Amſtelodamenſis, ob partum difficilem, incidit ante aliquot annos in vulvæ inteſtinique recti gangrænam adeò enormem, ut multi exiſtimarent afflictam brevi è vivis exceſſuram. Poſt gangrænæ ſeparationem foramen vulvæ à nobis repertum fuit tantum eſſe, ut facillimè Nux juglans viridi cortice obducta per illud ad inteſtini recti cavitatem inſeri potuiſſet: Unde fæcibus alvinis dabatur locus, ut ex inteſtino recto ad vulvam nullo negotio tranſirent; id quod in tali caſu admodum fa-

familiare, vulva enim tam arctè cohæret inteſtino recto, ut quaſi continuum ſint corpus: Itaque ſi alterutra pars afficiatur, altera nequit remanere immunis. Chirurgus, qui mecum curationem ſuſcipiebat, excogitabat inſtrumentum è bractea confectum, in forma peſſarii excavati, cujus ſuperficiem exteriorem obduxerat ſarcotico medicamento: quale juxta Theoriam Chirurgicam equidem non erat improbandum, ſed tamen in praxi præſenti inutile fuit repertum, neque enim illud perferre potuit ægra. Itaque dictis medicamentis, plumaceolis exceptis, aperturæ dictarum partium proſpeximus, quibus brevi in totum reconvaluit hæc puerpera. Ubinam jam ſunt ſcioli, qui effutiunt ejuſmodi malum eſſe incurabile, & ſine fiſtula remanente nunquam curam poſſe abſolvi? ſciant non ſolum hanc puerperam in totum fuiſſe reſtitutam, ita ut nulla ſupereſſet labes, verùm etiam diverſas ex eodem affectu à nobis eſſe curatas. Hoc verò diſcrimen in gangrænis earum partium animadverto: ſcilicet, ſi partes poſteriores, nempe quæ os ſacrum reſpiciunt, tali afficiantur morbo, facilius curantur, propter inteſtini recti carnoſitatem, vulvæque diſpoſitionem, quæ verſus inteſtinum rectum non gaudet tot rugis tranſverſis, nerveis, & duris, curationi obſtaculum inferentibus, ſed quod omnia ibidem molliora, curationique magis prona. Præterea in parte anteriore, nempe, quæ meatum urinarium reſpicit, propter continuum Urinæ ſtillicidium ſanatio præpeditur, unde tum ſæpiſſimè fiſtula relinquitur incurabilis.

Observatio LX.

Capitis Contuſioni ſolo fomento, abſque inciſione per imperitum temerè commendatâ, feliciter proſpectum.

QUod ſi verum ſit Hippocratis effatum, Experientiam nimirum eſſe fallacem, eò magis verum eſſe dixerim, fallaciſſimam eſſe praxin ſine experientia. Mulier quædam è curru cecidit in terram gelu induratam, unde frons tam vehementer fuit contuſa, ut ingens ſtatim ibidem elevaretur tumor. Chirurgus ſuburbanus tumore explorato, & ægrotam aliquoties vomuiſſe intelligens, cranium eſſe impreſſum & fiſſum, nec ſine cruciali inciſione & oſſis elevatione poſſe curari, judicavit. Hiſce propoſitis, adſtantes me vocari juſſerunt, quando ego hanc propoſitam encheireſin renuebam, nulla quippe cranii fiſſi ſigna præſtò eſſe aſſeverans. Ad hæc reſpondit audaculus ille inciſor, ſeſe digitis impreſſionem ſentire, nullam verò eſſe impreſſionem ſine fiſſura. Revera niſi ejuſmodi tumores ſæpius in capite digitis exploraſſem, perque experientiam de eorum vera natura edoctus fuiſſem, dixiſſem & ego ipſe cranium eſſe impreſſum: Ita enim tumores capitis poſt graviorem contuſionem ſæpiſſime palpantibus ſeſe offerunt. Quando namque locus inter tumorem & partem ſanam digito comprimitur, cranium ſæpè videtur impreſſum, ſicque junioribus facilè imponit. Proinde cauti hi eſſe debent, ne in ſimilem incidant errorem. Itaque loco crucialis inciſionis fomentum ex optimis cephalicis applicitum eſt, ceu videtis infra ſcriptum, cu-

cujus beneficio tumor intra duos treſve dies evaneſcere cœpit, atque ægra noſtra brevi convaluit, ſine ulteriori magno remedio externo. Non ſolum autem in hoc caſu, verùm etiam in cranii vera fractura, in qua ſymptomata non augentur, haud ſtatim ad inciſionem & terebrationem eſſe confugiendum, exiſtimo. Præſtat poſt venæſectionem ejuſmodi adhibere fomenta Cephalica, quæ non parcè, nec linteis exiguis, ſed latioribus pannis laneis, calidè ſunt applicanda, totumque caput iiſdem obvolvendum. Sic non raró feliciſſimè opem tuli iis, quorum capitibus jam ſcalpellum inciſorium imminebat.

Fomentum cephalicum ſupraſcriptum,

℞ Herb. Betonicæ
Majoranæ ā m. ij.
Salviæ
Rutæ āā m. i. s.
Flor. Stœchados
Lavendulæ āā m. s.
Roſarum rub. m. j.
Coq. s. a. ex s. q. vini alb. ad ℔ iij.
Col. detur uſui.

OBSERVATIO LXI.

Uteri poſt partum inflammatio; ſubinde ab Obſtetricum temeritate oritur.

Inter omnes affectus, quibus obnoxius eſt Uterus, haud infimæ notæ eſt Uteri induratio & inflammatio tem-

tempore partus; per quam multæ è medio tolluntur puerperæ. Sæpius miratus fui in nonnullis parturientibus Uterum tam facilè inflammari, in aliis verò non. Vidi in puerperis poſt partum, & quidem ſatis facilem, Uterum inflammatum. Diſcant ergò Obſtetrices uterum neutiquam fortiter extrinſecè comprimere, ut fætus caput verſus uteri oſculum ducant; diſcant cautius agere in ſecundinis extrahendis, ne abdomen & per conſequens uterum nimis comprimant. Sint prudentiores obſtetrices in obſtetricatione, ne continuè abſque neceſſitate manus in utero habeant, à qua frictione non raro expertus ſum uteri partem inferiorem fuiſſe inflammatam. Et quid dicendum de illis audaculis & temerariis, quæ non verentur digitos in anum intrudere, ut fœtus capiti exitum parent, unde tam facilè inflammantur inteſtinum rectum, & partes huic adſitæ. In ſumma abſit omnis crudelis Uteri tractatio, ne tale amplius occurrat malum abominandum.

OBSERVATIO LXII.

Lien in pelvim prolapſus, ejuſque naturalem locum occupans analogum aliquod corpuſculum.

INter corporis humani partes, quæ ſitum naturalem aliquando mutant, non infimum locum obtinet Lien: qui in ſtatu naturali ſub coſtis ſpuriis palpari digitis nequit. Verumenimverò in ſtatu præternaturali ejuſdem magnitudine aucta, fit, ut mole ac ponderoſitate ſuâ aliquando ita deſcendat, ut non ſolum ſub coſtis nothis, ve-

verum etiam in hypogaſtrio manu evidenter ſentiri poſſit. Anno 1670. Mulier quædam in Noſocomio noſtro, poſt doloroſum & difficilem partum, in hypogaſtrio duritiem contraxit, non ſine dolore vehementiſſimo. Nonnulli ſuſpicabantur placentam uterinam intus retentam, duritiem illam producere. Variis itaque uſurpatis remediis eandem nitebantur expellere, quibus tamen nil efficientibus, animam Deo tandem reddidit puerpera. Diſſecandi cadaver anſam & copiam mihi faciebat eo tempore Noſocomii Medicus ordinarius, Gerardus de Penijn. Partes interiores omnes ſatis benè diſpoſitas deprehendi, præter Lienem, qui naturali liene octuplo, & quod excedebat, major, & bilanci impoſitus quatuor libras pendens in pelvim deſcenderat: in cujus naturali loco lieni analogum comparuit corpus, caſtaneæ majoris magnitudine, colore autem ſubſtantiaque lienem exactè referens. Vide Clariſſimi Domini Schraderi Obſervationes rariores Anatomico-Medicas. Decad. III. Obſ. 4. ubi eandem recenſet hiſtoriam.

Observatio LXIII.

Tumor Ventris oblongus poſt partum, ex omenti coarctatione.

QUales eſſent tumores illi duri & oblongi, quos mulieres poſt partum in abdomine non raró retinent, tam diu anceps hæſi, donec, datâ mihi occaſione, in diſſectione cadaveris cujuſdam rem perſpicuè detegerem: quando obſervavi Omentum duos ferè digitos craſſum, tres digitos latum, ſpithamam cum dimidia longum,

gum, & in ſubſtantiam adipo-carnoſam degeneratum, atque inſuper ſcirrhoſum. Vide Figur. 53. Ejuſmodi tumores in abdomine viventium mulierum, poſtquam pepererunt, multoties contrectavi, quorum nonnulli tranſverſim poſiti erant, alii ſitum obliquum obtinebant. In tali caſu crediderim omentum à viſceribus circumjacentibus, tempore geſtationis, aut quum utero gerunt mulieres, aliquando ita comprimi, ac in ſe ipſum adigi ac cogi, (Belgicè *ſoo in malkander gaat zitten*) uti nonnunquam inflammetur, incraſſetur, & ita concreſcat, quemadmodum fieri videmus in aliis membranoſis corporis humani partibus, poſtquam inflammationem, quantumvis levem, conceperunt. Notandum quoque hoſce tumores oblongos manibus, dum vivunt mulieres, ita ſæpius comprehendi poſſe, ac ſi quis farcimen manu prehenderet. Mulieres eos tumores, ſine magno, imò aliquando ſine ullo dolore, aſt non ſine aliquali incommodo, per plures annos geſtaſſe, aliquoties notavi.

Figur. 53. Explicatio.

A. *Stomachi pars inferior.*

B B. *Omentum integrum ſcirrhoſum factum, & farciminis inſtar in ſe ipſum adactum.*

C. *Inciſio à me facta, ut intrinſecum, quaſi lamellatim diſpoſitum, conſpici poſſet.*

D. *Vteri fundus, cui connatum erat omentum.*

E. *Vterus circa oſculum abſciſſus.*

F. *Vteri ligamenta.*

Fig. 53

gum, & in ſubſtantiam adipo-carnoſam de[illegible]
que inſuper ſcirrhoſ[illegible]

Observatio LXIV.

Vermes paſſim intra viſcera deliteſcentes.

AN omnia ex ovo generentur, uti Harvéus & ejus ſectatores perhibent, dubitandi anſam mihi dedêre Vermes in arteriis equorum viventium, ut & vermes in hepatis parenchymate glanduloſo, aut glandulis, ut hodie audit, imò in ductu cyſtico & poro bilario ovillo, & veſicula fellea ſæpiſſimè inventi & infra depicti. In Renibus humanis ſemel eos me vidiſſe memini: quales in canum renibus longè frequentius occurrunt. Vermes quoque in cerebro eſſe repertos, nemo ibit inficias, qui magni nominis Authores evolverit. Per quas vias iſthæc animalcula eorumve ovula in corporis interiora ſeſe inſinuaverint, haud in proclivi eſt determinare. Per poros enim cutis, per partes reſpirationi inſervientes eos ad dictas partes perveniſſe probabile non videtur, multoque minus eorundem ova per os introitum habuiſſe, & ulterius ad dictas partes penetraſſe neutiquam veroſimile videtur: neque enim in ventriculo, in quo ob chylificationem notabilis fit fermentatio & deſtructio aſſumtorum, integra manere potuiſſent. Vaſa quoque chyloſa aut lactea nequeunt ovis tranſeuntibus viam præbere. Adde quod nullus mortalium unquam ejuſmodi vermes extra corpus viderit. Itaque ancipitem hærere hic oportet, donec vera & indubitata lux nobis affulgeat ab ingenio illorum, qui omnia mathematicè & à priori (ſi Diis placet!) demonſtrare geſtiunt.

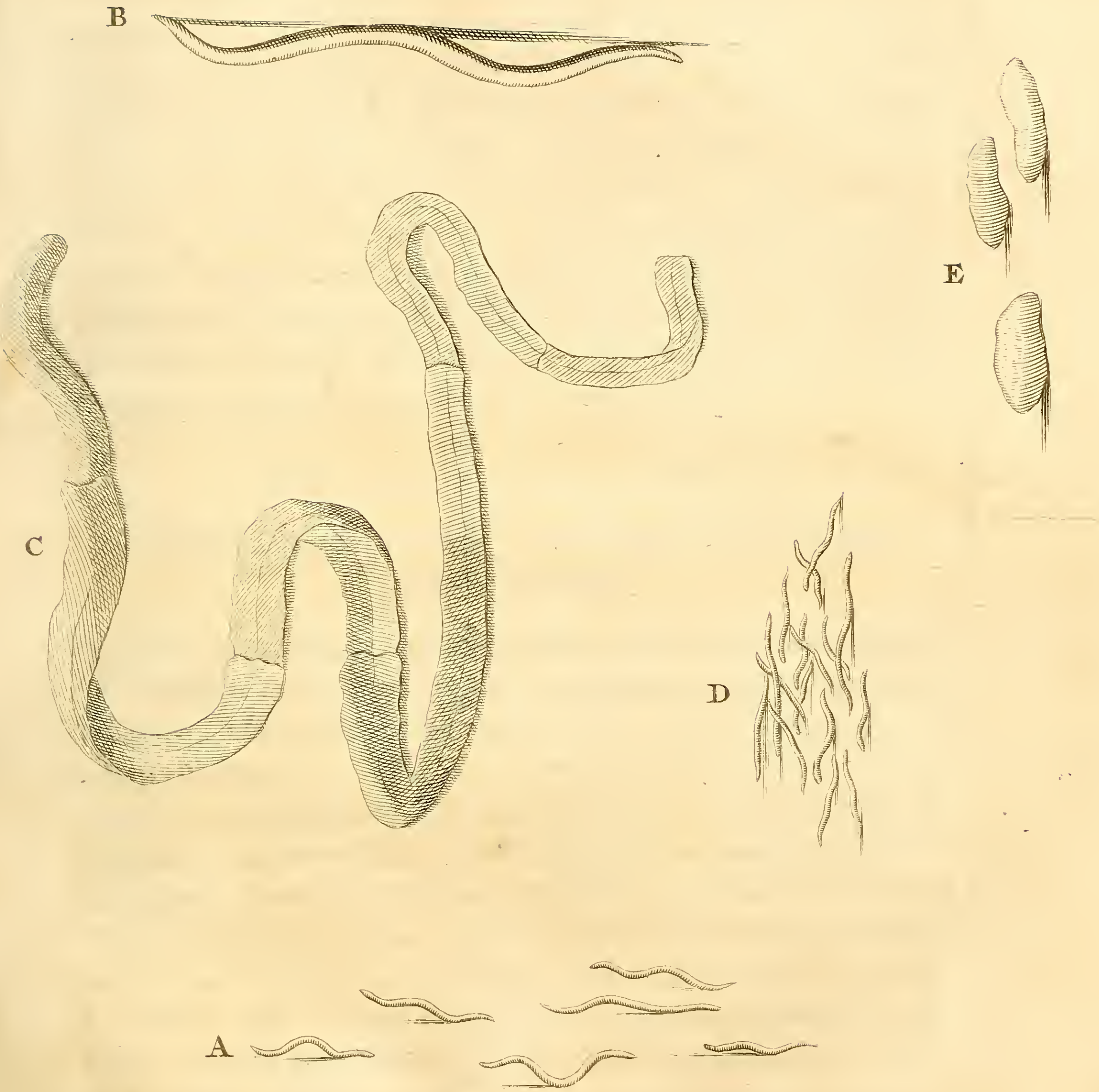
Sequentes Figuræ vermes ſupra memoratos demonſtrant.

A *Vermes in ipſa hepatis ſubſtantia aſelli majoris reperti.*
B *Vermis per vias urinarias excretus.*
C *Vermis è piſce Bel.* Bley *deſumtus.*
D *Vermes in aneuriſmate arteriæ magnæ reperti, idque in equo.*
E. *Vermes è ductu cyſtico & poro bilario Ovis deſumpti.*

Observatio LXV.

Hepar magna ex parte in hydatides degeneratum, & ab imperito temere confoſſum.

HEpatis ſubſtantiam glanduloſam, aut è minimis glandulis eſſe compoſitam, variis obſervationibus jam ante comprobavi; glandulas in hydatides degeneres multoties quoque demonſtravi. Hic verò hiſtoriam, ſatis mirabilem, recenſere animus eſt de hepate magna ex parte in hydatides degenerato. Chirurgus quidam temerarius, in loco quodam ſuburbano habitans, paracenteſin in thorace inſtituturus, ob hydropem pectoris (ut ſibi imaginabatur) me in conſilium vocari juſſit; quando tamen propter adverſam valetudinem illuc pergere haud potui. Quid fit! Proprio marte, idque ſolus, non thoracem, ſed in hypochondrio dextro abdomen perforat. E veſtigio hydatides multæ ſucceſſivè erumpunt. Hiſce viſis obſtupeſcens turundam indidit, & me convenit, aſt incaſſum, brevi enim poſt obiit miſera fæmina: unde no-

B
E
C
D
A

nobis rem penitius inveſtigandi occaſio relinquebatur. Aperto igitur thorace, nil liquoris præternaturalis invenimus. Imo viſcera benè ibi vidimus conſtituta. In abdomine verò Hepar peritonæo connatum, & propriæ ſubſtantiæ loco ex hydatidibus magna ex parte coagmentatum ſeſe obtulit. Hanc hepatis partem peritonæo connatam perforaverat iſte audaculus, cum apertionem in thorace inſtitueret; & ex ea Hydatides proruperant. Quod eo facilius contigit, quia tota ſubſtantia hepatis eo in loco in hydatides degeneraverat: ita ut inter cavitatem illam & peritonæum, ſola membrana, hepar ambiens, peritonæo connexa, intercederet.

OBSERVATIO LXVI.

Exſectus Lien vivi Canis, non obſtante notabili hæmorrhagiâ, ſuperſtitis.

VUlnera abdominis penetrantia cum modica ſanguinis effuſione in ejus cavum, ſine læſione tamen viſceris nobilioris, non tantum periculi afferre mihi videntur, ac nonnulli quidem voluêre. Exemplo ſit nobis canis mediocris magnitudinis, cujus ſplenem, in diſcipulorum gratiam, nuper exſecui, poſt ligationem vaſorum ſpleneticorum, arteriolâ epiploicâ neglectâ. Abſciſſo liene cum annexis & ligatis vaſis, tantum effundebat ſanguinis dicta non ligata arteriola, ut jam jam videretur moriturus canis. Eâ tamen ſine vinculi injectione in abdomen intrusâ, ubi dubio procul non ſtatim deſiit ſanguinem effundere, vulneri ſutura abſciſſa proſpexi, & brevi temporis ſpatio,

id eſt intra 6. 7. dies, vulnere conſolidato convaluit canis. Primis à ſectione diebus, nec cibum nec potum appetebat, ſubinde vomendo. Poſt hoſce dies cibum avidiſſime devorabat, quemadmodum in hunc uſque diem.

Itaque vulnera, in abdominis cavitatem penetrantia, cum ſanguinis effuſione modica in ejus cavum ſine viſceris nobilioris læſione per ſe lethalia haud ſunt pronuntianda, quantumvis paracenteſi nullus ferè hic detur locus in tali caſu: Anxie inquirendum non eſt, quando, & per quas vias dictus cruor à naturâ ſuperabitur: experientia ſæpius confirmavit, ejuſmodi ſanguinis effuſiones ſine ulla noxa fuiſſe reparatas. Præter vias adeo decantatas, uti ſunt alvus, pori, renes, &c. alios quoque eſſe meatus credo, nec ipſa Lymphatica & ſanguinea vaſa ſecludenda puto. Sanguis enim extra vaſa effuſus, & in cavitate hac vel illa concluſus, aut concreſcit, aut fluidus remanet. Si concreſcat, ſicut poſt venæſectionem fieri videmus in ſcutellis, dubio procul poſt aliquod tempus, ſi non in totum, ſaltem maxima ex parte etiam in ſeroſum reſolvitur humorem, ſicut vena ſecta quoque videmus fieri; & ſic aptus natus redditur ut partim recipiatur à vaſis. Si vero non concreſcit effuſus cruor, non minor eſt ratio, quod à vaſis, præſertim venis, reſorberi poſſit; modo quantitas ſit modica, & aër ſecludatur. Si verò multum ſanguinis detineatur in abdominis cavo, vulnuſque magnum, aërque non ſecludatur, corrumpitur ſanguis, febres accedunt & vulnerati in periculo magno verſantur.

Observatio LXVII.

Spina Dorſi in circulum recurvata.

INter oſſium affectus nunquam me vidiſſe memini rariorem, quàm talem ferè in nihilum redactionem Corporum, (ſic dicuntur partes anteriores vertebrarum) in qua corpora aliquot vertebrarum ita in ſe invicem erant adacta, ut vix corpori unius vertebræ in omni dimenſione reſponderent; & quod omnium admirationem excitare aptum eſt, in Muſéo noſtro reſervamus ſeptem dorſi vertebras per ancyloſin aut oſſeam ſubſtantiam coalitas, & in orbem ita recurvatas, ut corpus ſupremæ vertebræ cum corpore infimæ ſit conjunctum. Vide Fig. 54. & 55. Corpora quatuor dictarum vertebrarum vix unius vertebræ corpus adæquant. Videmus in gibboſis ſpinam dorſi ſemper recurvari: verumenimverò ita incurvari, ut unius pars ſuprema cum alterius parte infima ſit conjuncta, ſummam meretur admirationem. Gibboſum fuiſſe hominem, è quo deſumptæ ſunt dictæ vertebræ, non eſt dubitandum: ſatis verò mirari non poſſum, quomodo corporibus vertebrarum in ſe invicem ita adactis, ac ſi ſub prælo fuiſſent preſſa, (unde multo brevior reddita erat ſpina) hoc fuerit ferendo ſpinalis medulla, pars adeò nobilis, & tanta ſenſus teneritudine prædita, ut vix ac ne vix quidem lædi ſine ſummo corporis detrimento poſſit. Siquidem dictus affectus morbus congenitus fuiſſet, non foret tam mirabilis, aſt verò credibile eſt poſt nativitatem vertebras eandem incurvationem contraxiſſe, in gibboſis enim pluries con-

contingere talem corporum vertebrarum in nihilum redactionem, varia ſpecimina in noſtro Muſéo conſervata teſtantur.

Figur. 54. Explicatio.

A *Septem vertebræ ſpinæ dorſi làteraliter viſæ, quarum corpora per oſſeam ſubſtantiam non ſolum connata ſunt, verum etiam corpus ſupremæ adnata eſt corpori infimæ.*
B *Corpus ſupremæ vertebræ.*
C *Corpus infimæ.*
D. D. D. D. D. D. D. *Spinoſi proceſſus.*
d. d. d. d. d. d. d. *Proceſſus tranſverſi.*

Figur. 55. Eaſdem ſeptem vertebras, parte anteriori viſas, repræſentat.

A *Corpus ſupremæ.*
B *Corpus infimæ.*

Observatio LXVIII.

Ventriculi & inteſtinorum ob inediam prodigioſa contractio.

POſt inediam diuturnam, & poſt atroces dolores, non ſolùm emaciari corpus humanum, verùm etiam aliquando & Stomachum cum annexis inteſtinis ita contrahi, ut nil minus quam inteſtina & ſtomachum repræſentent, obſervavi. Hujus mali exemplum oſtendimus in cadavere cujuſdam viri Nobilis, præſentibus D°. Piſone & de Dieu, Medicinæ Doctoribus celeberrimis, ut & Chirur-

Fig. 55.

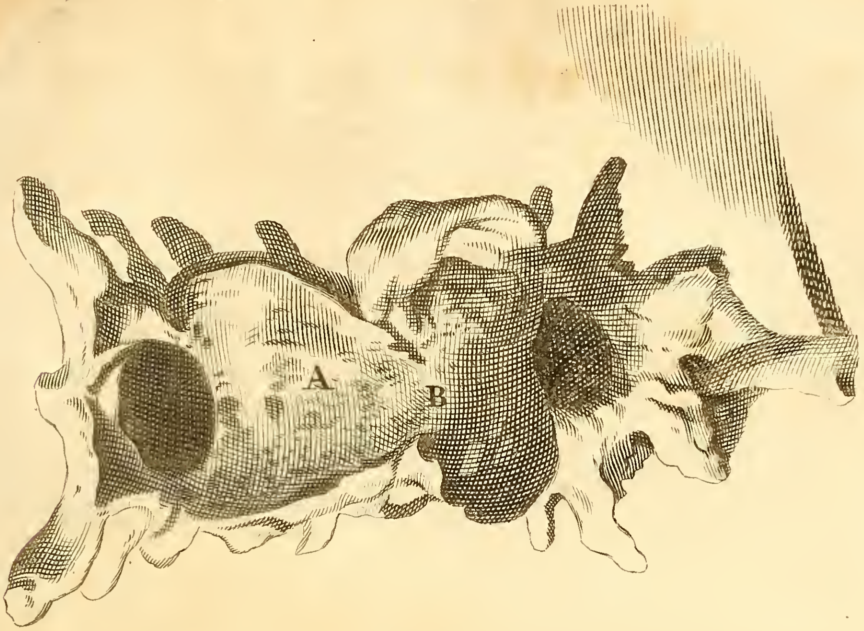
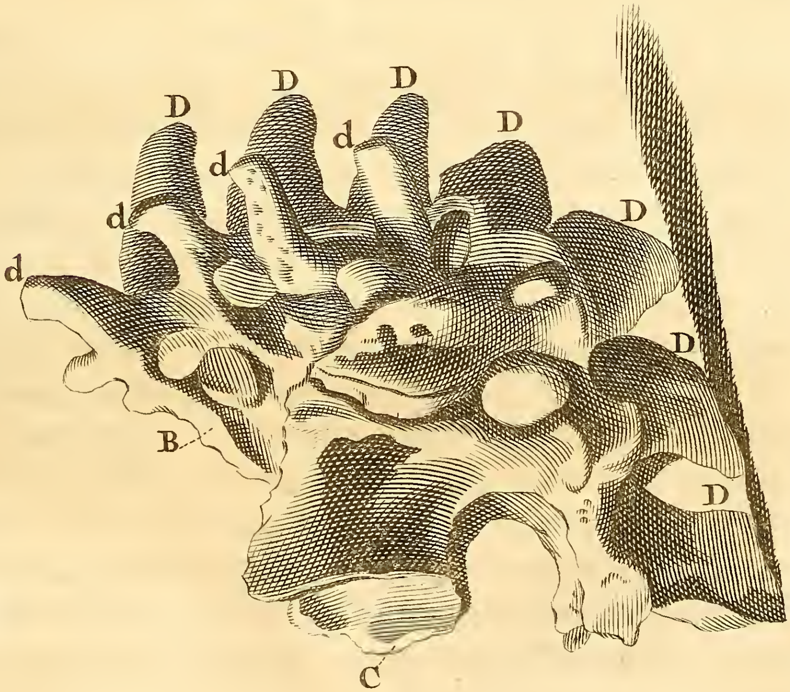

Fig. 54.

rurgo à manu Anthonio Paemburgio; cujus ventriculum in inteſtinum degeneraſſe dixiſſes. Vide Fig. 56.

Figur. 56. Explicatio.

A. A. *Stomachus humanus valdè contractus è corpore adulti.*
B. *Os ſiniſtrum Stomachi.*
C. *Os Dextrum ſ. Pylorus.*
D. *Portio inteſtini duodeni.*
E. *Oeſophagi ſeu gulæ particula.*

OBSERVATIO LXIX.

Valvulæ Cordis oſſeæ & coalitæ.

IN Corde humano oſſa reperiri non eſt planè inſolitum. Nullus verò Authorum, quos legi hactenus, de cordis valvulis deformibus & oſſeis factis, atque in totum coalitis, quicquam memoravit. A longo tempore de aſthmate & dyſpnœa conqueſtus Mercator quidam, cui pulſus tandem adeo parvus factus eſt, ut nemo adſtantium eum ſentire valuerit per aliquot dies, & ſic in continuas incidens lipothymias, diem ſuum, nullis remediis levamen afferentibus, obiit. Cadaveris diſſecandi copiam mihi fecêre R. van Zeyl, L. Mahiu, van Tongeren, aliique Medicinæ Doctores digniſſimi, qui curationi præfuêre. In pectore mali cauſam haud fruſtra inveſtigavi, totum enim thoracem latice aquoſo repletum conſpexi; Cor propter animi deliquia, (quæ in fine morbi ſæpius perpeſſus fuerat) & pulſus defectum, perſcrutans, Valvulas Cordis

Semilunares dictas, deformes, in oſſeam ſubſtantiam degeneratas, & ita coalitas, obſervavi, ut nulla viſibilis via aut exitus ſanguini è corde amplius ſupereſſet: ſicut Fig. 57. repræſentat, & Muſeum noſtrum exhibet. Rogabit hic aliquis, quomodo vivere potuerit æger poſtquam ſanguinis è corde egreſſus in totum fuit impeditus, propter oſſificationem, & coalitionem valvularum ſemilunarium? ℞ haud dubitandum eſſe, ſanguinis fluxum perſeveraſſe quantum ad vitam abſolute neceſſarium fuit, donec flamma vitalis obrueretur, propter omnimodam occluſionem & obturationem dictæ viæ. Dixi me nullam aperturam naturalem vidiſſe, neque pulſum ultimis diebus perceptibilem fuiſſe. Sed ex iis haud conſtat, pulſum & ſanguinis egreſſum tunc è corde in totum fuiſſe prohibitos: Vixit quamdiu aliquid adhuc reſtaret pulſus, & ſanguinis è corde effluxus. Quibus deficientibus, moriendum erat ægro.

Figur. 57. dilucidatio.

A. *Pars arteriæ magnæ circa cordis egreſſum.*

B. *Valvulæ in exitu cordis ſitæ, & ab oſſificatione & coalitione tam deformes factæ, ut nil minus quàm valvulas ſemilunares repræſentent.*

C. *Pars arteriæ magnæ aſcendentis.*

D. *Pars arteriæ magnæ deſcendentis.*

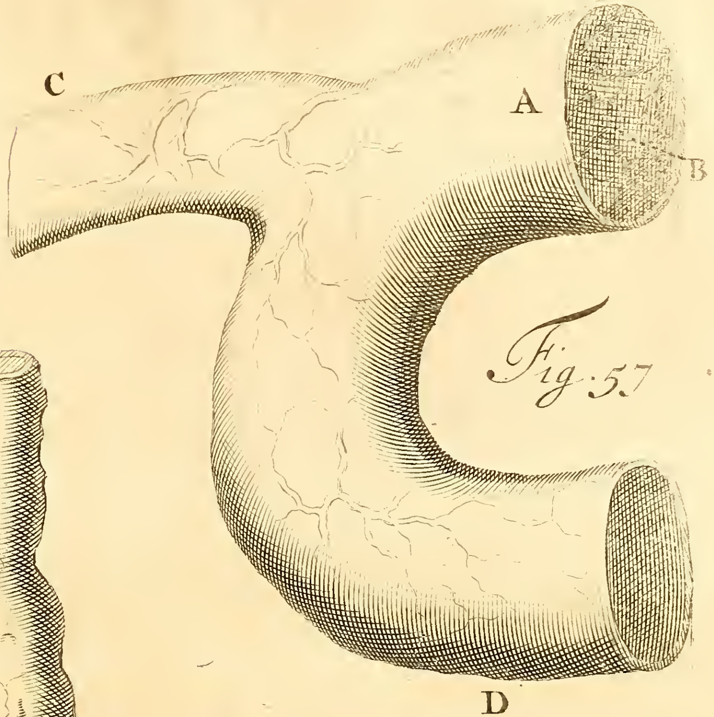

Fig. 57.

Fig. 58.

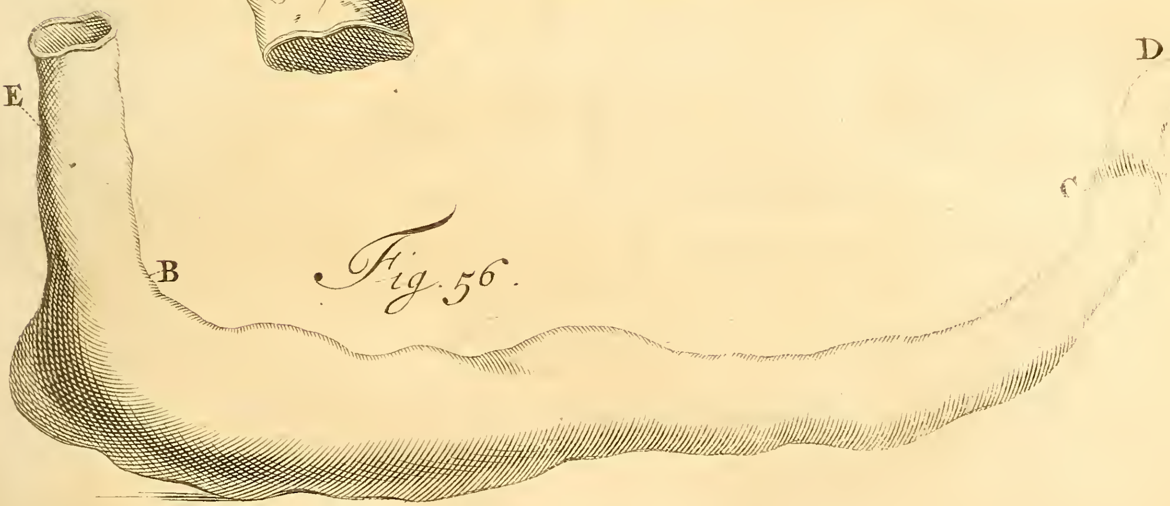

Fig. 56.

Stomachus postica parte visus,

Observatio LXX.

Partium quarundam induratio in Hydropica.

AB atrophia & corporis marcore partes nonnullas indureſcere, imo oſſeſcere, vel lippis atque tonſoribus notum. Id autem etiam in hydropicis contingere poſſe ſequens probat exemplum. Mulier quædam Utero gerens, & Hydrope Aſcite ſimul laborans, ſyndromen malorum tempore geſtationis perpeſſa eſt. Enixo fœtu maturo non deſiêre illam vexare aſcites, præcordiorum anxietates, dolores intolerabiles, & multa alia mala; donec Deo ter Opt. Max. placuit, miſeriis ejus finem morte imponere. Cadaveris apertione latici aquoſo exitum paravi. Quo facto peritonæum variis in locis duris particulis, arenulas mentientibus, conſperſum, venamque portæ ex parte oſſeam factam, reperi. vide Fig. 58. Venamque ipſam domi reſervo. Cætera Viſcera ſatis bene erant conſtituta, Omento excepto, quod in totum erat conſumtum.

Figur. 58.

Exhibet portionem Venæ portæ oſſificatam.

Observatio LXXI.

In Fœtu cutis circa umbilicum defectus lethalis.

MUltoties infantulos vidi in lucem editos, quibus abdominis cutis & muſculorum pars in ambitu funiculi deerant, magnitudine ſolidi argentei, (Belgicè *een ſchellingh*) ita ut inteſtina eo loco tenuiſſima tantum pelliculâ tegerentur: vide Fig. 59. Hunc affectum ſæpius à me viſum, aſt nunquam curatum memini: Omnes enim ab utero ad tumulum delati fuêre 5°, 6°, 7°, 8°, aut 9°. die. Iſte affectus ab aliis audit Hernia umbilicalis, à qua tamen multum diſcrepat; nulla enim hernia poteſt dici umbilicalis, antequam umbilicus exiſtat, quemadmodum in recenter natis, in quibus nullus umbilicus; niſi in tam larga ſignificatione hanc ſumſeris vocem, uti nonnulli fecêre, qui funiculum umbilicalem ſubinde Umbilicum nominarunt. Umbilicus proprie loquendo eſt rugoſa illa particula cutanea in abdominis medio prominens, quæ poſt nativitatem decidente funiculi particulâ remanet, ſæpiſſimeque ſummopere extenditur, & Hernia Umbilicalis audit. Hic verò habemus morbum in Numero; cutis enim & cuti ſubſtrati muſculi in funiculi umbilicalis ambitu deficiunt, unde funiculus umbilicalis ſeſe quoque circa inſertionem in abdomen ita extendit, ut pellicula tantum videatur, inteſtinaque tranſpareant. Hic affectus omnem perfectam curationem eludit, itaque palliativa inſtituenda, ſolo emplaſtro diapompholigos, aut ſimili, quod nullam obtinet tenacitatem, ne nimis parti teneræ adhærens, viſcerum eruptioni occaſionem præbeat.

Fig.

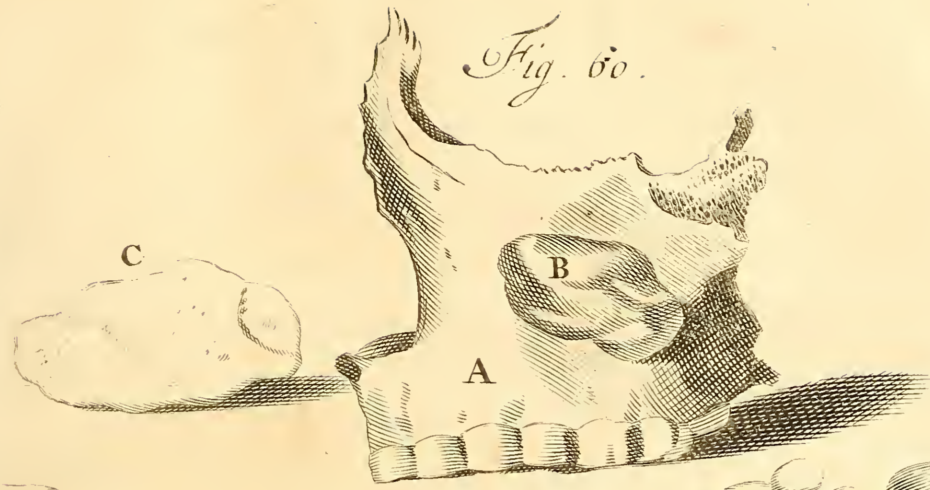

Fig. 60.

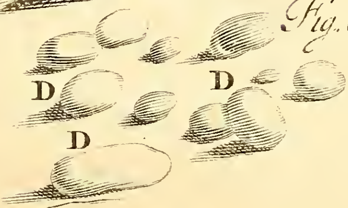

Fig. 61.

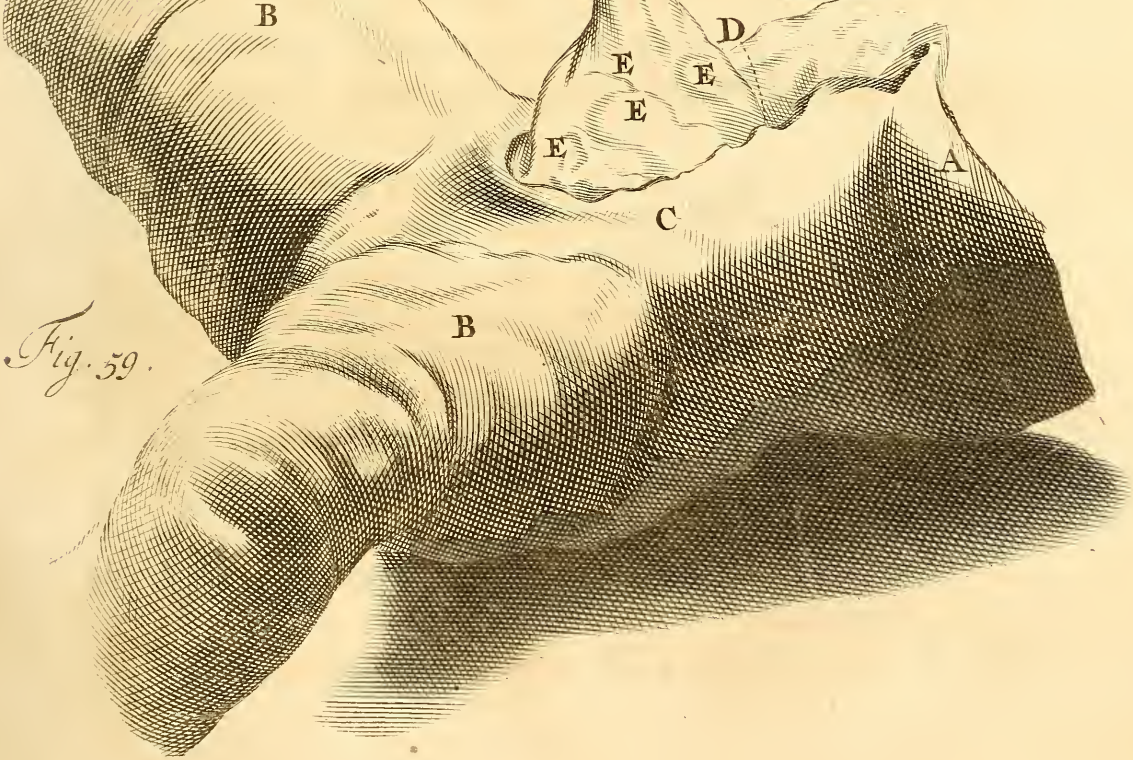

Fig. 59.

Figur. 59. Explanatio.

A. *Pars fætus ſeptimeſtris.*
BB. *Crura.*
C. *Abdomen.*
D. *Funiculus umbilicalis circa inſertionem in abdomen, qui*
E E E. *Ita expanſus ut pellucidam membranam repræſentet, & inteſtina tranſpareant.*
F. *Funiculus umbilicalis.*

Observatio LXXII.

A cutis circa fætus umbilicum defectu viſcerum profuſio.

EX affectu ſupracitato malum multò deploratius ſemel vidi ortum, quum ſolito eſſet difficilior partus: Nempe Inteſtina, Stomachum, lienemque è corpore effuſa, fætu per aliquot horas adhuc vivente, quantumvis omnia dicta viſcera eſſent nuda, & omni integumento deſtituta; hic nobis motum periſtalticum inteſtinorum videre difficile non erat. Quam male audiant Obſtetrices, quibus hoc in obſtetricatione contingit, ſi Medici hac in re imperiti accedant, qui hoc malum nunquam viderunt nec norunt, facile eſt colligere. Non obſtetrix, aſt cutis & cuti ſubſtratorum muſculorum defectus in cauſa ſunt viſcerum eruptionis, quæ in partu, præſertim difficiliori, exitum quærunt.

Observatio LXXIII.

Caſus non minus notabilis circa cutis muſculorumque abdominis defectum.

AFfectus ſupra memoratus ſemel mihi obvenit in fætu jam jam in lucem edito, in quo maxima pars cutis muſculorumque in anteriore abdominis parte deficiebant. Hic videbamus viſcera ſolo peritonæo tecta, quod adeò tenue exiſtebat, ut non ſolum viſcera diſtinctè videremus, verum etiam inteſtinorum motum periſtalticum. Hic fætus vixit per diem unum atque alterum.

Observatio LXXIV.

A Pyloro relaxato Appetitus caninus.

QUamvis variæ appetitus canini & Lienteriæ intra viſcera deliteſcant cauſæ, evidentiorem tamen nullam unquam offendi, quam nuper reperta eſt in diſſectione cadaveris fœminini, præſente D°. Joh. Smedingh, Medicinæ Doctore præſtantiſſimo. Mulier quædam à longo tempore appetitu canino vexata aſſiduâ aviditate cibos ingerere debuit ac voluit. Stomachus alimentis infarctus, eadem haud diu retinere potuit, propter pylori relaxationem: Unde inteſtina juſto celerius onerabantur cibo, quorum quidem munus ſimiliter eſt ulteriori ciborum coctioni inſervire, non tamen cibum crudum in chylum convertere: Itaque paulo poſt paſtum ſemper ferè de torminibus ventris fuit conqueſta, idque tam diu donec Deus

Deus ter Opt. Max. hiſce miſeriis finem imponeret morte. Aperto cadavere viſcera ſatis benè conſtituta reperiebantur, ſolo Stomacho excepto, cujus Pylorus, ut mox ante dictum, ita erat relaxatus, ut omnes digitos junctim compoſitos admitteret.

Observatio LXXV.

Notabile Veſicæ vulnus feliciter ſanatum, ſuccedente Hernioſo tumore.

QUanti ſint momenti vulnera Veſicæ circa fundum aut latus inflicta, ex eo conſtat, quod multi eadem lethalia pronunciarint. Quin difficilioris ſint curationis, gravioraque inferant ſymptomata, nullum eſt dubium: at verò notabilia partis iſtius vulnera ad conſolidationem perduci, hoc certè rarum eſſe nemo non fatebitur; ſubinde tamen obſervatum. Præterito anno civis Amſtelodamenſis in hypogaſtrio ſauciatus tantum accepit veſicæ vulnus, ut ne guttam quidem urinæ amplius per penem excerneret; è vulnere contra tantum urinæ continuè profunderetur, ut æger in lecto quaſi nataret, & omnia abunde humectarentur. Poſt vulnus inflictum, brevi ſcroto tumefacto, in levem incidit gangrænam ſcroti, non ſine animi deliquiis. Huic gangrænæ cataplaſmatibus convenientibus è Phellandrio, Mica Panis, & Vino occurrentes, brevi eandem vidimus coërcitam, multumque ſolatii obtigit ægro, duabus ſpongiis lateribus vulneris applicitis, quæ maximam urinæ partem reſorbebant. Poſt aliquot dies in ipſo vulnere, ſarcoticis medicamentis linteo carpto exceptis pro-

proſpecto, exiguam conſpeximus incarnationem, & per penem ſanguinis grumoſi portionem cum guttis aliquot Urinæ ejectam; quod nobis & ægro animum addidit. Sequentibus diebus incarnatio tantum ſumſit incrementum, ut omne lotium per penem redderet, brevique poſt ſanaretur. Ab hoc tempore benè ſeſe habuit, nuper verò ſine prægreſſa notabili cauſa conqueſtus eſt de exiguo dolore circa cicatricem, qui locus in tumorem cœpit attolli, dubio procul hernioſum: hoc enim ſæpius comperi, poſt ſanata vulnera in abdominis cavum penetrantia, herniam exoriri; propterea quod peritonæum raró ad perfectam coalitionem pervenire ſoleat, quamobrem prudenter agunt, qui poſt ejuſmodi curam cingulum per aliquot annos gerunt ad præcavendam herniam. Curationi ſupra memoratæ mecum præfuêre Dom. van der Wenden, Medic. Doctor eximius, ut & Johannes de Wall Chirurgus ſatis expertus.

Observatio LXXVI.

Linguæ ulceroſæ durities ſcalpello & cauterio extirpata.

QUæ in monetis Belgicis invenitur inſcriptio, *idem Tutor & Hoſtis*, (nempe Mare) eandem Dentibus noſtris accommodare liceat; qui benè conſtituti (præterquam quod linguæ & faucibus tutelæ ſunt) cibum diminuunt, variiſque in rebus nobis inſerviunt; male è contra affecti hoſtes nobis infeſtiſſimi evadunt. Ecquæ pars corporis tam immanes in nobis excitat dolores, prout illi, ſimulac carioſi redduntur? Imo ne linguæ quidem

dem parcunt, quæ ab illis carioſis non raró ita induratur & exulceratur, ut homines è medio tollantur. Varia in medium poſſem proferre exempla, aſt illa extra ſcopum forent. Videamus ſolummodò quomodo curanda ſit lingua, ab hac cauſâ non ſolum indurata, verùm etiam exulcerata. Curatio iſthæc ſemper ab evulſione dentium malè conſtitutorum eſt inchoanda, linguæque Mel roſarum, cum olei Vitrioli tantillo pro re nata mixtum, applicandum, idque ſæpius uno die, quia diu non adhæret parti affectæ: ſi huic aut ſimili remedio non cedat malum, tumorque incrementum ſumat, aut pars affecta magis magiſque exulceretur, & magis fungoſa appareat, aut labia recurventur, tota pars linguæ indurata & exulcerata extirpanda, & poſt extirpationem inurenda; per experientiam enim ſum edoctus, nil magis valere (malignitatis ſignis apparentibus) quàm inuſtionem cauteriis actualibus, extirpata corrupta portione, inſtitutam. Alii potentiale cauterium præferunt, aſt minus prudenter. Vetula quædam à longo tempore hoc malum perpeſſa, poſt iteratam ſectionem recidivam paſſa eſt; inde exanimis fere facta à nobis auxilium petiit; itaque cum magiſtro Petro Mennoniſtâ, ſæpius memorato, qui antea malum ſemel quoque incaſſum (quamvis ſatis profundè ſectio fuerat facta) amputaverat, deliberavi quo remedio affectus radicitus foret evincendus, decrevimuſque iterandam extirpationem, & poſt eàdem peractâ inuſtionem cauteriis appropriatis & ſatis magnis faciendam. Poſtquam ægra hæc à nobis perceperat rem nondum eſſe deſperatam, & aliquod adhuc remedium supereſſe, nempe amputatio-

nem, & poſt eam, inuſtionem; facile conſenſit, animoque adeò forti & infracto operationes pertulit, ut vix ullos ejulatus emiſerit. Præmiſſis itaque univerſalibus linguam linteo comprehendimus, quo melius poſſet ore extrahi, poſtea ſcalpello acuto incurvatoque totum malum abſtulit dictus magiſter: quo facto parti interiori buccæ linteum aquâ frigidâ madidum applicitum eſt, ne bucca nimis à cauteriis læderetur. Hoc facto partem læſam cauteriis inuſſimus, ſat fortiter cauteria adigendo, idque ſemel atque iterum iterando. Poſthac oris collutionibus emollientibus uſa eſt ad dolorem compeſcendum & eſcharæ caſum promovendum, quâ ſeparatâ cura brevi abſoluta eſt tincturâ myrrhæ & aloës, mixtâ cum decoctis exſiccantibus & melle roſaceo, chelidonii, &c. Atque hac peracta cura vetula iſthæc vivit & valet in hunc uſque diem.

OBSERVATIO LXXVII.

Polypi in Antro Highmori hærentes.

QUalis ſit affectus, Polypus, vel lippis atque tonſoribus notum: Sedes verò, & è qua parte idem erumpat, non item. Sunt qui exiſtimant Polypum nares tantum obſidere, alii fauces, imò aures etiam ab eodem occupari autumant. Nos in quarti paris (quod apud alios tertium par audit) oſſium maxillæ ſuperioris cavitate, ab Highmoro *Antrum* dictâ, bis polypos invenimus. Semel in publica Anatome videre mihi contigit polypum in hac oſſis cavitate: cujus formam videtis. Fig. 60. Secunda vice

vice eos offendi in eodem Highmori antro anno 1679. præſentibus expertis Chirurgis magiſtro Petro Adriani filio, & magiſtro van Ulſen: ſcilicet in muliere quadam, quæ à malæ tumore & gingivarum excreſcentia maligna peſſimè habebat. Poſt excreſcentiæ amputationem, dentium aliquot molarium evulſionem, inuſſerunt me præſente partem affectam ſupra citati magiſtri, ad antri dicti cavitatem uſque cauterio actuali. E quâ ſequentibus diebus minimo digito plurimos polypos extrudimus. Vide eoſdem depictos Figur. 61.

Figur. 60. & 61. Explicatio.

A. *Os malare.*
B. *Polypus in Antro Highmori repertus.*
C. *Dictus polypus ex Antro deſumtus.*
D D. *Polypi varii Highmori Antro digitis expulſi in muliere.*

OBSERVATIO LXXVIII.

Veſicæ ſcabies interna unà cum excreſcentiis glandulocarneis.

QUamvis proprium Impetiginis ſubjectum communiter, & quidem non malè, ſtatuatur Cutis; aliquoties tamen ferè eandem in interiori Veſicæ tunica obſervavi, cum dolore vehementiori, mingendi deſiderio frequentiori, Urinæ purulentæ excretione, & tanta veſicæ incraſſatione, ut revera digiti ſpiſſitudinem adæquaret. Ex hoc affectu ſcabioſo ortum quoque ducunt tumores, ſeu excreſcentiæ glanduloſo-carneæ, ex interiori veſicæ

tunica propullulantes, quæ ſi prope collum veſicæ hæreant, non raro Iſchuriam inducunt tantam, ut non niſi cathetere inſerto lotium reddi poſſit. Vide Figur. 62.

Figur. 62. Elucidatio.

A A. *Hominis Veſica urinaria, cujus ſubſtantia*
B B. *Summoperè eſt incraſſata.*
C C C. *Interior Veſicæ tunica ſcabioſo affectu obſeſſa.*
D D. *Vreteres.*
E E E. *Carunculæ ex interiori tunica erumpentes, quarum maxima pedunculo interiori tunicæ adhæret.*

OBSERVATIO LXXIX.

Circa Renum vaſa mirabiles naturæ luſus.

SI ullibi in Corporum ſectione Luſus naturæ conſpiciuntur, certè potiſſimum circa vaſa Renalia iſtud contingit. Quoad Arterias renales, ſeu emulgentes, quamvis ut plurimum ſimplices, non raro tamen duplicatæ imò triplicatæ quoque ex arteria magna erumpunt. Antequam dictæ arteriæ renes intrant, diverſimodè ramificantur, nunc enim bifurcantur, nunc trifurcantur, nunc magis ac magis multiplicantur rami, quemadmodum abundanter in Muſéo noſtro eaſdem arterias præparatas conſervo. Quod ad ureteres & pelvim, licet utrumque renem ut plurimum unicâ tantum gaudere pelvi obſervamus: non raro tamen eandem bifurcatam, imo trifurcatam inveni, quemadmodum inter noſtra rariora talem commonſtrare poſſumus. Hanc pelvim à calculis, & urinæ obſtructionibus

Fig. 62.

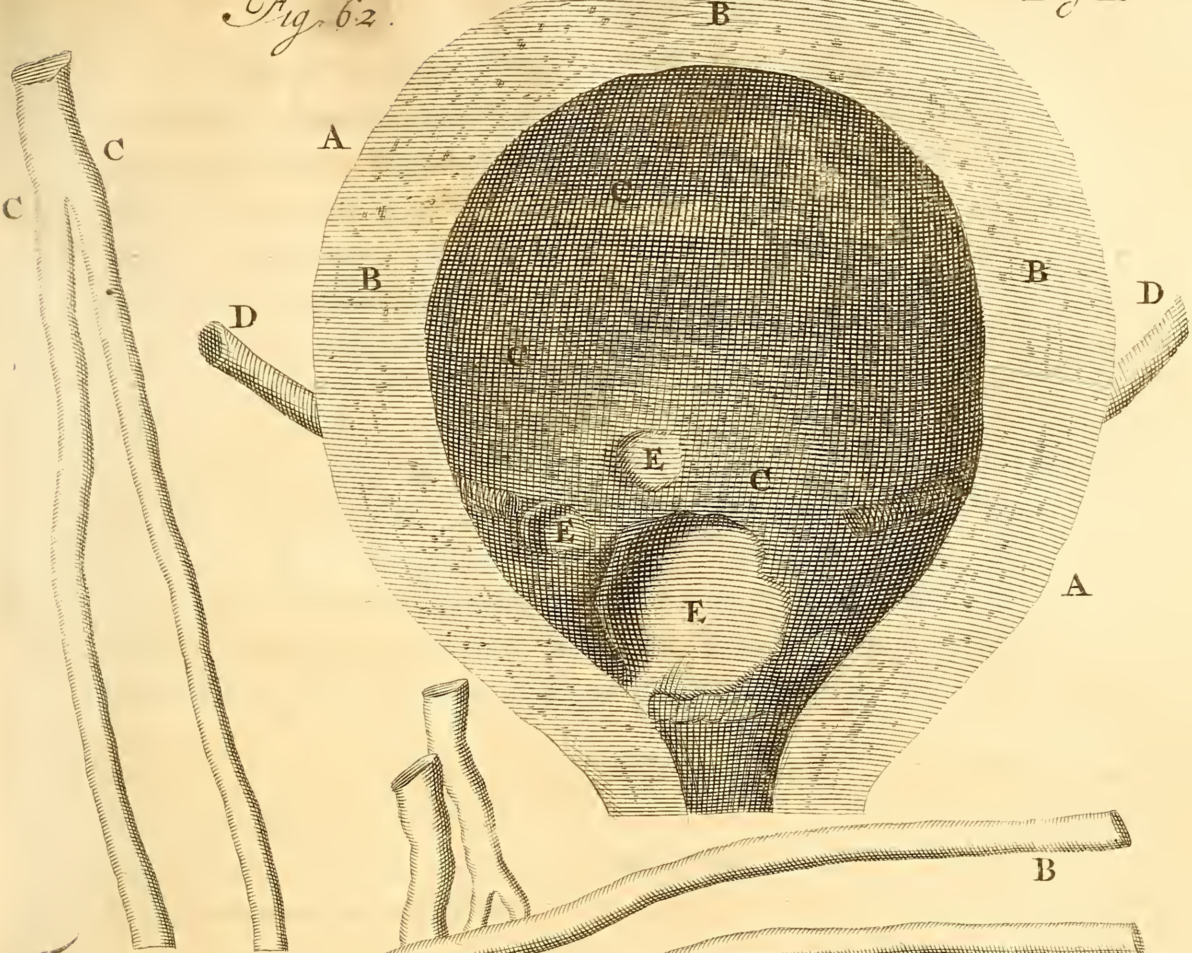
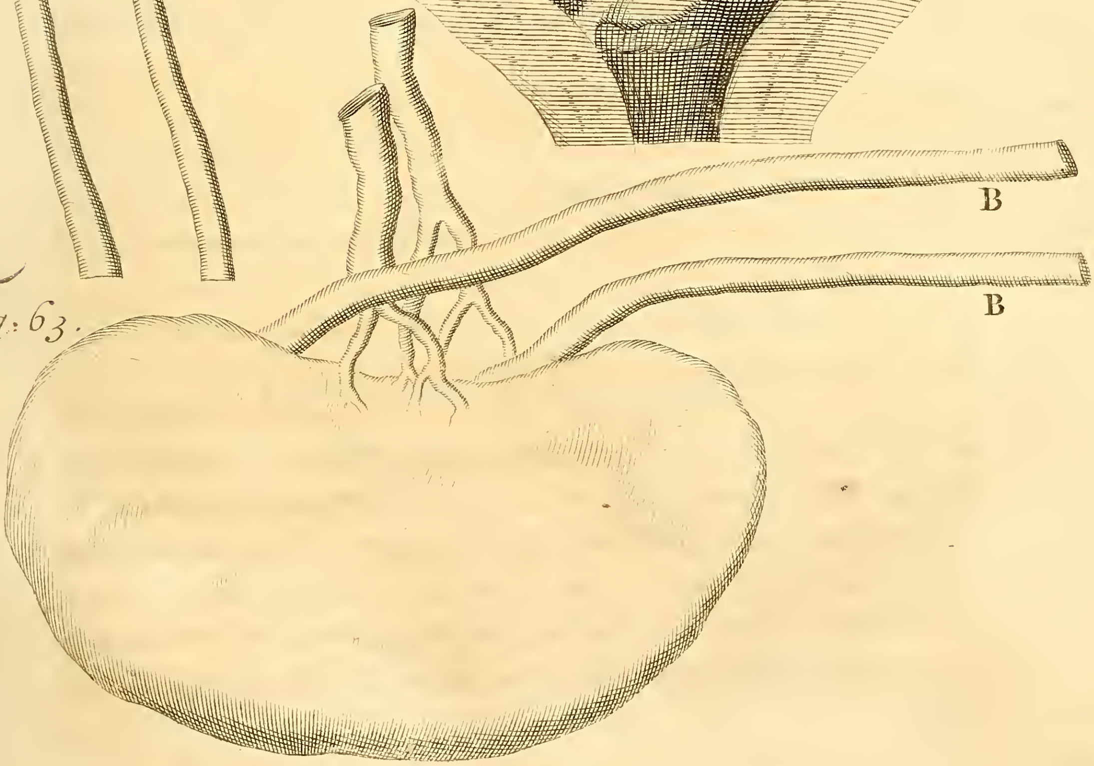

Fig. 63.

nibus non rarò reperi ita extenſam, ut renem ipſum recipere potuiſſet. Quamvis etiam ſimplices communiter ſint ureteres, tamen contrarium in rene ſiniſtro, duobus ureteribus inſtructo, in cadavere ante tres annos publicè demonſtravi, quorum unus ex ſuperiore, alter ex inferiore renis parte, erumpebat: hoſce ulterius denudavi, reperique utrumque coire ante ſuam in veſica inſertionem, ita ut unico canale veſicam intrarent: Vide. Fig. 63. Poſthac cadaver diſſecui, in quo obſervavi duos ureteres prodire ex uno rene, quorum uterque ſeparatim Veſicam intrabat. Hoc quantumvis etiam à Riolano viſum, tamen adeò rarum eſſe cenſui, ut operæ pretium duxerim dictam veſicam cum annexis ureteribus Balſamo noſtro præparare, & inter cætera Anatomica reponere.

Figur. 63. Expoſitio.

A. *Ren ſiniſter.*
B B. *Duo ureteres ex uno rene erumpentes.*
C. *Vnio dictorum ureterum.*

Observatio LXXX.

Renis in adulto inæqualis ſuperficies.

RＥnum ſuperficies admodum æqualis exiſtit in adultis; in nuper natis vero Renes ex variis particulis & quaſi è glandulis variis coagmentati videntur, unde eorum ſuperficies admodum inæqualis eſt. Hanc ſuperficiei inæqualitatem adultorum renes rariſſimè ſervant, ut in cadavere, nuper à me diſſecto, occurrit, ſicut oſtendit Fig. 64.

Figur. 64. Explicatio.

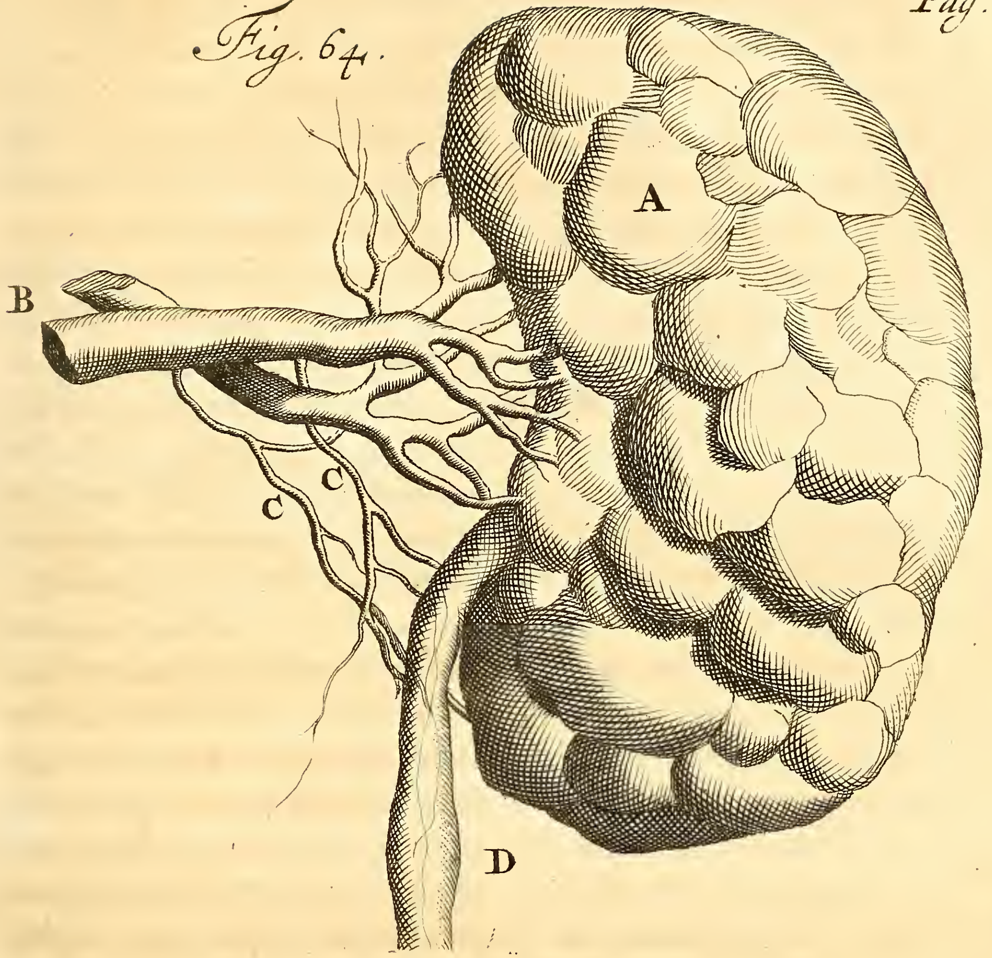
A. *Ren ſiniſter cujus ſuperficies admodum inæqualis exiſtit.*
B. *Vena & arteria renalis.*
C. *Vena & arteria per ureteris partem ſuperiorem diſperſæ, quarum origo vena & arteria renalis.*
D. *Superior pars ureteris.*

OBSERVATIO LXXXI.

De Tumore ſpongioſo ſeu Oſſivoro memorabilia.

INter omnes, quos vidi hactenus, tumores non memini me unquam conſpexiſſe tam ingentes, quam illi erant, quos ante tres fere annos, cum Andrea Boekelmanno Chirurgo ſæpius memorato, offendi prope Amſtelodamum in Pago, qui dicitur *Sloten*. Hic nimirum decumbebat Sutor, cujus femur paucis ante obitum diebus viſitavimus tumoribus duobus ſpongioſis obſeſſum. Quorum alter ſeptem ulnæ quadrantes, alter verò unicum ulnæ quadrantem in circumferentia æquabat. Affectus iſte (quantumvis plures reperiantur tumores ſpongioſi, qui nullam cum hoc tumore habent affinitatem) per excellentiam tamen dicitur Spongioſus. Germani quoque eandem denominationem ſervant, nempe, *ein Swam*. Apud noſtrates dicitur *Been-eter*; idque non ſine ratione; nunquam enim hunc affectum poſt mortem ſine oſſis corruptione inveni, unde conjicere licet, hoc malum ab oſſis mala conſtitutione utplurimum ortum ducere, eo magis, quod à gra-

Fig. 64.

à graviori lapſu, aut oſſis colliſione ſæpius oriatur. Hujus affectus quamvis nullus chirurgorum ignarus eſſe debeat, plures tamen offendi, qui propter ignorantiam, nec famæ ſuæ nec ſaluti corporeæ afflictorum benè conſulentes; hunc tumorem ſcalpello aperuère, ſibi imaginantes pure eundem eſſe oppletum, quo aperto non pus, aſt vero parum humoris ſanguinolenti ſemper effluit, &, quod dolendum, aperto tumore per ſcalpellum gangræna ut plurimum ſubſequitur, eamque brevi poſt ipſa Mors. Noſcitur hic affectus, quod abſque ullo, ſaltem abſque notabili oriatur dolore; tarde in principio procedat, poſtea verò celeriter incrementum ſumat, magna & quidem livida vaſa per tumorem ſparſa ſint; quæ ita vidi expanſa, ut ſua ſponte reſerarentur, ægrumque cito interficerent. Tumor utplurimum mollis, ac ſi humoralis magna ex parte eſſet. Sæpiſſime artus occupat, præſertimque crus. Iterum moneo, quod ſi aperiatur ſcalpello dictus tumor, brevi vitâ privari ægros. Verum quando, ceu non raro etiam contingit, ſua ſponte poſt excoriationem exulceratur, diu ſæpe adhuc ſuperſtites remanent ægri. Præterea ſemel obſervavi, tumore ante mortem non aperto, oſſis corruptionem non fuiſſe nigro colore infectam, quin totum quod erat carioſum, niveum ac naturalem ſervaſſe colorem: è contra vero ſemper obſervavi, ſi ante obitum fuerit apertus, ab aëre os nigerrimum fieri, idemque pultis inſtar digitis poſſe conteri ac comminui.

O B-

Observatio LXXXII.

Alveoli dentium ob varias cauſas penitus conſumti; unde dentium vacillatio & caſus.

AFfectui in Obſervatione 76. deſcripto, puta Oſſium diminutioni, jure merito annumeranda eſt talis alveolorum dentium in nihilum redactio, in qua ne veſtigium quidem eorum relinquitur. Unuſquiſque tanquam ex tripode dictum, pro certo habet, alveolos ſeu præſepiola poſt dentium evulſionem aut caſum ſpontaneum neutiquam manere aperta. Cui opinioni calculum quoque appono: Aſt verò quid propriè in illa commutatione eveniat, non ſatis unanimiter eloquuntur Anatomicorum Coryphæi. Curioſus partium & ſtructuræ Corporis indagator Thomas Bartholinus hæc nobis reliquit in ſua Anatomia cap. 9. fol. 720. *Aliquando obliterantur & conſtringuntur* (de dentium diſſerit alveolis) *dentibus cadentibus vel evulſis. In ſenio non rarò amiſſis dentibus alvei obliterantur, & circuitus acutiores facti, durique, ut in ſenibus ad manducandum dentium vices ſubeant.* Adrianus Spigelius ſuper hac re ita inquit: *Tot ſunt cava, quot dentes, cum quilibet primum erumpens ſibi proprium ac peculiare condat præſepiolum, concidens etiam ſecum una alveolum ſuum perdat, ita ut ne veſtigium quidem maneat.* Johannes Riolanus in ſua Anthropographia hæc habet: *Dente evulſo, niſi novus ſuccedat, ita conſtringitur & occæcatur alveolus, ut ipſius nullum remaneat veſtigium.*

Horum neminem refutare animus eſt, ſed potius eorum obſervationibus illuſtrandis hæc addere; nempe non

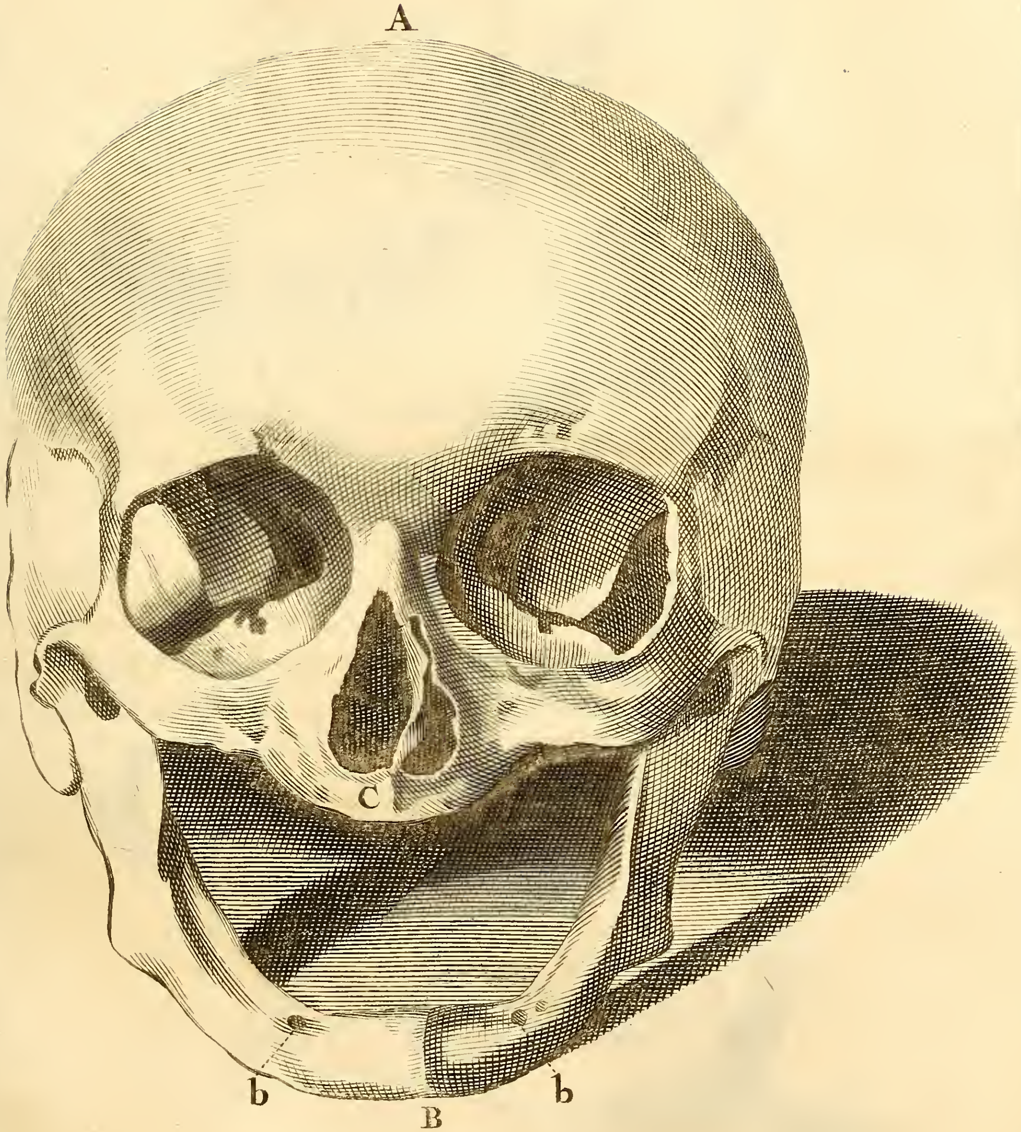
ſo-

ſolùm alveolos in ſenio obliterari, & circuitus acutiores & duriores fieri ad manducandum, aut alveolos occæcari, aut concidere; ſed præterea in multis ita in nihilum redigi, ut, mirum viſu! maxilla tam ſuperior quam inferior tantum ſpatii in profunditate amittat, quantum occupavère alveoli; ita ut ne quidem minimum digitum lata maneat inferior, ſuperiorque ad naſum ferè uſque deficiat Vid. Fig. *65*. Hinc foramina pertranſeunti ramo nervi quarti paris (ut cum antiquis loquar) deſtinata, non in antica & laterali maxillæ inferioris parte, ſicuti in maxillis quæ dentibus alveoliſque omnibus inſtructæ ſunt, inveniuntur; verùm in ſummo maxillæ inferioris, ſicuti ex Fig. *65*. & *66*. lit. b. & c. liquet. Hinc etiam maxilla ſuperior tantum amittit de ſua altitudine, ut inter os & naſum latitudo calami ſcriptorii vix intercedat. Cauſam iſtius deſtructionis aut potius totalis annihilationis alveolorum, ſoli attritioni in maſticandis cibis non poſſumus adſcribere; ſæpè enim videmus dente uno evulſo alveolum ipſius ita aboleri, dentibus proximè adſitis alveoli attritionem cohibentibus. Imo non rarò in nihilum rediguntur alveoli ante dentium caſum aut evulſionem, unde vacillantes dentes maxillis ſolummodò cohærent gingivarum & membranarum beneficio; & gingivis quoque deficientibus eos ſoli membranæ adhærentes deprehendi: Fruſtra itaque in tali conſtitutione dentium remedia ad firmiorem cohæſionem quæritant homines, totum malum ſcorbuto attribuentes, & nil minus quam defectum alveolorum ſuſpicantes. Noli interim credere, Lector benevole, hoc malum nemini contingere,

niſi ætate provectioribus: memini me hoc in triginta ſolùm annos nato vidiſſe, qui aliquot ex anterioribus dentibus ita vacillantes aliquandiu geſtarat, donec nullis proficientibus remediis antiſcorbuticis facillime eos ſolis digitis evelleret. In aliquibus (ut dixi) etiam obſervavi, ſimul cum alveolis gingivas perire, & per ſolas tunc membranas dentes maxillis adhærere, idque tam laxè, ut ne quidem liberè comedere poſſint afflicti, imò à linguæ motu in locutione tanquam fluctuantes ſeſe moveant dentes, Vid. Fig. *66. L.a.a.* Dixi ſuperiùs, eorum alveolos in maſticando cibo ab attritione ſola non aboleri, neque etiam puto eos ſemper pelliculâ oſſeâ claudi, aut concidere, vel occæcari, verùm in nonnullis ſenibus in totum aboleri & in nihilum redigi, quemadmodum arteriæ umbilicales, fœtu in lucem edito, ſæpè in tenuem degenerant membranam, ac ſi nunquam arteriæ exſtitiſſent; ſic & mammæ in ſenectute ſæpenumerò in totum exareſcunt. Itaque ſi perquam tenues ſint à natura facti alveoli, evulſis aut elapſis dentibus non habent unde repleant cavitatem, & propterea maxillæ ita diminuuntur. Si verò aboleantur alveoli antequam dentes exciderunt, nullam aliam agnoſco cauſam, quàm ſcorbuticam affectionem, & tartaream materiam dentes obſidentem; unde non ſolùm gingivæ verùm etiam alveoli ſenſim ſenſimque conſumuntur.

Fig.

Fig. 65.

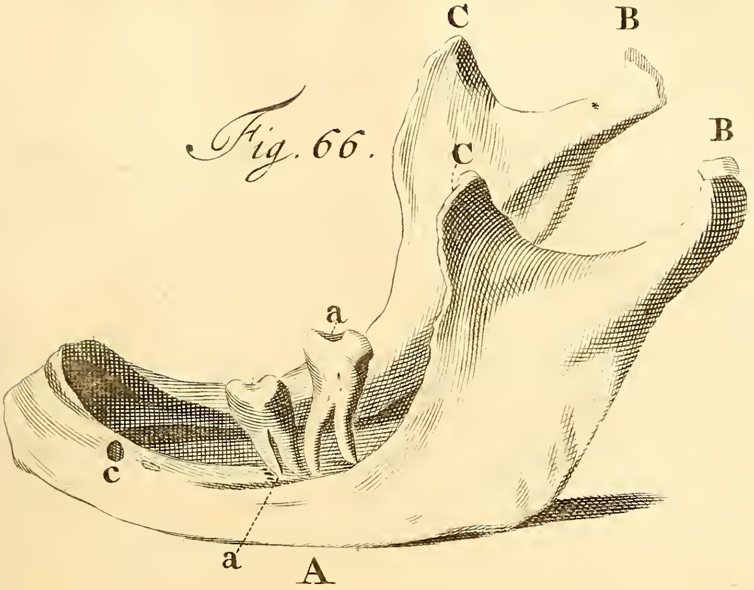
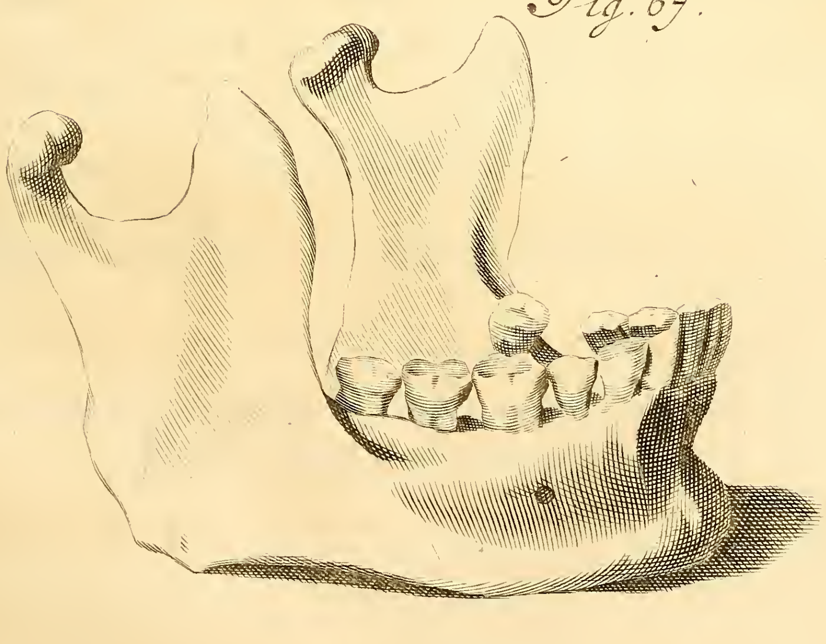

Fig. 66.

Fig. 67.

Figur. 65. Declaratio.

A. *Senis caput oſſeum.*

B. *Maxilla inferior, cujus dentes non ſolum elapſi, verum etiam alveoli in nihilum ſunt redacti, unde adeò gracilis eſt facta ut dimidiam profunditatis partem amiſerit.*

b. b. *Foramina dictæ maxillæ exeunti ramo nervi quarti paris deſtinata, quæ hic in ſupremo maxillæ ſeſe produnt.*

C. *Demonſtrat quantum quoque poſt dentium elapſum, & alveolorum in nihilum redactionem, de ſua altitudine amiſerit maxilla inferior: Vix enim latitudo calami ſcriptorii ſupereſt.*

Figur. 66. Expoſitio.

A. *Maxilla inferior, cujus alveoli in nihilum ſunt redacti, ſuperſtitibus duobus dentibus molaribus qui*

a. a. *Solis membranis adhærent, propter alveolorum gingivarumque defectum.*

B B. *Ejuſdem maxillæ proceſſus condyloſi, à me* obtuſi *dicti.*

C C. *Proceſſus acuti.*

c. *Foramen exeunti nervo quarti paris deſtinatum.*

Figur. 67.

Maxillam inferiorem naturaliter conſtitutam cum ſuis alveolis, ut differentia conſpici poſſit, demonſtrat.

Observatio LXXXIII.

Sterilitas è Tubarum Fallopianarum clauſura.

STerilitatis mulierum multæ inveniuntur cauſæ, inter quas Tubarum Fallopianarum clauſura haud infima eſt habenda: Hanc modò circa inſertionem in uterum, aliàs in earum extremo obſervo. Si tot cadavera non ſecuiſſem, nunquam credidiſſem, Tubas Fallopianas ſeu Oviductus tam frequenter in mulieribus eſſe clauſos, quod ſæpiùs à partu difficili (in quo non raro illæ partes levem inflammationem patiuntur) vel ab aliis ventris doloribus provenire expertus ſum; & quod obſervatu dignum eſt, ſi in extremitatibus ſint clauſæ tubæ, utplurimum eas arctè cum ovariis coalitas inveni, quod magis experientiam noſtram, quoad cauſam, confirmat; videmus enim ſæpenumerò, viſcera, poſtquam inflammationem conceperunt, ad ſe invicem contrahi & uniri. Præterea in hoc caſu ſæpiſſimè tubas valdè reperi extenſas, præſertim circa earum extremitates, ſicut Vid. Figur. 68. & in Muſéo noſtro unicuique demonſtrare poſſum; id quod Oculatiſſimus Anatomicus Regnerus de Graaff ſemel quoque obſervavit, ut patet in tractatu *de Mulierum organis generationi inſervientibus* pagin. mihi 256. Crediderim hanc præternaturalem extenſionem fieri ab occæcatione tubæ, & humoribus ac flatibus ex uteri cavitate (eo tempore, cum os Uteri nimis arcte clauſum eſt) exitum quærentibus, quod facilius erit annuendum, ſi ſubſequentes legantur obſervationes.

Fig.

Fig. 68.

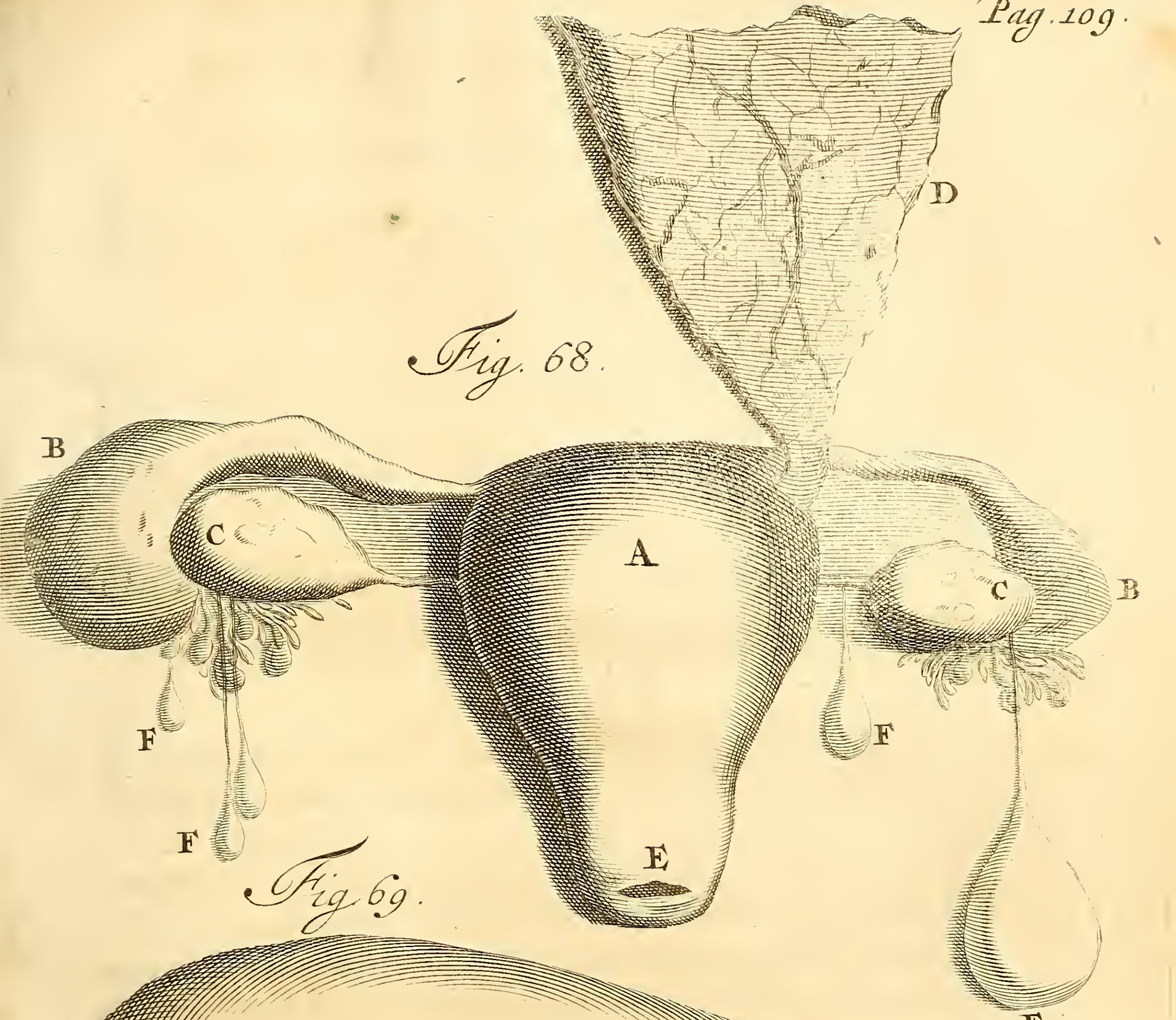

Fig. 69.

Fig. 68. Uterum cum annexis repræſentat.

A. *Uterus humanus.*
B B. *Oviductus ſeu Tubæ Fallop. ſummoperè extenſæ, & occæcatæ in ſuis extremitatibus.*
C C. *Ovaria.*
D. *Omenti portio uteri fundo coalita.*
E. *Os Uteri internum.*
F F F. *Hydatides ab ovariis & fimbriis dependentes.*

OBSERVATIO LXXXIV.

Veroſimilis Lochiorum eruptio per tubas Fallopianas in abdominis cavitatem.

IN platea vulgo dicta *de Kalverſtraat* viſitavi nuper puerperam acriter febricitantem, & de hypogaſtrii tenſione ac induratione, non ſine immani dolore, conquerentem. Remediis emollientibus doloremque lenientibus uſa fuit; aſt verò illis nil proficientibus, brevi poſt è vita diſceſſit. Aperto abdomine inveni in pelvi multum materiæ fœtidæ, (vide quoque Obſerv. 43) loturæ carnis aut lochiorum corruptorum ad exemplum, qualis etiam à me reperta eſt in uteri cavitate. Hoc ſuſpicandi anſam mihi auxit, dictum humorem per oviductus aut Tubas Fallopianas perveniſſe ad abdominis cavitatem & pelvim, & hoc puerperis pluries contingere, ſi pariendi conatus & dolores ſint vehementiſſimi & os uteri ita clauſum ſit, ut per idem lochia exitum invenire haud va-

leant; imo etiam in ipſo partu laborioſiſſimo, fœtus capite dictam viam in totum occludente, humoribuſque pone fœtum aliam ſibi viam quærere non valentibus: Hinc ſæpe immanes illos Hypogaſtrii dolores, de quibus frequenter queruntur puerperæ, ortum ducere, non eſt cur dubitemus.

Observatio LXXXV.

Veroſimilis eruptio menſtruorum per tubam Fallopianam in pelvim.

PRobabile eſſe humores heterogeneos in utero contentos per oviductus ſeu tubas Fallopianas ad pelvim & abdominis cavitatem poſſe deduci in parturientibus, ſuperius innui. Quo minus quoque ſanguis ex uteri cavitate per dictos ductus ore uteri clauſo ad pelvim pervenire poſſit extra ſtatum partus, haud video; Imò rem probabilem in medium proferam. Menſtruatæ olim aperuit cadaver R. Roonhuſius Chirurgus dexterrimus, (præſentibus D°. Dortmuntio, ejuſdem Noſocomii Medico meritiſſimo, nec non Adriano Coenerdingio Chirurgo eximio) in cujus uteri cavitate coagulatum & utero leviter adhærentem obſervavit cruorem, quo tuba ejuſdem lateris quoque non ſolum erat conſperſa, verùm etiam Ovarium, in cujus ſuperficie coagulatus copioſe firmiterque adhærebat. Hunc Uterum cum ovario annexo & ſanguine coagulato, prout mihi demonſtrarunt dicti amici, in Muſéo noſtro reſervo, Balſamo ita conditum, ut omnia naturalem ſitum, magnitudinem, & figuram ſervarint, idque ſine rugis, quæ poſt exſiccationem ſœpius remanere ſolent.

O B-

Observatio LXXXVI.

In Hydropici cadavere Hepar malè & quomodo affectum.

QUantumvis in Hydropicis glandulas præſertim hepatis indurari, ſœpius accidat, attamen non ſemper ad amuſſim ſibi invicem reſpondere ejuſmodi caſus reperio. Nonnullorum hydropicorum jecinora in totum indurantur, ſuperficie manente æquali, glanduliſque inſenſibilibus. Aliquando ita augentur glandulæ, ut per univerſam hepatis ſuperficiem expullulent. Nonnunquam hæ glandulæ ſunt magnitudine nucis avellanæ. Nuper cadaver cujuſdam hydropici (cujus pedes à tribus ferè annis œdematoſi facti, unde tandem, in mari naufragio facto & multum frigoris perpeſſus in verum Aſcitem inciderat) diſſecui, præſentibus Viro Doctiſſimo Petro Bernage, Medicinæ Doctore expertiſſimo (qui mihi cadaver aperiendi copiam fecerat) ut & Chirurgo Vogeleſangh, in arte ſuâ benè verſato. In thorace, quantumvis ſummis & continuis anxietatibus ſuerat afflictus, nil mali invenimus; omnia abdominis Viſcera optimè erant conſtituta, ſolo hepate excepto; totum enim deprehendimus induratum, cujus ſuperficies ubique inæqualis erat, propter glandulas induratas & magnitudine auctas. Harum nonnullæ erant magnitudine capitis aciculæ, aliæ ſemen lentis æquabant. In abdominis cavitate magnam aquæ copiam deteximus abſque ulla notabili graveolentia.

O b-

OBSERVATIO LXXXVII.

In ſimili alio Hepar itidem malè affectum, unà cum Calculo in ductu cyſtico.

VIr quidam, cum à longo tempore aſcite laboraſſet, tandem multis remediis incaſſum adhibitis, animam efflavit. Cadaveris ejuſdem aperiendi anſam mihi ſuggeſſit Joachimus Schraderus, Chirurgus minimè ineptus, qui diſſectioni quoque interfuit. Nulla, præter hepar induratum, viſcera malè erant conſtituta; veſicam felleam admodum magnam, (uti Vid. Figur. 68.) aquoſo (at nullo modo amaro aut bilioſo) humore refertam conſpeximus, in cujus ductu cyſtico Calculus occurrebat Ciceris majoris magnitudine, qui meatum in totum obſtruebat.

Figur. 69. Declaratio.

A. *Veſica fellea humana ab aqueo humore valde extenſa.*
B. *Calculus in meatu cyſtico hærens.*

OBSERVATIO LXXXVIII.

Uteri in alterutrum latus retractio.

UTerum præter naturam in hoc vel illud latus torqueri, ſitumque naturalem mutare, nonnunquam exploravi digitis in viventibus de dolore hypogaſtrii, mingendi deſiderio continuo, & conatu expellendi frequentiſſimo conquerentibus. Semel tantum in cada-

Fig. 72.

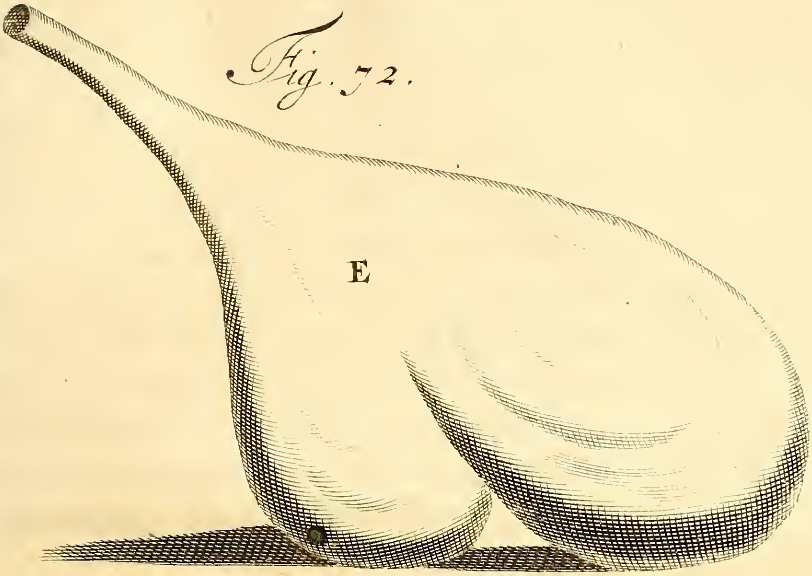
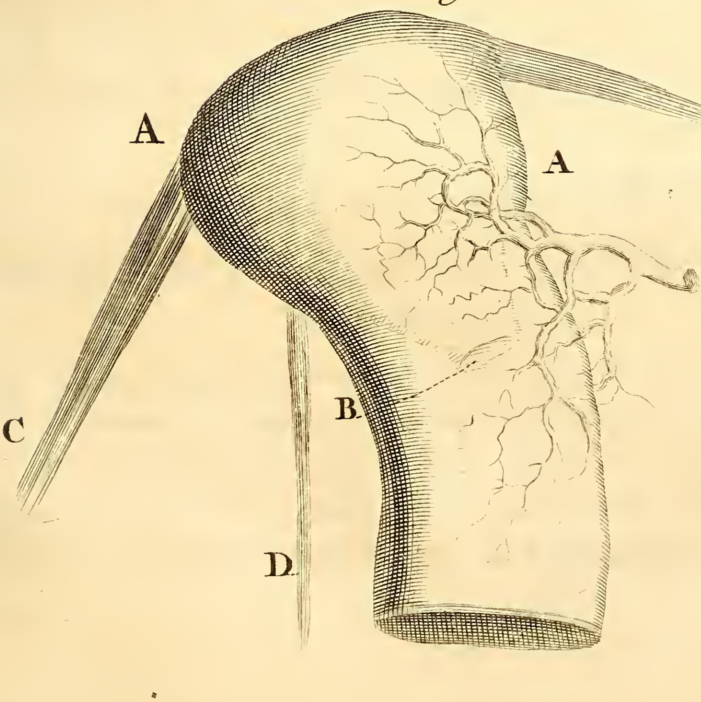

Fig. 69 *

cadavere offendi os uteri in latus ſiniſtrum fuiſſe retractum, ſicut Fig. 69. oſtendit. Quid mali inde contraxerit ægra, me latet, qui curationi ejus haud præfui. Hoc tamen ſcio, ab eodem affectu non fuiſſe enectam. Credibile tamen aliquid incommodi attuliſſe ægrotæ, quia ex illo uteri ſitu perverſo, mictio non ſatis expedita eſſe poteſt, quatenus enim os uteri in hoc vel illud latus contrahitur, eatenus quoque os veſicæ ſequitur, utpote arcto nexu cohærentia. In hoc utero, quod admodum rarum eſt, tertium reperitur ligamentum teres aut rotundum (uti vulgo illa ligamenta nuncupantur) non è fundo, ſed è latere cervicis uteri oriundum.

Figur. 69. Explanatio.

A. *Uterus humanus in ſiniſtrum latus retractus.*
B. *Os Uteri internum.*
C C. *Ligamenta teretia.*
D. *Ligamentum teres tertium præternaturale.*

Observatio LXXXIX.

Calculus Veſicæ cum hujus ad digiti uſque latitudinem purulentâ incraſſatione.

ANno 1672. Juvenis quidam viginti quinque præter propter annorum, Calculo Veſicæ laborans, in Noſocomio noſtro Lithotomiæ ſeſe ſubjecit, at præter ſpem Calculum educere haud potuit Operator; quantumvis forcipe complecteretur eum, & fragmenta quædam ex-

traheret. Mortuo ægro, Cadaver ejus aperui, calculumque inveni à veſica ita obſeſſum, & compreſſum, ut paucis tantum Urinæ guttis locus ſupereſſet. Vid. Fig. 70. Veſica digitum tranſverſum craſſa, ſeparabilis erat in tunicas innumerabiles, inter quas materiam purulentam, variis in locis pinguedini liquefactæ ad amuſſim reſpondentem, deprehendi. Hæc materia purulenta per factum à me vulnus copiosè effluebat, quemadmodum aquam è tibiis œdemate obſeſſis effundi videmus, poſt factam in cadavere inciſionem. Inter calculum & veſicam parum aut nihil dictæ materiæ purulentæ repertum eſt: quantumvis eam quoque inter ureterum tunicas, ut & eas quæ renes ambiunt, conſpexerim.

Figur. 70. Declaratio.

A A. *Hominis veſica urinaria ab attritu calculi ſummoperè incraſſata.*

B. *Calculus ingens.*

C C. *Ureterum portiones.*

Observatio XC.

Veſicula Fellis ſæpius (præſertim in vitulis) biſurcata, aſt rariſſimè, ſi unquam, in totum duplex.

De gemina Veſicula fellea, in hepate reperta, multæ exſtant obſervationes in Anatomicorum monumentis. Rariſſimum tamen (ſi unquam contigerit) ejuſmodi naturæ luſum exiſtimandum eſſe puto. Multoties cyſtin fel-

Fig. 71.

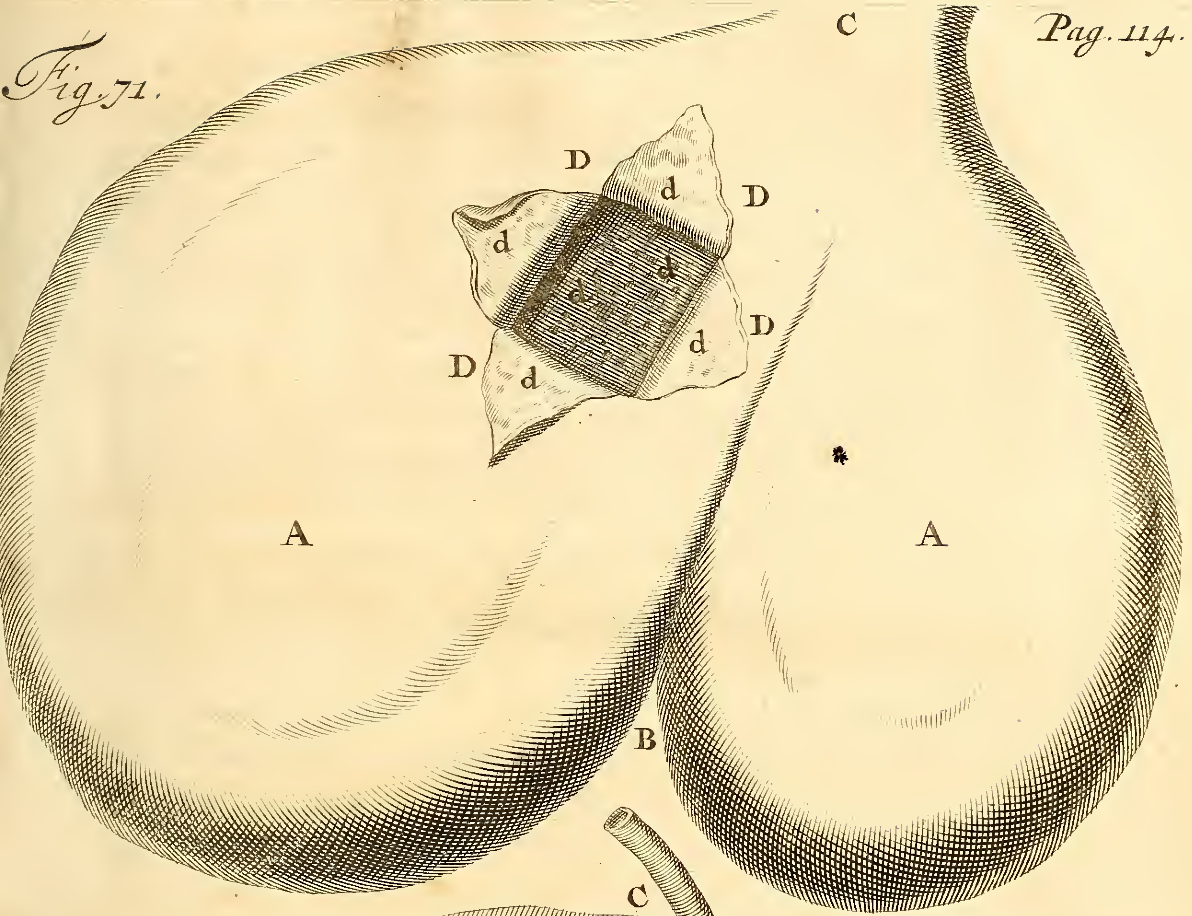
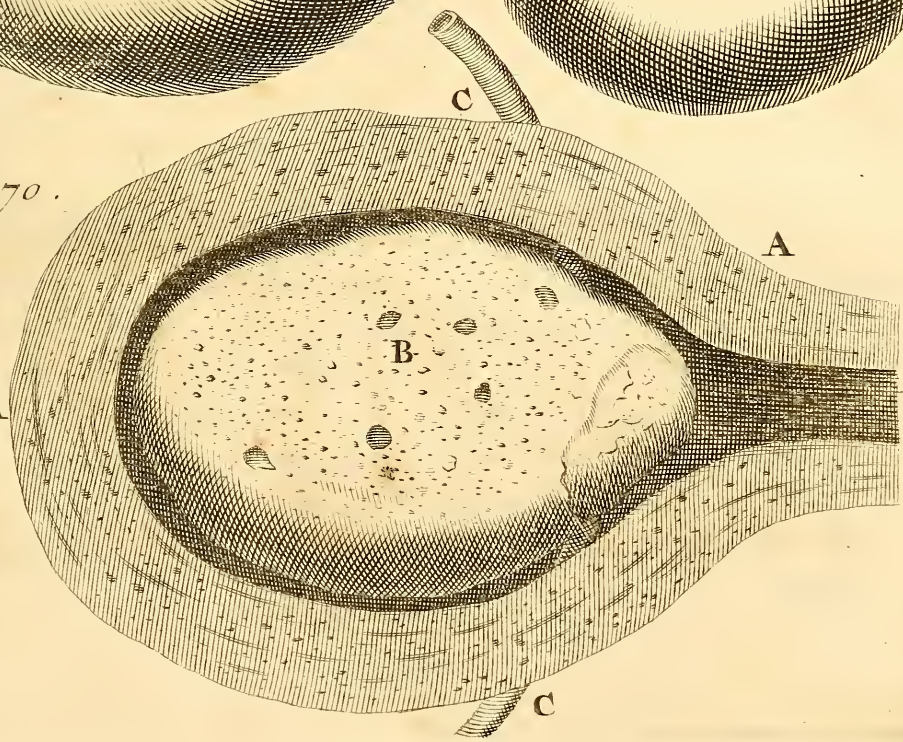

Fig. 70.

felleam bifurcatam offendi, præſertim in vaccis & vitulis, uti Fig. 71. & 72. demonſtranr, quarum aliquot balſamo imbutas in ædibus meis reſervo: Aſt ne unquam quidem duplicem felleam veſiculam inveni. In duplici Veſicula fellea duplex quoque reperiretur ductus cyſticus, ſine quo veſicula in totum duplex non foret habenda, & hoc me nunquam inveniſſe profiteor: Omnes quas vidi hactenus, fuerunt veſiculæ bifurcatæ uno tantum ductu cyſtico gaudentes.

Figur. 71 & 72 Declaratio.

A A. *Veſicula fellea è corpore bovino deſumpta.*
B. *Bifurcatio ejuſdem.*
C. *Ductus Cyſticus.*
D. *Crucialis apertio ut tunica interior calculoſa facta conſpici poſſit.*
d d d d. *Tunica interior calculoſa.*
E. *Vituli veſicula fellea bifurcata.*

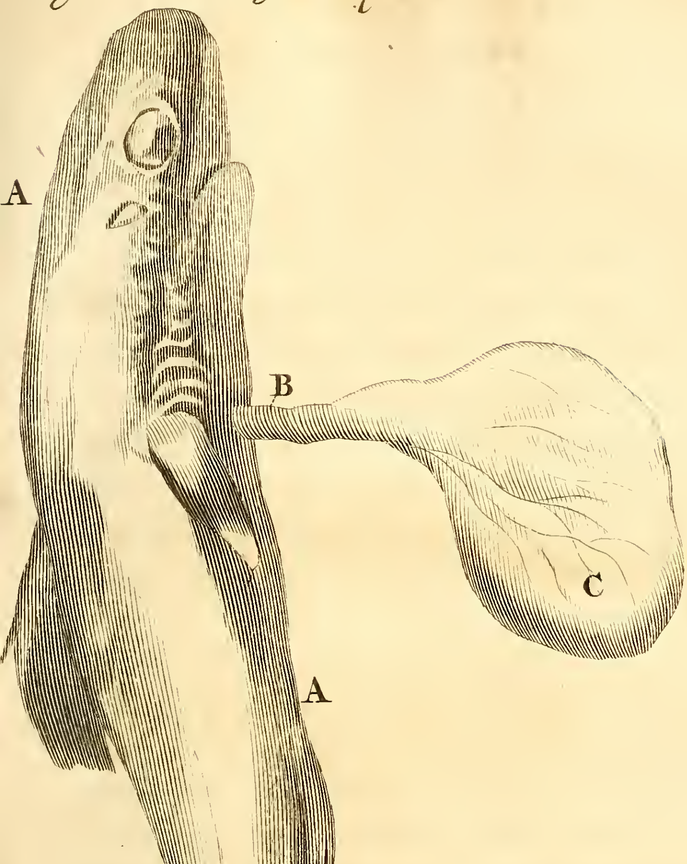
Observatio XCI.

Ilei affectus veræ cauſæ, per varia exempla demonſtratæ.

QUalis ſit affectus Ileos (quem vulgò etiam *Miſerere mei* vocant) quæque propriè ejuſdem cauſa, haud ſatis convenit inter Medicos. Nonnulli credidere in eodem inteſtini tenuioris fieri circumvolutionem ſeu contorſionem, (Belgicè *een krinkel in 't Gedarmte*) ſicuti in farciminum (Belgicè *Beulingen*) præparatione deprehenditur. Alii è contra pernegant, inteſtina poſſe in nodum cir-

cumvolvi, quandiu meſenterio ſunt annexa. Putrefacto verò meſenterio (quale ſemel atque iterum me vidiſſe memini) idem utique evenire poſſe arbitrantur. Quod ſi verò attendamus ad ea, quæ poſt mortem obſervare nobis contigit, oportet ut ſtatuamus, Ileon Atoniam eſſe inteſtinorum, & præcipue tenuium, concomitantibus vomitionibus frequentiſſimis, alvi adſtrictione, & non rarò quoque doloribus valde atrocibus, imò morte repentinâ. Hæc inteſtinorum Atonia provenit primò à Nervis inteſtinorum, ſi non in totum, ſaltem ex parte obſtructis: unde otiantur inteſtina, & præſertim tenuia, imò motu periſtaltico naturali deſtituuntur, utpote ſpiritibus animalibus deficientibus. Secundò, eadem oritur ab obſtructione inteſtinorum, quam vel excrementa indurata vel deglutita oſſa, ſimiliaque ſolida alia inferunt. Tertiò, ſuſceptio ſeu ingreſſus inteſtini (Belgice *een ineenſchieting*) ſubinde affectum iſtum gignit, ſive ingreſſus iſte ortum ducat à motu periſtaltico præpoſtero, ſive à motibus convulſivis, imò à nimia dilatatione particulæ inteſtini, aut ab ejuſdem nimia conſtrictione; unde pars magis ampla partem arctiorem in ſeſe recipere apta redditur, in hoc vel illo inteſtinorum motu. Quartò, hujus mali cauſam invenio contractionem & coarctationem eſſe inteſtini, quod aliquoties adeò contractum reperi, ut vix minimum digitum admitteret, neque deglutita nec flatus penetrare ſineret. Vide Fig. 73. Quintò ab hernia inteſtinali idem affectus ſæpiſſime provenit. Et demum Sextò, inflammationem quoque inteſtinorum ad cauſarum ſeriem referre oportet. A Nervis inteſtinorum obſtructis ortum ha-

Fig. 10 catalogi Seq.

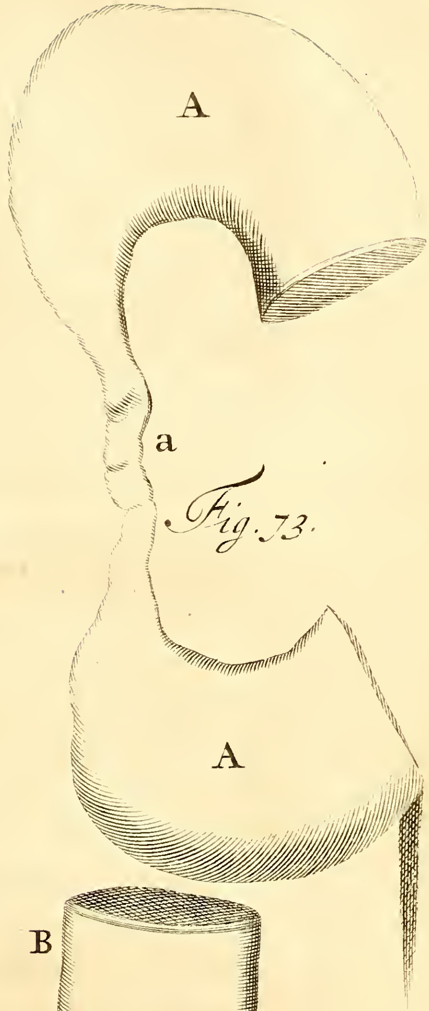

Fig. 73.

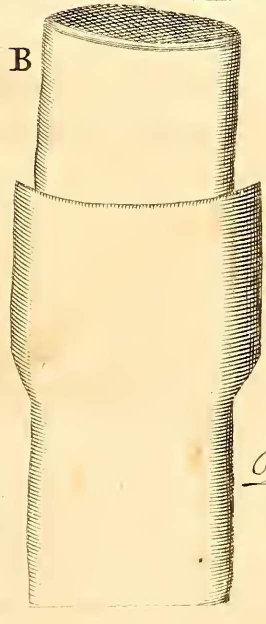

Fig. 74.

habuiſſe hunc affectum in uxore cujuſdam Viri Docti, (quæ nuper in totalem alvi adſtrictionem & vomitum continuum ſine notabili dolore, ſine febri inciderat, unde mors ſubitò ſequebatur) nullus dubito. Quod inteſtina à functione ſua quoque deſiſtant, ſimulac vel ab excrementis induratis, vel deglutitis oſſibus, aliiſque ſimilibus ſolidis intus obturata ſunt, in cadaveribus me bis animadvertiſſe memini. Tertio, hoc malum à ſuſceptione ſeu ingreſſu inteſtini unius in aliud provenire, non eſt dubitandum, imò bis publicè idem demonſtravi (Vid. Fig. 74.) in inteſtinis filii cujuſdam Piſtoris, ut & alìus cujuſdam hoſpitis, à me exemtis & diſſectis; qui, dum viverent, multis malis fuerant correpti, ſed præſertim ventris doloribus, idque horâ unâ atque alterâ poſt paſtum. Tertium exemplum hujus affectus conſpexi in cadavere à me diſſecto, præſente Joachimo Schradero Chirurgo ſatis perito. Dixi quoque hujus mali cauſam eſſe inteſtinorum coarctationem, Vid. Figur. 73. In cadaverum nempe apertione aliquoties obſervavi inteſtina ita coarctata, ut ne minimum quidem digitum admitterent. Si igitur in hoc caſu excrementa paululum indurentur, aut ſi flatibus tranſitus denegetur, quid mirum, homines ſubitò ex intolerabili dolore & inflammatione interire?

Fig. 73. & 74. Expoſitio.

A A. *Inteſtini jejuni portio, cujus medium*
a. *Valde eſt coarctatum aut contractum.*
B. *Pars ejuſdem inteſtini, in cujus medio* b b. *ſuſceptio comparet.*

OBSERVATIO XCII.

Enormis inteſtini Coli dilatatio.

PUella quinque annos nata, jam à longo tempore conquerebatur de torminibus ventris. Quæ dolores leniendi, flatus diſcutiendi, vermeſque necandi vim obtinent, aliquoties adhibebantur, at incaſſum omnia; unde perſeverantibus doloribus tandem ex hac vitâ migrabat. Aperto cadaverculo, præter eam inteſtini coli partem, quæ rectum nominari incipit, vix ullum (mirum dictu!) abdominis viſcus conſpicere potui, idque propter enormem extenſionem in dicta inteſtini coli parte, ſub qua cætera latitabant viſcera.

OBSERVATIO XCIII.

Uteri motus imaginarius, & verus.

AN uterus in fœminis extra puerperii ſtatum locali motu nunc ſurſum nunc deorſum moveatur (uti non pauci voluere authores) examini hic ſubjicere, extra rhombum meum foret, qui non ſolum brevitati ſtudeo, verum etiam ea ſolummodo, quæ ipſemet ſum expertus, tibi, benevole lector, communicare allaboro. In tranſitu tamen hoc aſſevero, me ſatis mirari non poſſe eos, qui tantum utero adſcripſerunt motum, ut ipſum diaphragma ab eodem ſurſum propelli, imo eundem fauces ipſas invadere crediderint. Alii ſibi perſuaſerunt uterum reſiccatum ad præcordia aſcendere, ut humectaretur, dicentes he-

hepar gratioſi vaporis fontem eſſe, & uterum eapropter ad hepar aſcendere, ut è fonte iſto hauriret. Relictis nugis iſtis propria abſurditate corruentibus, certò certius eſſe autumo, Uterum ſeſe ſummopere movere in partu, omneſque partus conatus naturales ab utero fere pendere. Qui conatus poſt partum non raro adeò vehementer perſeverant, ut uterus ſemet ipſum invertens è corpore procidat. In aliis puerperis paucis horis à partu expertus ſum uteri motum adeò fuiſſe evidentem, ut obſtetrices, imò & puerperæ ſæpius mihi dixerint, alterum adhuc reſtare in utero fœtum. In hoc caſu meam ipſe manum ventri applicui, motumque adeò notabilem reperi, ut manus tanquam à fœtu propelleretur: imò aliquando ità ſeſe elevebat uterus in hoc vel illo latere ut extra corpus promineret, idque tali duritie & tumore, ut non valdè ea in re exercitatus pro certo dixiſſet, ſe caput infantis ſentire; quos tamen motus mox in contrario latere ſenſi. Nunc videbar mihi genu, nunc genas ſentire, ſicut in gravidis cum partus tempus inſtat: Poſtquam verò manum utero inſerui, non fœtum, ſed uterum eſſe animadverti.

Observatio XCIV.

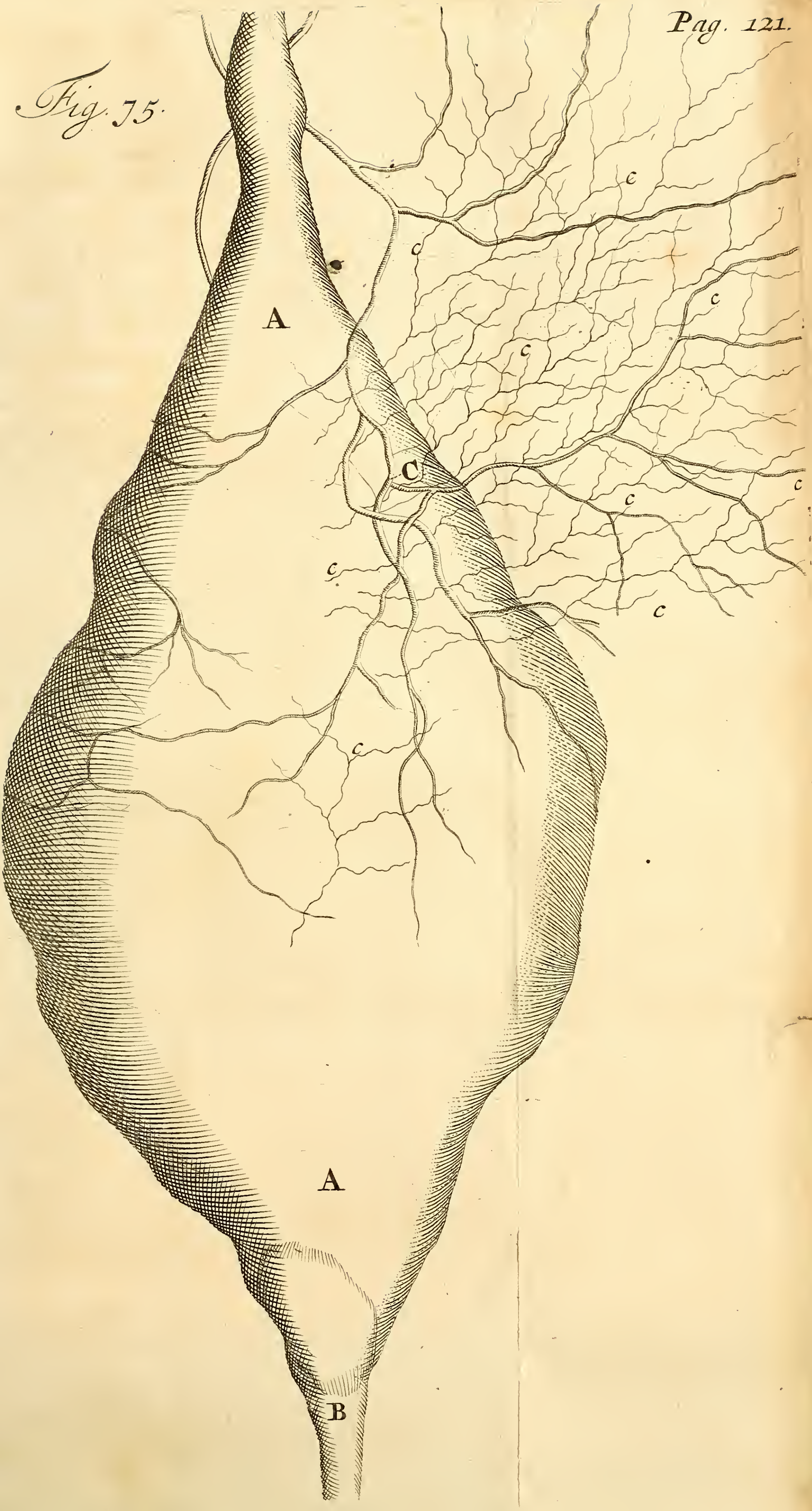
Prodigioſa Ureteris, integram puris pintam continentis, dilatatio.

NIl magis admiratione dignum crediderim, quam vaſa membranacea, quo magis diſtenduntur, eò magis ſæpe ab humore heterogeneo incraſſari. In arteriis hoc evidenter demonſtravi Obſervatione 37 & 38. & in ure-

te-

teribus hoc quoque locum habere videtis Fig. 75. Ureteres aliquando ita eſſe dilatatos, ut digitum admittant, rarum non eſt. Rariſſimum tamen, & inauditum, ureterem pintam materiæ purulentæ continuiſſe; magiſque adhuc mirum eſt, idem pus exitum quæſiviſſe per annexas fibras, ut mox referam. Anno 1673. præſentibus Dom. Doctore van Tongeren & Chirurgo van Ulſen, cadaver cujuſdam mulieris aperui, quæ à longo tempore tantis torminibus & cruciatibus tam immanibus vexata fuerat, præſertim quum purulentam redderet urinam; ut multoties mortem appeteret, antequam vitæ finem inveniret. Renis dextri ſuperficies admodum erat inæqualis, aſelli majoris lactes (Belg. *Hom van een Cabeljauw*) referens: In Ureteris dextri infima parte ſupra inſertionem in veſicam calculus hærebat nucis avellanæ magnitudine. Vide Fig. 75. In interiori ureteris parte offendebam filamenta membranoſa tranſverſim poſita. Pars media dicti ureteris ita erat extenſa, ut pintam ad minimum contineret. Ex hoc tumefacto & materiâ purulentâ repleto uretere, vidimus innumerabilia vaſcula alba, turgida, & ſetam tenuem craſſa, verſus hypochondrium ſiniſtrum tendere. Ubinam terminarent, ſat accuratè (exoptatâ ulterius ſcrutandi commoditate à moroſis Conſanguineis denegatâ) inveſtigare minimè licuit. Hæc vaſcula neutiquam venæ lacteæ, multò minus ſanguineæ erant. Cum vaſis lymphaticis nullo modo quoque conveniebant. Peculiare vaſorum genus, imò quaſdam fibras (non novas, ſed eas, quæ membranas conſtituunt, quarum beneficio lumbis alligantur ureteres) fuiſſe crediderim, quas ca-

Fig. 75.

e-
non
be-
quas
ca-

vas ſemper eſſe, exiſtimo. Atque ex hac & ſimilibus obſervationibus forſan naſcetur anſa exactius determinandi vias illas, de quibus hactenus per incertas conjecturas in Anatomicorum republica fuit ſtrepitus.

Fig. 75. Expoſitio.

A. A. Media pars ureteris dextri pure repleti.
B. Calculus in infima parte dilatati ureteris hærens.
C. Vaſa Sanguinea per ureterem diſperſa.
c. c. c. c. c. Vaſcula per contentum niveo colore tincta, & verſus hypochondrium ſiniſtrum repentia.

Observatio XCV.

Poſt Dyſuriam Scirrhoſa Inteſtini Recti incraſſatio & mira coarctatio.

QUid grandia molimur tenues & miſeri mortales! qui tot lethalibus morbis ſumus obnoxii, ut nemo facilè illos recenſere poſſet. Nullibi tamen homines magis affligunt, quam circa vias excretioni inſervientes; ubi, ſi altiores egerint radices, difficillimè poſſunt eradicari. Quotidie ad vitam ſuſtentandam nobis edendum, bibendum, &, quod ſuperfluum eſt, evacuandum. Si verò viæ hiſce operibus deſtinatæ malè ſint affectæ, mors vitæ ſæpius anteponitur ab afflictis. Amicus quidam in flore ætatis, temperamento melancholico, ante triennium in Hyberniam ob negotia peragenda profectus, de mingendi difficultate conqueri cœpit, quæ brevi tantum ſumpſit incre-

mentum, ut aſſiduè ad urinam guttatim egerendam incitaretur, idque tanto cum cruciatu, & continuo conatu, ut perferre non potuerit; Quid fit? Brevi poſt, alterum non minoris momenti malum caput quoque exerere cœpit; nimirum fæces alvinas liberaliter excernendi impotentia, dubio procul ab illis continuis conatibus urinam reddendi, unde inteſtinum rectum non ſolum fuit incraſſatum, & ſcirrhoſum factum, verum etiam in totum fere coaluit: vix enim, ac ne vix quidem ſtilum ſtraminis craſſitie in univerſum admittebat, unde miſer nec urinam nec fæces alvinas excernere potuit, niſi guttatim, & quidem continue ichoroſâ & purulentâ materia remixtas, cum aſſiduis tantiſque cruciatibus, ut omnes homines ejus præſentiam refugerent. Denique in patriam redux contulit ſeſe Amſtelodamum, & me alioſque conſuluit, aſt incaſſum, morbis factis inſanabilibus. Hiſce malis perpetim incrementa ſumentibus, tandem animam Deo reddidit æger, occaſionem nobis relinquens malum penitius perſcrutandi. Aperto igitur cadavere, in ûtraque renum pelui Calculum inveni horrendum, & præter hoſce in renis dextri medio adhuc alium ingentem. Ureteres & veſica benè erant conſtituta. Inteſtinum rectum in univerſum ita incraſſatum deprehendi, ut pollicis craſſitiem ferè ſuperaret, & ita induratum, ut anceps hærerem, an carnoſum an verò cartilaginoſum eſſet dicendum. Cavitas quoque dicti inteſtini ſtraminis latitudinem haud ſuperabat, & quod notandum, tam firmiter erat connatum oſſi ſacro, ut cultelli cuſpis ad ſeparationem minime ſufficeret, ſed cuneo ferreo malleoque ligneo eandem

per-

peragere coactus fuerim; imo, mirum dictu, cum ſummo labore ea diſiunxi. Hæc omnia Balſamo noſtro præparata à nobis reſervantur in dicti ægri memoriam, & hiſtoriæ raritatem.

Observatio XCVI.

Similis Recti inteſtini Incraſſatio.

EX eodem affectu ſupracitato, puta Inteſtini Recti incraſſatione & ſcirrhoſitate, nuper hic Amſtelodami quoque denatus eſt Dominus . . . . , qui à longo tempore iiſdem cruciatibus & conatibus fæces alvinas expellendi fuerat vexatus. In eo tamen dictum inteſtinum non adeo erat coarctatum, quin minimum digitum fortiter adigendo intrudere potuerimus. Hunc affectum, quia raro obvenit & paucis innotuit, alio atque alio modo conati ſunt curare. Inter eos non deerant, qui hæmorrhoides eſſe credebant, perque inciſiones auferendas ſtatuebant, quod etiam incaſſum tentatum fuit. Ego, qui huic ægro ſemel atque iterum tantum adfueram, Inteſtini Recti ſcirrhoſitatem eſſe judicabam, quod eventus quoque edocuit; quia tamen ipſe æger ad inciſionem inſtituendam valde erat proclivis, & ſeriò eandem urgebat, calculum quoque appoſui, aſt omnia ſine ſucceſſu; obiit enim aliquot poſt ſeptimanis. In tali caſu tamen cura palliativa foret anteferenda, emollientibus ſcilicet, & dolorem lenientibus enematibus; magna enim remedia magnas ſæpè inferunt noxas dum leniora nullas gignunt, & interea afflictos demulcent, & dulci iiſdem ſunt ſolatio.

OBSERVATIO XCVII.

Placentæ extractio à peculiari funiculi in eandem inſertionis modo redditur difficilis.

OBſtetrices non raró cum anxia ſolicitudine in placentis, poſt fœtum in lucem editum, extrahendis occupari, mirum quidem videtur negotii iſtius ignaris: aſt vero ſi res penitius inveſtigaretur, nemini admirationi foret; ſæpius enim in earum poteſtate non eſt, placentam ex voto arreptam educere. Ecquid vero in cauſa ſit, hactenus à nemine ſatis perſpectum reperi. Nonnulli autumant, placentam nimis arctè utero adhærere, propter firmiorem coalitionem vaſorum uteri cum vaſis placentæ, in quo tamen eos falli crediderim. Alii in placentæ putrefactione, & ſubſtantiæ ejus laxitate, imò & in ore uteri nimis ſtrictè occluſo cauſam difficilis iſtius extractionis conſiſtere ſtatuunt. Nemo verò, quod ſciam, mentionem facit ejus, quod omnium maximi hic eſt momenti, nimirum funiculi centralis inſertio in placentam: ſcilicet quando præciſè in centrum placentæ idem inſeritur, ut plurimum difficillimè abſcedit; non raró enim coguntur obſtetrices placentas ita conſtitutas digito indice lædere ut abſcedant, Vid. Fig. 1. ſequentis Catalogi. Si verò in hoc vel illud latus implantetur, facili negotio, & quidem ſua ſponte, ſequitur fœtum in lucem prodeuntem. Eadem hujus eſt ratio, quæ corii in orbem ſciſſi cum adhærente in ſui centro funiculo; hoc namque corio madefacto, & lapidi etiam ponderoſo applicito, idem

idem levi operâ è terra evelli poteſt: ſi verò lateraliter affigatur funiculus, irritum erit opus.

OBSERVATIO XCVIII.

Hernia cyſtica, cui ex terrore juncta Bubonocele.

HErniam magis eſſe extenſionem, aut expanſionem peritonæi, quàm rupturam, aut dilacerationem ejus, haud dubito, quin inter Medicorum filios ſatis conſtet. Hic affectus nomen mutuatur à contento: ſic hernia dicitur inteſtinalis, ab inteſtino in ea contento, & omentalis ab omento, &c. Non minus etiam, quum veſica urinaria prolabitur in ſcrotum, hernia cyſtica dicenda foret, qualis mihi bis occurrit cum Andrea Boekelmanno Chirurgo expertiſſimo. Ampliſſimus vir Dom. N. N. Mercator Amſtelodamenſis, ab aliquot annis in tantam mingendi difficultatem incidit, ut urinam reddere nequiverit, niſi manu ſcrotum elevando comprimeret. Reticuit hoc malum tam diu, donec ſimul, mirum dictu! in Bubonocelen ſolo terrore incideret: Dolium enim ingens vini deimproviſo rumpebatur in ejus Cella, unde ita obſtupuit præſens, ut ilicò in bubonocelen incideret. Id quod ſemel mihi adhuc obſervare contigit in alio, qui ſolo terrore ſubito hernioſus factus erat, retulitque mihi ſupracitatus Chirurgus in herniis ſanandis verſatiſſimus, ſeſe hoc quoque pluries obſervaſſe. Hæc igitur Bubonocele coëgit ægrum aliorum manus auxiliares implorare; Vocabar ergo cum D°. Bellangerio, Medicinæ Doctore eximio, Andrea Boekelmanno, Petro la Nou, & Petro A-

driani filio, Chirurgis dexterrimis. Verumenimverò Bubonocele tam arctè comprimebatur à tendinibus muſculorum adſitis, ut nullus noſtrum ægro opitulari potuerit, ita ut brevi diem ſuum obiret. Multiplicis hujus herniæ apertionem conceſſerunt nobis conſanguinei, in qua notavimus bubonocele diſſectà, inteſtini Ilei portionem inflammatam, & gangrænâ (ut ſæpius contingit) obſeſſam, aperturamque (ut vulgò loquuntur) vel potius dilatationem adeo exilem aut arctam circa tendines muſculorum abdominis, ut digitus pertranſire vix potuerit; unde dicti inteſtini portio reponi neutiquam potuit. In Scroto poſthac totam Veſicam urinariam prolapſam offendimus.

OBSERVATIO XCIX.

Renum & Ureterum Ovillorum mirabilis expanſio.

VEſicam Urinariam ob perpetim affluens lotium ſæpius in magnam molem creſcere, mirum non eſt: utpote quæ propter ſubſtantiam membranaceam ſerum continuè appellens promptè imbibit, eodemque accumulato, admodum extenditur. Verumenimverò ipſos renes ab impedito urinæ exitu in immenſam adeò molem ſeſe expandere, ut veſicæ urinariæ inſtar ſeſe nobis exhibeant, omnium expectationem ſuperat, & nullius non admirationem meretur. Ante duos circiter annos Chirurgus diligentiſſimus & rerum Anatomicarum amans, Vogeleſangh, ad diſſectionem duos nobis attulit Renes Ovillos, ita extenſos & humore aquoſo repletos, ut duas ferè pintas uter-

uterque contineret. Ureteres admodum tortuoſi & tantæ erant capacitatis, ut radicem majorem paſtinacæ admitterent. Utraque renum tumentium extremitas ſubſtantiam naturalem glanduloſam non amiſerat, ſpatium verò intermedium conſtabat ex membrana. Intrinſecè tubuli pelvis cellulas magnas repræſentabant, tantæ capacitatis, ut nucem juglandem viridi cortice obductam admitterent. Urinam in Veſica Urinaria contentam facili negotio exprimebam verſus ureteres & renes, verumenim verò ab ureteribus & renibus verſus veſicam non niſi vi adhibitâ, idque parciſſimè per exiguum foraminulum in medio cujuſdam clauſuræ membranaceæ, quam veſicam inter & ureteres inveniebam. Talis, inquam, erant conſtitutionis dicta foraminula, ut e veſica urinaria verſus ureteres & renes ſatis liber eſſet urinæ tranſitus, contraria verò compreſſio ab ureteribus & renibus verſus veſicam maxima ex parte erat fruſtranea, unde dubio procul oborta fuit urinæ regurgitatio & temporis progreſſu talis renum & ureterum expanſio. Hoſce renes cum annexis ureteribus & portione veſicæ in Muſeo noſtro reſervamus: ita ut de rei veritate non ſit dubitandum, ſed cuilibet occaſione datâ liberum, inſolitam hanc partium Urinariarum difformitatem apud me contemplari.

OBSERVATIO C.

Glandis in Pene vera ſtructura noviter detecta.

INter omnes, qui hactenus deſcriptionem Penis nobis dedêre, Authores, haud infimum locum occupat Anatomi-

tomicus oculatiſſimus, mihique, dum viveret, peculiari amicitia junctus, Regnerus de Graaff; qui tamen hoc argumentum non omnimodè abſolvit, ſed nonnulla ulterius ab aliis inveſtiganda, poſteritati reliquit: imò quoad glandem penis ſuperficiariè rem egiſſe & ſolùm in opinionibus aliorum acquieviſſe videtur; ceu patet in tractatu ejus de *Virorum organis generationi inſervientibus*, ubi fol: mihi 139. hæc repeRiuntur verba: *Duobus corporibus nervoſis & urethra jam deſcriptis, in anteriori quaſi parte apponitur ſubſtantia quædam reliquis penis partibus carnoſior apparens, quæ apud Anatomicos Glans, Balanus, & a ſimilitudine Ceraſum quandoque nominatur.* Non ſolum autem hicce Anatomicus, verùm etiam omnes alii tam Veteres quam Neoterici hanc penis partem ſicco quaſi pede tranſeunt; quantumvis in Chirurgia maximi ſit momenti, hanc partem bene noſſe, ut poſtea patebit.

Johannes van Horne b. m. Promotor olim meus, in ſua Microcoſmi deſcriptione pag. mihi 149. hunc in modum de glande penis loquitur. *Hiſce* (eſt illi ſermo de corporibus nervoſis, *impoſitum eſt caput, quod à ſimilitudine glans dicitur, carne conſtans molli & flaccida, ſenſus exquiſitiſſimi, præſertim ubi turget.*

Veſlingius glandem penis ex ſubſtantia carnoſa molli ſpongioſaque conflari autumat, & præterea de ea nil refert.

Blaſius in Veſlingium: *Glans hæc extremitati imponitur ut caput cervici, parte enim ſui inferiore & quaſi baſi aliquantulum penem ſuo ambitu excedit, in ſuperiore verò leviter in mucronem obtuſiorem deſinit.* Hæc ille.

Bartho-

Bartholomæus Cabrolius carnem eſſe diverſam à carne muſculoſa & glanduloſa fatetur in ſua diſſectione Anatomica corporis humani.

Thomas Bartholinus in ſua Anatome Glandem Penis carnem eſſe ſimiliter profitetur, non mollem & flaccidam, ut Joh. van Horne, ſed ſenſilem magis & ſolidiorem, quam in reliquo pene eſt.

Veſalius de humani corporis fabrica pag. mihi 649: *Quum autem ad eam uſque penis regionem perrepſêre* (loquitur de corporibus nervoſis) *in qua jam glandem efformatura ſunt, in acutum feruntur & carnoſa glandis ſubſtantia ipſis obnaſcitur.* Hæc ille.

Adriani Spigelii verba ſunt: *Glans ultima pars penis eſt duobus corporibus nervoſis obnata, quæ nonnihil ambitu quoque excedit, cum coronæ modo circulo cingatur, anterius tamen acuta eſt, exquiſitum habet ſenſum, ſubſtantiamque ſpongioſam, ut penis, ſed ſolidiorem.*

In *Realdo Columbo* haud infimæ notæ Anatomico, ubi de glande penis agit, hæc ſolummodo extant: *Deinde deorſum verſus inflectuntur* (ligamenta, ſeu corpora nervoſa penis) *& ad glandis fines implantantur, quæ glans reliquis penis partibus minus dura exiſtit.*

Ecce varias primi ſubſellii Anatomicorum de Glandis in pene ſtructurâ opiniones! quas ſiquidem cum genuina iſtius particulæ deſcriptione mox ſecuturâ ſtudioſe conferre volueris, actutum animadvertes, neminem iſtorum Heroûm in præſenti negotio rem acu tetigiſſe. Hoc enim aſſeverare auſim, ne ullum quidem (quod ſciam) glandem penis talem, qualis revera eſt, antehac obſervaſſe; Nec

mirum; cum adeo difficilis ſit perſcrutationis: Cultellus certè Anatomicus haud ſufficit, imò planè inutilis eſt huic detectioni. Sipho quo utimur ad vaſa infarcienda, vix quoque huic rei aptus eſt; quamvis ipſe anſam mihi dederit hujus partis veram compagem conſpiciendi, quæ in hunc uſque diem in tenebris latuit. Poſtquam igitur integrum penem cruore omni exhauſto, materiâ ceraceâ replevi, glandemque poſtea in lamellas tranſverſas diſſecui, reperi eandem materiâ dictâ eſſe infarctam, id quod mihi anſam præbuit ſuſpicandi Glandem penis haud eſſe ſubſtantiæ carnoſæ: proinde, ut quid hic veri ſubeſſet clarius elicerem, ad experimenta confugiebam. Scilicet primò, ſanguine è pene expreſſo & aquâ ſiphonis beneficio eluto corpora nerveo-ſpongioſa craſſiora, ab aliis corpora nervoſa penis, imò ligamenta penis dicta, flatu replevi, & vinculo injecto arctiſſime ligavi, ſperans fore, ut poſt exſiccationem mihi pateret, quales eſſet vera hujus glandis conſtitutio. Aſt incaſſum. Hoc enim experimento in conſpectum quidem venit vera ſubſtantia dictorum corporum, ut & glandis interior, neutiquam verò exterior. Eâ enim inflatione intumuit & induruit quidem interior Glandis pars, flaccida tamen manſit pars Glandis exterior. Vid. fig. 75.

Hiſce viſis tubulum circa penis radicem indidi corpori nerveo-ſpongioſo tenuiori Urethræ, ab aliis Corpus Spongioſum Urethræ dicto, ac tum flatu adacto intumuit ſimul cum eo pars glandis exterior, interior verò neutiquam, ſed flacciditatem retinuit. Hoc animadverſo credere cœpi, corpus (vel, ut alii volunt, corpora; duo enim eſſe autumant

mant

mant Anatomici) nerveo-ſpongioſum craſſius & maius à corpore nerveo-ſpongioſo tenuiore & minore eſſe diverſum; & hoc cogitans tertium & ultimum experimentum inſtitui, quod omnibus modis expectationi meæ ſatisfecit. Per tubulum nempe æneum circa penis radicem, ubi ad oſſa pubis proximè accedit, inſertum corpus nerveo-ſpongioſum majus & craſſius flatu extendi, & poſt repletionem digitis tam diu penem detinui, donec eodem tubulo, è dicto corpore extracto, & corpori nerveo-ſpongioſo minori & tenuiori indito, idem corpus flatu quoque repleviſſem; quo facto totum deinde penem ligavi & exſiccavi: at verò quam difficile ſit flatum in dictis corporibus continere, uſque dum omnia exſiccata ſint, palam fiet iis, qui in poſterum idem experiri ac imitari volent. Poſt exſiccationem, penem & glandem ejus in lamellas diſſecui, (Vid. figuras 76, 77, 78, 79 & 80.) & reperi penis glandem nil aliud eſſe quàm veram continuationem tam corporis nerveo-ſpongioſi majoris & craſſioris, maximam penis partem conſtituentis, quam minoris & tenuioris Urethræ, maximam & præſertim inferiorem ejus partem ambientis, ſine ulla ſubſtantiæ mutatione.

Hæc autem corpora nerveo-ſpongioſa ita ſunt conſtituta & poſita, ut craſſius & majus interiorem glandis partem conſtituat, minus & tenuius exteriorem, quam undiquaque ambit. Vid. fig. 81. & 82. Hæc duo corpora, nempe craſſum & tenue, à ſe invicem ſunt ſeparata ſepti intermedii beneficio, (vid. fig. 81. & 82*) ita ut flatus per tubulum adactus ex uno corpore in aliud rarò perveniat; rarò inquam, quia ſemel atque iterum tantum

me illud obſervaſſe memini: & quantumvis Reg. de Graaff ſtatuat, inflatis corporibus nervoſis (nobis nerveo-ſpongioſis majoribus & craſſioribus) ſpongioſam Urethræ ſubſtantiam (nobis nerveo-ſpongioſum minus & tenuius,) etiam intumeſcere, & vice verſa, (unde quoque deduxit notabile commercium eorum corporum inter ſe) nos tamen contrarium experimur; & frequentiſſima penum diſſectio me edocuit, perquam raro illud contingere, niſi ſupra memoratum ſeptum fuerit læſum; vel etiam per commercium vaſorum ſanguineorum, quod notabile eſt. Si enim corpus nerveo-ſpongioſum majus & craſſius infletur, utplurimum ſimul quoque inflantur venæ per penis dorſum repentes, (vid. fig. 75. quæ faciem exteriorem penis cum vaſis ſanguineis per dorſum repentibus demonſtrat) quarum ramuli corporibus nerveo-ſpongioſis etiam inſerviunt, & ſic aliquando fieri poteſt, quod ſtatuit ſupracitatus Anatomicus dexterrimus. Porrò etiam male obſervavit idem Regnerus de Graaff ſpongioſam Urethræ partem (nobis corpus nerveo-ſpongioſum minus & tenue) ſenſim glandi appropinquantem magis ac magis attenuari gracilioremque reddi, tandemque in glande obliterari; potius enim dictum corpus in glandis extremo maximum & craſſiſſimum exiſtit, imo totam partem glandis exteriorem conficit. Vid. fig. 76, 77, 78, 79, & 80. & è contrà, quo magis corpus nerveoſpongioſum majus & craſſius glandis partem extremam attingit eò gracilius evadit, neque glandis extremum aſſequitur. Vid. figuras mox recitatas.

Hiſce probè animadverſis ulterius inquirendum eſt, quid boni hæc obſervatio in praxi medica præſtet.

I. Quia

I. Quia hactenus noto notius videbatur, Glandem nil aliud quam carnoſam & fungoſam eſſe ſubſtantiam, penique adnatam, hinc nequidem per ſomnium in ullius Anatomici mentem irrepſit, Glandem penis ſolum eſſe continuationem (prout revera eſt) omnium corporum nerveo-ſpongioſorum, ſine ulla mutatione ſubſtantiæ; Et eapropter plerique minus ſolliciti fuere de immodica hujus partis à continui ſolutionibus metuenda hæmorrhagià; Quam verò periculoſum ſit glandi vulnus infligere, aut exulcerationem in ea naſci (præſertim ſi profundius penetrent ulcera aut vulnera, & ad corpus nerveo-ſpongioſum majus & craſſius pertingant) norunt ii, qui nobiſcum animadverterunt, homines aliquando ex leviori hujus partis vulnere aut ulcere in vitæ diſcrimen fuiſſe deductos (vid. obſ. 42.) & præſertim ſi erigatur membrum virile ita læſum; unde tanta ſanguinis copia non rarò ad glandem confluit, ut vix compeſci poſſit ejuſdem eruptio. Itaque caute agendum, ſi ulceribus obſeſſa ſit glans, ne intrinſecum lædatur. Læſiones ſuperficiales minus periculoſas eſſe experti ſumus, modo non obſideant medium iſtius partis in glande, quæ ambitu ſuo penem excedit, & glandis corona audit, ubi vaſa ſanguinea per dorſum penis repentia ſatis capacia ſunt, quæ quocunque modo læſa ingentem ſanguinis copiam periculoſe fundere ſolent.

II. Si glans ulcere maligno obſeſſa amputanda ſit, vinculum antea injiciendum eſſe ejus conſtitutio indicat, ut enormis Hæmorrhagia præcaveatur. vid. obſ. 30.

III. Notandum in Glande, Ulcera ibidem in ſuprema parte Urethræ perículoſiora eſſe, ob metum majoris hæ-

morrhagiæ, quam ea, quæ urethræ imam partem occupant. Propterea quod hæc magis ſint remota à corpore nerveo-ſpongioſo majori & craſſiori, per quod arteriæ multò ampliores diſſeminantur, & in quod idcircò ſanguis majori quantitate irruit, quam in corpus nerveo-ſpongioſum minus & tenuius. Credibile quoque eſt, in illo caſu, de quo legitur in ſupracitato tractatu Reg. de Graaff pag. mihi 149. læſum fuiſſe corpus nerveo-ſpongioſum majus & craſſius, quia 14 ℔ ſanguinis tam brevi temporis ſpatio vix ac ne vix quidem ex læſione Urethræ aut ejus corporis nerveo-ſpongioſi tenuioris & minoris potuiſſent effluere, utpote vaſculis ſanguineis minimis ibidem exiſtentibus.

IV. Conſtat glandem rarò *in* totum poſſe tendi aut erigi, niſi utrumque corpus nerveo-ſpongioſum, ut & eorum nervi & vaſa arterioſa bene ſint conſtituta. Si verò aliqua hiſce partibus accidat obſtructio, in totum & æqualiter non eriget ſeſe glans, uti neceſſe eſt in coitu. A vaſorum arterioſorum laudabili conſtitutione quoque dependere glandis erectionem dico, circa venoſa verò non eſt cur ita ſolliciti ſimus, quandoquidem rariſſimè ulla in iiſdem obſtructio reperitur: Sanguis enim per penem & glandem redux, non per minutiſſimos ramulos neque per corpus reticulare, ut loquitur Malpighius, regreditur, ſed per venarum patentia & viſibilia oſcula, aut foramina. Venæ enim per penem diſtributæ ſi non omnes, ſaltem tot, quot unquam offendi, ſunt poris magnis & viſibilibus foraminibus pertuſæ cribri inſtar, quemadmodum quoque in vena ſplenica vitulina (vid. fig. 83. & 84.)

con-

conſpicitur, quod nunquam hactenus obſervatum eſſe putem. Ejuſmodi venarum perforatio in cauſa eſt, quod ſanguis per penem redux citiſſime poſſit à pene regredi, pene momento flacceſcente. Certe ſi penis & glandis ejus Corpora nerveo-ſpongioſa, ut & eorum vaſa venoſa ritè examinentur, maxime illa cum ſplenis vitulini ſubſtantia ejuſque vaſis venoſis convenire obſervabuntur, glandulis ſplenicis bene elotis. Hujus autem glandularum elotionis, & per venas aquæ beneficio eductionis, ſine ulla tamen membranæ ambientis læſione, primum me inventorem audeo profiteri, qualem etiam me agnovit olim Joh. van Horne Profeſſor Anatomiæ digniſſimus. Anno ſcilicet, ni fallor, 1664. nullo Anatomicorum de tali encheireſi cogitante, varios lienes vitulinos præparaveram, quos mox memoratus Celeberrimus Profeſſor diſcipulis, imò publicè, cum applauſu demonſtrabat. Sed hoc obiter. Revertar ad propoſitum. Iſtis autem Lienis vitulini poſt inflationem levem exſiccati glandulis eductis, intrinſecum apprime cum penis intrinſeco convenire, palam fiet: id quod corpus nerveo-ſpongioſum majus & minus à nobis in pene & glande ejus dicitur, illud in ſplene vitulino per fibras nervoſas deſignatur: quæ fibræ in liene ovillo non ita copioſæ exiſtunt, in humano verò earum nullas invenio; quantumvis Sylvius contrarium ſtatuerit, & hypotheſes non uſquequaque congruas inde ſtabilire allaboraverit. Interim non ſolum ratione ſubſtantiæ fibroſæ, aut nerveo-ſpongioſæ conveniunt penis humanus & lien vitulinus, verumetiam reſpectu venarum, quæ eodem ferè modo pertuſæ ſunt. Quod ſi Authores, qui penis vaſa depinxerunt,

imò

imò deſcripſerunt, pervolvantur, apparebit quam parci ſint circa venas internas, per dicta corpora diſtributas, imò ſicco quaſi pede eas tranſeunt, & nonnulli in totum eas extare negant; & quid mirum? difficillimè enim in conſpectum producuntur.

Thomas Bartholinus inquit, penem habere arterias, venas, & nervos; venaſque per penis partem exteriorem & interiorem diſtribui aſſerit; prætereaque nihil.

Reg. de Graaff de dictis venis internis nil nobis commemoravit, ubi Penis Vaſa deſcribit.

Veſalius hiſce verbis liberè fatetur ſeſe harum venarum diſtributionem per penis intrinſecam ſubſtantiam nunquam vidiſſe, *& quamquam*, ait, *hæc Vaſa* (loquitur de venis & arteriis) *ad penis corpora pertingant, vix tamen ſectione aſſequor, quo itinere in corporum cavitatem inſerantur.* Si cauſam hujus difficultatis perſcrutemur, facilè inveniemus eam. Unica tantum methodus, quâ dilucidari poſſunt hæ venæ internæ, mihi conſtat, idque ſolâ penis inflatione & exſiccatione, poſt ſanguinis elotionem. In illa inflatione ſimul inflantur venæ non ſolum per penis ſuperficiem, verum etiam internæ, cribri fere in modum pertuſæ, quæ poſt exſiccationem cultello Anatomico examinari poſſunt; Vid. fig. 84. Lit. C. & ſi quis alio modo haſce perſcrutetur, oleum & operam perditurus eſt. Ratio eſt, quia ſubſtantia venæ internæ propter poroſitatem confunditur facillimè cum penis ſubſtantia intrinſeca poroſiſſima.

Fig.

Fig. 75.

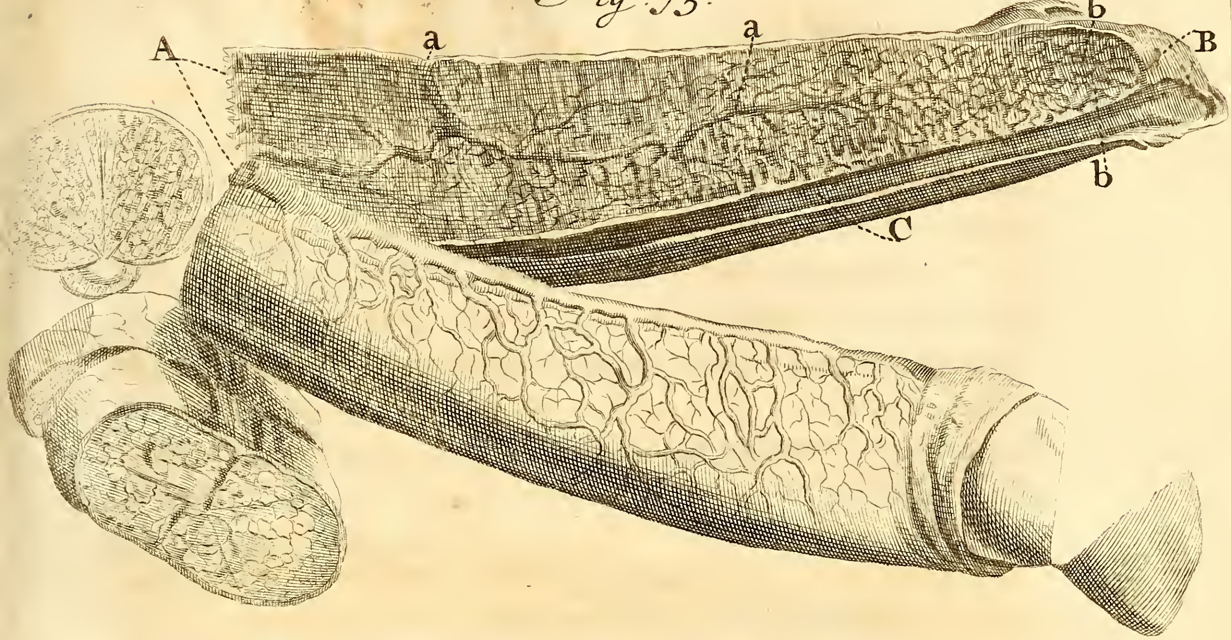

Fig. 80.

Fig. 79.

Fig. 78. C

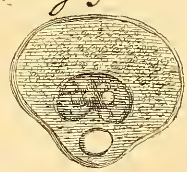

Fig. 77. B.

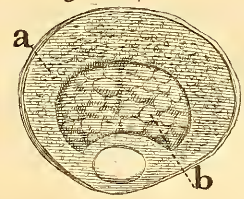

Fig. 16. A.

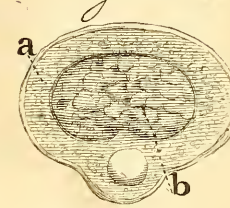

Fig. 84.

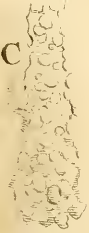

Fig. 83.

Fig. 82.

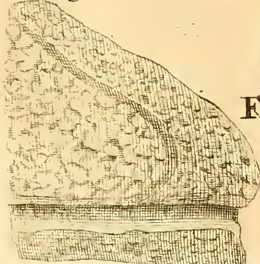

Fig. 81 A

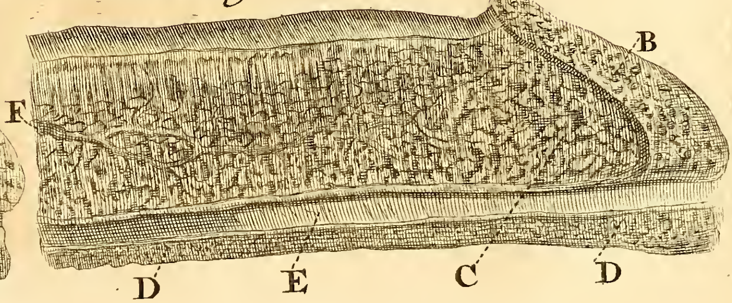

Fig. 75. Expoſitio.

A. *Penis Virilis inflatus, exſiccatus, & in duas partes ſecundum longitudinem diviſus, ut intrinſeca conſpicerentur.*

a. a. a. *Arteria per ſubſtantiam nerveo-ſpongioſam diſperſa.*

B. *Pars Glandis exterior non inflata, quapropter in exſiccatione omnem ſpongioſitatem amiſit, unde membranam craſſam repræſentat.*

b. b. *Pars Glandis interior inflata, quæ pars & vera continuatio eſt corporis nerveo-ſpongioſi majoris & craſſioris.*

C. *Meatus Urinarius.*

Fig. 76, 77, 78, 79, & 80. Explicatio.

A. *Taleolus ſ. portio Glandis penis, quæ Corona audit, & proximè ſita eſt in loco, ubi præputium peni adnaſcitur.*

a. a. *Dicti taleoli pars exterior, quæ continuatio eſt corporis nerveo-ſpongioſi tenuioris urethram ex parte ambientis, quæ tanti non eſt momenti, quanti quidem in ſequenti fig.* B.

b. *Pars dicti taleoli interior, quæ continuatio eſt corporis nerveo-ſpongioſi craſſioris & majoris.*

B. *Sequens portio ſ. Taleolus glandis penis.*

a. a. *Dicti taleoli pars exterior, quæ reſpectu prioris taleoli major.*

b. *Ejuſdem pars interior, quæ reſpectu prioris minor.*

C. D. E. *Ejuſdem glandis taleolos demonſtrat, qui ſucceſſive diminuti, internæ ſubſtantiæ diverſitatem indigitant.*

Fig. 81. Dilucidatio.

A. *Penis inflatus, exſiccatus, & ſecundum longitudinem diviſus, ut intrinſeca facies appareret.*

B. *Exterior glandis pars nerveo-ſpongioſa, quæ tenuioris & ſubtilioris eſt texturæ aut ſubſtantiæ.*

C. *Interior glandis pars nerveo-ſpongioſa craſſioris eſt texturæ aut ſubſtantiæ.*

D. *Nerveo-ſpongioſa pars Urethræ.*

E. *Urethra.*

F. *Arteriæ per penis interiora diſtributio.*

Figura 82.

Solius Glandis abſciſſæ intrinſecam faciem exhibet.

Fig. 83 & 84. Expoſitio.

A. *Portio Venæ ſplenicæ vitulinæ ſecundum longitudinem diſſecta, ut perforationes ejus videri poſſent: quæ vena cribri inſtar perforata per Lienem diſſeminatur, & non ſtatim obliteratur, ubi lienem intraverit, uti* Highmorus *& alii voluêre.*

B. B. *Ejuſdem abſciſſi rami.*

C. *Portio Venæ per corpora nerveo-ſpongioſa diſtributæ, ſecundum longitudinem diſſecta.*

F I N I S.

PRIVILEGIE.

DE Staten van Holland ende Weſt-Frieſland, Doen te weeten. Alſoo ons vertoont is by *Hendrik Boom* ende de *Weduwe van Dirk Boom*, Burgers ende Boeckverkoopers binnen Amſterdam; hoe dat by haar waren Gedruckt, *Frederici Ruyſch Anatomes, Chirurg. & Botanices Profeſſoris Amſtel. Obſervationes Anatomico Chirurgicæ, cum Muſæo Anatomico Ruyſchiano, ſive Catalogus Rariorum, quæ in Auctoris Ædibus aſſervantur*, met ſchoone koopere Plaaten voorſien, in Quarto; Ende alſoo dat voorſz Werck de ſupplianten veel gelt hadde gekoſt, op dat het wel ende naar de kunſt ſoude werden uitgevoert; ende ſy bekommert waren, dat haar dat voorſz Werk, door ſommige baatſoeckende menſchen, ſoude mogen werden naargedruckt, ende ſy daar door merckelijcke ſchade ſoude komen te lijden; ſoo was 't dat ſy haar keerden tot Ons, onderdaniglijck verſoeckende, dat het Ons geliefde, haar te begunſtigen met een Privilegie voor 15 à 20 Jaren achter-een-volgende, om hier te Lande het voorſz Werk, ende de *Obſervationes*, die meer hier op ſouden mogen volgen, in allerlei Talen alleen te mogen Drucken, doen Drucken ende Verkoopen, met interdictie aan allen anderen, om in den voorſz tijd, binnen Onſen Lande het voorſz Werck in 't geheel ofte ten deele, met ofte ſonder Figuren, in eenige Taalen te mogen Drucken, doen Drucken, ofte elders buitens Lands naargedruckt zijnde, in Onſe Landen te mogen brengen, doen brengen ofte Verkoopen, op ſeeckere pene tegen de Contraventeurs te ſtellen. *Soo is 't*, Dat Wy de ſaacke ende 't verſoeck voorſz overgemerckt hebbende, ende genegen weſende ter bede van de Supplianten uit Onſe rechte wetenſchap, Souveraine macht ende authoriteit, de ſelve Supplianten geconſenteert, geaccordeert ende geoctroyeert hebben, conſenteren, accorderen en octroyeren mits deſen, dat ſy gedurende den tijd van vijftien eerſt achter-een-volgende Jaren, het voorſz Werck genaamt *Frederici Ruyſch Anatomes Chirurg. & Botanices Profeſſoris Amſtel. Obſervationes Anatomico Chirurgicæ, cum Muſæo Anatomico Ruyſchiano, ſive Catalogus Rariorum, quæ in Auctoris Ædibus aſſervantur*, met koopere Platen voorſien in Quarto, binnen den voorſz Onſen Lande alleen ſullen mogen Drucken, doen Drucken, Uitgeven en Verkoopen. Verbiedende daarom alle ende eenen yegelijcken, het ſelve Werck, ende de *Obſervationes*, die meer hier op ſouden mogen volgen, in allerlei Taalen in 't geheel of ten deele naar te drucken, ofte elders naargedruckt binnen den ſelven Onſen Lande te brengen, Uit te geven ofte te Verkoopen, op verbeurte van alle de naargedruckte, ingebrachte ofte verkochte Exemplaren, ende een boete van drie hondert guldens daar-en-boven te verbeuren, te appliceren een derdepart voor den Officier die de Calangie doen ſal, een derdepart voor den Ar-

men der plaatſe daar het Caſus voorvallen ſal, ende het reſteerende derde-part voor de Supplianten. Alles in dien verſtande, dat Wy de Supplianten met deſen Onſen Octroye alleen willende gratificeren tot verhoedinge van hare ſchade door het naardrucken van 't voorſz Werck, daar door in geenigen deele verſtaan, den innehouden van dien, te authoriſeren ofte te advoueren, ende veel min het ſelve onder Onze protexie ende beſcherminge eenig meerder credit, aanſien ofte reputatie te geven, nemaar de Supplianten in cas daar in iets onbehoorlijcks ſoude mogen influeren, alle het ſelve tot haren laſte ſullen gehouden weſen te verantwoorden, tot dien einde wel expreſſelijck begeerende, dat by aldien ſy deſen Onſen Octroye voor het ſelve Werck ſullen willen ſtellen, daar van geene geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie ſullen mogen maken, nemaar gehouden ſullen weſen het ſelve Octroy in 't geheel ende ſonder eenige omiſſie daar voor te Drucken ofte te doen Drucken; ende dat ſy gehouden ſullen zijn een Exemplaar van 't voorſz Werck gebonden ende wel geconditioneert te brengen in de Bibliotheeeq van Onſe Univerſiteit tot Leiden, ende daar af behoorlijck te doen blijcken, alles op pene van het effect van dien te verlieſen. Ende ten einde de Supplianten deſen Onſen conſente ende Octroye mogen genieten als naar behooren: Laſten Wy allen ende eenen yegelijcken, die 't aangaan mach, dat ſy de Supplianten van den Innehouden van deſen, doen laten ende gedogen, ruſtelijck, vryelijck, ende volkomentlijck genieten ende gebruicken, ceſſerende alle belet ter contrarie. Gedaan in den Hage, onder Onſen grooten Zegele hier aan doen hangen den 20. Mey, in 't Jaar Ons Heeren en Zaligmaackers duiſent ſes hondert en tnegentig.

A. Heinsius *Vt.*

Ter Ordonnantie van de Staten

SIMON van BEAUMONT.

MUSEUM ANATOMICUM RUYSCHIANUM.

SIVE

CATALOGUS RARIORUM.

Quæ in Authoris ædibus aſſervantur; adornatus ab eodem

FREDERICO RUYSCH, M. D.

Anatomes, Chirurg. ac Botanices Profeſſore Amſtelod.

Adduntur Variæ Illuſtrationes, ut & Icones æneæ.

AMSTELODAMI,

Apud HENRICUM & Viduam THEODORI BOOM, Bibliopol. cIↃ IↃ c XCI.

Cum Privilegio.

Nobiliſſimo & Ampliſſimo Viro

D°. JOANNI COMMELINIO

Reipublicæ Amſtelodamenſis Senatori graviſſimo,
Fautori & Amico longè honoratiſſimo,

Omnia fauſta precatur

FREDERICUS RUYSCH.

Nobiliſſime & Ampliſſime Vir.

ET ſingularis Tua Rerum quarumvis Naturalium peritia, & imprimis quoque Tua erga me mihi perſpectiſſima benevolentia merito anſam mihi ſuggerunt, hanc Cimeliarchii mei Deſcriptionem Ampliſſimo mihique Cariſſimo Nomini Tuo conſecrandi: tum ut extet monumentum aliquod veteris jam à viginti & ultra annis cultæ amicitiæ noſtræ, tum ut paginæ ipſæ hoc nomine publico fiant commendatiores. Profecto ſive quærendus erat Fautor de me benè meritus, cui hæ chartæ inſcriberentur, neminem conſpiciebam cui plus deberem; ſive deligendus Judex, qui de his & ſimilibus exiſtimare unus omnium optimè poſſet, nullum reperire poteram, cui juſtius eædem dedicarentur quam Tibi, *Vir Nobiliſſime.* Quapropter & ſpontè quaſi ſuâ ad Te ſolum tendunt, idque ex occulto grati animi ſenſu; imò ob inſignia Tua erga me & (ſi hoc addere fas eſt) Filium

quo-

quoque meum merita aſſidue impellor ad eorundem publicum elogium. Haud enim ſatis Tibi fuit tot favoris & ſinceri affectus indicia in me conferre, quin inſuper benignitatem Tuam ad iſtum natu majorem Filium meum extendere quoque Tibi placuit; quam ipſe adhuc nuper (ut alia nunc non commemorem) in Muſeoli ſui extructione abunde eſt expertus; dum iſtud variis exoticis ex utraque India allatis Seminibus liberaliter augere atque ornare voluiſti. Dabit ipſe mecum operam, ut hæc gratiſſima dona non ſint incaſſum à Te ſeminata; potiùs gratiarum tum flores tum fructus qualibet occaſione Tibi referre allaborabit. Interim hunc, quem Tibi offero, Rariorum Catalogum, benigna fronte acceptes, & conatus meos æqui bonique conſulas velim, neque eundem ex ſua magnitudine ſuoque pretio at ſolùm ex meo Tibi obſervantiam meam teſtandi deſiderio ponderes. Deus Opt. Max. Te, *Nobiliſſime Vir*, diu ſervet incolumem, omneque felicitatis genus in te Tuoſque clementer effundat. Amſtelod. 9 Martii cIↃ IↃ c xc.

M U-

MUSEUM ANATOMICUM RUYSCHIANUM. *SIVE* CATALOGUS RARIORUM,

Quæ in Muſeo Authoris aſſervantur.

TUMBA ERECTA VARIIS SCELETIS, &c. INSTRUCTA.

Nº. I. In arce hujus Tumbæ collocatum Caput oſſeum nuper nati, cum hac inſcriptione:

Nullum ſæva Caput Proſerpina fugit.

In hoc Capite ſequentia notatu digna.

1. *Oſſa ſyncipitis, occipitis, & frontis, ubi primò oſſeam induunt naturam, nempe in ſui medio, ſecundum proportionem magis quàm in adultis prominent, ſuntque ibidem loci multò ſolidiora.*
2. *Ex hac parte duriore, tanquam centro oſſificationis, innumerabiles ſtriæ oſſeæ videntur protractæ, quod in initio oſſificationis ſemper locum habere reperio.*
3. *Annulus oſſeus ab oſſis petroſi infima parte adhuc ſepara-*

tus eſt , in ſuperiore verò jungitur Oſſi temporum per ſymphyſin ſine medio.

4. *Oſſicula auditus in ſuo naturali ſitu, quæ demptâ in utroque latere membranâ Tympani luculenter apparent. Eadem Oſſicula in recenter natis haud minora eſſe quàm in adultis, hic obſervabile.*

5. *Notabilis ſeparatio aut diſtinctio inter os ſquammoſum & Lapidoſum, quæ in fætu ſolâ cohærent membranulâ.*

6. *Dentium in tenellâ illâ ætatulâ conſtitutio, qui quantumvis imperfecti, oſſeam tamen jam nacti ſunt firmitudinem.*

7. *Os occipitis è quatuor partibus manifeſtiſſimè coagmentatum. Harum partium maximam tribus rimis ſibi invicem oppoſitis gaudere, luce meridianâ clariùs conſtat.*

N°. II. Sub eo Capite, aliud exiguum Embryonis abortivi quatuor menſium Caput oſſeum exhibetur;

In quo obſervandum ſupra dictas ſtrias clariùs adhuc poſſe cerni.

N°. III. Sequitur Sceleton pueri tres circiter annos nati, dextra Pſittaci ſceleton tenens.

Volat irrevocabile Tempus.

In hoc pueri Sceleto obſervanda ſunt.

1. *Cranium in Bregmate eſſe clauſum, fontanellâ jam obliteratâ.*

2. *Dens*

2. *Dens molaris quartus in maxillæ ſuperioris utroque latere, exitum ſibi quærens, ante tertium ipſam maxillam perforat.*
3. *Spina Oſſis Ilii cartilaginoſa, qualis non ſolùm in hoc ſceleto, verùm etiam in omnibus junioribus exiſtit; quod ſi non benè obſervetur in ſceletopœïa, facilè ſpina iſthæc cartilaginea amittitur.*
4. *Os Ilium utrumque è tribus partibus conſtans, prout ſemper in junioribus.*
5. *Patellæ in totum cartilagineæ.*

Nº. IV. A dextra Sceleti memorati aliud ſex ſeptimanas nati Sceleton humanum conſpicitur vexillum dextrâ gerens.

Fruſtra cruento marte carebimus.

In Eo memorabilia occurrunt ſequentia.

1. *Inferior pars oſſium pubis cartilaginea, ſuperior verò jam oſſea.*
2. *Omnes epiphyſes, non ſolum veræ (ſic puto omnes proceſſus articulatorios, qui veræ parti oſſis adnaſcuntur, vocandos eſſe) verùm etiam omnia carpi & tarſi oſſicula merè adhuc cartilaginea ſunt; utroque oſſe calcis excepto, in quo oſſeum quid apparet.*
3. *Dentes inciſorii, qui eruptione alios utplurimum præcedunt, quantumvis craſſiori membrana adhuc inveſtiantur, tranſparent.*

4. *In Sutura Lambdoideâ Oſſiculum triangulare, quod in epilepſia commendant Authores nonnulli.*

5. *Proceſſus mammillaris in utroque latere adhuc deficit, itaque pro vera Apophyſi eſt habendus, poſtea enim ex oſſe temporum erumpit.*

6. *Proceſſus vertebrarum ſpinoſi, quæ ſpuriæ ſunt Apophyſes, (propterea quod veræ parti oſſis, ſeu corporibus vertebrarum, epiphyſeos in modum adnaſcuntur, & in uſu cum apophyſibus conveniunt) è cartilagine in hoc, ſicut in ſimilibus ſceletis, conſtant. Caute itaque in ſceletopœïa tractandi, aliàs enim decidunt.*

7. *Vertebras è quatuor partibus conſtare hoc ætatis tempore, ſceleton iſtud demonſtrat.*

8. *Capitis oſſa, ſecus ac in recens natis, ſuturarum beneficio jam cohærent.*

N°. V. A ſiniſtra ſeſe offert Sceleton octo menſes nati, Lanceam gerens.

Notanda Sequentia.

1. *Canalis oſſeus in oſſe petroſo adhuc deficit, prout in ea ætatula communiter contingit.*

2. *In ſiniſtro latere Tympani membrana pellucida, ita ut Auditus oſſicula tranſpareant in ſuo ſitu naturali.*

3. *Cætera conveniunt cum præcedenti.*

N°. VI. A latere ſiniſtro comparet Sceleton Viri adulti manu dextra pectori impoſitâ.

Notanda.

1. *Oſſicula lachrymalia nullo modo læſa, quemadmodum frequentiſſimè accidit in Sceletorum confectione, propter eorum tenuitatem.*
2. *Quæ in iiſdem oſſiculis reperiuntur foramina communia, tranſitui ductus lachrymalis deſtinata, multo capaciora ſunt ſolito.*
3. *In ſutura ſquammoſa lateris ſiniſtri varia reperiuntur Oſſicula Wormiana.*
4. *Spina Oſſis Ilii (quæ ſpuria eſt Apophyſis; quoniam epiphyſeos in modum Oſſi Ilio adnaſcitur) oſſea facta, notabili linea à verâ oſſis parte ſeparata eſt.*
5. *Oſſa pubis à ſe invicem haud ita dehiſcunt in inferiore parte, ac in muliere; unde in viris anguſtior redditur pelvis, idque non ſolum in hoc ſceleto, verùm etiam in omnibus virorum ſceletis illud ita ſeſe habet.*
6. *Os caudæ non ita retro, aut poſteriora verſus, reflexum eſt, ac in Mulieribus, ſed magis ad oſſa pubis accedit.*
7. *Coſtas craſſiores & rotundiores exiſtere in Viro quàm Muliere, hic quoque apparet.*

Inter

Inter duo Sceleta minora ſupra memorata, & N°. 3. & 4. inſignita, jacet cadaverculum Fœtus ſeptem menſium, balſamo per aliquot annos nitidè conſervatum, & lapidis inſtar induratum, cujus dextra flores fugaces, puta roſas, &c. continet, hominis fragilitatem denotantes, cujus ſymbolum eſt:

Ipſa dies aperit, conſicit ipſa dies.

In hoc Fætus cadaverculo indurato ſequentia notanda.

1. *Quâ cinctum eſt caput, Corona, ex floribus naturalibus eſt confecta, quorum petala ſunt perpetua, illa enim non ſolùm nunquam decidunt, verùm etiam naturalem ſervant colorem; quod à me ita factum puta, ut illa cum ſubjecto, nunquam corrumpendo, convenirent.*
2. *Fovea in capitis fontanella, (quod fætibus denatis familiare, ſignumque eſt animam reliquiſſe corpuſculum) ſatis evidens eſt.*
3. *Cadaverculum lapideam obtinet duritiem in univerſum; Viſceribus in corpuſculo relictis, eandemque duritiem obtinentibus.*
4. *Color naturalis propemodum adhuc integer.*

N°. VII.

Nº. VII. Huic fætui Balſamo conſervato adſtat Sceleton Abortus quadrimeſtris falce minans ictum; cujus dictum:

Nec parcit imbellis juvencæ poplitibus.

In eo Sceleto ſequentia memoratu digna.

1. *Striarum protractiones in cranio inſtar aquæ in glaciem degenerantis.*
2. *Ea pars oſſis temporum, quæ os ſquammoſum audit, in ſuâ oſſificatione præcedit eam partem, quæ os lapidoſum dicitur.*
3. *Dicti oſſis os Orbiculare quarto menſe oſſeam induiſſe ſubſtantiam, hic videmus.*
4. *Maxilla inferior in tam tenero abortu magis eſt acuminata in ſuo medio, quàm in ætate provectiori.*
5. *Quænam partes Oſſium innominatorum primò oſſeam induant naturam, hic luce meridianâ clarius conſtat.*
6. *Nil oſſei adhuc apparet circa carpum, Metacarpus verò planè oſſeus.*
7. *In Tarſo vix Oſſeum quid reperitur, Metatarſus ècontra oſſeam duritiem jam obtinet.*
8. *Oſſa digitorum manus, ea quæ ſunt in digitis pedum in ſuâ oſſificatione præcedunt.*
9. *Os pectoris eo tempore nil oſſei adhuc habere, hic clare conſtat.*
10. *Claviculæ in totum ferè oſſeæ, ut & coſtæ, exceptis earum epiphyſibus.*

11. *Proceſſus anteriores maxillæ inferioris (ab aliis Coronæ, aut proceſſus acuti dicti) veras apophyſes haud eſſe, hoc exiguum ſceleton demonſtrat. Exiſtunt enim dicti proceſſus in prima oſſificatione, & non erumpunt ex vera oſſis parte; quod de eſſentia veræ apophyſeos eſſet, itaque non immeritò à me pro apophyſibus ſpuriis habentur.*

N°. VIII. Sub dicto ſceleto reperitur aliud octo menſium, dextra tenens Veſicam urinariam, è cane deſumptam.

Homo Bulla.

In eo Sceleto ſequentia viſuntur.

1. *Carpus planè cartilagineus.*
2. *In tarſo Calx oſſeam induit duritiem, cætera Pedis oſſa adhuc cartilaginea.*
3. *Patellæ in totum cartilagineæ.*
4. *Omnes epiphyſes totius ſceleti cartilagineæ.*
5. *Maxillam inferiorem è duabus partibus conſtare in fœtu recens nato, certum eſt: at verò earum unio non fit cartilaginis interventu, uti Authores autumant, imò quotieſcunque illud exploravi ſemper reperi, haſce duas partes membranæ ope cohærere, quemadmodum in hoc ſubjecto videri poteſt.*
6. *Os innominatum lateris ſiniſtri decliviorem habet ſitum, quam dextri; idque neutiquam propter malam conformationem, ſed ob ſceleti ſituationem, ante ejus exſiccationem; id*

id quod multis impoſuit Chirurgis, exiſtimantibus os femoris exarticulatum eſſe, quum offenderent alterutrum protractius eſſe poſt lapſum, & dolores immanes. Hoc dico ſæpius dependere à ſitu & corporis protractione, unde decliviorem acquirit ſitum, & inſequente oſſe femoris, crus longius nobis videtur.

7. *In oſſe pectoris octavo menſe geſtationis ſex ſeptemve oſſicula rotunda, ſecundum dicti oſſis longitudinem poſita, ſæpius inveniuntur, hic vero nonnulla ex iis ſunt gemina.*
8. *Fontanella in capite perquam exilis.*

N°. IX. A dextra memorati ſceleti reperitur Sceleton fætus humani maturi, tubam deauratam maxillis comprehendens.

Memento temporis noviſſimi!

N°. X. Pueri quadriennis Sceleton, varia crepundia manibus gerens.

Vita humana luſus.

In eo Sceleto notanda.

1. *Oſſa pubis oſſeam eo ætatis tempore induiſſe naturam, hic conſtat.*
2. *Oſſa innominata in tres partes eſſe ſeparata, hoc ſceleton quoque demonſtrat.*

3. *Patellæ planè adhuc cartilagineæ.*
4. *Oſſa calcis, Tali, Téſſaræ, ut & maximum ex tribus oſſibus innominatis, in oſſeam degenerarunt ſubſtantiam; dum cætera duo innominata, ſeu cuneiformia, ut & naviculare, cartilaginea remanſerunt.*
5. *Epiphyſes ferè omnes oſſeam nactæ ſunt rigiditatem, inter quas & veram oſſis partem multum cartilaginis intercedit.*
6. *Oſſa femoris, Tibiæ, Suræ & humeri, figuram habent magis rectam, quàm in adultis conſuevit.*
7. *Ex oſſibus carpi duo oſſeam ſubſtantiam nacta ſunt, idque in utroque latere.*
8. *Os pectoris ex undecim oſſiculis rotundis (quod raró ſi unquam viſum) conflatum.*

N°. XI. Sceleton quinque circiter annorum pueri, à cujus dextra corculum humanum, Balſamo induratum, filo ſerico dependet.

Omnia ſunt homini tenui pendentia filo.

In eo notanda.

1. *Oſſa utriuſque tarſi (oſſibus navicularibus exceptis) oſſeam induiſſe duritiem.*
2. *Os pectoris è quinque oſſiculis rotundis conſtans.*
3. *Inter proceſſum Anchoriformem, & veram oſſis Scapulæ par-*

partem , multum cartilaginis interpoſitum eſſe ; quod indicio eſt , dictum proceſſum Apophyſin ſpuriam eſſe.

4. *Duo ex anterioribus oſſibus carpi videmus verè oſſeam nacta duritiem ; cætera adhuc cartilaginea ſunt , ſicuti in præcedenti ſceleto.*

5. *Summus humerus , qui proceſſus eſt ſcapulæ , hic planè adhuc cartilagineus.*

6. *Spina oſſis ilii in totum cartilaginea.*

7. *Inferiorem epiphyſin oſſium humerorum veram eſſe epiphyſin, luce meridiana clarius hic conſtat , inter eam enim & veram oſſis partem cartilago intercedit.*

8. *Idem reperitur in inferiori epiphyſi oſſium quæ Radii dicuntur.*

9. *Superiores epiphyſes oſſium cubiti (nempe olecrana) cartilagineæ adhuc exiſtunt , nilque oſſei in iis invenitur.*

10. *Epiphyſes ſuperiores ſeu capita oſſium brachii è duobus oſſibus eo ætatis tempore conſtare , conſpicitur.*

11. *Trochanteres majores ut & minores Epiphyſeos more veræ oſſis parti adnaſcuntur ; itaque pro ſpuriis Apophyſibus quoque habendi.*

12. *Inferiores epiphyſes oſſium ſurarum oſſeam naturam induerunt , ſuperiores verò cartilagineæ adhuc exiſtunt.*

13. *Omnia utriuſque tarſi oſſa (ſolo Naviculari excepto) oſſea facta.*

14. *Oſſicula auditus lateris ſiniſtri naturalem occupant in oſſe petroſo ſitum.*

N°. XII. Sequioris ſexus Sceleton ſatis procerum ſtrophiolo lachrymarum abſterſionem repræſentans; cum hoc ſymbolo:

Mundus lachrymarum Vallis.

Notanda.

1. *Sceleton fæmininum eſſe, ſatis indicant coſtarum tenuitas, ut & diſtantia quæ inter inferiorem partem oſſium pubis animadvertitur.*
2. *Amplior quoque tota pelvis quàm in Viro.*
3. *Os Pectoris è quatuor oſſibus conſtat, mucro verò in totum adhuc cartilagineus; quod nobis indicio eſt, ætate nondum fuiſſe provectum; tractu temporis enim numerus dictorum oſſium in oſſe pectoris ita diminuitur, ut in ſenio non rarò ſimul cum mucrone ex uno oſſe conſtet.*

N°. XIII. Baſis Tumbæ variis humanis oſſibus repleta, cæmeterium repræſentat.

Æqua Tellus recluditur pauperis Regumque pueris.

Lit. A. Caput oſſeum in quo notanda.

1. *In ſutura ſquammoſa ſiniſtri lateris, circa baſin proceſſus mammillaris, oſſiculum Wormianum.*

2. *Alte-*

2. *Alterum par ſuturarum mendoſarum (cujus beneficio latera oſſis ſphœnoidis oſſi frontis conjunguntur) magna ex parte obliteratum. Exinde dicta oſſa per ſymphyſin ſine medio unita ſunt.*

L. B. Hominis Caput oſſeum.

Notanda.

1. *Palatum mirum in modum depreſſum.*
2. *Sutura ſagittalis in totum obliterata, in cujus parte poſtica fovea rotunda viſitur. * An à trepanatione?*
3. *Sutura coronalis circa os temporale ſiniſtrum obliterata.*

L. C. Hominis Caput oſſeum.

Notanda.

1. *Sutura ſagittalis ad naſi uſque radicem extenſa os frontis in duas partes dividit.*
2. *In utroque latere oſſis frontis ſulci longi inveniuntur, ortum ducentes è foraminibus ſupra oculorum orbitas ſitis, in iis locantur nervi per muſculos frontis diſtributi.*

L. D. Vetulæ Caput oſſeum.

Notanda.

1. *Utraque maxilla non ſolùm edentula, verum etiam in ſua altitudine ita diminuta, ut vix dimidia latitudo ſuperſit. Vide obſervationem 82. & figur. 65.*

2. Maxi-

2. *Maxima, imò prodigioſa reperiuntur in hoc capite foramina in exteriore parte orbitarum oculorum ſita, quæ apud Spigelium foramina quarta oſſis cuneiformis audiunt. An hoc à prima conformatione, an verò ob ſenectutem, haud facile eſt determinare.*

L. E. Caput oſſeum, in quo Notanda:

1. *Sutura ſagittalis ad naſi radicem uſque exporrecta.*
2. *Cavitas in infima parte oſſis frontis perquam exilis, quam Authores ab illo ſuturæ decurſu ad naſi radicem uſque oriri, autumant; verùm aliquoties contrarium quoque obſervavi.*
3. *In ſutura Lambdoidea varia Oſſicula Wormiana; inter quæ duo triangularia, eaque ad latera, ubi ſutura ſagittalis cum lambdoidea conjungitur.*
4. *Proceſſus mammillares oſſium temporum cavernulis referti.*

L. F. Caput oſſeum, in quo Notanda:

1. *Sutura ſagittalis, ſicut in præcedenti, ad naſi radicem extenſa.*
2. *Oſſiculum Wormianum exiguum in ſutura ſecunda mendoſa, quod valde rarum.*
3. *In ſuperiore & exteriore parte oſſium Zygomaticorum inſignis proceſſus oſſeus (rariſſimè ſi unquam antea viſus) reperitur.*

L. G. Ca-

L. G. Caput Oſſeum hominis adulti.

Notanda.

1. *In latere ſiniſtro Oſſiculum Wormianum in ſutura ſquammoſa.*
2. *Inter Oſſicula Wormiana vix majus reperitur, quàm in ſutura coronali hujus capitis. Illud ſimiliter haud frequens.*
3. *Vomer cum ſepto narium per oſſeam ſubſtantiam unitus; quod ſæpiſſimè contingit in adultis, unde anſa oborta apud nonnullos dubitandi, utrum hæc duo oſſicula unum, an vero duo eſſent.*
4. *Muſculorum temporalium veſtigium inſigne cum margine eminentiori in oſſe frontis & ſyncipitis.*

L. H. Pueri octo circiter annos nati Caput oſſeum.

Notanda.

1. *Notabilis hic eſt diſtinctio & ſeparatio oſſis occipitis ab oſſe ſphœnoideo; quod ſolum in junioribus cernitur: tandem enim hæc duo oſſa conjunguntur per oſſeam ſubſtantiam.*
2. *Hic viſu pulchrum, quomodo in dentium renovatione interſtitia alveolorum à prorumpente dente extrudantur, imò in nihilum redigantur.*

L. I. Caput oſſeum hominis adulti.

Notanda.

1. *Oſſicula Wormiana varia in Sutura Lambdoidea.*

2. *Geminum oſſiculum Triangulare inter Suturam Sagittalem & Lambdoideam.*
3. *Oſſicula Wormiana varia in Sutura ſecunda mendoſa.*

L. K. Caput Oſſeum.

Notanda.

1. *Sutura ſagittalis ad naſi radicem uſque protracta; quod ſexus varietatem neutiquam denotat.*
2. *Varia oſſicula Wormiana exigua in Sutura Coronali, inter quæ unum valde ingens.*
3. *Oſſiculum Wormianum in Sutura Coronali.*
4. *Tot Oſſicula Wormiana in Sutura Lambdoidea, ut dimidia pars dictæ ſuturæ gemina appareat.*

L. L. Adulti Caput Oſſeum.

Notanda.

1. *Sutura ſagittalis in totum ferè obliterata.*
2. *In oſſis occipitis medio prominentia oſſea præternaturalis apparet.*

L. M. Pueri caput oſſeum.

Notanda.

1. *Sutura ſquammoſa dextra maxima ex parte gemina.*
2. *Idem reperitur in ſutura Lambdoidea.*

L. N. Ca-

L. N. Caput oſſeum ſenile.

Notanda.

1. *Os triangulare inter Suturam Sagittalem & Lambdoideam.*
2. *Varia oſſicula Wormiana in Suturâ Lambdoidea.*

N°. XIV. Varia oſſa humana inter dicta Capita oſſea diſſeminata, ut Cæmeterium repræſentarent.

Inter dicta oſſa primò nobis occurrit os humeri ſex annos circiter nati, cujus epiphyſis ſuperior ſeu caput, ut & epiphyſis inferior, propter decoctionem in aqua ſimplici ſeparatæ ſunt. Vide N°. I.

Duo oſſa cubiti ejuſdem pueri, epiphyſibus per decoctionem orbata, olecrano ne quidem excepto, quod indicium eſt, ipſum olecranum epiphyſeos in modum veræ oſſis parti adnaſci. Itaque pro apophyſi ſpuria quoque habendum olecranum. Vide N°. II.

Os femoris ejuſdem pueri incurvatum, cujus epiphyſis ſuperior & inferior non ſolum poſt decoctionem deciderunt, verum etiam uterque trochanter ſive rotator: hinc clarè conſtat, dictos trochanteres ſpurias eſſe apophyſes, & veræ parti oſſis epiphyſeos more adnaſci. Vide N°. III.

In Theca A. ſequentia reperiuntur.

In Primo & ſupremo repoſitorio exhibentur.

N°. I. Partes generationi inſervientes fætus maturi ſequioris ſexus, cum annexis veſica urinaria & portione inteſtini recti. In uteri vagina ſemilunare hymen, prout ordinariè in illa ætatula comparere conſuevit, conſpicitur; ſolet enim in puellis cum tempore accreſcere in circulum, in cujus centro, in ſtatu naturali apertura ſemper remanet. Conſpiciuntur quoque utrimque arteriæ umbilicales cum uracho impervio.

N°. II. E Puerpera novem dierum venæ ſpermaticæ portio, ceraceâ materiâ repleta, in qua capacitas dictæ venæ notabilis; extra puerperium & in non gravidis neutiquam ita capaces venæ ſpermaticæ.

N°. III. Vena jugularis equina, in cujus altera extremitate conſpicitur valvula connivens, aut membranula ſemilunaris valvulam mentiens, & tamen ad valvulæ officium explendum inepta. In altera vero extremitate oſtium rami è dicta vena producti occluditur verâ valvulâ.

N°. IV. Stomachus cum inteſtinis embryonis quatuor menſium.

In

In Repoſitorio ſecundo reperiuntur.

N°. I. Veſica Vitulina geminam mentiens, utpote in cujus poſtica parte adhæret quaſi ſecunda veſica, priori & verâ amplior, cui crediderim ortum dediſſe Urachum præter naturam dilatatum, qui in hoc animalium genere ſecundum naturam ſemper reperitur pervius.

N°. II. Sceleton fætus quatuor menſium, brachiolorum elevatione quaſi exſultans.

O mihi nunc, Oſſibus molliter quieſcentibus!

N°. III. Partes generationi inſervientes à quatuor menſibus gravidæ.

Notanda.

1. *Haſce partes viginti ſex annis tam nitide conſervavi, ut videantur recenter exſiccatæ.*
2. *In dicto Utero quoque decumbit fætus Balſamo conditus & Lapidis inſtar induratus, cujus ſymbolum.*

Formatus, denatus, & ſepultus in eodem.

Sic Uterus mihi Tumulus.

3. *Vaginam in gravidis longiorem eſſe hic apparet.*

4. *Veſicam non ſemper inſequi hanc vaginæ extenſionem ſimiliter hic obſervari poteſt.*
5. *Annexa etiam hic comparent ligamenta uteri teretia, quæ hic diceres in antica potius quam poſtica uteri parte hærere, idque ob fundum uteri graviditatis tempore in altum ſeſe elevantem.*
6. *Notatu quoque dignum eſt, eo loci ubi inteſtinum rectum cum vagina coaleſcit, parietem illum haud eſſe tam ſpiſſum, prout ſibi communiter quis imaginaretur, & quam facile, dum hæ partes malè affectæ ſunt, ſibi invicem mala ſua communicent: adeo ut gangræna illic exorta tam facilè à vagina ad inteſtinum rectum tranſeat.*
7. *Quam ampla ſint in gravidis vaſa ſanguinea uterina, hic quoque apparet.*
8. *In veſica flatu leviter extenſa, nulla ruga, nulla fovea; tam verò naturaliter conſtituta, ac ſi urinâ eſſet diſtenta.*

N°. IV. Huic utero cum fætu in eo occluſo adſtat Sceleton quatuor menſium cum dimidio, ſiniſtra dictum uterum tangens.

Nec poterat Tumulo nobiliore tegi.

Notanda.

1. *In ejus ſterno nil oſſei adhuc apparet.*
2. *Oßiculum triangulare inter Suturam Sagittalem & Lambdoideam reperitur.*

N°. V.

N°. V. Sceleta gemellorum quatuor menſium.

Dextrum manibus elevatis, gaudium quaſi præ ſe ferens, cælum reſpicit.

Siniſtrum verò dextrâ oculis lachrymantibus applicitâ, mortis ſuæ prœmaturæ eventum ſiniſtrum deplorare videtur: ſic igitur gemelli diſpari quaſi affectu exprimunt Democritum & Heraclitum.

N°. VI. Renis humani, in lamellas ſciſſi, portio.

Notanda.

1. A. A. *Vaſa ſanguinea per renem diſperſa & materiâ ceraceâ oppleta.*
2. B. B. *Canaliculi per quos urina ad pelvim deducitur.*

N°. VII. Ren Humanus prodigioſæ magnitudinis, lagenæ figuram referens.

Notanda.

1. *Per ejus membranas notabilia vaſa ſanguinea diſſeminantur, inter quæ, licet repleta, varia tamen adeò exilia exiſtunt, ut viſus aciem ferè fugiant.*
2. *Arteria Renalis ſ. Emulgens, ab omnibus membranis & pinguedine denudata, quibus alias occultari ſolet.*
3. *Tubercula, potius glandulæ renales induratæ & tumefactæ è renis ſubſtantia expullulantes, &* Lit. a. a. *inſignitæ.*

In

In Repoſitorio tertio.

N°. I. Inteſtini Ilei humani portio pedamento inſiſtens.

Notanda.

1. *Meſenterii, cui dicta inteſtina cohærent, vaſa Mercurio vivo turgida.*
2. *Naturalem ſitum ſervarunt dicta inteſtina, quorum vaſa ſanguinea Mercurio vivo quoque ſunt infarcta.*

N°. II. Sceleton ſeptem menſium fætus abortivi, ſiniſtrâ gerens inteſtina & ſtomachum gallinæ.

Pecudum fibras rimatur & exta.

Notanda.

1. *Aciculæ variæ ſtomacho infixæ ſunt, quas deglutierat gallina, ex iis nonnullæ ſtomachum perforarant. Vide* N°. 1. a.a.
2. *In oſſe pectoris quatuor obſervantur oſſicula rotunda.*

N°. III. Pila è pilis vaccinis in ſtomacho vaccæ reperta.

N°. IV. Portio vaſorum pulmonis, Arteriæ ſcilicet, Venæ, & Aſperæ arteriæ, ſuper invicem ità poſitæ, ut naturalem poſituram aut ſitum ferè ſervent.

Notanda.

Omnia dicta vaſa repleta in ſubtiliſſima vaſcula deſinunt, arboremque (quod viſu pulchrum) repræſentant.

N°. V.

N°. V. Thecula feneſtrata quatuor Sceletis Embryonum ditata, quorum primum & maximum duorum menſium cum dimidio, inteſtina ranæ nitidè inflata & condita dextrâ gerit.

Notanda.

1. *Caput corporis reſpectu ſolito more ingens, & maxima ex parte membranaceum.*
2. *Oſſis frontis oſſificatio primùm ſeſe offert circa oculorum orbitas; ſic & os occipitis circa foramen maximum medullæ egreſſui dicatum.*
3. *Nulla adhuc oſſificatio in loco oſſium bregmatis.*
4. *Maxilla ſuperior in totum oſſea, ut & maxilla inferior, quarum utraque in oblongum eſt protracta, & acuminata ſicut in canibus.*
5. *Claviculæ oſſeæ, ut & coſtæ.*
6. *Oſſa innominata partim oſſea, partim cartilaginea, quorum oſſificationem in medio eorum incipere palam hic eſt.*
7. *Oſſicula carpi merè cartilaginea ſunt, metacarpii verò oſſea.*
8. *Digitorum oſſicula oſſeam ſubſtantiam induere incipiunt, & arenæ magnitudine eſt illud, quod oſſis naturam induit.*
9. *Oſſicula metatarſi jam oſſea, digitorum verò cartilaginea.*

N°. VI. Proximè ſuccedens Sceleton, in eadem Thecula feneſtrata locatum, duorum circiter menſium eſt, ſiniſtra gerens pulmonem ranæ inflatum & ſciſſum; ut intrinſecum videre liceat.

Notanda.

1. *Cranium in totum membranaceum, exceptâ ſuperiore parte orbitæ Oculorum.*
2. *Utraque maxilla jam oſſeam duritiem acquiſivit.*
3. *In oſſibus innominatis leviſſimum oſſificationis initium obſervatur, puncti candidi ſpecie.*
4. *Metacarpii oſſicula oſſificationem arenæ in modum exiguam exhibent.*
5. *Tota ſpina dorſi merè cartilaginea, imo ferè membranacea videtur.*

N°. VII. Sequitur ordine tertium embryonis ſeptem circiter ſeptimanarum Sceleton, in eadem Thecula feneſtrata poſitum, ſiniſtra gerens polypum è ſinu longitudinali deſumptum.

Notanda.

1. *Hic Polypus tantam habebat tenacitatem, ut eximi & exſiccari potuerit, venam referens. Quo ipſo multi fuêre decepti in pectoris affectibus, cum tuſſiendo ejuſmodi polypos rejecerunt, credentes ſeſe venas expectoratas oſtendiſſe. Hoſce polypos nil aliud eſſe, quam ſerum ſtagnans*

gnans

gnans & incraſſatum in bronchiis pulmonum aut aliis vaſis venoſis, luce meridiana clarius conſtare, exiſtimo.

2. *Parum aut nihil in ſui oſſificatione à præcedenti diſcrepat.*

N°. VIII. Quartum hujus Thecæ feneſtratæ Sceleton embryonis duorum circiter menſium, ſiniſtra gerens ovum humanum, dextra verò Ephemerum.

Naſcentes morimur.

Notanda.

1. *Caput in totum membranaceum, excepta ſuperiore parte utruſque orbitæ Oculi. Imo in totum convenire videtur cum Sceleto ſupramemorato* N°. *6. inſignito.*
2. *Caput goſſypio repletum eſt, ut rotunditatem retineret.*

N°. IX. Dictæ Thecæ feneſtratæ adſtat Sceleton ſex menſium; ſiniſtra gerens racemum calculorum è corpore humano excretorum, qui calculi limoſa ſubſtantia cohærent; dextra verò oſtendit varios calculos, è veſicula fellea humana deſumptos, qui figurâ & æqualitate ſummopere inter ſe conveniunt, imò poſticam partem patellæ æquant.

Homo natus de muliere, brevi vivens tempore, repletur multis miſeriis.

Notanda.

1. *In oſſe pectoris tria oſſicula Sphærica reperies, cætera cartilaginea adhuc exiſtunt.*

2. *Membrana Tympani in lævo latere integra & pellucida, per quam videmus oſſicula auditus in ſuo ſitu.*
3. *In carpo tarſoque nil oſſei apparet, metacarpio & metatarſo in utroque latere oſſeis exiſtentibus.*

N°. X. Arteriæ Pulmonalis ramus ingens, ceraceâ materiâ refertus; unde ramuſculi, etiam minutiſſimi, clariùs in oculos incurrunt.

Notanda.

1. *Repletorum ramuſculorum capillarium extremitates ob tenuitatem vix ac ne vix quidem videri poſſunt ſine microſcopio.*
2. *Omnes membranæ viſui obſtantes in totum ablatæ, ita ut vaſcula appareant nuda.*

N°. XI. Teſtis Virilis Balſamo induratus, & a tunica vaginali denudatus, ſervatâ propriâ ſeu albugineâ.

Notanda.

Lit. A *Teſticulum demonſtrat.*
B *Paraſtata ſeu epididymis, per cujus ſuperficiem vaſa ſanguinea innumerabilia ſparguntur & quidem artificioſe repleta.*
C *Globus Epididymidis major.*
D *Globus Epididymidis minor.*
E *Vaſa ſpermatica præparantia ſiphone repleta miro nexu cohærentia, & ſerpentino curſu repentia.*
F *Muſculus cremaſter.*

N°. XII. In eodem Pedamento reperitur tunica vaginalis ejuſdem teſticuli, cum annexo muſculo cremaſtere.

Notanda.

Omnia ita eſſe præparata, ut parum aut nihil à naturali ſtatu receſſerint; vaſa nempe repleta, naturalis capacitas & cavitas dictæ tunicæ ita ſunt conſervatæ, ut quaſi adhuc inflata appareat tunica vaginalis.

N°. XIII. Hominis veſicula fellea.

Notanda.

In ea multi calculi ciceris magnitudine, qui quoad formam patellæ haud abſimiles ſunt.

N°. XIV. Vituli ſplen à parenchymate granduloſo & ambiente membrana ſeparatus.

Notanda.

1. *Arteria ſplenica ex parte repleta.*
2. *Vena ſecundum longitudinem diſſecta, ut ejus perforatio, & in progreſſu obliteratio aut annihilatio clarius videri poſſent.*
3. *Sulci, in quos dicta vena terminatur.*

N°. XV. Vituli Arteria ſplenica ab omnibus fibris ſplenicis denudata, cui adhuc annectitur vena ſplenica in qua ejuſdem obliteratio quoque apparet.

N°. XVI. Membrana vaſculis ſanguineis minutiſſimis ditata; quorum quantumvis ceracea materia infarctorum extremitates, tamen ſine microſcopio in ſenſus haud incurrerent, propter ſubtilitatem ſuam.

N°. XVII. Pueri duos circiter annos nati portio inteſtini ilei & coli, cum annexo cæco & proceſſu vermiformi.

Notanda.

1. *Dicta inteſtina meſenterio & meſocolo cohærent.*
2. *Vaſa Meſaraica repleta.*
3. *Glandulæ numeroſæ per dictum inteſtinum ileum diſperſæ lumini candelæ ſi exponantur, apparent.*
4. *Inteſtinum Colon magis magiſque anguſtatum in proceſſum vermiformem deſinit, ſecus ac in ætate provectioribus, in quibus inteſtinum cæcum circa proceſſum vermiformen magis protuberat, ut excrementis eſſet diverticulo. Vide fig.*

N°. XVIII.

N°. XVIII. Fœtus quatuor menſium Sceleton, ſiniſtra gerens margaritas, quas indice dextra commonſtrans, quaſi hoc innuit:

Cur velim ea diligere quæ ſunt in mundo?

N°. XIX, XX, XXI. Humani inteſtini Ilei portiones.

Notanda.

1. *Vaſcula ſanguinea ceraceâ materia ad minima uſque ita infarcta, ut inteſtinum adeo rubeat ac ſi eſſet inflammatum.*
2. *Variis in locis eâdem materiâ fibræ inteſtinorum muſculoſæ ſeu tranſverſæ videntur oppletæ.*

N°. XXII. Leporis inteſtini Coli & Cæci portio, Balſamo nitide præparata.

1. *In inteſtino Colo variæ occurrunt glandulæ.*
2. *Interior ſuperficies ſeu tunica tam mirum in modum eſt contorta, ut cochleam ſeu inſtrumentum, quo in Hollandiâ ad aquas è profundo hauriendas utuntur* (Belgicè een Handwater-molen) *repræſentet, & hoc in omni lepore locum habere reperio.*

N°. XXIII.

N°. XXIII. Uterus cochleæ marinæ gravidæ, cochleis exiguis refertiſſimus.

Notanda.

1. *Hunc Uterum Aſperæ Arteriæ æmulum, & ex multis annulis cartilagineis eſſe compoſitum.*
2. *Totam uteri cavitatem Cochleis exiguis eſſe refertam, interpoſita materia ſpongioſa aut potius fibrillis ſpongiæ inſtar contextis.*

Repoſitorium IV.

N°. I. Uterus humanus Balſamo induratus, & ita præparatus, ut omnia quæ ad uterum pertinent, vaginâ exceptâ, oculos incurrant. Vid. litteras, per quas particulæ omnes denotantur.

A *Uteri corpus in ſiniſtrum latus retractum, Vide obſerſervat.* 88.
B *Os uteri internum.*
C C *Duo ligamenta, lata dicta.*
D D *Ovaria.*
E E *Tubæ Fallopianæ, ſ. Oviductus inflati, cum earundem fimbriis.*
F *Vaſa ſanguinea repleta, & pèr uterum diſſeminata.*
G *Ligamentum tertium teres, præter naturam huic utero connatum, de quo mentio facta obſ.* 88.

N°. II. Uterus humanus (de quo mentio facta eſt obſ. 85.) per medium diſſectus & Balſamo noſtro induratus, in quo occurrunt.

Notanda.

1. *Uteri cavitas ſanguine coagulato referta.*
2. *Ovario dextro ſanguinis coagulati grumus adhæret; & quia Uteri ut & Tubæ dextræ cavitates ſanguine erant turgidæ, admodum probabile eſt, eundem ſanguinem è Tuba in Ovarium ſtillaſſe, ſicque eidem accreviſſe. Hæc omnia literis ſequentibus demonſtrantur.*

A *Uterus in duas partes diviſus, in cujus cavo ſanguis coagulatus* a *apparet.*
B B *Ovaria.*
C *Sanguis coagulatus ovario dextro agglutinatus.*
D D *Ligamenta lata.*
E E *Ligamenta teretia.*
F F *Tubæ Fallopianæ inflatæ cum annexis fimbriis.*
G G *Vaſa ſanguinea per uterum diſperſa.*
H H *Ova humana.*
I *Os Uteri internum.*

N°. III. Sequioris ſexus Fætus humanus ſex menſium cum dimidio, in liquore jam à multis annis ita conſervatus, ut nil præter animam amiſerit. Hujus ſymbolum:

Nec Mors, nec Vita relictæ.

Notanda.

1. *Naturalis color, magnitudo, craſſitieſque, ſine ullis rugis ita conſervata ſunt, ut pictori inſervire poſſit dictus fætus: videtur enim recenter è vita diſceſſiſſe.*
2. *Umbilicalis funiculus inter pedes viſibilis, planè naturaliter quoque conſtitutus.*
3. *Situm naturalem quoque ſervavit.*

N°. IV. Cerebrum humanum Balſamo lapidis inſtar induratum & inverſum.

Notanda.

1. *In Balſamatione parum aut nihil amiſit de ſua magnitudine, ita ut integram cranii ſui capacitatem poſſit replere.*
2. *Glandula pituitaria & infundibulum* (Lit. A.) *tam affabrè præparata & cerebro annexa, ut in recenti cerebro haud luculentius demonſtrari poſſint.*
3. *Ambæ glandulæ* (B.) *pone infundibulum conſitæ.*
4. *Medulla oblongata, fiſſurarum beneficio in duas partes diviſa, quarum antica minor, major & profundior poſtica.*

5. *Pro-*

5. *Protuberantia annularis.* D.
6. *Cerebri quadripartiti anteriores & poſteriores lobi.* E. E.
7. *Cerebellum lamellatim diſpoſitum.* F.
8. *Nervi olfactorii* G. G.
9. *Nervi Viſorii* H. H.
10. *Nervi oculorum motorii.* I. I.
11. *Nervi Pathetici.* K. K.
12. *Par 5^m. ſecundum Williſium, & 3^m. Veterum.* L. L.
13. *Par 6^m. Williſii ſ. 4^m. Veterum.* M. M.
14. *Par auditorium.* N. N.
15. *Par vagum* O. O.
16. *Nervi acceſſorii* P. P.
17. *Par nonum Williſii & ſeptimum Veterum.*
18. *Par decimum Williſii.*
19. *Infundibulum, artificioſiſſime præparatum, ſervatâ ejus cavitate.*
20. *Tenuis Meninx, ſ. pia Mater.*

N°. V. Pars cerebri anterior Balſamo firmata, pedamento inſiſtens.

N°. VI. Ejuſdem cerebri portio, in qua corticalis ſubſtantia à medullari diſcernitur.

N°. VII. Portio Humani inteſtini Ilei, & Coli, cum annexo Inteſtino Cæco, & ejus proceſſu vermiformi.

Notanda.

1. *Valvulæ coli.*
2. *Glandulæ in proceſſu vermiformi.*

3. *Calculi magnitudine capitis aciculæ majoris, per membranas coli diſperſi; glandulas eſſe in lapideam ſubſtantiam degeneratas, non dubitavi amplius, poſtquam illud in inteſtinis equinis luce meridianâ clarius inveni & conſervavi.*
4. *Cellulæ Coli.*
5. *Tria Coli ligamenta.*

N°. VIII. Vaſculum ligneum, lacca expolitum, & Pilorum manipulum continens, quorum nonnulli Spithamæ longitudine viſuntur.

Notanda.

1. *Hoſce Pilos reperi in Atheromate omenti, pugni majoris magnitudine, Vide Obſerv. 18.*
2. *Nullus horum pilorum gaudet radicibus viſibilibus.*

N°. IX. Pars cranii homicidæ, in perverſa decollatione à carnifice gladio in duas partes diviſa.

Repoſitorium V.

N°. I. Duo oſſa femoris poſt fracturam tam inconcinnè repoſita, aut ſaltem poſt repoſitionem tam malè conſervata, ut fracturarum extremitates ſuper invicem poſitæ & coalitæ, oſſa valde reddiderint decurtata.

Notanda.

1. *Variæ exoſtoſes, quarum nonnullæ acutæ & tenues, non*

rarò

rarò in cauſa ſunt, ut afflicti, etiam ſanati, adhuc impenſe doleant, dum incedere primò conantur; id quod haud mirum, cum in inceſſu muſculi ab acutis iſtis prominentiis atterantur.

2. *Dictæ exoſtoſes non ſolum circa callum, in ambitu fracturæ reperiuntur; verùm etiam ſupra fracturam, è parte ſana proruperunt.*

3. *Circa originem harum exoſtoſium hoc notandum, eaſdem enaſci ex illis foraminulis, in quæ implantantur fibræ tendinoſæ, quibus evulſis anſa datur earundem eruptioni, quod in luxationibus ſimiliter aliquando quoque accidit, cujus exemplum vide in oſſe ſubſequente* N°. 2 *&* 3.

N°. II. Ovis os innominatum, in quo ſequentia notatu digna occurrunt.

Notanda.

1. *Non ſolum in ambitu acetabuli (in quo caput oſſis femoris rotatur) multum oſſis expullulavit, verùm etiam in ipſo acetabulo. Hæ oſſis expulſiones ſ. exoſtoſes ortum duxerunt ex evulſione eorum ligamentorum, quorum beneficio os innominatum oſſi femoris coarticulatur: idque ab ictu vehementiori, unde ſimul etiam os femoris frangebatur. Hanc meam opinionem confirmant quoque oſſa* N°. 3 *&* 4. *pedamento communi inſiſtentia, quorum os primum os femoris eſt ſupracitatum, poſt fracturam vitioſe ferruminatum. In quo variæ quoque reperiuntur exoſtoſes è ſana parte prominulæ. Os ſecundum, dicto oſſi femoris adſitum, inferior pars eſt oſſis tibiæ canis venatici, qui inſe-*

quendo Cuniculum à ſaltu altiori in pedis luxationem incidit, unde ligamenta quoque ex oſſe evellebantur & eodem in loco variæ exoſtoſes à me poſt mortem ejus ſunt repertæ.

N°. V. Syntaxis oſſium utriuſque pedis filo æneo tam affabrè concinnata, ut fila oculos vix incurrant.

N°. VI. Sceleton Pueri recens nati, capiti oſſeo hominis adulti inſiſtens, quòd illi loco pedamenti inſervit. Siniſtrâ continet portionem peritonæi cujuſdam hernioſi, in quo peritonæo viſui exhibetur hernia omentalis.

Poſt Funera proſum.

Notanda.

1. *Hic luce meridiana clarius conſtat, in eo affectu hernioſo peritonæum quidem dilatari & extendi, idque vel in hoc vel in illo loco, non verò diſrumpi.*
2. *Vaſa ſpermatica ſub peritonæo decurrere, aut per ſuperficiem ejus exteriorem repere. Quod ſi Authores ſuper hac re conſulantur, illi dicta vaſa inter peritonæi duplicaturam procurrere autumant; nos verò talem, qualem illi deſcripsêre, duplicaturam haud admittimus.*
3. *Dicti Scelsti caput ſerrâ maxima ex parte diviſum eſt, ut falcis veram conſtitutionem, ſicut & duræ matris duplicaturam cerebrum à cerebello dividentem, videre liceret. Cætera conveniunt cum aliis prægreſſis Sceletis.*
4. *In capite oſſeo, quod dicto Sceleto pro pedamento eſt, ſutura ſagittalis ad naſi radicem uſque extenditur.*

5. *In-*

5. *Inferior ejus maxilla omnibus alveolis (uno excepto) deſtituta, dimidiam partem ſuæ altitudinis amiſit, unde foramina nervi quarti paris exitui deſtinata, in ſupremo maxillæ viſuntur.*

6. *Maxilla ſuperior tantum quoque de ſua altitudine (propter alveolorum annihilationem) amiſit, ut vix calami ſcriptorii latitudo remanſerit.*

7. *Foramen oſſis cuneiformis, quod falſo quartum audit, (non ſolum enim inſculptum eſt oſſi ſphænoideo, verum etiam oſſi zygomatico, & maxillari) & in exteriori parte orbitæ oculi invenitur, tantæ eſt capacitatis aut latitudinis, ut nuci avellanæ facilè viam præbeat.*

Notandum hic quoque, oſſa, in quibus dictum foramen exſculptum eſt, nempe os ſphænoideum, os zygomaticum, & os maxillare, diminui neceſſe eſſe.

8. *In Tumbæ Baſi caput oſſeum reperitur, in quo foramen dictum ejuſdem capacitatis eſt.*

9. *Foramina nervorum viſoriorum exitui deſtinata, ut & foramen quintum & ſextum oſſis ſphænoidis multò quoque ampliora propter oſſium diminutionem. Ita ut in ſenio non ſolùm partes molliores, puta muſculi, pinguedo &c. aliquando ſummopere diminuantur, verùm etiam aliquando partes oſſeæ.*

10. *In dicto capite oſſeo duo quoque exſtant oſſa triangularia inter ſuturam ſagittalem & lambdoideam.*

11. *Oſſicula Wormiana varia reperiuntur in ſuturis ſquammoſis oſſium temporalium.*

Theca B. *Repoſitorium* I.

N°. I. Particula pulmonis, è fæminâ, inflata & ſpongiæ æmula; in qua veſiculæ pulmonales, ſubſtantiam pulmonis conſtituentes, luculenter apparent.

N°. II. Particula pulmonis, è Viro, inflata, pedamento inſiſtens, in cujus bronchiis pulmonalibus calculus ingens, & præter eum, varii adhuc calculi eidem pedamento inſiſtentes.

Notanda.

1. *Veſiculæ pulmonales innumerabiles viſuntur diverſæ magnitudinis.*
2. *Vaſcula ſanguinea tranſverſim ſecta.*

N°. III. Particula pulmonis vitulini inflata, in qua veſicularis ſubſtantia, vaſorum veſtigia, ut & ſepta membranacea, pulmonem in varios lobos dividentia, apprimè viſuntur. In eodem pedamento varii quoque calculi, è pulmone bovino deſumpti, conſpiciuntur.

N°. IV. Ejuſdem vitulini pulmonis portio, in qua mox dicta ſepta membranacea ab inflatione inſtar ſpongiæ expanſa, ut & tumor flatulentus reperiuntur.

N°. V. Pulmonis Vitulini portio, in qua ſepta ſupradicta magis adhuc ſunt expanſa.

N°. VI.

N°. VI. Pulmonis lobulus ab annexis lobulis ita ſeparatus, ut ne quidem læſa ſit ambiens ejus membrana, unde inflatus à me exſiccatus eſt. Huic annectitur ramulus aſperæ arteriæ.

Sub dicto Repoſitorio primo.

N°. VII. Pedamentum variis particulis pulmonis inflatis inſtructum.

Notanda.

1. *Particula pulmonis, cujus ſepta membranacea ita ſunt extenſa, ut cellulas adipoſas repræſentent.*
2. *Ejuſdem pulmonis portio, cujus ambiens membrana eſt ablata, & ſic medullæ ſambuci ad amuſſim reſpondet.*
3. *Portio pulmonis inflata, cujus vaſa tranſverſim ſecta apprimè apparent.*
4. *Portio dicti pulmonis in varios lobos diviſa.*
5. *Particula pulmonis, cujus membrana, quantumvis tenuiſſima exiſtat, flatu tamen in cellulas innumerabiles ſeparata eſt.*
6. *Pulmonis inflati portio, quæ ab ambiente membrana ſuſpensâ manu ſeparata eſt, & ſericum ad contactum mentitur.*
7. *Membrana pulmonis tenuiſſima.*

N°. I. Vituli lien à glandulis ſeu parenchymate glanduloſo ſeparatus, & inflatus, per cujus ſuperficiem vaſa lymphatica numeroſa inflata diſſeminantur.

N°. II. Anatis os alæ fractum & ſanatum.

Notanda.

Hujus fracturæ callus ex materia oſſeo-ſpongioſa, diploës in cranio inſtar, conſtat; id quod aliquoties in homine quoque obſervavi: ita ut haud nimis fidendum ſit iis, qui autumant fracturarum callum ſemper tantæ eſſe firmitatis, ut oſſa olim fracta & ferruminata citius (ſi denuo fracturam patiantur) in loco vicino, quam in dicto callo frangantur.

N°. III. Pulmonis vitulini portio non inflata, ut vaſa ſanguinea per pulmonis lobulos diſperſa melius in conſpectum producerentur.

Notanda.

1. *Vaſcula ſanguinea ceraceâ materiâ ita repleta, ut ne quidem eorum extremitates oculis ſine microſcopio aſſequi poſſimus.*
2. *Lobulorum ſubdiviſiones.*
3. *Clarè hic conſtat vaſa ſanguinea unius lobuli nullum habere commercium cum alterius lobuli vaſis, intercedente membranâ, aut ſepto membranaceo. Imò membrana cujuſque lobuli ambit tantum lobulum proprium: vaſorumque ramuli proſpiciunt tantum ſuo proprio lobulo. Hoc ita ſeſe habere in pulmone vitulino expertus ſum. In Homine verò non ſemper (ſi unquam) illud locum habere, videſis* N°. 4.

N°. IV.

N°. IV. Pulmonis humani particula aëre non diſtenta, propter mox memoratam rationem.

Notanda.

1. *Vaſcula ſanguinea ceraceâ materiâ tam affabrè eò uſque ſunt oppleta, ut eorum extremi ramuſculi, qui vix microſcopio detegi poſſunt, etiam ceram receperint.*
2. *Materia ceracea plurimis in locis per arterias adacta, & ad lobulorum veſiculas perducta, eaſdem replevit veſiculas pulmonales. Exinde in Hæmoptyſi palam fit, quomodo ſanguis rapidior factus, propter hanc vel illam cauſam, nempe calorem, tenuitatem &c. aliquando per arterias ad veſiculas pulmonales, & ex iis ad aſperæ arteriæ ramuſculos deductus, per os rejiciatur.*

N°. V. VI. VII. Pulmonis vitulini non inflati portiones, quarum vaſcula materiâ dictâ infarcta ſunt.

Notanda.

1. *In hiſce perſpicilli ope extremitates vaſorum melius adhuc deteguntur.*
2. *Lobulorum diviſiones clarius hic quoque apparent.*
3. *Lobulorum dictorum ſubdiviſiones hic quoque ita apparent, ut quiſque lobulus grani hordei cortice obducti magnitudinem repræſentet.*
4. *Veſiculæ pulmonales ex parte materiâ ceraceâ, per arterias adactâ, oppletæ viſuntur.*

N°. VIII. Bovinæ aſperæ Arteriæ pars, per cujus ràmuſculos variæ hydatides diſperguntur, qui affectus, quantumvis bubus magis quàm hominibus proprius ſit, non raro tamen in pulmone humano pariter reperitur.

Notanda.

In hiſce Hydatidibus obſervatu dignum eſt, eaſdem flatu à me fuiſſe repletas, exſiccatas, & ita conſervatas, ut naturalem ferè magnitudinem & formam reſervarint.

N°. IX. Fœtus quatuor menſium Sceleton dextra penem juvenis, in taleolas diſſectum, gerens, in cujus interioribus nonnulla, à nemine hactenus detecta, egregiè demonſtrantur. Vide obſer. 94.

Quantum eſt quod neſcimus!

N°. X. Vaſcula ſanguinea per membranas diſperſa, & Mercurio vivo repleta, ut ramificationes & inoſculationes arteriarum conſpici poſſint.

N°. XI. Inter repoſitorium ſecundum & tertium parieti affixa conſpiciuntur varia Vaſcula Sanguinea, materiâ ceraceâ repleta, & ab omnibus adhærentibus membranis ita ſeparata, ut nil membranacei ſuperſit: quod rariſſimum cenſeo; præſertim quia minutiſſimi ramuſculi ſunt infarcti, & ab omnibus adhærentibus ſeparati. Vide Lit. A, B, C.

Re-

Fig. 1.

Repoſitorium III.

N°. I. Sceleton infantis ſex menſium, cujus caput oſſeum portione Omenti, ſericum repræſentantis, tegitur.

Naſcimur ad mortem, Morimur ad vitam.

Notanda.

1. *Sternum ex quatuor oſſiculis conſtat.*
2. *In tarſo & carpo nil oſſei adhuc apparet.*
3. *Deformitas exigua reperitur in maxillæ ſuperioris medio.*

N°. II. Placenta uterina ab obſtetrice in evulſione digito indice magna ex parte in duas partes divulſa, & porrò plures ante annos tam artificiosè à me Balſamo præparata, ut hiſce diebus pictor ſubſequenti figura primâ eam repræſentârit.

Figur. I. Expoſitio.

A *Placenta Uterina.*
B *Fiſſura ab obſtetricis digito indice facta dum placentam evelleret.*
C *Locus ubi funiculus ſeſe in placentam inſinuat, circa quem locum obſervatu dignum eſt, quo magis ad centrum ſeſe inſinuat funiculus, eò difficiliorem eſſe extractionem. vid. obſ. 97.*

F 3 D *Pars*

D *Pars arteriæ umbilicalis funiculi quæ miro flexu ſeſe reflectit, quod in recenti funiculo nodum repræſentat, è cujus multiplicitate obſtetrices temerariæ augurantur fœtuum numerum, ab hac puerpera poſthac luci exponendorum.*

N°. III. Gallinæ Uterus cum annexo ovario, &c.

Notanda.

A *Uterum denotat, in quo ovum per aliquod temporis ſpatium, ad ſui perfectionem, imo corticis obductionem, detinetur.*

B *Uteri vulva, ſ. vagina.*

C *Oviductus miro flexu contortus.*

D *Infundibulum ſ. Ovarii introitus.*

E *Oviductus expanſio, ſ. Tuba Fallopiana.*

F *Calices è quibus vitelli ſunt elapſi.*

G *Calicum pedunculi, è quibus dependent Vitelli.*

H *Vitellorum racemus.*

I *Vitelli majores in racemi ambitu locati.*

K *Vitelli minores; circa racemi centrum poſiti.*

N°. IV. Effœtæ Gallinæ Uterus cum oviductu.

Notanda.

1. *Degeneratio ejuſdem uteri & oviductus, cum gallina eſt effœta.*
2. *Non omnes circumvolutiones oviductus obliteratæ comparent.*

N°. V.

Nº. V. Gemellorum ſex menſium Sceleta, Brachiis contortis ſeſe mutuò amplectentia.

Prima, quæ vitam dedit, hora carpſit.

Notanda.

1. *In unius ſterno tria reperiuntur oſſicula rotunda, in alterius verò tantum unum, quod oſſificationis diverſitatem innuit, eorumque opinionem falſam eſſe oſtendit, qui tempus oſſificationis tam præcisè determinare geſtiunt.*
2. *In tarſo & carpo nil oſſei adhuc apparet.*
3. *In infima parte capitis oſſei utriuſque Sceleti omnia oſſicula ab omnibus membranis, pinguedine, & muſculis tam nitidè ſunt mundata, ut nil viſum impediat; & ſic ſumma differentia nobis occurrit inter oſſicula horum tenellorum Sceletorum, & oſſa adultorum; id quod viſu mirum & delectabile.*

Nº. VI. Placenta uterina humana cum ſuo funiculo umbilicali.

Notanda.

1. *Omnes arteriæ à me ſunt repletæ materiâ albâ, venæ è contrà materiâ rubrâ; quæ variegatio aſpectu jucunda.*
2. *Tam artificiosè præparata eſt Placenta, ut naturalem magnitudinem, formam, & craſſitiem reſervarit.*

Nº. VII.

N°. VII. Crepidæ è Corio humano confectæ.

N°. VIII. Cutis in filamenta diſſoluta, quæ fila ſericea non malè referunt.

N°. IX, X, XI. Funiculi umbilicales à fibris & membrana ambiente ſeparati, quorum vaſa ſunt inflata, & tam artificiosè exſiccata, Balſamoque præparata, ut naturalem capacitatem, ſine rugis aut foveis, retinuerint.

N°. XII. Pars cerebri humani anterior Balſamo imprægnata & lapidis inſtar indurata.

Notanda.

1. *Omnes cerebri gyri & anfractus egregiè conſpiciuntur.*
2. *Quantumvis indurata ſit dicta cerebri portio, nulla tamen ruga in ea invenitur.*

N°. XIII. Pars venæ portæ oſſefacta è corpore hydropicæ.

N°. XIV.

N°. XIV. Embryonis quatuor menſium Sceleton, cujus pedes ad curſum directi; dextra gerit particulam Oſſis femoris carie infecti.

Neque ulla eſt aut magno aut parvo lethi fuga.

Notanda.

1. *Hæc oſſis particula deſumpta eſt poſt mortem è femore cujuſdam mulieris, tumore ſpongioſo obſeſſæ.*
2. *Quantumvis os femoris in dicta ægra magna ex parte eſſet carioſum & in multa fragmenta, propter dictum affectum, diviſum; omnia tamen fragmenta erant nivea, & nulla nigredine inquinata; quod pluries obſervavi, quando dicti tumores ante obitum non fuerant aperti, & ſi aëri denegatus fuerat introitus.*

N°. XV. Portio inteſtini Ilei è lepore deſumpta, in qua glandulæ inteſtinales luculenter ſeſe offerunt.

N°. XVI. Cordis bovini auricula dextra, lapidis inſtar jam â viginti quinque annis nitidè conſervata.

N°. XVII. Membrana, per cujus duplicaturam vaſcula ſanguinea, ſanguine proprio infarcta, tam ſubtilia diſtribuuntur, ut viſus aciem fugiant; Microſcopii tamen beneficio ramuſculorum extremitates, imo corpus reticulare Malpighii, in ſenſus incurrunt.

N°. XVIII. Ramus arteriæ pulmonalis ceracea materia oppletus, & ab omnibus membranis ſeparatus, arboremque repræſentans.

N°. XIX. Cerebrum ovinum Balſamo lapidis inſtar induratum.

Notanda.

1. *Ita reclinatum eſt cerebrum iſtud, ut duo ventriculi anteriores, imò & tertius ventriculus, conſpici poſſint.*
2. *In eo quoque luce meridiana clarius conſpiciuntur Glandula pinealis, Teſtes, Nates, Medulla oblongata, ut & ejuſdem medullæ oblongatæ crura, &c.*

N°. XX. Cor infantis balſamo conditum, & ita præparatum, ut foramen ovale, duo ventriculi, paries, utraque auricula, valvulæ, imò & vaſorum exortus compareant.

N°. XXI. Cor ovinum Balſamatum, in quo auriculæ naturalem capacitatem retinuerunt. Præterea ibidem vaſorum exortus obſervatur.

Notanda.

Vaſa coronaria Mercurio vivo ſunt infarcta.

N°. XXII. Cor ovinum jam ante viginti & ſex annos Balſamo induratum.

N°. XXIII.

Nº. XXIII. Cuniculi corculum Balſamo tam nitidè præparatum, ut naturaliter adhuc turgidulum appareat.

Nº. XXIV. Cor ex anate deſumptum.

Nº. XXV. Uterus ovinus, in quo varia oſſicula ſuperſunt à prægreſſa imprægnatione, fætu in utero denato, & per partes expulſo.

Notanda.

1. *Vaſa ceracea materia ita oppleta, ut eorum curſus ſerpentinus demonſtrari poſſit.*

a a. *Uteri Cornua; potius Uteri Biſurcatio; ſemper enim pars poſterior uteri in duas finditur partes, quæ cornua repræſentantes, cornua audiunt.*

B B. *Oviductus.*

C. *Vagina.*

D. *Veſica.*

E. *Meatus urinarius.*

F. *Ovarium ſiniſtrum.*

Nº. XXVI. Hominis inteſtini jejuni portio.

Notanda.

1. *Valvulæ conniventes luculenter in ea detectæ.*

2. Lit. A. *Tumorem deſignat in eodem inteſtino, qui à flatu ſubortus eſt, poſtquam exterior tunica leviter fuit læſa;*

ejuſmodi tumores quoque oriri in arteriis, à ſanguinis propulſione, qui Aneuriſmata audiunt, poſtquam alterutra tunica læſa eſt, omnibus conſtat.

Repoſitorium IV.

N°. I. Hominis inteſtini coli, & ilei portio, cum annexo inteſtino cæco & appendicula vermiformi.

Notanda.

1. *Glandulæ numeroſæ in dicta inteſtini ilei portione.*
2. *Glandularum acervus in proceſſu vermiformi.*
3. *Valvularum inteſtini Ilei, (aut ſi mavis Coli,) naturalis conſtitutio tam affabrè reſervata eſt, ut nil deficiat; & ſic facillime concipi poteſt regreſſum excrementorum è Colo & Cæco ad Ileum in ſtatu naturali prorſus eſſe impeditum.*

N°. II. Diverſæ portiones inteſtini Ilei è Puero.

Notanda.

Omnes ſunt inverſæ, ut glandulæ inteſtinales melius in conſpectum producerentur.

N°. III. Pueri biennis ſtomachus.

N°. IV.

N°. IV. Inteſtini jejuni humani portio; cujus valvulas conniventes reperi obliteratas, aut in nihilum redactas; cujus affectûs nullus Authorum, quod ſciam, adhuc mentionem fecit.

Notanda.

In dicto proceſſu materia lapidis inſtar dura reperitur.

N°. V. Oſſa pedis ovilli ita exarticulata, ut animal coactum fuerit ſupra dorſum pedis incedere.

N°. VI. Hominis inteſtinum Cæcum à Colo ſeparatum; huic annexus eſt proceſſus vermiformis.

Notanda.

1. *In dicto proceſſu vermiformi corpuſcula, lapidis inſtar dura, poſt mortem inveni.*
2. *Dictus proceſſus glandulis ſcatet.*
3. *Per Cæcum variæ quoque glandulæ diſſeminantur.*

N°. VII. Inteſtini Ilei è Vitulo deſumpti portio.

Notanda.

1. *Totum inteſtinum à vaſorum repletione artificioſa rubet, quaſi eſſet inflammatum; atque hinc ratio & modus veræ inflammationis deduci poteſt.*
2. *Glandulæ numeroſiſſimè per dictum inteſtinum diſſeminatæ.*

N°. VIII. Fætus recenter in lucem editi omnia inteſtina meſenterio adhuc cohærentia, naturalemque ſitum occupantia.

Notanda.

1. *Quanta ſit differentia inter inteſtinum Cæcum recens nati & adulti, hic apparet.*
2. *Leviter ſunt inflata, & Balſamo ita indurata, ut nulla fovea in iis reperiatur.*

N°. IX. Ureteris calculoſi portio, ita extenſa ob calculorum tranſitum frequentem, ut minorem digitum facile recipiat.

N°. X. Inteſtini Ilei humani portio.

Notanda.

1. *Vaſa ſanguinea ceraceâ materiâ infarcta.*
2. *Vaſcula unius lateris cum alterius vaſculis communicant & ſeſe invicem oſculantur.*
3. *Valvularum conniventium vaſcula ſanguinea eâdem materia ſunt oppleta; vide fig.*

N°. XI. Trunci Arteriæ magnæ & Arteriæ pulmonalis circa cordis baſin abſciſſi, idque è corpore Vitulino, recenter in lucem edito.

Notanda.

1. *Dicti trunci repleti ſunt.*

2. *Ductus*

2. *Ductus arterioſus, per quem ſanguis in fœtu immediatè ex arteria pulmonali in arteriam magnam transſunditur, hic quoque conſpicitur.*

Nº. XII. Fætus humani ſex menſium Sceleton.

Nº. XIII. Vituli ſplen à parenchymate glanduloſo ſeu glandulis ſeparatus, & inflatus, quantumvis nullibi membrana ejus læſa ſit; qui ſeparandi modus à me ante viginti ſex annos eſt inventus.

Nº. XIV. Hominis inteſtinum duodenum, in quo paucæ aut nullæ valvulæ conniventes communiter inveniuntur.

Nº. XV. Hepatis portio, in qua glandulæ hujus Viſceris luculentiſſime apparent.

Nº. XVI. Infantis caput balſamatum, lapidis inſtar induratum, & corona laurea (margaritis intertextâ) nitide cinctum, & ſic pedamento ſuffultum.

Nº. XVII. Arteriæ ramus repletus, mirum in modum ramuſculos ſuos ſpargens.

Re-

Repoſitorium V. & infimum.

Nº. I. Fætus humanus octo menſium cum dimidio, roſtrum piſcis Gladii dentibus aſperioribus præditum humero gerens.

Ah fata, ah aſpera fata!

Nº. II. Infantis quinque menſes nati Sceleton, dextrâ ramum arteriæ ceraceâ materiâ infarctum elevans; ſiniſtra verò vituli inteſtinis innixum.

Quid grandia molimur tenues!

Notanda.

1. *In oſſe ſterno oſſicula ſolitò numeroſiora, imo nonnulla gemina.*
2. *Dentes inciſorii eruptionem minantur.*
3. *Varia oſſicula Wormiana inter os frontis & ſphœnoidis, præſertim in latere dextro.*
4. *In Occipitis oſſe foraminulum præternaturale.*
5. *Nil ferè oſſei in carpis.*
6. *In tarſo verò nonnullæ cartilagines oſſeam induerunt ſubſtantiam.*

Nº. III.

N°. III. Infantis bimeſtris Sceleton, dextrà gerens faſciculum florum naturalium, quorum colores admodum amœni jam à plurimis annis ſuperſtites manent; prout ſunt Amaranthoides Africana, Stœchas citrina latifolia, Gnaphalium, &c. Ab ejus ſiniſtra dependet catena, cui affixus eſt calculus ex veſica fellea humana deſumptus, qui nucis moſchatæ magnitudinem refert; quibus quaſi exprimit juventutis florem, & ſenectutis ſpinam.

Notanda.

1. *Sinus longitudinalis per fontanellam egregiè tranſparet.*
2. *Circa os pectoris idem ferè obſervatur ac in præcedenti.*
3. *Oſſicula auditus in ſiniſtro latere in ſitu naturali viſuntur.*

N°. IV. Sceleton ſex menſium, è cujus dextra Margaritæ funiculo conſtrictæ, ut & aliæ majores dependent; in ſiniſtra gerit concham matris perlarum ut & varias margaritas filo conſtrictas; cujus ſymbolum:

Morte linquenda Omnia.

Notanda.

1. *Duo ex inciſoriis dentibus in maxilla ſuperiori proruperunt, inferiores è contra ſub craſſiori membrana adhuc latitant.*
2. *In Tarſo, Talus, Calx, Os naviculare & teſſaræ, ex parte oſſeam induerunt naturam.*

H N°. V.

N°. V. Venæ brachii humani ceraceâ materiâ repletæ, in quibus variæ protuberantiæ, valvulas denotantes, apparent.

Repoſitorium I.

N°. I. Penis cum annexa Veſica ex Ove deſumptus, cujus meatu urinario magna ex parte deficiente, urina ſeſe exoneraverat per foramen in poſtica penis parte: qui affectus in homine aliquando quoque occurrit, & ſterilitatem affert.

N°. II. Inteſtinum Cæcum cum Coli portione è fætu recens nato, in quibus obſervatu dignum eſt, Cæcum cum proceſſu vermiformi canalem eſſe uniformem, abſque peculiari prominentia, quemadmodum in ætate provectioribus. Vid. figur. 2. obſervatu quoque dignum, Ileum & Colon ejuſdem eſſe capacitatis.

Figur. 2. Explanatio.

A *Inteſtini Ilei portio, ubi in Colon ſeſe inſerit.*
B *Inteſtini Coli portio.*
C *Inteſtini Cæci cum proceſſu vermiformi confuſio, & inſtar cornu arietini contorti.*

N°. III.

N°. III. Portio arteriæ magnæ, circa egreſſum è Corde abſciſſa, cujus valvulæ oſſefactæ, coalitæ, & planè deformes redditæ. De quibus mentio facta eſt in obſervatione *69*. Vide quoque Fig. 57. obſerv. *69*.

N°. IV. Inteſtini Ovini portio, cujus vaſa repleta.

Repoſitorium II.

N°. I. Portio Coli Leporini glandulis refertiſſima.

N°. II. Ureteris Equini portio.

N°. III. Fætus humani Sceleton quatuor menſium cum dimidio, dextram in altum elevans, ſiniſtra vero exiguum ſerpentem gerens, cujus cauda in os inſerta circulum repræſentat.

Finiſque ab origine pendet.

N°. IV. & V. Renes Ovini prodigioſi, inflati & Balſamo præparati cum annexis ureteribus.

Circa hos notanda.

1. *Inter omnes diſſectiones anatomicas, quas celebravi hactenus, nunquam caſum rariorem offendi; utrumque enim renem ita expanſum inveni, ut uterque pintam*

cum dimidia liquoris contineret. Quæ extenſio ſuborta fuit ab impedito urinæ libero exitu ad veſicam, unde renes ita ſunt extenſi & ſubſtantiâ adeò tenues facti, ut videantur veſicæ urinariæ, excepto utriuſque extremo, ubi carneo-glanduloſam retinuere ſubſtantiam. Hic affectus (quoniam conſiſtit in dilatatione & expanſione enormi, ob continuum & irritum expellendi conatum) cum hernia coincidit, ac proinde jure meritò Hernia renalis nominandus eſt.

2. *Arteriarum ceracea materia infarctarum curſus naturalis in hiſce expanſis renibus meliùs, quam in renibus bene conſtitutis, videri poteſt.*
3. *Ureteres admodum tortuoſi, & circa exortum tantæ capacitatis, ut paſtinacam majorem recipere poſſint.*
4. *Utrumque renem exiguo foramine aperui, ut interiora melius conſpici poſſent, ubi variæ concamerationes membranoſæ apparent.*

N°. VI. Veſica ex eadem Ove deſumpta, quæ veram cauſam remoræ urinæ manifeſtat: ſi enim attendas introitum ureterum in veſicam, litteris A A denotatum, nullam viſibilem reperies aperturam, attamen aliqualem fuiſſe ante exſiccationem, ſequens probat experimentum. Per tubulum ureteribus inſertum vi quadam adactus flatus, aliquatenus veſicam intrabat. Dico, *vi quadam*, quoniam flatu leviter adacto haud extendebatur veſica, propter membranulam illud impedientem. Tubulo verò in veſicam inſerto, ſtatim ureteres imò & renes flatu extendebantur.

No-

Notanda.

B B. *Ureterum extrema, ubi veſicam intrare conſueverunt, demonſtrant! ubi conſideratu dignum eſt, dicta extrema ita eſſe extenſa, ut duos globulos nucis juglandis craſſitie repræſentent.*

C C. *Rotundarum & exiguarum membranarum veſtigia denotant, quæ obſtaculo fuêre, ne urina in veſicam liberè deſcendere potuerit.*

D. *Sphincter dictæ veſicæ.*

E. *Vas Lymphaticum per pelvim & renem diſperſum.*

F F. *Renum extremitates, quæ glandulo-carnoſam retinuêre ſubſtantiam.*

N°. VII. Sceleton Embryonis humani trium menſium, ſiniſtra ferens ſpinas ex Echinomelocacto deſumptas, ſtellamque repræſentantes. Dextrâ verò in cœlum elevatâ pro ſymbolo habet:

Per aſpera ad Aſtra.

N°. VIII. Capſula in qua annulus aureus, qui loco adamantis, aut alterius lapidis pretioſi, calculum humanum continet octangularem, in veſica, dum viveret ægra, tam affabrè politum ut mirum appareat intuenti. Vide obſervationem primam, ubi inauditam reperies hiſtoriam.

N°. IX. Veſica Humana tribus ureteribus inſtructa, quorum unuſquiſque ſeorſim ſeſe exonerat in veſicæ cavitatem.

N°. X. Gallinæ Africanæ inteſtinum cæcum, per quod Striæ membranoſæ variæ diſtribuuntur.

N°. XI. Vituli ſplen à parenchymate glanduloſo & ambiente membrana ſeparatus, cujus arteria ceraceâ materiâ infarcta.

N°. XII. Arteria ſplenica vitulina repleta, & ab omnibus fibris membranaceis circumſitis ſeparata, ita ut nuda appareat arteria.

Repoſitorium III.

N°. I. Equi, recens in lucem editi, Inteſtinum Cæcum, cum annexa portione Coli & Cæci.

Notanda.

1. *Valvulæ Coli ita coalitæ, ut excrementorum tranſitus in totum fuerit impeditus, unde mors ſubitanea ſuborta fuit.*
2. *Triplex ligamentum in Colo, ſicut in homine.*
3. *Hinc triplices quoque ſunt valvulæ conniventes in Colo, cellulas repræſentantes.*

N°. II.

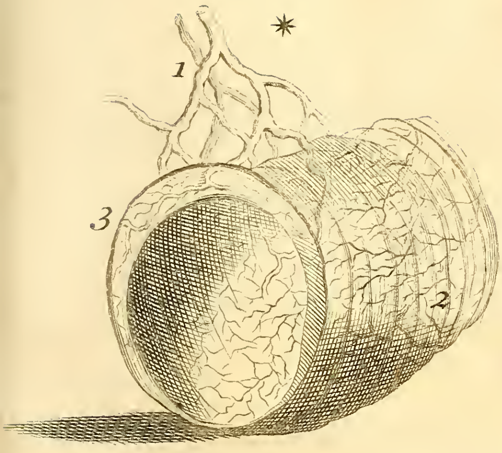

Fig. 2.

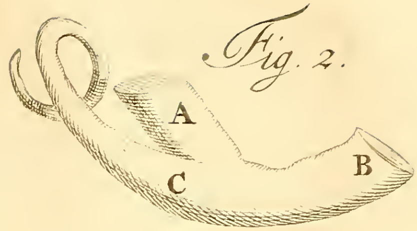
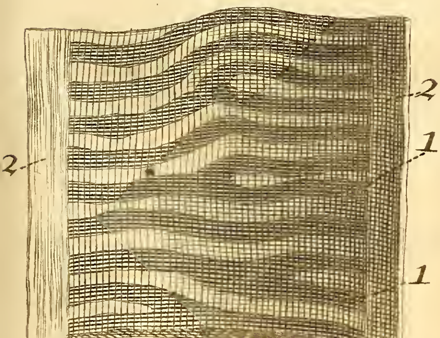

Fig. 3.

Fig. 4.

N°. II. Inteſtini Ilei humani portio, in qua diverticulum ſatis magnum & præternaturale reperitur. Vide fig. 3.

Figur. 3. Explicatio.

A A. *Inteſtini Ilei portio.*
D *Diverticulum præternaturale.*

N°. III. Hepatis vaſa à glanduloſo parenchymate ſeparata, & tam affabrè concinnata, ut variis in locis ne quidem capillaria Vaſcula deficiant.

Notanda.

A *Vena cava per hepar diſperſa.*
B *Vena portæ.*
C *Vena umbilicalis in ligamentum mutata.*
D *Ductus venoſus itidem in ligamentum degeneratus.*

N°. IV. Gemellorum humanorum, ſex menſes cum dimidio natorum, Sceleta nivea, arteriam rubicundâ materiâ oppletam humeris gerentia.

Nos dulcis vitæ exſortes & ab ubere raptos abſtulit atra dies, & funere merſit acerbo.

Notanda.

1. *In oſſe pectoris unius tria reperiuntur oſſicula rotunda, in alterius verò quatuor.*

2. Au-

2. *Auditus oſſicula nondum perfecta luculenter in ſtatu naturali viſuntur.*

3. *Obſervatu dignum, tantum diſcriminis intercedere inter utriuſque fontanellæ latitudinem.*

N°. V. Arteria Pulmonalis à Veſiculis pulmonalibus ſeparata, & in ramuſculos minutiſſimos diviſa; Huic connectitur portio arteriæ magnæ à corde abſciſſa.

Notandum.

A *Ductum arterioſum, inter arteriam pulmonalem & arteriam magnam ſitum, indigitat.*

N°. VI. Parieti hujus thecæ adhæret portio arteriæ pulmonalis à veſiculis pulmonalibus tam affabre ſeparata, ut ejus extremitates pluſquam capillares optimè ſint conſervatæ.

N°. VII. Fætus humani maturi Sceleton gerens arteriæ ramum, qui pectori innititur.

Cum tantum in vita reſtet tranſire malorum, liber ab his letho, lætus ſine voce triumpho.

N°. VIII. Inteſtini jejuni Vitulini portio, glandulis refertiſſima, cujus vaſa ceraceâ materiâ ſunt oppleta.

N°. IX.

N°. IX. Septum lucidum è Cerebro Hydrocephali octo annos nati.

Notanda.

1. *Pars inferior hujus Septi infernè cerebro erat connatum, & variis in locis pertuſum aut perforatum, ita ut lymphaticus humor in ventriculis contentus ex uno ad alterum ventriculum potuerit profluere.*
2. *Latex aquoſus in ventriculis de die in diem ita accreverat, ut pintam dimidiam & ultrà invenerim; unde cerebri ſubſtantiam diminutam reperiebam.*
3. *Totum caput in majorem molem erat extenſum, ſuturis ita biantibus, ut digitum facile interponerem, quemadmodum videtis.* N°. 10.

N°. X. Pars cranii è mox memorato Hydrocephalo.

N°. XI. Vituli ſplen à glanduloſo parenchymate ſeparatus, in quo arteriâ repletâ, venæ obliteratio eleganter viſui occurrit.

N°. XII. Vetulæ Uterus cum annexis Veſica urinaria, Ovariis, Tubis Fallopianis, ligamentis, inteſtino recto, &c. Præterea innumerabilia vaſcula ſanguinea per uterum diſperſa, & ceraceâ materiâ infarcta viſuntur.

Notanda.

1. *In ſiniſtrum latus contractus eſt uterus; de quo affectu legitur*

legitur obſervat. 88. *me ſcil. ſemel tantum hunc affectum poſt mortem inveniſſe; hic autem ſecundum habemus exemplum.*

2. *Ovaria in nihilum ferè redacta in hac vetula.*
3. *Tubæ præter naturam ovariis connatæ, & occæcatæ, ſterilitatem incurabilem arguunt, vid. obſ.* 83.
4. *Omenti portio utero connata.*

N°. XIII. Embryonis humani trium menſium cum dimidio Sceleton, ſiniſtrâ ferens ranæ ſtomachum, cum annexis inteſtinis inflatis.

Quid grandia molimur tenues!

N°. XIV. Vituli ſplen â glanduloſo parenchymate ſeparatus, & inflatus, cujus arteria repleta.

N°. XV. Uterus humanus artificioſiſſimè Balſamo conditus, ita ut omnia naturalem magnitudinem & ſitum conſervarint. Præterea veſica cum annexis ureteribus inflata, naturalem capacitatem, ſitum, & rotunditatem, ſine rugis aut foveis reſervavit. In eadem veſica fibrarum curſus nitide quoque videri poſſunt.

Notanda.

a *Veſicam deſignat.*
b b *Ureterum portiones.*
ç *Meatus urinarius.*
d *Vagina.*
e *Os uteri.*

f *Rugæ*

f *Rugæ in ſuperiori parte vaginæ.*
g g *Ovaria.*
h h *Ova.*
i i *Ligamenta lata.*
k k *Rotunda, potius teretia ligamenta.*
l l *Tubæ Fallopianæ.*
m m *Earum fimbriæ.*
n n *Vaſa ſanguinea per uterum diſperſa.*

N°. XVI. Leporis Paraſtatæ Mercurio vivo repletæ, in quibus notatu dignum eſt, Mercurium per vaſa ejaculatoria adactum, non ſolùm paraſtatas verum etiam quædam alia vaſcula minutiſſima verſus abdomen tendentia, repleviſſe.

N°. XVII. Embryonis duorum menſium cum dimidio Sceleton ſiniſtrâ gerens aſperam arteriam fætus quatuor menſium.

Quo vivamus, vivere deſinimus.

N°. XVIII. Equi ren ſuccenturiatus naturalem magnitudinem & conſtitutionem habens.

N°. XIX. Ventriculi humani portio, cujus pylorus annulum repræſentat, quod in ventriculis humanis ſemper ferè locum habere reperio.

N°. XX. Hominis Veſiculæ ſeminales ceraceâ materiâ alba oppletæ cum annexis vaſis ejaculatoriis & proſtatis.

N°. XXI. Arteriæ ramus major ab omnibus fibris denudatus, & ceraceâ materiâ infarctus.

Repoſitorium IV.

N°. I. Ren humanus Balſamo præparatus, cujus ureter tortuoſus à calculorum tranſitu ſummopere extenſus eſt.

N°. II. Portio ventriculi humani inciſa, in qua venarum repletarum curſus luculenter videri poteſt.

N°. III. Senis decrepiti caput oſſeum nitidum, & propter alveolorum in nihilum redactionem edentulum, pedamento inſiſtens.

N°. IV. Gigantis os ſyncipitis ſiniſtrum, cujus dextrum reſervatur in Muſeo Nobiliſſimi, Ampliſſimi, Conſultiſſimique Viri D. J. Witſen auguſtæ Amſtelodamenſium Reipublicæ Conſulis, & Studiorum omniumque bonorum Mecænatis eximii.

Notanda.

Tam prodigioſæ magnitudinis dictum os eſt, ut integro hominis capiti pro galea inſervire poſſit, quod anſam dedit non-

nonnullis dubitandi, an hominis, an verò quadrupedis majoris eſſet os ſyncipitis. Verumenimverò conſideratis conſiderandis palam fiet, humanum eſſe. Libitinarius Templi Novi hujus civitatis dixit nobis ſeſe illud inter alia oſſa effodiſſe, cujus curioſitas tanta non erat, ut cætera quoque reſervaret. Præterea in omni convenit cum oſſe ſyncipitis humani, ſolâ magnitudine exceptâ. In eo oſſiculum Wormianum magnum reperitur; Arteriarum veſtigia aut ſinus in interiori ſuperficie haud quoque deficiunt. Præterea nullius animalis quadrupedis caput oſſeum tanta gaudet cavitate, ne quidem Elephantis; cujus caput olim ſerrâ aperui.

N°. V. Magna portio inteſtini Coli ex homine deſumpta, in cujus extremo contorſio mirabilis.

N°. VI. Veſica humana, in qua obliquæ inſertiones ureterum clariſſime apparent.

N°. VII. Inteſtini Coli & Ilei portio, in qua circulos coli ſemilunares, ſeu valvulas conniventes triplices eſſe, ex triplici ligamento videmus.

N°. VIII & IX. Vitulorum Lienes â parenchymate glanduloſo ſeparati, & inflati, ut ſupra quoque innui. Si Lienem N°. 7. reſpicias, venæ obliteratio, quamprimum ea lienem intravit, optime apparebit.

N°. X. Ren humanus in totum ferè conſumptus in quo pelvis tripartita eſt, & ureter ſummopere dilatatus.

N°. XI. Aſperæ arteriæ humanæ portio per medium diſſecta, ut annulorum conſtitutio lumini oppoſita melius conſpiceretur.

Notanda.

1. *Aſperam arteriam partim eſſe cartilagineam, partim membranaceam, omnibus conſtat; ſed verò circa partem cartilagineam videtis varias bifurcationes in utroque extremo, quod notatu dignum exiſtimo.*
2. *Partem membranoſam aſperæ arteriæ œſophago connatam fibras obtinere ſecundum corporis longitudinem exporrectas, & abbreviationi dictarum partium deſtinatas, hic quoque luce meridianâ clarius conſtat. Vid. figur.*

N°. XII. Duo Renes cum ureteribus, è cadavere juvenis deſumpti, & Balſamo conſervati, in quorum pelvibus ut & tubulis Renalibus calculi ingentiſſimi hærent, Vid. obſerv. 95.

N°. XIII. Gemellorum placenta uterina duplex.

Notanda.

Vaſa unius ceraceâ materiâ albâ referta ſunt, alterius verò rubrâ, & ſic eadem ſeſe invicem interſecant, ſine ulla

tamen

tamen connexione aut inoſculatione, non aliter ac radices fibroſæ variarum herbarum, proxime ſibi adſitarum, ſibi invicem cohærent. Atque talis ſtructura toties mihi occurrit, quoties duæ placentæ uterinæ ſibi invicem accumbunt.

N°. XIV. Septem menſium fætus Sceleton, jaculo ictum minans.

Damna quidem celeres reparant cæleſtia Lunæ:

Nos ubi decidimus,

Quo pius Æneas, quo Tullus dives & Ancus,

Pulvis & umbra ſumus.

Quis ſcit an adjiciant hodiernæ craſtina Lunæ

Tempora Di ſuperi?

Re-

Repoſitorium I.

N°. I. Oſſis humeri pars ſuperior ab humoribus acrioribus ita exeſa, ut ante obitum plane à parte inferiore eſſet ſeparata. Vide obſerv. 81. ubi Tumoris oſſivori mentionem feci.

Notandum.

Quod dolor exiguus admodum fuerit in principio, ut æger ipſe nobis retulit: aliquot tamen ſeptimanis ante obitum intolerabili dolore fuerit vexatus.

N°. II. Octo dierum puerperæ Uterus cum annexis tubis, ovariis, ligamentis, vagina, & veſica.

A *Corpus uteri valde adhuc craſſum & latum.*
B *Os uteri internum.*
C C *Tubæ Fallopianæ cum fimbriis.*
D D *Teretia ligamenta.*
E E *Uteri ligamenta lata.*
F *Veſica admodum exigua, quemadmodum eam inveni; nec flatu magis extendere volupe fuit.*
G *Vaſa ſanguinea per veſicam diſtributa, ubi conſideratu dignum, tot vaſa in interiori ſuperficie, & quidem in infima parte reperiri, & præſertim circa ſphincterem ejus, ut mirum non ſit, calculoſos facillime incidere in ſanguinolentam mictionem propter calculorum attritionem.*

H *Mea-*

H *Meatus urinarius.*

I I *Ovaria.*

K K *Ureterum portiones valde diſtentæ.*

L *Vagina.*

N°. III. Utero dicto incumbit Sceleton quatuor menſium, brachiis extenſis veſicæ cavitatem & innumera vaſa quaſi inſpiciens pro ſymbolo habet:

Quo minimè credis gurgite piſcis erit.

N°. IV. Pueri triennis Inteſtinum Cæcum cum proceſſu vermiformi, ut & valvulis Coli.

N°. V. Idem è puero novem annorum.

N°. VI. Leporis inteſtinum Colon, cujus tunica interior, loco valvularum conniventium, circularis ſeu cochleæ inſtar ſeſe habens.

N°. VII. Ejuſdem animalis Colon inteſtinum cum annexo Cæco, glandulis ſcatente, undè intrinſecè planè glandulofum apparet Cæcum inteſtinum.

N°. VIII. Placenta uterina fætus ſeptem menſium, cujus vaſa tam affabrè infarcta, ut extrema variis in locis ſolo microſcopio propter tenuitatem oculos incurrant. Præterea obſervatu dignum, ſanguinem in arteriis

teriis umbilicalibus contentum quaſi in globulos ſeparatum ſeſe exhibuiſſe, quemadmodum materia ceracea poſt repletionem jam quoque repræſentat, ita ut credam arterias in tot cellulas fuiſſe diviſas; quod nunquam antehac obſervatum neque ullibi me legiſſe memini.

N°. IX. Portio inteſtini Ilei, cujus vaſa repleta; variis quoque in locis calculi inveniuntur, quos glandulas lapidefactas eſſe nullus dubito, propterea quod pluries hoc obſervarim in equinis inteſtinis, idque circa glandularum acervum, inter quas nonnullæ benè erant conſtitutæ & nonnullæ lapidefactæ.

N°. X. Portio Coli inteſtini circa Rectum, ubi nullæ cellulæ apparent.

Repoſitorium II.

N°. I. Veſicula fellea bovina inflata, & Balſamo ita præparata, ut naturalem formam ſemper retinere apta ſit.

N°. II. Hominis Larynx cum oſſe Hyoidéo.

N°. III. Rhombi piſcis ſpina dorſi, cujus proceſſus magna ex parte fuerunt fracti, & poſtea ferruminati.

N°. IV. Capſula calculis humanis repleta.

N°. V.

N°. V. Leporis ſtomachus, in quo obſervatu dignum eſt, introitum & exitum ſibi invicem tam propè adſtare; id quod in leporibus communiter obſervamus.

N°. VI. Portio extremæ partis inteſtini Coli, cujus vaſa ita infarcta ut totum rubeat inteſtinum.

Notanda.

1. *In hac extrema parte inteſtini Coli nulla ligamenta ſecundum longitudinem exporrecta apparent; eaque de cauſa nullas cellulas aut valvulas conniventes hic reperies, nec unquam in ſtatu naturali reperiuntur.*
2. Lit. A *chartulæ extremitati adſita, utriculos, ſeu vaſorum cellulas indigitat. Arteriæ hic finem facere videntur, & ſanguinem in dictas cellulas deponere, qui ſanguis ex iiſdem cellulis redux à venularum extremitatibus, in dictis cellulis radices quoque agentibus, ſuſcipitur. Dictæ cellulæ in arteriæ repletione quoque ſunt infarctæ, unde rotundæ arenulæ inſtar, & rubræ nobis microſcopii beneficio obveniunt.*
3. B *Vaſorum vaſcula quæ innumerabilia ſunt, demonſtrat.*
4. *Chartula* Lit. C. *membranaceas appendiculas deſignat, quæ in obeſis copioſa pinguedine gaudentes, & ab exteriori membrana dicti inteſtini dependentes, multa obtinent vaſa ſanguinea; à nemine hactenus delineatas vid. fig. 5.*

K 2 Fig.

Figur. 5. Explicatio.

A *Arteria meſenterica.*
a a *Arteriarum meſentericarum arteriæ.*
B *Membranæ adipoſæ (ut ita loquar) ab exteriori membrana inteſtini Coli dependentes, & vaſis ſanguineis materiâ ceraceâ infarctis ſcatentes.*

N°. VII. Ovulum cortice duriore obductum, & in ovario gallinaceo inventum. Hoc pluries contingere demonſtrant nobis obſervationes curioſæ Harvéi, Bartholini, Corn. Stalpert van der Wiele, aliorumque Virorum de rebus anatomicis & medicis benè meritorum.

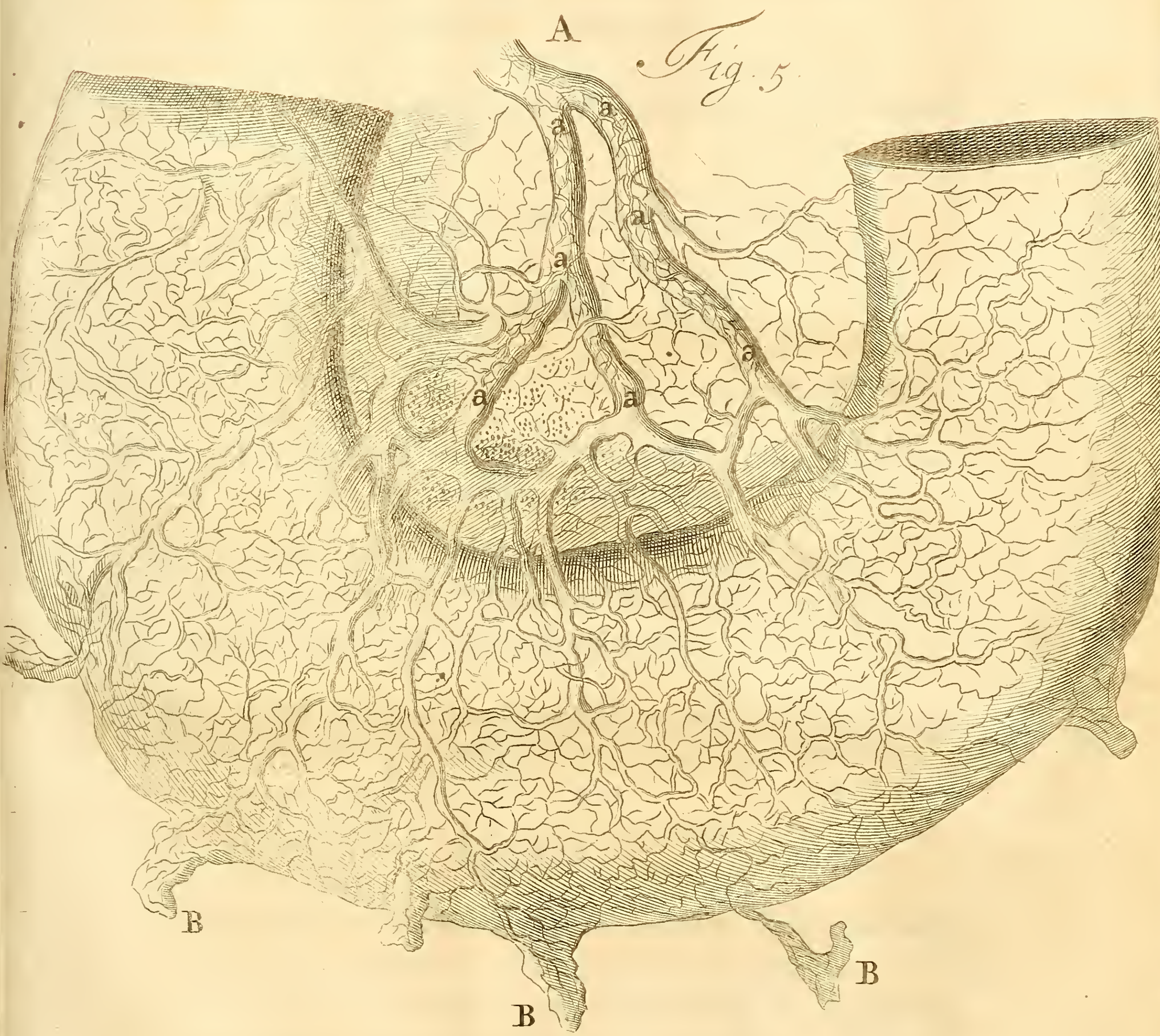
N°. VIII. Quatuor menſium fætus Sceleton, ſiniſtra tenens faſciculum vaſorum Lymphaticorum ante viginti & quinque annos è corpore deſumptorum, inflatorum & ità conſervatorum, ut valvulæ luculenter appareant.

Difficilia quæ pulchra!

N°. IX. Pedamentum in quo inſiſtunt:

1. *Pueri vena jugularis inflata, & ab una parte aperta, ut vera valvulæ conſtitutio immediatè oſtendi poſſet.*
2. *Exigua venæ portio inflata & ab utraque parte aperta, in cujus cavo ſimplex valvula, ſanguinis regreſſui in totum non reſiſtens. Præterea in eadem exortus cujuſdam ramuli cum ejus annexa valvula viſui ſeſe exhibet.*

N°. X.

A
Fig. 5
a
a
a
a
a
a
a
B
B
B
B

N°. X. Vaſa Lymphatica inflata, exſiccata, & poſt exſiccationem ab una parte abſciſſa, ut valvulæ immediatè viderentur.

N°. XI. Alveolus ligneus in quo membrana amnios nitide præparata.

N°. XII. Ovum gallinæ prodigioſum.

Repoſitorium III.

N°. I. Vituli recens nati veſica cum annexo Uracho pervio.

N°. II. Hominis portio inteſtini Ilei & Coli, cum annexo proceſſu vermiformi.

In iis notatu dignum, Colon inteſtinum poſt prægreſſam herniam inguinalem prodigioſe fuiſſe extenſum, id quod in hernioſis pluries me obſervaſſe memini.

N°. III. Lien humanus admodum ingens, & ab omni parenchymate glanduloſo ſeparatus, cum annexa ſtomachi parte.

Notanda.

1. *Nullis fibris tranſverſis, quemadmodum in liene vitulorum & ovium, gaudere lienem humanum hic apparet.*
2. *Vena ſplenica* Lit. A *prodigioſæ capacitatis eſt, quod pluries obſervo in liene præter naturam extenſo.*

3. *Curſus aut progreſſus arteriæ ſplenicæ* Lit. B *admodum tortuoſus.*

b b b *Dictorum vaſorum capillares ramuſculos indigitant.*

4. C *Arteria per Omentum diſperſa & Epiploica dicta.*

5. D *Arteria Hæmorrhoidalis.*

6. E *Venæ & arteriæ per ſtomachum diſtributæ, Vaſa brevia dictæ.*

7. F *Pars ſtomachi ſiniſtra.*

8. G *Stomachi introitus, Os ſiniſtrum dictus.*

9. H *Pars Gulæ.*

N°. IV. Pedamentum ſupra quod renes humani & omnis generis calculi variis exiguis pedamentis inſiſtentes, reperiuntur.

In hoc pedamento magno Lit. A indigitatur Ren humanus tam artificioſe Balſamo conſervatus, ut naturalem magnitudinem, latitudinem, & craſſitiem conſervaverit.

Notanda.

Lit. a a *Vaſcula ſanguinea per dicti renis ſuperficiem diſperſa, & infarcta, commonſtrant.*

b *Arteria renalis ſ. emulgens ceraceâ materiâ oppleta.*

c *Ureter leviter inflatus ut naturalem capacitatem conſervaret, in quo nulla ſubſidentia, aut fovea præternaturalis, ſeu rugæ inveniuntur: ſed tam artificioſe conſervatus, ut nullo modo à naturali uretere in corpore adhuc exiſtente, & urina repleto, recedat.*

d *Vaſcula ſanguinea per dictum ureterem diſſeminata & repleta.*

B Ren

B Ren humanus maxima ex parte in corpore extabefactus cum annexo uretere.

C Ureter humanus admodum (propter calculorum tranſgreſſum) extenſus, in cujus pelvi calculus inſtar majoris radicis Zinziberis. Vide obſervat. 56.

D Portio ureteris cujuſdam filiæ, ob calculum in eo hærentem denatæ.

E, F, G, H, I, K, L, M, N. demonſtrant varia pedamenta exigua diverſis calculorum generibus inſtructa.

N°. V. Vituli aſpera arteria cum ramuſculis materia rubrâ infarctis, & tam artificioſe præparatis, ut naturalem ſitum repreſentent.

N°. VI. Abortus quatuor menſium Sceleton, dextrâ gerens cyſtin felleam cujuſdam fætus abortivi.

Nympharum in gremio debuit ille mori.

N°. VII. Portio Coli, Cæci, & Ilei è corpore humano.

Notanda.

A *Coli portio, quam circa Cæcum aperui, ut duæ Coli, ſ. Ilei valvulæ veræ, ut & triplices valvulæ Coli conniventes, & cellulas Coli producentes, conſpici poſſent.*

B *Proceſſus vermiformis inteſtini Cæci admodum exiguus.*

b b b *Ilei glandulæ ſingulares.*

N°. VIII.

N°. VIII. Fætus ſex menſium ſtomachus cum omnibus annexis & inflatis inteſtinis.

N°. IX. Caput oſſeum humanum nitidiſſimum pedamento inſiſtens.

N°. X. Vituli portio meſenterii, cujus vaſa repleta.

N°. XI. Jejuni inteſtini humani portio, in qua valvulæ conniventes affabre viſuntur.

N°. XII. Vituli veſica fellea bifida, ab aliis incongruè duplex habita. Vid. obſerv. 90.

N°. XIII. Inteſtini vitulini portio, in qua glandulæ miliares numeroſiſſimæ apparent.

N°. XIV. Hominis veſicula fellea, in cujus fundo aliquot diverticula, inque his calculoſam ſubſtantiam inveni.

N°. XV. Jejuni inteſtini humani portio, cujus non ſolùm circuli aut valvulæ conniventes eleganter in oculos incurrunt, verum etiam earum vaſcula ſanguinea ceraceâ materiâ oppleta.

N°. XVI.

N°. XVI. Fœtus humani quatuor menſium cum dimidio Sceleton, dextrâ tenens racemum piperis nigri; ita demonſtrans, quomodo racematim creſcat piper nigrum; ſiniſtrâ verò minutiſſimam candelam gerens.

Vita hominis, lumen ſub dio poſitum.

N°. XVII. Ramus aſperæ arteriæ ceraceâ materiâ albâ repletus, cum annexo ramuſculo arteriæ bronchialis, & arteriæ pulmonalis, quæ arteriæ variis in locis per anaſtomoſes conjunguntur: imò cum dictam arteriam pulmonalem materiâ ceraceâ replerem, arteria bronchialis ſimul quoque eandem admittebat.

Notanda.

a *Arteria Bronchialis.*
b *Arteria pulmonalis.*
c c *Anaſtomoſes.*

N°. XVIII. Calculus humanus ab Abrahamo Cypriano Med. Doct[r]. & Lithotomo expertiſſimo exſectus, cujus ſuperficies inæqualis morum repræſentat maximum.

N°. XIX. Calculus humanus pugni magnitudine.

N°. XX. Ramus venæ portæ ex hepate humano, cujus ramuſculi partim repleti, partim vacui, nitidiſſimeque à glanduloſo parenchymate ſeparati ſunt.

N°. XXI. Portio Stomachi humani cum pyloro, qui circuli inſtar.

N°. XXII. Embryo grani ſecalis magnitudine cum annexa placentula, & funiculo umbilicali, jam à viginti quinque annis conſervatus & induratus.

O dementiam credentium ex hiſce primordiis ad ſuperbiam ſe genitos!

N°. XXIII. Portio Coli è puero tres circiter annos nato, in qua valvulæ Coli cum annexo Cæco & proceſſu vermiformi.

Notanda.

Lit. A *Valvulas Coli deſignat.*
B *Inteſtinum Cæcum, quod ab adultorum Cæco valdè differt.*
C *Vermiformem proceſſum glandulis refertum.*

N°. XXIV. Portio inteſtini Ilei humani, cujus tunica extima ab intima flatu dehiſcit, unde intrinſecum reticulatum apparet.

N°. XXV. Fætus humani trium cum dimidio menſium Sceleton, gerens in capite ut & dextra manu Pajaneli ſemina miranda.

Ab Utero ad Tumulum.

N°. XXVI.

N°. XXVI. Fœtus humani maturi Sceleton nitidiſſimum, cujus caput oſſeum ſerra apertum, ut intrinſecum exactiſſimè in conſpectum produceretur.

Hæc mihi prima dies, hæc mihi ſumma fuit.

Repoſitorium IV.

N°. I. Pueri Octo annos nati Sceleton nitidiſſimum cujus oſſa nivis inſtar albicant; innititur ſcipioni & pro ſymbolo habet:

Huc curſus fuit.

Notanda.

1. *Patellæ in ſui medio tantum oſſefactæ, in ambitu verò cartilagineæ.*
2. *Omnes epiphyſes cartilaginis beneficio veris partibus oſſium ubique adhærent.*
3. *Tarſus & carpus oſſefacti.*
4. *Oſſa innominata è tribus partibus conſtare hic luculenter apparet.*
5. *Epiphyſes Corporibus vertebrarum adhærere hic palam eſt, præſertim in inferiori ſpinæ parte.*
6. *In ſterno octo oſſicula rotunda.*

 7. *Oſſi-*

7. *Oſſicula auditus proprium locum adhuc occupant.*
8. *Proceſſus ſtyloides cartilaginei.*
9. *Utraque maxilla dentibus omnibus niveis inſtructa.*

N°. II. Sceleton humanum nitidum, unius circiter anni cum dimidio, dextrâ ſphæram gerens.

Eſt avido tranſmiſſus Olympo, non optans tot ſæcula noſſe, tot numerare dies.

Notanda.

1. *Carpus cartilagineus.*
2. *Tarſus maxima ex parte oſſeus.*
3. *Patellæ in totum cartilagineæ.*
4. *Epiphyſes oſſium femoris magna ex parte cartilagineæ.*
5. *Sternon octo oſſicula rotunda obtinens.*
6. *Circa baſin ſcapularum epiphyſes cartilaginoſæ obſervantur.*
7. *Idem reperitur circa ſpinam oſſium Ilium, quæ magna ex parte cartilaginea.*
8. *Omnes trochanteres ſ. rotatores ſpurias eſſe apophyſes non eſt dubitandum, quia in hoc ut & aliis junioribus Sceletis cartilaginis beneficio veræ oſſis parti connaſcuntur.*
9. *In oſſe ſyncipitis ſiniſtri lateris duo foramina præternaturalia.*
10. *Tranſverſos proceſſus oſſis ſacri cartilaginis ope connatos eſſe in infantibus, hic conſtat.*

11 *Oſſa*

11. *Oſſa innominata ex tribus partibus eſſe compoſita, hic etiam videmus.*

12. *Fontanella adhuc ſatis magna.*

N°. III. Sceleton humanum nitidiſſimum unius circiter anni, ſiniſtrâ ſpicam ingentem Milii Indici ferens, cujus grana ſemen Coriandri magnitudine adæquant.

Proh Dii immortales, quam optabiliter iter illud ineundum eſt, quo confecto, nulla reliqua cura, nulla ſollicitudo futura eſt!

Notandum.

1. *Per ſuperficiem exteriorem oſſis frontis circa ejus medium Sinus longus decurrit, in quo vas ſanguineum notabile reconditur. Hoc in capitis inciſione obſervandum, ne lædatur illud, ſemper enim dictum vas ibi reperies, quantumvis ſinus in cranio deficiat. Quando in prima conformatione vas illud tam profundum habet ſitum, ut talem ſinum efformare poſſit in cranio tenerrimo & molli adhuc exiſtente, tunc ſolummodo occurrit Sinus dictus. In cæteris repit dictum vas paulò ſublimius, nullum ſinum in cranio efformans.*
2. *Proceſſus ſummus, Humerus dictus, in utraque ſcapula plane cartilagineus, veraque epiphyſis eſt.*
3. *Fontanella admodum exigua in hoc Sceleto.*

N°. IV. Sceleton humanum candidiſſimum ſeptem circiter annorum, ſcipioni innitens.

Vixi, & quem dederat natura curſum peregi.

Theca E & F.

Triginta & quatuor Herbaria viva trium ferè annorum ſpatio à me confecta continent: ſcilicet ab eo tempore, quo Nobiliſſimi & Ampliſſimi Dnn. Conſules Amſtelodamenſes Profeſſionem Botanices in me contulerunt. In iis omnis generis plantæ, tam indigenæ quam exoticæ, nitidè à me exſiccatæ & conſervatæ ſine numero reperiuntur.

Theca G *Repoſitorium* I.

N°. I. Uterus Ovinus cum annexa veſica.

Repoſitorium II.

N°. I. Brachium humanum cum muſculis rite ſeparatis, & jam ab annis viginti & quinque Balſamo conditis.

N°. II.

N°. II. Utrumque Os Tibiæ cum fibulis, è Cæmeterio mihi allatum; quorum oſſium partes inferiores ſupra juncturam aut ſerrâ aut alio inſtrumento, dum viveret homo, per infortunium amputatæ ſunt. In iis notatu digna occurrunt:

1. *In ferruminatione utrumque os in utroque latere circa amputationis locum eſſe coalitum.*
2. *In omnibus dictis oſſibus eo in loco ubi membrana illa craſſa reperitur, (cujus beneficio utrumque os ſecundum longitudinem copulatur.) innumerabiles exoſtoſes videri: An propter alimenti exuperantem copiam, utroque pede amputato?*

N°. III. Portio inteſtini Coli humani, cujus cellulæ (ligamentis cultello diſſolutis) in totum obliteratæ ſunt. Unde conſtat cellularum conſtitutionem â ligamentis per longitudinem dicti inteſtini procurrentibus dependere.

N°. IV. Brachium humanum, cujus muſculi ſcalpello ſeparati Balſamo conſervati ſunt â pluribus annis.

Notanda.

Chartularum literæ quemque muſculum indigitant.

A *Muſculus palmaris.*

B *Flexor carpi interior.*

C *Flexor carpi exterior.*

D *Flexor*

D *Flexor ſecundi internodii, ſeu perforatus, qui in quatuor partes carnoſas ſeſe ſeparat & ſic ulterius quatuor tendinibus magna ex parte inſeritur in quatuor oſſa ſecundi internodii, pollice excepto, utpote peculiari muſculo prædito.*

E *Extenſor carpi interior.*

F *Extenſor carpi exterior.*

G *Pronator teres.*

H *Pronator quadratus.*

I *Supinator longior ſeu primus.*

K *Supinator brevis.*

L *Pollicis tertium internodium flectens.*

M *Flexor tertii internodii digitorum ſ. Perforans.*

N *Primi internodii pollicis flexor primus.*

O *Primi internodii pollicis flexor ſecundus.*

P *Secundi internodii Pollicis flexor primus.*

Q *Pollicis tertium internodium extendens.*

R *Secundi & tertii pollicis internodii extenſor.*

S *Primus digitorum extenſor, tertium & ſecundum os (ut Spigelius vult) extendens. Verùm ego exiſtimo omnes digitos pollice excepto ab eo extendi, imò ſecundum extenſorem* Lit. T. *inſignitum huic muſculo etiam eſſe annumerandum, & neutiquàm ab extenſore digitorum primo ſeparandum.*

T *Secundus extenſor (ut Spigelius vult) qui oſſa minimi digiti extendit; mihi verò portio primi extenſoris eſſe videtur.*

V *Primum internodium flectentes, ſeu Lumbricales muſculi.*

W *Biceps muſculus.*

X *Flexor cubiti ſecundus ſ. Brachialis.*

N°. V.

N°. V. Pueri Diaphragma cum annexo pericardio.

Notanda.

1. *Dimidia ferè pericardii pars tantam habet cum diaphragmatis parte tendinoſa affinitatem, ut unum videantur corpus; imò ab invicem haud ſeparari poſſunt ſine dilaceratione. Contrarium videmus in canibus, ovibus, cæteriſque animalibus, in quibus dictæ partes à ſe invicem magis ſeparatæ comparent.*
2. *Dictum pericardium ſuam naturalem formam & capacitatem retinuit in balſamatione.*

N°. VI. Maxillæ ſuperioris portio ex ove deſumpta, per quam ductus lachrymalis tranſit.

Notanda.

A *Particula orbitæ.*
B *Principium ductus lachrymalis.*
C *Finis ejus in infima naris parte.*

N°. VII. Eadem è corpore Bovino deſumpta.

Notanda.

A *Duo puncta lachrymalia, quæ oſcula ſunt per quæ oculorum latex aquoſus ad ductum lachrymalem derivatur.*
B *Bifurcatio ejuſdem ductus, ut ex utroque puncto lachrymali humorem hauriat.*
C *Finis dicti ductus in infima naris parte.*

N°. VIII. Phiala portionem Lumbrici lati in liquore continens.

N°. IX. Hydatis ingens ex hepate humano deſumpta.

N°. X. Teſtes viriles, quorum vaſa repleta.

N°. XI. Renis humani portio, in qua renales ductus copioſiſſime conſpiciuntur.

N°. XII. Fœtus octimeſtris Sceleton humanum ſiniſtrâ gerens os femoris Anatis poſt fracturam ferruminatum.

Editus in lucem jacui ſine viribus infans.

N°. XIII. Ejuſdem fere ætatis Sceleton humanum ſaltum per funem minans, in quo illi loco funis plica polonica eſt.

Communis ad Lethum via.

Re-

Repoſitorium III.

N°. I. Embryo trium circiter menſium in liquore conſervatus, cujus funiculus umbilicalis filum tenue repræſentat, quod mihi indicio eſt dictum embryonem aliquot diebus ante partum fuiſſe denatum. Id quod minus periti non videntur obſervaſſe, qui in omni occaſione, placentularum extractionem in embryonibus ita commendant, ut peſſimè ab iis audire debeant, ſi hoc omni tempore præſtare nequeant.

N°. II. Cor humanum magnum à longo tempore tam affabre conſervatum, ut hodie è corpore videatur exſectum.

N°. III. Quatuor menſium Fætus humanus membranis involutus & nitidè conſervatus.

Omnis Dies, omnis hora vitam noſtram carpit, omne denique momentum

Quam nihil ſimus oſtendit.

 N°. IV.

N°. IV. Leporis inteſtinum Colon, cum annexo Cæco & particula Ilei, pedamento inſiſtens.

Notanda.

1. *In Ilei fine, ubi Cæcum inſeritur, diverticulum reperitur glandulis refertiſſimum, vid.* Lit. A.
2. *In Cæci fine appendicula glanduloſiſſima,* B.
3. *Glandulæ innumerabiles in inteſtino Colo,* C.
4. *In eodem pedamine ſeorſim reperitur diverticulum glanduloſum ſupra memoratum.* D.

N°. V. Hominis integra Spinalis medulla.

N°. VI. Particula ſtomachi ovini, cujus intrinſeca ſuperficies interiorem ſuperficiem capitis papaveris repræſentat.

N°. VII. Ovum humanum fæcundatum, quod in utero per aliquot dies moram contraxit; quod ſatis liquet ex ſuperficie exterioris tunicæ dicti ovi, quæ fibroſa, & placentæ rudimentum eſt.

Notand.

Me illud hactenus in liquore reſervaſſe, & ne quidem humorem in interiori tunica, quæ amnios audit, neglexiſſe; in cujus medio mihi videor (cœlo ſereno exiſtente) obſervare corpuſculum rotundum magnitudine capitis aciculæ minoris.

Omnia

Omnia ex Ovo!

N°. VIII. Embryo magnitudine majoris ſeminis Pæoniæ, cujus caput, reſpectu corporis, prodigioſum. Funiculus Umbilicalis pollicem longus, totius embryonis craſſitiem adæquat; præterea obſervatu dignum eſt, placentulam tantæ eſſe magnitudinis & craſſitiei, ut ne quidem fœtus trium menſium majorem obtineat.

N°. IX. Quatuor menſium embryonis ſequioris ſexus pudendum, prima fronte maſculini ſexus pudendum repræſentans, quod pluries antehac obſervavi.

N°. X. Placentæ portio in hydatides innumerabiles degenerata. vid. obſerv. 33.

N°. XI. Fœtuum varii pulmones in liquore fundum petentes; quod certiſſimum indicium, omnes iſtos fætus ante partum fuiſſe denatos, & nunquam reſpiraſſe.

N°. XII. Pullus gallinæ duobus roſtris præditus.

N°. XIII. Pueri Stomachus cum omnibus inteſtinis meſenterio & meſocolo annexis.

N°. XIV. Eadem è puero ſeptem circiter annorum.

Notand.

In iis diſtincta ſeparatio apparet inter inteſtinum Jejunum & Ileum. In Ileo enim nullæ valvulæ conniventes ſeu circuli, quibus Jejunum eſt refertiſſimum.

Repoſitorium IV.

N°. I. Pes humanus pedamento inſiſtens, cujus muſculi à ſe invicem ſeparati; quorum naturalis elegantia balſami artificio tam genuinè ab interitu vindicata, ut quilibet diſtinctam eorundem notitiam inde ſibi comparare facilè poſſit.

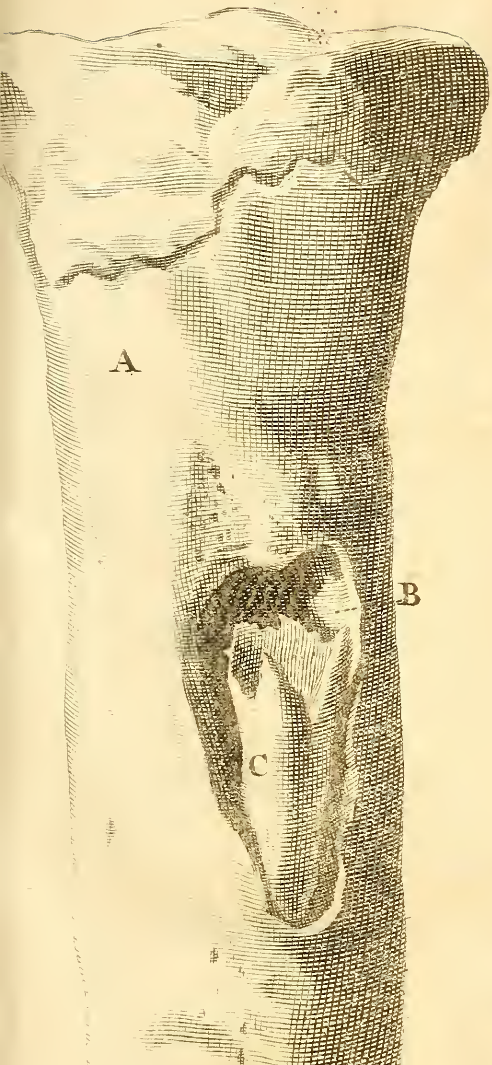
N°. II. Os Tibiæ, è cujus ſuperiori parte per cariem inveteratam corruptâ in curatione vi naturæ propullulavit fruſtum oſſeum teres & cavum. Quo tibiæ oſſe Magiſter Joachimus Schraderus Chirurgus expertiſſimus, qui curationi præfuerat, Muſéum meum ditavit, vide Figur. 6, 7, & 8.

Figur. 6, 7, & 8. Explanatio.

A *Os Tibiæ ab humoribus putridis magis incraſſatum.*
B *Caries.*
C *Fruſtum oſſeum teres & cavum undiquaque ab oſſe tibiæ ſeparatum.*
D *Fruſtum dictum ſeparatim indigitat.*
E *Caries, quæ cum ſuperiori carie commercium habet.*

Re-

Fig. 6

Oſſis tibiæ pars ſuperior.

Fig. 7.

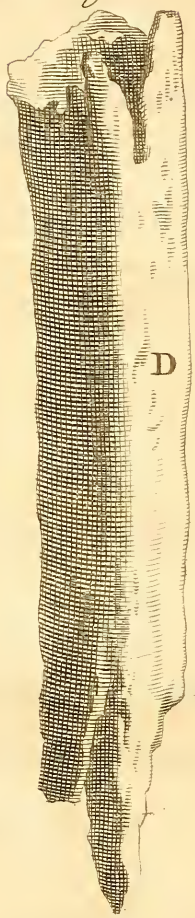
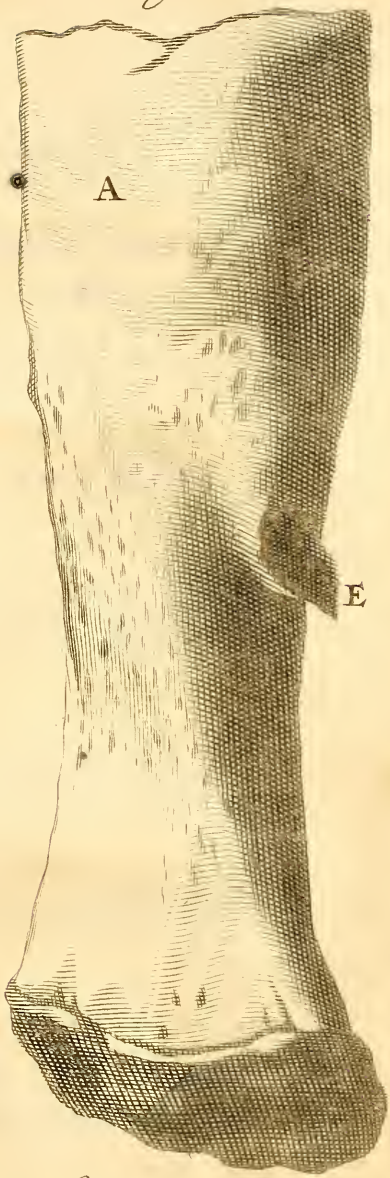

Fig. 8.

Oſſis tibiæ pars infer:

Repoſitorium I.

N°. I & II. Vaſa Hepatica non repleta.

N°. III. Gallinæ duo inteſtina Cæca (quibus omnes gallinæ ſunt ditatæ) nitide præparata & inflata.

N°. IV. Septimeſtris fœtus Sceleton.

Navita, quo pacto ſævis projectus ab undis,
Sic ego nudus humi jacui puer indigus omni
Auxilio vitæ, cum primum in luminis oras
Nixibus ex alvo matris natura profudit.

N°. V. Gibboſi hominis vertebræ ſeptem, ſibi invicem coalitæ, & ita intortæ, ut corpus ſupremæ corpori infimæ ſit conjunctum, vide obſerv. 67.

N°. VI.

N°. VI. Eaſdem ferè repræſentat vertebras, ita coalitas.

N°. VII. Aſpera arteria ab annis viginti & ſex conſervata.

Repoſitorium II.

N°. I. Aſpera arteria ab omnibus veſiculis pulmonalibus ſeparata.

N°. II. Aſperam arteriam inverſam. pedamini inſiſtentem, & arborem repræſentantem demonſtrat, cui avis Sceleton adſtat.

N°. III. Corii humani præparati portio.

N°. IV. Caput infantis Balſamo induratum, & pedamento inſiſtens.

N°. V. Portio inteſtini Ilei humani, cujus vaſcula ceraceâ materiâ ita infarcta, ut totum rubeat inteſtinum, quaſi eſſet inflammatum; in eo vaſa minutiſſima, viſus aciem fugientia, reperiuntur.

N°. VI. Fætus humanus ſex menſium Balſamo imbutus, & lapidis inſtar induratus, cujus caput coronâ florum naturalium cinctum.

Notanda.

1. *Facies ſine rugis, admodum venuſtæ.*
2. *In funiculo abſciſſo, vaſa abſciſſa clare viſuntur.*
3. *Situm naturalem, quem habuit in utero, adhuc tenet.*

N°. VII.

N°. VII. Hominis adulti maxilla inferior maxima ex parte edentula, duobus dentibus molaribus exceptis, qui ſola membrana maxillæ adhærent, alveolis nempe in nihilum redactis.

N°. VIII. Fætus humani Sceleton falcem manibus gerens.

O miſer hoc aſſidue times, quod ſemel eſt ferendum; hoc times, quod in manu tua eſt, ne timeas. Lipſ.

N°. IX. Ramus arteriæ ceraceâ materiâ infarctus, cujus minutiſſimi ramuſculi conſervati ſunt.

Repoſitorium III.

N°. I. Cujuſdam meretricis famoſiſſimæ, è morbo gallico denatæ, oſſa duorum pedum filo æneo cohærentia.

Notand.

Ex hoc morbo ita fuit enervata, ut dicta oſſa leviſſima reddita nunc aquæ injecta, plumæ inſtar, ſupernatent.

N°. II. Ejuſdem meretricis ren dexter, cujus vaſa renalia repleta rite viſuntur.

N°. III. Ejuſdem Uterus cum annexis.

Notand.

Unius lateris Tuba Fallopiana ſeu Oviductus occæcatus eſt, ita ut ab hac parte infæcunda fuerit.

N°. IV. Oſſa Brachii ejuſdem à morbo venereo ita infecta, ut Oſſa cubiti & radii non ſolùm carioſa ſint facta, verum etiam mirum in modum intorta & incurvata.

N°. V. Ejuſdem meretricis caput oſſeum, nitidiſſimum quidem, attamen ab hoc affectu ita exeſum, ut variis in locis ſit pertuſum. Aliis in locis adeò extenuatum, ut luci candelæ oppoſitum tranſpareat.

Notand.

Index manus dextræ hoc malum tangit, quaſi omnibus demonſtrare & quemlibet exhortari vellet, cum hac inſcriptione:

In tali tales capiuntur flumine piſces.

N°. VI. Ejuſdem os tibiæ variis in locis exeſum, in aliis incraſſatum, aut craſſius factum, cum hac inſcriptione:

Imis hæret amor medullis!

Re-

Repoſitorium IV.

N°. I. Tres coſtæ cujuſdam animalis poſt fracturam ferruminatæ.

N°. II. Hominis os tibiæ & femoris per ancyloſin coalita.

Notand.

In oſſe tibiæ nullam reperi cavitatem, ſed ita compactum & durum eſſe obſervavi, ut curioſitatis ergò aliquot manubria ex iis confici curaverim.

N°. III. Pars cranii ſuperior, cujus craſſities admiranda.

N°. IV. Sceleti humani oſſa cubiti & manus, in quibus notatu dignum, duo ex oſſiculis carpi eſſe fracta, & poſt fracturam nunquam ferruminata, quantumvis aliquot annis poſt acceptam fracturam, à lapſu graviore ortam, ſuperſtes fuerit. Vide obſerv. 4.

N°. V. Vituli caput oſſeum in quo duo oſſa occipitis ſupra invicem poſita inveniuntur.

Notanda.

1. *In utroque oſſe foramen magnum exitui ſpinalis medullæ deſtinatum obſervamus.*
2. *In foramine ſupremo nil ſpinalis medullæ ſed cruorem invenit Chirurgus expertiſſimus J. Hartmannus, qui mihi hoc caput dono obtulit.*

N°. VI. Hominis ætatis provectioris Inteſtina omnia meſenterio & meſocolo cohærentia in ſuo naturali ſitu.

Notanda.

1. *Hæc inteſtina leviter inflata, & nitidiſſimè Balſamo conſervata.*
2. *In iis exactam diſtinctionem obſervamus inter Jejunum & Ileum: Jejunum enim valvulis conniventibus eſt refertiſſimum, Ileum verò nullas habet.*

N°. VII. Equi aſpera arteria cum ejuſdem ramis.

Repoſitorium I.

Variæ Capitum Humanorum partes.

Repoſitorium II.

N°. I. Fœtus humani Sceleton, ſiniſtra ferens portionem arteriæ magnæ bovinæ in multas tunicas ſeu lamellas diviſam.

Nil difficile ſi velimus,
Nil grave ſi attendamus.

N°. II.

N°. II. Arteria per ſplenem Vitulinum diſſeminata & infarcta.

N°. III. Fœtus Humani maturi Sceleton, cujus caput oſſeum variis in locis pertuſum, præſertim in oſſibus ſyncipitis; id quod multoties reperi in nuper natis, ab oſſificatione impedita.

Charontis unda ſcilicet omnibus,
Quicunque terræ munere veſcimur,
Enaviganda, ſive Reges,
Sive Inopes erimus Coloni.

N°. IV. Fætus humani octimeſtris Sceleton ſiniſtra Roſam Hierichunteam tenens.

Quaſi herba ſolſtitialis pauliſper fui; repentè exortus ſum, repentinò occidi.

N°. V. Abortus quadrimeſtris Sceleton dextrâ falcem tenens, eâque ictum minans fætui ſex menſium Balſamo noſtro condito.

Quis vellet tanti nuncius eſſe mali.

Notand.

Capiti impoſita corona è floribus naturalibus nunquam corrumpendis.

N°. VI. Hominis os palati è cujus medio dens molaris prorupit.

N°. VII. Capitis oſſei varia oſſicula triangularia.

Repoſitorium III.

N°. I. Digitorum & plantæ pedis epidermis in duas treſve pelliculas diſcerpta.

N°. II. Unio oſſea ſ. ancyloſis oſſium innominatorum & oſſis ſacri.

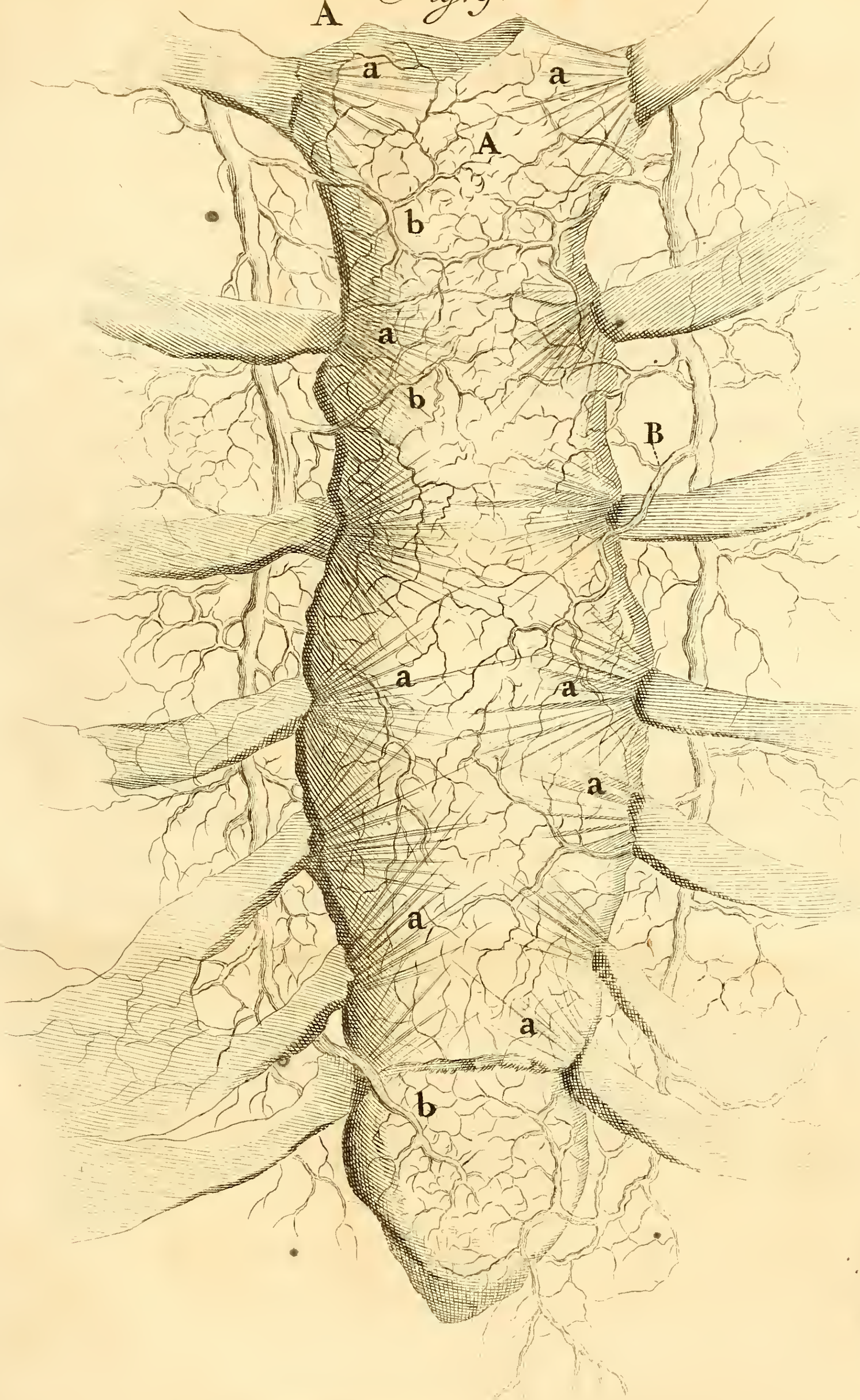
Notand.

Quantumvis dicta oſſa per oſſeam ſubſtantiam ſint unita, utpote cartilagine interpoſitâ oſſefacta; attamen cartilago, quæ utrumque os pubis conjungit, nequaquam in os degeneravit; quod in homine rariſſime (ſi unquam) contingit.

N°. III. Sternon humanum cum annexis cartilaginibus; in quo obſervandum muſculos intercoſtales ex parte eſſe conſervatos, ut vaſorum ſanguineorum diſtributio, ut & curſus fibrarum muſculorum intercoſtalium viſui apparerent.

No-

Fig. 9.

Notand.

Extremitates quoque cartilaginum coſtarum arctiſſime connecti cum ſterno, idque ligamentorum infra depictorum beneficio. Præterea arteriæ repletæ ſunt, ut meliùs in conſpectum producerentur, circa quas notatu dignum occurrit, dictas arterias varios & notabiles ramos largiri muſculis intercoſtalibus, ut & ipſi ſterno; ſicuti hoc liquet ex annexa figurâ 7.

Figur. 7. Expoſitio.

A *Sternon ab antica parte ſeſe exhibens.*

a a a a *Ligamenta, quorum fibræ inſtar ſtellæ aut ſtriatim exporrectæ, & à nemine hactenus (quod ſciam) deſcriptæ aut obſervatæ, quapropter operæ pretium duxi, eas delineare.*

b b b b. *Innumerabiles ramuſculi è vaſis mammariis oriundi.*

N°. IV. Os Tibiæ Ovis, è nucha ejus exſectum, quo, præter quatuor naturales pedes, ditata erat: pes verò iſte è nucha pendens immobilis erat, & nullius uſus.

No-

Notandum.

In eo oſſe præternaturali nil ſubſtantiæ reperi; verumenimverò tota ejus cavitas medulla molliori erat repleta, & loco muſculorum in ambitu hujus oſſis nil præter pinguedinem inveni.

N°. V. Caput oſſeum cujuſdam hominis ætate provectioris ſerrâ diviſum, ut admiranda ejus craſſities videri poſſet.

N°. VI. Vituli Hydrocephali caput oſſeum prodigioſum, rotundum, & ubique ferè pertuſum ob oſſis defectum, ita ut laternam repræſentare videatur.

N°. VII. Senis Os pectoris ex uno oſſe conſtans, cartilagine enſiformi in totum quoque oſſefacta.

N°. VIII. Hominis os femoris, tibiæ, & patella, per ancyloſin unita.

Repoſitorium IV.

N°. I. Simiæ caput albiſſimum.

N°. II. Bovis coſta, poſt fracturam exactiſſimè à natura ferruminata.

N°. III. Caput oſſeum humanum nitidiſſimum.

N°. IV.

N°. IV. Pedamentum quinque oſſibus maxillaribus inſtructum.

In quibus notatu digna occurrunt:

1. Lit. A. *Hic videmus, in dentium renovatione dentem novum erumpentem, veterem propellere, & ſuo loco aut alveolo extrudere.*
2. B. *Hic apparet alveolos annihilari, ſi dentes exciderint ante dentium renovationem. Imo novus alveolus formatur à ſubſequente dente.*
3. C. *Si non exciderit dens ante renovationem, qui ſequitur dens tempore renovationis ſæpiſſimè craſſior & latior exiſtens, interſtitium oſſeum ſeu ſeptum alveolorum, quod inter utrumque dentem reperitur, in nihilum redigit; prout hic obſervari poteſt.*
4. *Poſteriores dentes molares os maxillare ſemper perforare in ſua eruptione, hic quoque videre eſt.*

N°. V. Superior pars cranii cum annexa dura matre, ut ejus cohæſio oſtenderetur.

N°. VI. Pars cranii humani ſuperior, in qua oſſiculum triangulare; nempe inter ſuturam Sagittalem & Lambdoideam.

Repoſitorium V.

N°. I. Pedis humani cutis, ſervatâ naturali pedis figurâ.

N°. II. Tibiæ humanæ os incurvatum, in cujus parte anteriore Tophus oſſeus.

N°. III. Os tibiæ humanæ, poſt fracturam artificioſiſſimè ferruminatum.

N°. IV. Os tibiæ humanæ, poſt fracturam artificioſe quidem ſanatum; at verò cum exigua prominentia unius fruſti fracti, idque propter fracturæ conditionem, quæ obliqua difficulter (quantumvis benè ſit repoſita) ita conſervari potuit, quin aliquantulum mutaret ſitum.

N°. V. Os femoris humani ab humoribus valde expanſum; qui affectus Belgicè dicitur *Been-ſuiger*, & ab eo affectu differt, qui Belgicè dicitur *Been-vreeter*. Vide obſervationem 81.

N°. VI. Aſſer, in quo N°. I. Inteſtini humani portionem demonſtrat, cujus vaſa meſaraica infarcta. N°. II. idem repræſentat. N°. III & IV. Vaſa meſaraica ab inteſtinis ſeparata cum annexis nervis indigitat.

N°. VII.

N°. VII. Fœtus humanus ab annis 25 Balſamo conſervatus, cujus muſculi ſeparati ſunt. Manu ſiniſtra gerit Omentum equinum.

Vulneror ut ſanem.

N°. VIII. Quinque menſium fætus humanus maſculini ſexus, cum annexis funiculo umbilicali, membranis amnio & chorio, & placenta uterina.

Notand.

Omnia tam affabrè in liquore eſſe conſervata, ut nil niſi anima deficiat.

Repoſitorium I.

N°. I. Vaſa pulmonis materiâ albâ artificioſiſſimè infarcta, quorum extremitates admodum ſubtiles.

N°. II. Stomachus nuper nati, cum exigua particula inteſtini duodeni, tam artificioſe præparatus, ut naturalem magnitudinem, formamque reſervarit, ſine ulla ruga. Præterea in ejus exitu pylorus circuli inſtar curioſiſſimè viſitur.

N°. III. Duo Atheromata oſſefacta, è pulmone bovino deſumpta.

N°. IV. Veſiculæ ſeminales viriles ita præparatæ, ut intrinſecæ cellulæ accuratiſſimè videri poſſint. Hæ cellulæ Apum favos repræſentant.

N°. V. Varii calculi octanguli è corpore Vetulæ (de qua vide obſervationem primam) exſecti.

N°. VI. Glandulæ Inteſtinales.

Repoſitorium II.

N°. I. Cerebelli diſſecti variæ portiones.

N°. II. Cor hominis adulti, in quo foramen ovale adhuc apertum remanſit.

N°. III. Cor Humanum nitide conſervatum.

N°. IV & V. Duo Corda à Clariſſimo D°. Stenonio poſt decoctionem ita præparata, ut fibrarum curſus luce meridiana clarius videri poſſint. Atque (quod notatu dignum) iſthæc corda pro me diſſecuit eximius ille Anatomicus paucis diebus antequam animam Deo redderet, ultimumque fuerunt ejus cultri Anatomici ſubjectum, referente Nobiliſſimo & Curioſiſſimo Domino Kerkringio, qui mihi ea tranſmiſit.

N°. VI. Cor Pueri.

N°. VII. Spinalis medullæ principium.

Re-

Repoſitorium III.

N°. I. Hominis falx ut & infundibulum, tam eleganter exſiccata, ut eorum figuræ apprimè appareant.

N°. II. Ren ſuccenturiatus ex corpore humano, ita præparatus, ut intrinſecam cavitatem perluſtrare liceat.

N°. III. Portiones Cerebri humani Balſamo induratæ.

N°. IV. Omenti portio ſerici inſtar præparata.

N°. V. Varia auditus oſſicula.

N°. VI. Ramus venæ ex aſelli hepate deſumptus; huic adhærent varii vermes in hepatis ſubſtantia reperti.

N°. VII. Variæ inteſtini Coli humani portiones, quarum cellulæ in nihilum ſunt redactæ, propter ligamentorum, ſecundum inteſtini longitudinem exporrectorum, reſectionem.

N°. VIII. Varii Oſſium affectus.

N°. IX. Antrum Highmori (ſeu cavitas, quæ in tertio pari maxillæ ſuperioris invenitur) polypo refertum. Vide obſerv. 77.

N°. X. Penis virilis taleoli, in quibus penis ſpongioſitas apprimè videtur.

N°. XI. Portio inteſtini Jejuni humani, ſubſtantia admodum craſſi, & quaſi congelati; ſic (mirum dictu!) omnia inteſtina apparebant.

Notand.

Cum hoc cadaver diſſecarem, præſens erat Expertiſſimus Dom. Dortmond Noſocomii Medicus meritiſſimus, mecum in admirationem raptus. Videbantur enim omnia quaſi gelu indurata, & glacie ſplendente obſeſſa, idque tempore æſtivo, & (ni fallor) menſe Junio. Hoc mihi nunquam obveniſſe fateor, nec unquam ab aliis fuiſſe viſum memini.

N°. XII. Vaſculum ſanguineum placentæ uterinæ tam ſubtiliter repletum, ſeparatum, & exſiccatum, ut per totam vitam meam ſubtilius quicquam nec fecerim nec viderim.

N°. XIII. Veſicula fellea humana à fundo ad extremum uſque ſerpentino ductu repens.

N°. XIV. Uterus Leporinus bifidus.

N°. XV & *XVI.* Variæ Lacertæ.

N°. XVII. Fœtus piſcis vivipari Carchariæ, quinque circiter pollices longus; cum ejus funiculo umbilicali, & vitello. Vide figur. 8.

Figur. 8. Expoſitio.

A *Fœtus Piſcis Carchariæ*,

B *Funiculus Umbilicalis.*

C *Vitellum funiculo dicto appenſum, per cujus ſuperficiem variæ vaſa ſanguinea diſtribuuntur.*

N°. XVIII.

N°. XVIII. Lacerta Volans.

N°. XIX. Crocodili fœtus.

N°. XX. Serpens.

N°. XXI. Veſica ovis ſepti beneficio in duas partes diviſa, vide obſerv. 8.

N°. XXII. Omentum equinum.

Repoſitorium IV.

N°. I. Veſica equina cum ureteribus, & veſiculis ſeminalibus inflatis, quæ veſiculæ neutiquam in varias cellulas dividuntur, quemadmodum in homine. Ad latera harum veſicularum duo glanduloſa corpora inveniuntur, quibus equi ditati ſunt.

N°. II. Uteri humani altera pars, ita diſſecta, ut uteri cavitas non ſolum, verum etiam cervicis interioris cavitas appareat.

N°. III. Penis Equinus poſt inflationem & exſiccationem in varios taleolos diviſus, ut ſubſtantia interior appareat; quæ ad amuſſim reſpondet ſubſtantiæ oſſeo-ſpongioſæ, quæ intrinſece in oſſium extremitatibus reperitur, poſtquam ſerrâ fuerunt diviſa oſſa.

Re-

Repoſitorium V.

N°. I. Cellulæ adipoſæ per quas vaſa ſanguinea diſtribuuntur infarcta.

N°. II & *III.* Vitulorum Lienes, quorum arteria repleta.

N°. IV. Superfætationis Embryo cum annexa placentula, in cujus funiculo umbilicali hoc dignum erat obſervatu, quod variis hydatidibus eſſet obſeſſus.

N°. V. Hydatis ingens quam ab hepate dependentem inveni.

N°. VI. Hominis tenuia inteſtina, quorum vaſa ita repleta, ut mirari ſubeat.

N°. VII. Leporis Veſica Urinaria cum teſtibus, quorum epididymides mercurio ſunt infarctæ.

N°. VIII. Inteſtina humana quorum vaſa ſunt repleta.

N°. IX. Veſicula fellea in duas partes diviſa, cum appenſo ductu Cyſtico, Hepatico, & Communi; quodque notandum, è ductu Cyſtico radices quidem proveniunt, ſed non, uti authores autumant, è fundo veſiculæ, ubi rarò ortum ducere ejuſmodi radices obſervo.

Notanda.

A *Veſiculam in duas partes diviſam oſtendit.*

B *Ductum Cyſticum ſimplicem.*

C *Radi-*

C *Radices ejus.*
D *Ductum Hepaticum per hepar diſperſum.*

N°. X. Ductus Cyſticus, è quo variæ radices (potius rami) idque è corpore bovino.

N°. XI. Vitulorum Lienes curioſiſſimè præparati. In quibus Venarum obliterationes, quamprimum lienem intraverunt, luculenter apparent.

N°. XII. Hominis Inteſtinum duodenum cum annexo ductu pancreatico & vaſis felleis.

Notanda.

A *Inteſtinum duodenum.*
B *Ductus pancreaticus cum ſuis ramuſculis per pancreas diſtributis.*
C *Veſicula fellea.*
D *Ductus Cyſticus.*
E *Ductus Hepaticus per hepar diſtributus.*
F *Ductus communis dicti inteſtini infimam partem perforans.*

N°. XIII. Veſica humana cum annexis veſiculis ſeminalibus & proſtatis.

Supra dictas Thecas poſitæ ſunt minores Theculæ.

Thecula A.

Partes Generationi inſervientes cum annexis è Virgine deſumptæ, circa quas ſequentia notanda.

1. *Uterum ſuam naturalem reſervaſſe figuram & magnitudinem, idque ſine ulla ruga.*
2. *Quia nunquam peperit, Uterum reſpectu earum, quæ utero geſſere, exilem admodum eſſe.*
3. *Uterum vaſis ſanguineis ſcatere, quæ maxima quidem ex parte è vaſis hypogaſtricis originem ducunt, nonnulla verò quoque videmus originem habere è vaſis ſpermaticis.*
4. *Ovaria tantæ eſſe longitudinis, ut mirari ſubeat.*
5. *Veſicam Urinariam inflatam ſine rugis à pluribus annis à me eſſe conſervatam, ſine ulla ſubſidentia aut fovea.*

Sequentes literæ unamquamque partem demonſtrant.

A *Uterus.*

B B *Ovaria, per quorum ſuperficiem ova prominent.*

C C *Tubæ Fallopianæ flatu diſtentæ.*

c c c *Dictarum tubarum fimbriæ.*

D D *Partes membranaceæ inter Tubas & Ovaria, quæ ligamenta Uteri lata audiunt, ſed falſó; horum interventu Tubæ quidem ovariis alligantur, non verò Uterus peritonæo, niſi in ſtatu præternaturali.*

E E *Vaſa*

E E *Vaſa ſpermatica partim per ovaria, partim per dictas membranas, ligamenta lata dictas, repentes ad uteri corpus tendunt.*

F F *Utraque vena ſpermatica; quarum dextra è cavæ trunco, ſiniſtra verò ex emulgente, aut potius vena renali ortum ducit.*

f f f *Dictarum venarum ramuſculi per ureteres diſperſi.*

x x x x *Earundem ramuſculi per membranas renum, & præſertim per adipoſam, diſtributi.*

G *Uteri vagina cum Clitoride & ejus cruribus.*

H *Inteſtinum rectum.*

I *Perinæum.*

K K *Ligamenta teretia, aliis* rotunda *dicta.*

L *Veſica urinaria cum ſuis ureteribus inflatis.*

l l *Ureterum inſertiones in veſicam.*

M *Vena cava.*

N N *Venæ renales.*

O O *Renes artificioſe Balſamo præparati & indurati, naturali magnitudine & figura reſervatis.*

P P *Renes ſuccenturiati.*

p p *Venæ per renes ſuccenturiatos diſtributæ, ortumque ducentes ex venis renalibus.*

Thecula B.

Partes Generationis cujuſdam mulieris Uteri procidentiam perpeſſæ, cum annexis: in iis obſervatu digna ſunt.

1. *Uterum ob prægreſſam impregnationem majorem eſſe illo, cujus deſcriptionem ſupra exhibui.*

2. *Vaginam multo capaciorem eſſe propter uteri prolapſum.*
3. *Uterum, Veſicam, Uretereſque naturalem figuram & magnitudinem reſervaſſe.*
4. *Arteriam renalem ſ. emulgentem dextram duplicem eſſe.*
5. *Figuram utriuſque renis ſuccenturiati neutiquam convenire.*

Sequentes literæ unamquamque partem deſignant.

A *Uterus vaſis ſanguineis ſcatens.*
B *Teretia ligamenta.*
C *Vagina.*
D *Os uteri internum.*
E *Meatus Urinarius.*
F *Veſica urinaria.*
G G *Ureterum portiones abſciſſæ.*
H *Arteria magna ceraceâ materiâ infarcta.*
I I *Arteriæ renales, quarum dextra gemina.*
K K *Arteriæ ſpermaticæ è trunco arteriæ magnæ ſub arteriis renalibus oriundæ.*
L L *Arteriæ Lumbares.*
M *Arteria meſenterica.*
N N *Rami Iliaci arterioſi.*
O O *Eorundem ramuſculi per uterum, veſicam, & vaginam diſtributi.*
P *Ren ſiniſter.*
Q Q *Arteriæ per renem diſtributæ.*

The-

Thecula C.

Variæ Aſperæ Arteriæ.

Thecula D.

Thorax è præparatâ cute furis ſuſpenſi confectus, in cujus poſtica parte duo ſtigmata viſibilia remanſerunt poſt cutis præparationem.

Thecula E.

Placenta Uterina, cujus juſta forma, magnitudo & craſſities poſt indurationem & exſiccationem reſervatæ.

In ea quoque vaſa ita ſunt infarcta, ut vel minutiſſima videri poſſint.

Thecula F.

Pueri biennis inteſtina omnia meſenterio & meſocolo cohærentia, in quibus notandum, Jejunum nullis gaudere valvulis conniventibus.

Notanda.

Lit. A. *Inteſtinum rectum indigitat.*
B *Inteſtinum Colon.*
C *Inteſtinum Cæcum.*

D *Appendicula Inteſtini Cæci.*
E *Inteſtinum Ileum.*
F *Inteſtinum Jejunum.*
G *Inteſtinum Duodenum.*

Thecula G.

Sceleton polydactylon monſtroſum, cujus figura reperitur in curioſo Spicilegio Nobiliſſimi Kerckringii.

Quoniam in fluvio noſtro 't Y inventum fuit cadaverculum, pro ſymbolo habet.

Ah Fata, Ah aſpera fata!

Notanda.

1. *Caput oſſeum corporis reſpectu maximum.*
2. *Oſſa capitis ſolito duriora.*
3. *Fontanella duplo major.*
4. *Oſſa temporum exilia admodum.*
5. *In Sutura ſquammoſa lateris ſiniſtri duo Oſſicula Wormiana.*
6. *Oſſa naſi latiora, & magis, quam in aliis recenter natis, depreſſa.*
7. *Oculorum orbitæ nonnihil deformes.*
8. *Dehiſcentia in parte inferiore maxillæ ſuperioris ſub naſo.*
9. *Maxilla inferior ex unico oſſe conſtat, quod rariſſime (ſi unquam) viſum eſt in recens natis; præterea prominentiam oſſeam criſtæ gallinæ æmulam habet in maxillæ inferioris medio,*

medio, idque non ſolum in parte anteriore, verum etiam in poſteriore.

10. *Sub proceſſibus maxillæ inferioris alæ oſſeæ ſeu latæ prominentiæ oſſeæ viſuntur.*
11. *Dentes varii videntur in eruptione verſari.*
12. *Coſtæ breviſſimæ, digitumque tranſverſum longitudine vix ſuperantes.*
13. *Scapulæ tam exiles, ut ſex menſium fœtus majores habeant; Claviculæ ècontra naturalem habent magnitudinem.*
14. *Sternon totum oſſeum, & quaſi è tribus oſſibus conflatum, ſicut in homine adulto, & pro ratione corporis juſto minus.*
15. *Oſſa humeri breviſſima, ut & oſſa brachiorum & cubitorum.*
16. *In carpis varia exigua oſſicula apparent.*
17. *In manu dextra ſeptem digiti.*
18. *In ſiniſtra ſex, & præter eos pollex duplex.*
19. *In pollice & digito auriculari rotunda quædam appendicula.*
20. *Oſſa femoris breviſſima.*
21. *Oſſa ſuræ & tibiæ tranſverſi digiti longitudine.*
22. *In Tarſo varia oſſicula rotunda.*
23. *Pes dexter octo gaudet digitis. Siniſter novem digitos habet.*
24. *In Metatarſo dextro ſex oſſicula reperiuntur.*
25. *Metatarſus ſiniſter ſeptem oſſiculis ditatus eſt.*

The-

Thecula H.

Viri Partes Generationi inſervientes cum annexis, exſiccatæ & tam affabrè concinnatæ, ut omnia naturalem conſtitutionem reſervarint. Veſica inflata nullàm habet rimam aut foveam, at vero ingens calculus in ea à me inventus, quem in veſica reliqui.

Thecula I.

Quatuor Sceleta Fætuum novem menſium.

Fætus humanus quinque ferè menſium cum omnibus ſuis involucris & annexa placenta uterina in liquore & ſitu naturali tam nitide conſervatus, ut videatur adhuc vivere.

Peculiare hujuſce Abortus fatum ſequenti dicto innuitur:

Immaturè projectum Balſamus maturè excepit,
Ne mortem immaturam exciperet matura corruptio.

Præter hæc omnia adhuc plurima alia Muſéum meum fovet, quæ hic, ob rationes reticendas, non commemorantur.

FINIS.

Low
Bo
A fine
larger
volume,
detained
Any bo
the time
of the d
No b
the bor
The
turn of
o'cloc
o'clo
set i
F
lar,
Oct
N
be g
there;
Lower Library
in, the Upper Hall.

COUNTWAY LIBRARY OF MEDICINE
QM
21
R94
Copy 2
RARE BOOKS DEPARTMENT